

*ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ БОҒОТ, ТУПРОҚҚАЛЪА ВА ҲАЗОРАСП ТУМАНЛАРИДА
ҚАТТИҚ МАИШИЙ ЧИҚИНДИЛАРНИ ЙИҒИШ, САРАЛАШ ВА СОТИШ БЎЙИЧА
КЛАСТЕРИНИ ДАВЛАТ ХУСУСИЙ ШЕРИКЛИК АСОСИДА ХУСУСИЙ ШЕРИККА
ТОПШИРИШ БЎЙИЧА*

ЛОЙИҲА БАҲОЛАШ ҲУЖЖАТИ

Тошкент 2022

Мундарижа

1. Резюме	3
2. Молия бўлими.....	11
3. Ижтимоий бўлим.....	18
4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими	24
5. Техник-технологик бўлим	32
6. Экологик бўлим.....	41
7. Институционал бўлим	44
8. Архитектура-қурилиш бўлими	47
9. ДХШ тўғрисидаги битимнинг тузилмаси.....	48
10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари.....	49
11. Лойиҳани амалга ошириш режаси	50
Хулоса.....	52

1. Резюме

Дунёнинг деярли барча мамлакатларида каттик маиший чиқиндилар аҳоли жон бошига ҳар йили 1 фоизга ошмоқда. Ҳозирги кунда чиқиндиларнинг 800 дан ортиқ тури қайд этилган бўлиб, улар сонининг келгусида янада ортиши башорат қилинмоқда.

Статистик маълумотларга кўра, Японияда резина ва кабел буюмларининг 34 фоизи, шиша буюмларнинг 43 фоизи, қоғоз ва картоннинг 54 фоизи чиқиндини қайта ишлаш эвазига олинаркан. Бу борада Хитой тажрибаси янада ҳайратланарли. Улар алюминий, темир, мис каби металллардан ясалган буюмларнинг 33 фоизини, жун, ипак, чарм-атторлик буюмларининг 34 фоизини турли чиқиндиларни қайта ишлашдан олишади.

Айтиш жоизки, атроф-муҳитни ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқиндиларидан муҳофаза қилиш табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ҳамда экологик тоза технологияларни амалиётга татбиқ этиш муаммолари билан узвий боғлиқдир.

Таҳлилларга кўра, сўнгги йилларда республикамизда йилига 100 миллион тоннадан ортиқ саноат чиқиндиси (унинг 14 фоизи токсик чиқиндилар тоифасига мансуб), 35 миллион тоннага яқин маиший чиқинди ҳосил бўлади. Чиқиндихоналар ва чиқинди сақлаш омборхоналарида 2 миллиард тоннага яқин саноат, қурилиш ва маиший чиқинди сақланаётгани ҳамда улар 12 минг гектар майдонни эгаллаб турганини инобатга олсак, чиқиндиларнинг салбий таъсирини тасаввур этиш қийин эмас.

Мамлакатимизда сўнгги йилларда амалга оширилаётган кенг кўламли қурилиш ишлари, йилдан-йилга кенгаяётган кичик бизнес ва хизмат кўрсатиш сектори табиий равишда чиқиндини тўплаш ва қайта ишлаш тижоратини кенгайишига хизмат қилади. Ушбу кенгайиш эса соҳага хусусий ишбилармонларни жалб қилиш, бу борада давлат-хусусий шериклик (ДХШ) асосида фаолият олиб боровчи корхона ташкил қилишни талаб этади.

Лойиҳани технологик ва молиявий харитасини тузишда бирламчи маълумотлар ва уларнинг ишончилиги жуда муҳим маълумот ҳисобланади. Шунинг учун давлат-хусусий шерикчилиги доирасидаги лойиҳаларда асосий бирламчи маълумотлардан бу бир кишига тўғри келувчи кунлик ҚМЧ нормаси бўлиб ҳисобланади. Мазкур норма 2 хил манбада турлича келтирилган:

1. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан вилоятларда ўтказилган эксперимент натижалари кўра Хоразм вилоятида 1 киши учун ҚМЧ миқдори 0,75 кг деб қабул қилинган (иловада келтирилган);

2. 27.08.2011 йилда ишлаб чиқилган 0297-11-рақамли санитар қоидалар ва нормаларга муфовиқ 1 киши учун ҚМЧ миқдори 1,17 кг деб қабул қилинган.

Юқоридаги бошланғич маълумотлардан келиб чиқиб 2 хил сценарийда ҳисоб-китоб тақдим қилинади ва потенциал талабгорлар хоҳишига кўра бирини танлаш имконияти тақдим қилинади. Лойиҳа-баҳолаш ҳужжатида нисбатан афзал кўрилган (лойиҳа-баҳолаш ҳужжатини тузувчининг субъектив фикрига кўра) сценарий бўйича маълумотлар келтирилади. Иловада эса 2 та сценарий бўйича ҳисоб-китоблар келтирилади.

Юқоридаги бошланғич маълумотлардан келиб чиқиб лойиҳа ҳисоб-китоби тақдим қилинади.

Лойиҳанинг номи

Хоразм вилояти Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, саралаш ва сотиш бўйича кластерини давлат хусусий шериклик асосида хусусий шерикка топшириш бўйича қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш.

Ташаббускор ҳақида

Хоразм вилоятидаги мазкур Давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш режалаштирилган лойиҳанинг ташаббускори Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмитаси ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмитаси 2017 йил 21 апрелдаги “Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-5024 сонли президент фармонида асосан, собиқ Табиатни муҳофаза қилиш давлат кўмитаси ўрнига ташкил этилган.

Лойиҳанинг ҳисоб-китоб қилинган умумий қиймати

ДХШ асосидаги ушбу лойиҳанинг провард мақсади бўлиб Хоразм вилоятида чиқинди саралаш бўйича тўлиқ (100%) даражада қамраб олиш ҳисобланади. Ушбу лойиҳада давлат тақдим этган асосий воситалар ва хусусий шерикка сотиб олиш таклиф қилинадиган асосий воситалар қатнашади. Мазкур лойиҳанинг умумий қиймати **16 592 260,59** минг сўмни ташкил қилади.

Лойиҳа амалга ошириладиган манзил (вилоят, туман, шаҳар)

Хоразм вилояти — Ўзбекистон Республикаси таркибидаги вилоят. 1925 йил февралдан 1938 йил январгача Хоразм округи, 1938 йил 15 январда вилоят мақомига ўтказилган. Умумий майдони 6 300 квадрат километр. Иқлими континентал, ўртамиёна совуқ қиш ва қуруқ иссиқ ёз бўлади. Вилоят аҳолиси 1 924,2 минг киши (2022 йил 1 январь), аҳолининг 67 фоизи қишлоқ жойларда яшайди. Вилоят 12 та маъмурий туманга ажратилган, маъмурий маркази Урганч шаҳри.

Табиати. Вилоят чўл зонасида, Хоразм воҳасининг ғарбий қисмида жойлашган, ўртача 100 м. баландликда жойлашган. Рельефи пасттекисликдан иборат. Қорақум чўлига туташган ғарбий ва жануби-ғарбий қисми қум билан қопланган. Фойдали қазилмалардан оҳактош, қум, гил ва бошқа қурилиш материаллари бор. Иқлими кескин континентал.

Аҳолиси, асосан, ўзбеклар (96,3%), шунингдек туркман, рус, қозоқ, татар, корейс, қорақалпоқ ва бошқа миллат вакиллари яшайди. Аҳолининг ўртача зичлиги 1 км² га 305,4 киши. Шаҳарликлар 636,1 минг киши, қишлоқ аҳолиси 1 288,1 минг киши.

Қадимда Хоразмда яшовчи ўзбек қабилалари бир неча этник гуруҳ бўлиб, улар Абулғози Баходирхон (1643-1664) томонидан 4 гуруҳ (тўп) га бўлинган. Ҳар бир гуруҳга 2 қабила (1-гуруҳга уйғур ва найман, 2-гуруҳга қўнғирот ва қиёт, 3-гуруҳга нукуз ва манғит, 4-гуруҳга қанғли ва қипчоқлар) бирлаштирилган. Шунингдек, бир неча қабила қолдиқлари (жалойир, кенагас, дўрмон, юз, минг, ших, қатағон) ва айрим этник гуруҳлар (алиэли, хўжаэли ва сайидлар) мавжуд бўлган. Амударёдан сув оладиган каналлар ва суғориладиган ерларнинг катта қисми шу қабила ва уруғларга тақсимлаб берилган ва улар аста-секин ўтроқлашиб, деҳқончилик билан шуғулланганлар. Қолган гуруҳлар Хоразмда жуда кам бўлиб (қўнғиротлар ва бошқалар) вилоятнинг Гурлан ва Шовот туманлари, манғитлар Гурлан тумани ва Шовот тумани (Анбар Манақда), қиётлар Шовот туманида, қипчоқлар Урганч, Шовот ва Қўшқўпир туманлари, дўрмонлар Урганч ва Шовот туманларида, хидирэли Урганч ва Хивада, тама Хонқа ва Боғот туманларида жойлашган.

Хўжалиги. Хоразм вилояти иқтисодиётида қишлоқ хўжалиги билан бирга саноат ҳам салмоқла ўрин эгаллайди. Пахта толаси, калава ип, гилам, озиқ-овқат маҳсулотлари, машина ускуналари экспорт қилинади.

Вилоятда пахта тозалаш саноати ривожланган (барча туман марказлари ва Урганч шаҳрида пахта тозалаш заводлари бор). Гурлан, Боғот, Хонқа,

Урганч, Хива ва Ҳазораспда тўқимачилик, пиллакашлик, тикувчилик; Хивада гилам фабрикаси – “Хива гилами” АЖ ишлаб турибди. Фаолият кўрсатаётган жами корхона ва ташкилотлар 13 748 та.

Вилоятда 36 қўшма корхона ва уларнинг филиаллари ишлаб турибди. Ўзбекистон—Туркия “Багат Текстиль”, “Хоразм-Нуртоп”, “СемурғСанТе”, “Хоразм Текстиль”, “Мемгилам”; Ўзбекистон—АҚШ “Амерозиндустриес”, “Хива маликаси”, “Нурлайт”, “Раҳнамо Нур”; Ўзбекистон—Германия “Юнихо”, “ЎзОлмонХотелз”, “Хива Карпет”; Ўзбекистон—Британия “Хива”; Ўзбекистон—Россия “НамунаАгрофуд”; Ўзбекистон—Италия “Мева”; Ўзбекистон—Украина “КиевХоразм”; Ўзбекистон—Хитой “Азия Текстиль ЛТД”; Ўзбекистон—Туркменистон “ҒайратХумоюн” ва бошқа шулар жумласидандир.

Қишлоқ хўжалиги асосини пахтачилик ва ғаллачилик ташкил этади. Полизчилик, сабзавотчилик, боғдорчилик, чорвачилик, пиллачилик ҳам ривожланган. Ширкат, ижара ва хусусий фермер, деҳқон хўжаликлари, акциядорлик жамиятлари фаолият кўрсатади. Вилоятда жами экин майдони 232,1 минг гектар.

Хоразм вилоятининг харитадаги ўрни. Фото: Википедия

Транспорти. Хоразм вилояти орқали Тошкент-Москва, Душанбе-Москва йўналишида темир йўл ўтган, Урганч-Тошкент, Хива-Тошкент йўналишларида поездлар қатнайди. Транспорт йўли узунлиги 128 км. Амударё устига қурилган Ҳазорасп темир йўл кўприги ишга туширилиб (2004 йил), Ҳазорасп-Мискин-Тошкент темир йўл масофаси қисқарди. Кўприк суткасига 14 поезд, 20 минг автомобил ўтказиш имкониятига эга. Вилоятдаги қаттиқ копламали автомобиль йўллари узунлиги 2 750 км. Хива-Урганч

йўналишида троллейбус катнови (1997 йилдан) йўлга қўйилган. Урганч, Хива шаҳарларидан Тошкент, Самарқанд, Навоий, Бухоро, Нукус ва бошқа шаҳарларга автобуслар катнайди. Урганч шаҳрида халқаро ва маҳаллий йўналишлар аэропортларидан хорижий давлатлар (ш.ж. Москва, Санкт-Петербург, Қозон, Оқтов ва бошқа), шунингдек Тошкент, Термиз, Фарғона ва бошқа шаҳарлар билан мунтазам авиация алоқаси ўрнатилган. Вилоят орқали Ўрта Осиё-Марказ, Бухоро-Урал, Туркменистон-Россия халқаро газ магистрал кувурлари ўтказилган.

Меъморий ёдгорликлар.

Хоразм вилоятидаги тарихий ва меъморий ёдгорликлар жаҳонга машҳур. Вилоятда 149 меъморий ва шаҳарсозлик, 16 археологик, 21 монументал санъат ва ҳайкалтарошлик ёдгорликлари бор. Меъморий ёдгорликларнинг асосий қисми Хива шаҳрида жойлашган.

Унинг Ичан қалъа қисми эса ЮНЕСКОнинг Умумжаҳон маданий мероси рўйхатига киритилган. Хивадаги ёдгорликлардан Жума масжиди (X-XVIII асрлар), Пахлавон Маҳмуд меъморий мажмуаси (XIV аср, XIX-XX аср бошлари), Саид Алоуддин (XIV-XVIII асрлар), Уч Авлиё (1549,1821) мақбаралари, Тошҳовли (XIX аср), Кўҳна Арк (XVII-XIX асрлар) саройлари, Муҳаммад Аминхон мадраса ва минораси ҳамда бошқа объектлар меҳмонлар ва сайёҳлар диққатини ўзига тортади. Шунингдек, Хива, Ҳазорасп, Хонқа, Шовот, Янгиарик, Қўшқўпир, Боғот ва бошқа туманларида ҳам тарихий обидалар мавжуд. Шулардан Хива туманидаги Чодра ҳовли (XVIII-XIX асрлар), Шоҳимардон меъморий мажмуаси (XIX аср), Қубла Тозабоғ саройи (1893-1913), Ҳазораспдаги Музробшоҳ (XVI-XVIII асрлар), Шайх Қосим эшон мақбаралари (XVIII-XIX асрлар), қадимги Ҳазорасп қалъаси (милл. авв. VI-V асрлар), Хонқа туманидаги Сайд ота масжиди (1766), Шовот туманидаги Вайанган бобо мақбараси (XVI-XIX асрлар), Янгиарик туманидаги Шайх Мухтор Валий (Остонабобо, XIV аср) меъморий мажмуаси, Қўшқўпир туманидаги Иморат бобо меъморий мажмуаси (XVI-XIX асрлар) ва бошқаларни айтиш мумкин.

Мустақиллик йилларида вилоятда якка тартибда уй-жой қуриш тез ривожланди. Урганч, Хива шаҳарларига йўлдош Наврўз, Қосимобод

шаҳарчалари бунёд этилди. Вилоятда тарихий ва меъморий ёдгорликларни асраш, таъмирлаш ишларига Ўзбекистон ҳукумати томонидан катта эътибор берилмоқда. Хива шаҳрининг 2500-йиллик юбилеи (1997), Жалололдин Мангубердининг 800-йиллиги (1999), Авесто китоби яратилишининг 2700-йиллиги (2001) байрамлари арафасида вилоятда кенг миқёсда меъморий ёдгорликларни таъмирлаш, улар атрофларини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари амалга оширилди. Хоразм вилояти 2003 йил 22 августда Жалололдин Мангуберди ордени билан мукофотланди.

Лойиҳа кўлами, шу жумладан унинг қуввати, мақсади ва вазифалари

Юқорида айтиб ўтилганидек, лойиҳанинг асосий мақсади аҳолидан чиқинди йиғиб олиш қамров даражасини 100%га чиқариб, йиғилган чиқиндини саралаш ва шу оркали даромад кўриш ҳисобланади.

Бунинг учун, талабгор корхона, давлат шериги томонидан 7 йил давомида бўлиб тўлаш шарти билан берилаётган мавжуд ва сотиб олинishi таклиф қилинган асосий воситаларни келишилган график асосида ишга тушириб халққа манфаат етказиши лозим. Шу боис, давлат шериги қуйидаги шартларни амалга оширишни вазифа қилиб қўяди:

● Аҳолидан чиқинди йиғиш қамров даражасини 100%га етказиш учун зарур махсус техникалар сонини **44** тага етказиш учун қўшимча **9** дона чиқинди ташувчи техникани инвестиция қилиш;

● Чиқиндиларни йиғиш учун **30** дона махсус жой (чиқинди йиғиш майдончалари) яратиш оркали аҳолига қўшимча қулайлик яратиш ва чиқинди ташишда харажатларни оптималлаштириш;

● Чиқинди йиғиш жойларида, чиқинди йиғилиши мўлжалланган кунлар интервалларида чиқиндиларни тўплашни тартибли ва самарали олиб бориш учун, лойиҳа доирасида **200** дона чиқинди контейнерларини инвестиция қилиш;

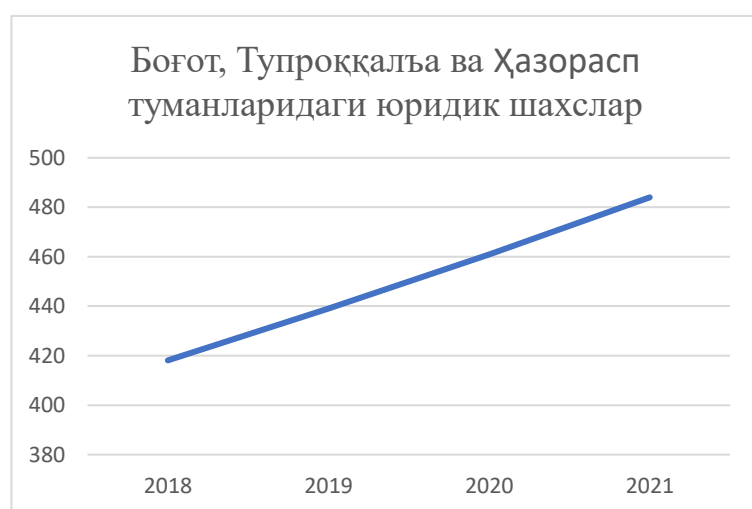
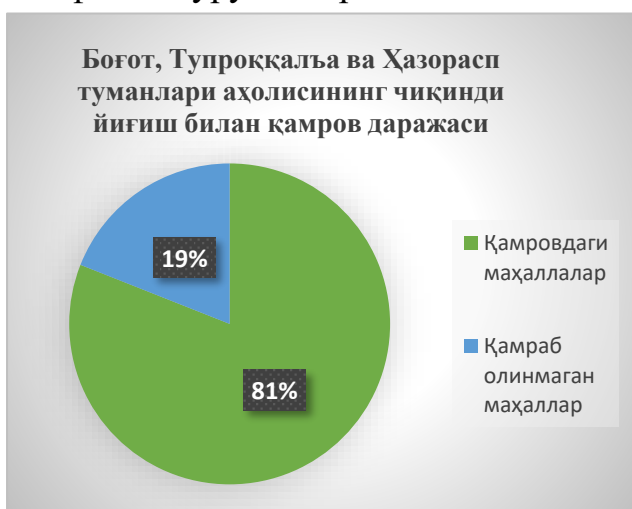
● Аҳоли ва юридик шахсларга қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида, мажбурий бўлган тўловларни тўлашни ва қарздорликларни текширишни электронлаштиришни йўлга қўйиш.

Инвестиция киритилиши муддати уч йил эканлиги инобатга олинган ҳолда, биринчи йилда қамров ўзгармасдан қолиши ва кейинги йиллардан қамров даражаси, Хоразм вилоятида аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини олиб кетиш ва ҳосил бўлган чиқиндини саралашни, 100%га кўтариш режалаштирилган.

Давлат шериги талабгорга қуввати аҳолидан чиқиндини ташиш учун зарур махсус чиқинди ташувчи техникалар ва бошқа турдаги лойиҳа доирасида қўлланиладиган техникалар харид қилиш, агар мавжуд бўлса улардан шу лойиҳа учун фойдаланиш талабини қўяди.

Лойиҳадан фойда кўрувчилар

Лойиҳа амалга оширилиши Хоразм вилоятида экологик вазиятни барқарорлаштириш, вилоят аҳолиси чиқинди ташиш бўйича дуч келаётган муаммоларни бартараф этишга хизмат қилади. Ҳудуддаги маҳалла фуқаролар йиғини, кўп қаватли уйлар, шаҳар ичидаги юридик шахслар лойиҳадан асосий фойда кўрувчилар ҳисобланади.

Молиялаштириш манбалари, схемалари ва графиги (йиллар кесимида)

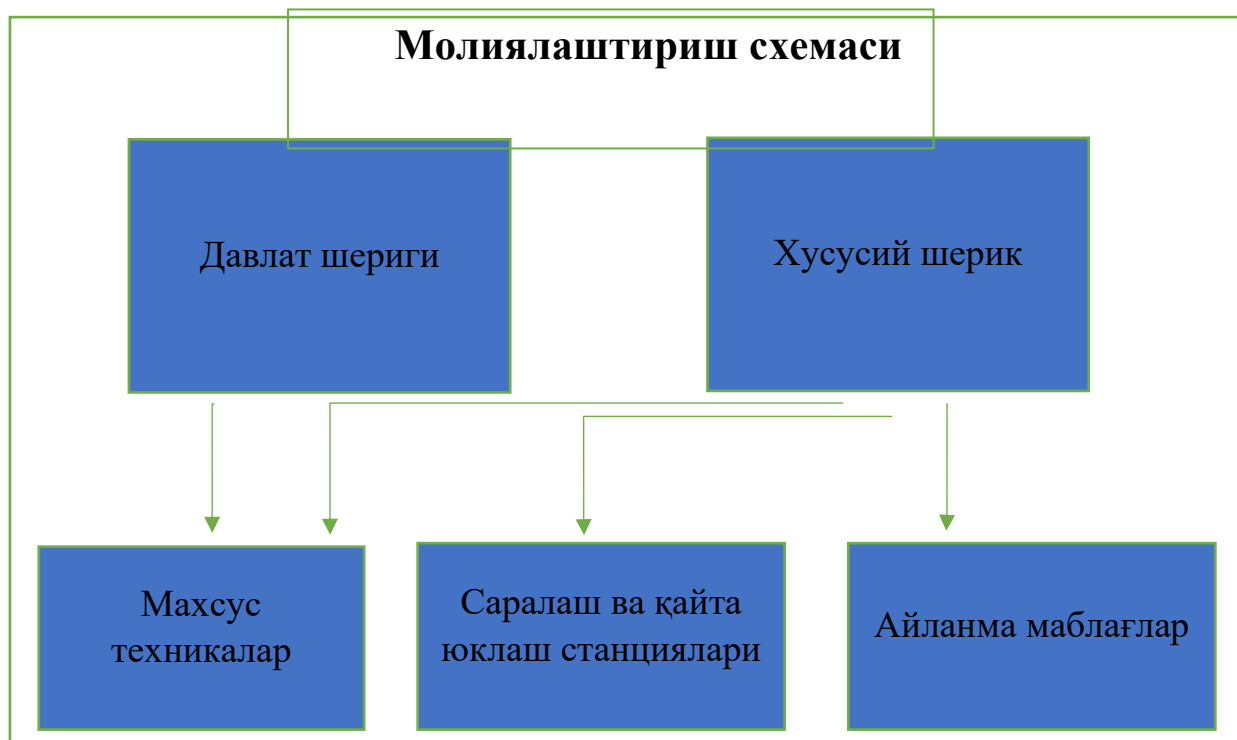
Лойиҳани молиялаштириш манбаси талабгорнинг ихтиёрида бўлиб, талабгорнинг ўз манбалари ёки ташқи манбалардан (кредит, лизинг, бошқа корхонанинг молиявий ёрдами ва ҳоказо) бўлиши мумкин. Лойиҳанинг умумий нархи **16 592 260,59** минг сўмни ташкил қилади.

Лойиҳанинг долзарблиги

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг муҳим таркибий қисми атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилашга қаратилган.

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан тизимли равишда қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, маҳаллий ҳокимликлар ҳузуридаги

ободонлаштириш бошқармалари негизидаги санитар тозалаш участкалари тасарруфида бўлган 1 439 та махсус техника, 86 та автотарози, 1 102 та чиқинди тўплаш майдончаси, 6 131 та контейнер ва 160 та қаттиқ маиший чиқинди полигонлари давлат унитар корхоналари тасарруфига ўтказилди.

Аmmo, шу билан бирга, қаттиқ маиший чиқиндиларни ташиб кетишни ташкил этиш ва улардан фойдаланиш соҳасида хусусий тадбиркорлик фаолиятини янада ривожлантириш борасида ҳали ҳал этилмаган қатор муаммолар мавжуд.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан соҳада инфратузилмани такомиллаштириш бўйича амалга ошириб келинаётган ишлар юртимизда экология ва санитария муҳитини янада яхшилаш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, шаҳар ва қишлоқларимизнинг янада обод ва кўркем қиёфа касб этиши йўлидаги улкан амалий қадамлардан биридир.

Мазкур лойиҳа ҳам шу ўзгаришларнинг ва ўзгартиришларнинг давоми ўлароқ, ҳудудда экологик вазиятни яхшилаш ва чиқиндиларни йиғиш ҳамда қайта ишлаш орқали аҳолини турмуш даражасини яхшилаш учун хизмат қилади.

2. Молия бўлими

2.1 Лойиҳани амалга ошириш ва молиялаштириш даври

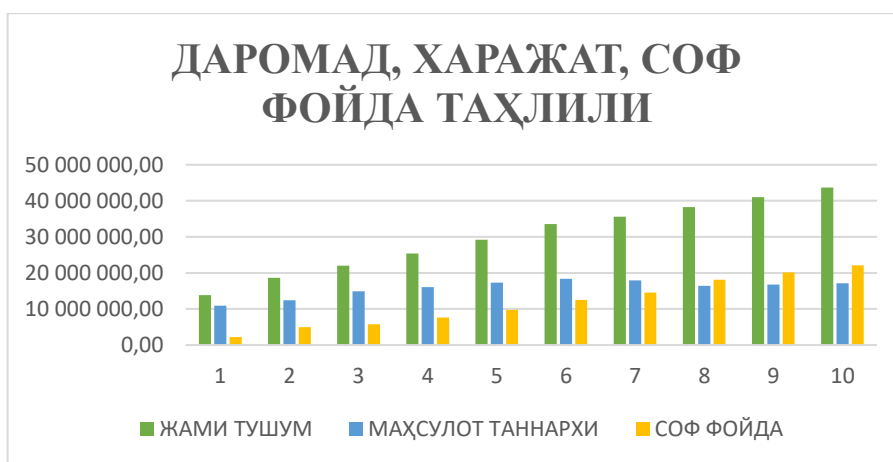
Лойиҳанинг дастлабки қиймати 16 592 260,59 минг сўми ташкил қилади. Лойиҳани молиялаштириш манбаси - хусусий шерикнинг ўз маблағлари, ҳомийлик маблағлари, тижорат банкларининг кредитлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа ташқи манбалар бўлиши мумкин. Лойиҳани молиялаштириш манбаси сифатида бюджет маблағларидан фойдаланиш кўзда тутилмаган.

Лойиҳани амалга ошириш учун, хусусий шерикнинг натижаларида корхонанинг ликвидлиги ва рентабеллиги кўриниши керак. Бунга қўшимча қилган ҳолда, корхонанинг режаларида ҚМЧ соҳасидаги хизматларга бўлган талабни қондириш асосий вазифа сифатида кўрилиши керак.

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	16 296 829,60	14 750 000,00	31 046 829,60	94%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		800 000,00	800 000,00	2%
Жами капитал қўйилмалар	16 296 829,60	15 550 000,00	31 846 829,60	97%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	1 042 260,59	1 067 260,59	3%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,08%
Айланма маблағлар	0,00	992 260,59	992 260,59	3,01%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,15%
Бошланғич инвестицион капитал	16 321 829,60	16 592 260,59	32 914 090,19	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	1 483 124,50	1 507 697,90	2 990 822,40	
Улушлар	49,6%	50,4%	100%	

Ушбу лойиҳани амалга ошириш учун **3 йил** давомида **16 592 260,59** минг сўм миқдорида пул маблағларини жалб қилиш кўзда тутилмоқда. Хусусий шерик билан тузилаётган битим муддати **10 йил**ни ташкил қилади.

2.2 Ишлаб чиқариш харажатлари (эксплуатация харажатлари) ҳисоб-китоби

Умумий эксплуатация харажатлари 1 067 260,59 минг сўмни ташкил қилади. Ушбу маблағнинг асосий қисми 97,66 фоизи ёки 1 042 260,59 минг сўми хусусий шерик бўлишга талабгор томонидан қопланади. Давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси лойиҳани тайёрлаш билан боғлиқ харажатлар учун 25 000,00 минг сўм ажратади.

Лойиҳа тўлиқ қувватда ишласа, унинг бир йиллик умумий харажатлари 15,18 млрд. сўмни ташкил қилади. Харажатлар таркиби куйидаги жадвалда кўрсатилган:

минг сўм

Харажатлар таркиби	Харажат миқдори	Харажат тури
Ишлаб чиқариш харажатлари	4 754 713	Ўзгарувчан харажат
Электр ва ресурслар харажати	22 675	Доимий харажат
Электр ва ресурслар харажати	430 820	Ўзгарувчан харажат
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	5 539 920	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	664 790	Доимий харажат
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	95 094	Доимий харажат
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	2 444 524	Доимий харажат
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	826 500	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	55 698	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	55 698	Ўзгарувчан харажат
Администрация иш ҳақи	204 000	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	24 480	Доимий харажат
Банк комиссияси	2 962	Доимий харажат
Банк комиссияси	56 277	Ўзгарувчан харажат
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР	15 178 152	

2.3 Нарх стратегияси, маҳсулот таннархи, тарифлар

Нарх стратегияси компаниянинг фаолият йўналиши ва даромад манбаларига қараб ички ва ташқи факторларга боғлиқ. Корхонанинг аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини ташиш учун оладиган тўлови нархлари миқдори корхонанинг ўзига боғлиқ эмас. Чунки ушбу тўлов нархлари вилоят ҳокими қарори билан бутун Хоразм вилояти ҳудудида бир хил этиб белгилаб келинади ва бу тартиб ҳозирда ўзгартирилиши режалаштирилмаган.

Сараланган иккиламчи хом ашёни сотишдан тушадиган тушум миқдори эса эркин бозор шароитида шаклланган талаб ва таклифга боғлиқ.

Хоразм вилояти қарорига кўра, Хоразм вилоятида жисмоний шахслар учун бир йиллик тариф миқдори киши бошига 27,6 минг сўми, юридик шахслар учун 1 куб метр ҚМЧ учун 32,0 минг сўми ташкил қилади. Тарифларнинг ўсиши (йиллик ўсиш миқдори 5%) ни ҳисобга олган ҳолда лойиҳа амалга оширилиш муддати, 10 йил давомида тарифлар қуйидагича бўлиши тахмин қилинмоқда:

Лойиҳа доирасида таклиф қилинаётган тарифлар прогнози

минг сўм

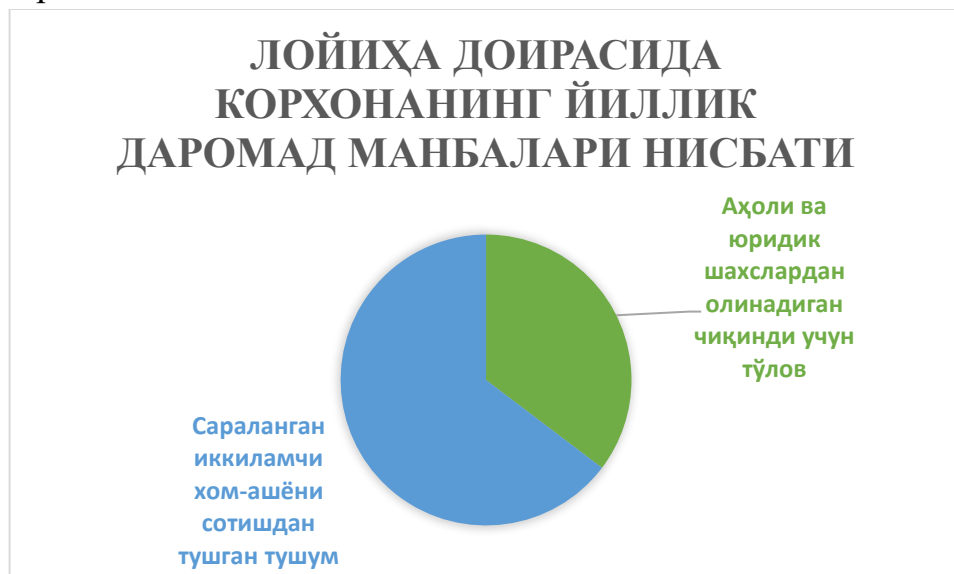
Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар	1 кишига 1 йил учун	27 600	28 980	30 360	31 740	33 120	35 880	37 260	40 020	42 780	44 160
Юридик шахслар	1м. куб ҚМЧ (ҚҚСсиз)	32 000	33 600	35 200	36 800	38 400	41 600	43 200	46 400	49 600	51 200

Корхонанинг бир йиллик ишлаб чиқарадиган маҳсулотлари ва кўрсатадиган хизматларининг умумий таннархи лойиҳа амалга оширилишининг 1-йилида 11,19 млрд. сўми ташкил этиши прогноз қилинмоқда. Ушбу таннарх таркибига:

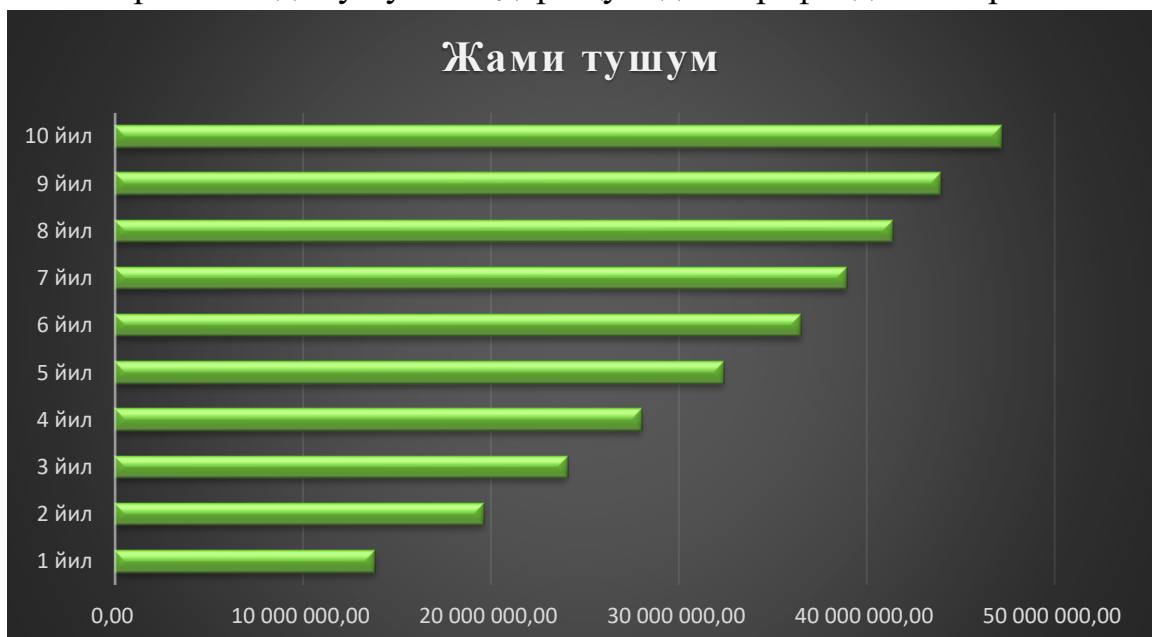
- ишлаб чиқариш харажатлари;
- энергия ресурслари харажатлари;
- ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- мавжуд ва инвестиция қилинган асосий воситалар амортизацияси харажатлари;
- бошқа ишлаб чиқариш харажатлари;
- бошқа операцион харажатлар;
- маъмурият харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- банк комиссияси;
- солиқлар киради.

2.4 Даромадлар ҳисоб-китоби

Ҳисоб-китобларга кўра, корхонанинг тўлиқ қувватда ишлаш шароитида бир йиллик жами даромадлари миқдори 34,45 млрд. сўмни ташкил қилади. Бунда аҳоли ва юридик шахслардан олинadиган чиқинди учун тўлов 12,17 млрд. сўм, сараланган иккиламчи хом-ашёни сотишдан тушган тушум 22,28 млрд. сўм бўлади. Ҳисоб-китобларда иккиламчи хом ашё (жумладан қоғоз, металл, резина ва ш.к.) саралаб, қайта сотилиши кўзда тутилган. Бироқ, хусусий шерикликка давогар корхонанинг мавжуд ишлаб чиқариш қувватлари, ушбу соҳадаги тажрибасидан келиб чиққан ҳолда, сараланган иккиламчи хом ашё қайта ишланиши, қиймат занжирида қўшимча қиймат яратиши мумкин. Бу эса олинishi мумкин бўлган даромадлар миқдори ва улушини ортишига олиб келади.

Йиллар кесимида тушум миқдори қуйидаги графикда келтирилган:

2.5 Лойиҳанинг молиявий кўрсаткичлари таҳлили (WACC, IRR, NPV)

Лойиҳа доирасида бир қатор молиявий кўрсаткичлар таҳлил қилинади. Ушбу кўрсаткичлар корхонанинг даромадлигини, киритилаётган инвестиция ўзини оқлаш-оқламаслиги, инвестициянинг даромадлик миқдорини тавсифлайди.

Дисконт ставкаси — бу келажакдаги даромад оқимларини ягона жорий қийматга айлантириш учун ишлатиладиган фоиз ставкаси.

Дисконтланган қоплаш муддати (discounted payback period, DPP) – бу лойиҳанинг рентабеллигини аниқлаш учун ишлатиладиган капитал бюджетлаштириш тартиби. Дисконтланган қоплаш муддати келгуси пул оқимларини дисконтлаш ва пулнинг вақт қийматини ҳисобга олиш йўли билан дастлабки харажатларни қоплаш учун қанча вақт кетишини билдиради. Ушбу ўлчов лойиҳанинг мақсадга мувофиқлиги ва рентабеллигини баҳолаш учун ишлатилади.

Соф дисконт даромад (net present value, NPV) – бу келажакдаги тўловлар оқимининг бугунги қийматини топиш учун фойдаланиладиган ҳисоб-китоблар натижасидир. У пулнинг вақт қийматини ҳисобга олади ва шу инвестиция муқобилларини таққослаш учун фойдаланилиши мумкин.

NPV сармоя киритиш учун зарур бўлган капитал нархидан келиб чиқадиган дисконт ставкасига таянади ва салбий NPV бўлган ҳар қандай лойиҳа ёки инвестициядан қочиш керак.

Ички рентабеллик даражаси (internal rate of return, IRR) – бу келажакдаги пул тушумларининг ҳозирги қиймати ва дастлабки инвестиция харажатлари тенглаштирилган фоиз ставкаси, бунда соф дисконт даромад (NPV) 0 га тенг. NPV шу кунгача дисконтланган пул оқими асосида ҳисобланади.

Капитал баҳосининг ўртача қиймати (Weight average cost of capital, WACC) – бу капиталнинг ўртача қиймати, индикатор ҳар хил қимматли қоғозларга, лойиҳаларга сармоя киритиш зарурлигини баҳолашда ва кутилаётган инвестиция даромадларини дисконтлашда ва компания капиталининг нархини ўлчашда ишлатилади.

Фойдалилик индекси (Profitability index, PI) – бу лойиҳанинг ёки инвестициянинг жозибадорлигини ўлчайдиган кўрсаткич. PI келажакдаги кутилаётган пул оқимларининг жорий қийматини лойиҳадаги дастлабки инвестиция миқдorigа бўлиш йўли билан ҳисобланади.

Кўрсаткич	Ҳисоб-китоб
Дисконт ставкаси	17 %
Лойиҳа амалга ошириш даври, йил	10 йил
Инвестиция даврини ҳисобга олган ҳолда дисконтланган қоплаш муддати (DPP), йил	9 йил
Соф дисконт даромад (NPV) 10 йил учун, минг сўм	7 354 682
Ички рентабеллик даражаси (IRR), %	21 %
Капитал баҳосининг ўртача қиймати (WACC), %	17,9 %
Фойдалилик индекси (PI)	0,1

2.6 Молиявий хавф-хатарларни баҳолаш ва рисклар

Ихтиёрий бизнес учун риск тушунчаси таниш ва ўша бизнеснинг бир қисми ҳисобланади. Бизнесда рискни минимум даражага тушириш мумкин, бироқ уни бутулай йўқ қилиб бўлмайди. Рискни бизнесга салбий таъсир қиладиган воқеа ёки ҳолат сифатида таърифлаш мумкин. Паст даражадаги кўриқлаш туфайли корхонада активларнинг ёки бошқа қимматликларнинг йўқолиши, ускуналар ўғирланиши ана шундай рисклар таркибига киради.

Бизнесда энг кўп тарқалган риск турлари қуйидагилар:

- стратегик – бизнесга бутунлигича таъсир қиладиган ечимлар;
- мувофиқлик (комплеанс) – қонунлар, қоидалар, стандартлар ва амалиётдаги кодекслар билан иш жараёнини мувофиқлаштириш зарурати;
- молиявий – бизнеснинг молиявий транзакциялари, тизими ва структураси;
- операционал – операцион ва маъмурий тартиб-қоидалар;
- экологик – ташқи ҳодисалар, об-ҳаво ва ноқулай иқлим шароитлари;
- репутацион – корхонанинг жамоат олдида ёки давлат шериги олдидаги обрў-эътибори.

Юқорида тилга олингани каби рискларни йўқотиб бўлмайди. Хавф-хатарни энг паст даражага тушириш учун эса уларни тўғри бошқариш (риск менежмент) талаб этилади. Риск менежмент бизнес турига қараб фарқ қилади.

Хавф-хатарни бошқаришда қуйидаги босқичларга эътибор қилиш керак:

1. Хавфни аниқлаш;
2. Хавфни баҳолаш;
3. Хавфни бошқариш;
4. Кузатиш ва кўриб чиқиш.

Корхонада юзага келиши мумкин бўлган молиявий хавф-хатарларга тўғридан-тўғри бош бухгалтер ҳамда бош директор жавобгар бўлади. Иш жараёнида моддий қийматликлар миқдорининг камайиши, корхона активлари

ҳажмининг пасайиши нафақат ўғрилик, кўзбўямачиликдан балки, эҳтиётсизлик оқибатида нотўғри юритиладиган бухгалтерия ҳисоботидан ҳам бўлиши мумкин.

Қаттиқ-маиший чиқиндиларни тўплаш ва қайта ишлаш бизнесида қайта ишланган маҳсулотларни харидорларга сотишда маҳсулот таннари нотўғри ҳисобланган бўлса ва қайта ишланган хом ашё унга кетказилган харажатдан арзонроққа сотилса, бу корхона учун келгуси даврда зарарли молиявий натижаларга, хусусан салбий пул оқимига олиб келади.

3-бўлимда таъкидланганидек, бош бухгалтернинг вазифалари сирасига молиявий прогнозлар ва риск таҳлили киради. Бу борада бош бухгалтер зарур ҳисоб-китоб таҳлил ишларини амалга ошириши ва керакли чора кўриши ёки чора кўрилиши кераклиги тўғрисида раҳбариятга хабар бериши керак.

Молиявий риск инфляцион жараёнлар, ҳар томонлама тўловга лаёқатсизлик, валютавий тебранишлар ва бошқалардан келиб чиқади.

Бу рискларни компанияда молиявий бошқарув тизимини яратиш ва компаниянинг пул оқимларини самарали бошқариш йўли билан минималлаштириши мумкин.

Форс-мажор rischi – кутилмаган ҳолатлар (табiiй офатлар, иш ташлашлар, урушлар ва бошқалар) оқибатида юзага келадиган риск тури.

Бу рискларни камайтириш чора-тадбирлари корхонанинг молиявий мустаҳкамлиги етарли даражада бўлиши, зарур вақтда корхона форс-мажор ҳолатлари учун ишлатишга етарли пул-маблағлари мавжуд бўлиши билан боғлиқ.

3. Ижтимоий бўлим

3.1 Лойиҳанинг меҳнат ресурсларига эҳтиёжи ва унинг аҳоли бандлигига таъсири

Ҳар қандай лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши учун зарур бўлган омилларида бири у лойиҳа доирасида ишлайдиган ишчи кучи, яъни меҳнат ресурслари саналади. Лойиҳа доирасида кўп миқдорда тор доирадаги юқори малакали мутахассисларга эҳтиёж сезилмайди. Шунинг учун Хоразм вилоятида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини ташкил қилиш лойиҳаси доирасида ўрта маълумотли ишчилар ишга ёлланиши мақсадга мувофиқ.

Ҳисоб-китобларга кўра, ушбу лойиҳа доирасида Хоразм вилояти 3-лоти ҳудудида 230 та янги иш ўрни яратилади.

Давлат-хусусий шериклик асосида ташкил этиладиган лойиҳанинг бир йиллий умумий меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори 6,43 млрд. сўмни ташкил этади. Ушбу маблағнинг 5,74 млрд. сўми ходимларнинг ойлик иш ҳақи учун, 689,27 млн. сўми ягона ижтимоий тўлов саналади. Ходимларга ойлик ва йиллик тўланадиган ҳақ миқдори қуйидаги жадвалда келтиришган.

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача ойлик иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
МАЪМУРИЯТ			
Директор	1	6 000,00	72 000,0
Директор ўринбосари	1	4 500,00	54 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	3 000,00	36 000,0
ЖАМИ	4		204 000,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>24 480,00</i>
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ			
Сараловчилар	24	2 000,00	576 000,0
Юкловчилар	101	1 800,00	2 185 920,0
Ҳайдовчилар	57	2 500,00	1 710 000,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	35	2 000,00	840 000,0
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	2 000,00	72 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	2 500,00	60 000,0
Қоровул	4	2 000,00	96 000,0
ЖАМИ	226		5 539 920,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>664 790,40</i>
ҲАММАСИ БЎЛИБ	230		6 433 190,40

Лойиҳани бошқарадиган маъмурият ходимлари 4 кишини ташкил қилиб, улар директор, унинг ўринбосари, директорнинг ишлаб чиқариш масалалари бўйича ўринбосари ҳамда бош бухгалтердан иборат. Маъмурият учун йиллик иш ҳақи фонди **228 480** минг сўмни ташкил қилади.

Директорнинг вазифалари қуйидагилардан иборат:

- менежерларни ишга қабул қилиш, танлаш, йўналтириш, ўқитиш ва қайта тайёрлаш ва интизом билан бошқарув (менежмент) самарадорлигини оширади; кадриятлар, стратегиялар, мақсадлар қўйиш ва уларга эришиш; жавобгарликни тайинлаш, иш натижаларини режалаштириш, кузатиш ва баҳолаш;
- нархларни белгилаш ва бизнес битимлари тузиш;
- бизнес учун йўналиш белгилаш;

- ташкилотнинг мақсади, вазифалари ва умумий йўналишини яратиш, мулоқот қилиш ва амалга ошириш;
- компания номидан чеклар ва ҳужжатларни имзолаш;
- ташкилотнинг муваффақиятли одимлашини таъминлаш.

Директор ўринбосари вазифалари:

- директор турли сабабларга кўра иш вазифасини бажара олмай қолганда, унинг номидан корхонани бошқариш, иш жараёни узлуксизлигини таъминлаш;
- корхонада ишлар фаолиятини тўғри ташкил қилиш.

Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари:

- ишлаб чиқариш жараёнлари тўғри ташкил этилиши, жойларда юзага келадиган камчиликларни бартараф этишда тўғридан-тўғри масъул;
- ишлаб чиқариш ходимларини назорат қилиш, уларнинг иш фаолиятини юзага келиши мумкин бўлган анормал ҳолатларда қарорлар қабул қилиш ва бу орқали ишлаб чиқариш жараёнидаги муаммоларни бартараф қилиш вазифаларини бажаради.

Бош бухгалтер:

- корхона учун молиявий ва бухгалтерия ҳисоботлари тайёрлаш учун жавобгар;
- корхона раҳбариятига молиявий таҳлиллар, ривожланиш бюджети ва бухгалтерия ҳисоботларини тақдим этади;
 - молиявий прогнозлар ва риск таҳлили учун жавобгардир.
 - нақд пул маблағларини бошқариш, умумий бухгалтерия ҳисоби ва бир ёки бир нечта мулк учун молиявий ҳисоботни амалга оширади;
 - молиявий тизимлар ва сиёсатни ишлаб чиқиш ва бошқариш учун жавобгар;
 - иш ҳақи ҳисоблаш учун жавобгар;
 - солиқ қонунчилигига риоя этилишини таъминлайди;
 - компания учун барча молиявий операцияларни бошқаради;
 - компания учун ички аудитор вазифасини бажаради.

Ишлаб чиқариш ходимлари сони эса 226 кишини ташкил қилиб, уларнинг ҳар бири муайян вазифа бажаради.

Хоразм вилоятида чиқиндиларни тўплаш, ташиш ва қайта ишлаш ишларини ташкил қилиш учун 44 дона чиқинди ташувчи машина ҳамда 13 дона бошқа турдаги махсус техника воситалари зарур. Ушбу техникаларни бошқариш учун 57 нафар ҳайдовчи ишга ёлланади. Шунингдек, ҳар бир чиқинди ташувчи машинада чиқиндиларни юклаш учун 2 нафар юкловчи талаб қилинади.

Чиқиндиларни юклаш жараёнида юкловчи ходимларнинг вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлиги шароитида чиқиндиларни тўплаш ва ташиш жараёнлари узлуксизлигини таъминлаш мақсадида юкловчилар жами сони 1,15 коэффициенти билан ҳисобланган. Шунда 101 нафар юкловчи талаб этилади.

Чиқинди ташиш машиналари ва бошқа махсус техникалар ҳайдовчилари:

- чиқиндиларни юклаш ва туширишда ёрдам беради;
- автотранспорт воситаси созлигини текширади, юк машинаси айрим турдаги хавфли чиқиндиларни ташиш учун мўлжалланган махсус хавфсизлик ускуналари билан жиҳозланганига ишонч ҳосил қилади;
- автотранспорт воситасининг бузилиши, бахтсиз ҳодисалар ёки қоидабузарликлар ҳақида хабар беради.

Юкловчилар:

- чиқинди йиғиш майдончалари, чиқиндилар учун контейнерлар тўпланган чиқиндиларни махсус чиқинди ташиш техникасига юклайди;
- қайта юклаш станциясига олиб борилган ва қайта ишланмайдиган маиший чиқиндиларни Мультилифт техникасига ортади ва ҳайдовчилар билан биргаликда полигонга ташийд.

МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис:

- маҳаллаларда жойлашган хонадонларда юриб, аҳолидан чиқиндиларни ташиш учун тўловларни қабул қилади;
- аҳоли билан тўғридан тўғри муносабатга киришиб, чиқиндиларни тўплаш ва ташиш борасида юзага келган эҳтимолий муаммолар тўғрисида корхона раҳбариятини хабардор қилади.

Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- миждозлар ёки ташриф буюрувчиларни шахсан ёки телефон орқали кутиб олади, уларнинг саволларига жавоб беради ёки керакли ходим томон йўналтиради;
- миждозлар билан барча турдаги алоқа каналлари (телефон, электрон почта, юзма-юз кўришиш ва ш.к.) орвали мулоқот қилади;
- миждозлар билан алоқага чиқиш орқали миждознинг компания маҳсулотлари ва хизматларига қизиқишини ошириш учун барча имкониятлардан фойдаланади;
- потенциал миждозларга сўровлар пайтида аниқ ва фойдали маълумот берилишини таъминлаш учун ташкилот маҳсулотлари, хизматлари, реклама кампаниялари ва бошқалар ҳақидаги янги маълумотлардан доимий равишда хабардор бўлади.

Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- тумандаги юридик корхоналар билан шартномалар имзолайди;
- юридик мижозлар томонидан бажарилган хизматлар учун тўланиши керак бўлган тўловларни қабул қилади.
- туманда янгидан ташкил қилинган юридик фирмаларнинг чиқиндини ташишга эҳтиёжи бор ёки йўқлигини ўрганади. Эҳтиёжи бўлган ширкатларга компания хизматларини таклиф қилади;
- юридик мижозлар билан амалга ошириладиган барча ишларни амалга оширади.

3.2 Меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари

Ўзбекистон Республикасида меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари 1996 йил 29 июнь куни тасдиқланган “Меҳнат муҳофазаси бўйича ишларни ташкил этиш тўғрисида”ги Намунавий низомга асосан қўлланилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнларининг ихтиёрий босқичида меҳнат қилаётган ишчи-хизматчилар ва ходимлар зарур техника хавфсизлиги нормаларига амал қилиши керак. Иш берувчи корхона ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан эса ходимларнинг меҳнат муҳофазаси таъминланади. Техника хавфсизлиги нормалари билан ҳар бир ходим танишиб чиқиши меҳнат жараёнида унга сўзсиз бўйсунуши керак. Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнидаги техника хавфсизлик қоидалари куйидаги босқичларни ўз ичига олади:

- а) чиқиндиларни қабул қилиш;
- б) очиқ контейнерларни локализация қилиш ва қайта юклаш;
- в) эргономика;
- г) чиқиндиларни аниқлаш ва таснифлаш;
- д) номаълум чиқиндиларни ўз вақтида синовдан ўтказиш ва аниқлаш;
- е) нормаларга мос келмайдиган кимёвий моддаларни ажратиш;
- ё) юклаш ва тушириш ишлари;
- ж) чиқиндиларни аралаштириш;
- з) лабораторияда қадоқлаш / шикастланган қадоқ;
- и) чиқиндиларни ташишга тайёргарлик;
- й) хавфсиз юклаш тажрибаси;
- к) чиқиндиларни полигонда сақлаш;
- л) полигонда чиқиндини саралаш;
- м) хавфли ёки фавқулодда вазиятларда фойдаланиладиган ускуналарга ўчириш зарурлигини белгилайдиган ёрликлар ёпиштириш;

н) дезинфекция тартиб-қоидалари.

Лойиҳа доирасида амалга ошириладиган ишлар меҳнат қилувчи ходимлар ва аҳоли учун хавфли таъсир қилиш муддатини камайтириш учун муҳандислик назорати, маъмурий назорат ёки шахсий ҳимоя воситаларидан фойдаланишни ўрганиши керак. Бунда муҳандислик назорати бошқаларига нисбатан афзал усул ҳисобланади.

Техник назорат воситаларига қуйидагилар киради:

- 1) шамоллатиш;
- 2) ёнғинга қарши воситалардан фойдаланиш;
- 3) технологик изоляция;
- 4) техник операциялар;
- 5) механизациялашган қайта ишлаш ускуналари.

3.3 Лойиҳаниг ижтимоий аҳамияти

Лойиҳани амалга ошириш натижасида ҳудудда маълум бир қатлам ижтимоий гуруҳни иш билан таъминлашга эришилади.

Ушбу лойиҳа доирасида тадбиркорнинг стратегик мақсади бўлиб, Хоразм вилоятидаги ҚМЧни қайта ишлаш имкониятларидан максимал даражада фойдаланиш, шунингдек, келажакда уни янада ривожлантириш ҳисобланади. Лойиҳани яратиш учун асосий шартлар:

- сиғимли ички истеъмол бозорининг мавжудлиги;
- туманда тадбиркорнинг яхши ишчанлик обрўси;
- ушбу соҳада инқилобий ўзгаришларни қилишга тайёр бўлган ёш, умидли, изланувчан жамоанинг борлиги;
- ходимларнинг фаолиятни бошлаш учун тайёргарлиги.

Ташкил қилинадиган фаолиятнинг устувор йўналиши Ўзбекистон Республикасининг кўрсатилаётган хизматларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги ушбу лойиҳани амалга ошириш имкониятлари кўриб чиқади.

Лойиҳада қатнашувчи иккинчи томон, яъни тадбиркор (хусусий шерик)нинг вазифаси – корxonанинг юқори рентабеллигини таъминлаш ва кўшимча иш ўринлари яратилишига ва корxonанинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини қондиришга ҳисса қўшган ҳолда максимал иқтисодий фойда олишдан иборат.

4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими

Ушбу саноатдаги бозор тенденциялари, айниқса мамлакатимизда жуда динамик ва айна пайтда мураккаб. Аммо шуниси аниқки, чиқинди йиғиш ва уни қайта ишлаш саноатидаги компания ишонч қозонгандан кейин, Ўзбекистон қонунчилиги асосида фаолият олиб борадиган компаниялар билан чиқиндини ташиш бўйича, шунингдек, қайта ишланган хом ашёни сотиш бўйича доимий ва барқарор шартномалар имзолаш имкониятига эга бўлади.

Охирги тенденциялар шунини кўрсатадики, чиқиндиларни тўплаш саноати, инвестицион жозибадорлик нуқтаи назаридан, қурилиш ва тижорат бизнеси билан рақобатлаша бошлаган. Бу тармоқлар ривожланиши ва кенгайиши билан кўпроқ чиқинди чиқариши табиий. Шунингдек, турар-жой бозорининг доимий талаби чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш саноатининг умумий даромадини барқарорлаштиришга ёрдам беради.

Келгусида чиқинди йиғиш хизматларига бўлган талаб аҳоли сонинг доимий ортиши, хусусийлаштириш ва бизнеснинг яратиши билан кўпайиб бораверади.

Хулоса ўрнида, ёқилғи харажатлари бу саноатдаги лойиҳа харажатларининг муҳим қисмларидан бири саналади. Келгуси йилда чиқиндиларни йиғиш ва ташишда фойдаланиладиган махсус техникаларни ҳаракатлантирадиган дизель ёқилғисининг нархи ошиши ушбу бизнес учун потенциал риск ҳисобланади.

4.1 Маҳаллий ва халқаро бозор имкониятлари

ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш бозори, ташкилий тузилма нуқтаи назаридан номукамал рақобат бозори ҳисобланади. Шу билан бирга, у ўзининг бир қанча хусусиятларига кўра иқтисодий назарияда монополистик рақобат ва монополия бозори сифатида таснифланадиган бозор турларига ҳам яқинроқ. Ушбу ҳолатлар муқаррар равишда харидорларнинг хатти-ҳаракатларида, уларнинг асосий мақсадларининг ўзгариши, нархлар тизимида ўз натижасини кўрсатади, бу ҳам давлат томонидан амалга оширилаётган жараёнларни доимий равишда аниқ тартибга солишни талаб қилади.

Хоразм вилоятида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси ҳудудда чиқиндини йиғиш қамрови даражасини 100 фоиз даражасига чиқариши мўлжалланган. Ҳозирги 73 фоиз қамров даражасида тумандаги уй хўжаликлари ҳамда корхоналарнинг чиқинди ташиш билан боғлиқ эҳтиёжларини тўлалигича қондирмаяпти.

Ўтказилган маркетинг тадқиқотларига кўра, чиқиндиларни йиғиш нуқтаи назаридан, туманда ушбу лойиҳанинг мақсадли бозори сифатида қуйидаги уй хўжаликлари ҳамда корхона ва ташкилотлар лойиҳа доирасидаги ташкил этиладиган корхонанинг мақсадли бозори бўла олади:

- турар-жой бинолари;
- бизнес комплекслари;
- савдо марказлари ва анъанавий бозорлар;
- меҳмонхоналар;
- ресторанлар;
- умумий ўрта таълим мактаблари;
- жамоат объектлари;
- қурилиш майдонлари;
- фермерлар;
- касалхоналар ва бошқалар.

Лойиҳа аҳоли ва юридик фирмалар томонидан чиқариладиган маиший чиқиндиларни Хоразм вилояти ҳудудида тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлашни ташкил этишга қаратилган. Ҳудуд аҳолиси 2021 йил ҳолатига кўра, 424 000 кишини ташкил этган ҳамда аҳолининг йиллик ўртача ўсиши 2,59% ни ташкил қилмоқда. Бу эса лойиҳа амалга ошишининг охириги йилига келиб аҳоли сони 74 673 кишига ортиб 498 673 кишини ташкил қилиши билдиради. Шунингдек, Хоразм вилояти Статистика бошқармаси маълумотларига кўра, Хоразм вилоятининг ушбу ҳудуди таркибидаги туманлар Ялпи Ҳудудий Маҳсулоти (ЯҲМ) Ўзбекистон ЯИМнинг ўртача ўсиш кўрсаткичи миқдорида ошмоқда. Аҳоли турмуш даражаси ортиши билан, уларнинг истеъмол даражаси ҳам ортади ва бу ҚМЧ миқдори йилдан йилга кўпайишини англатади.

4.2 Лойиҳанинг кўлами

Лойиҳа Хоразм вилояти ҳудудининг бир қисмини ҳамда унинг 424 000 нафар аҳолисини қамраб олади. Лойиҳа ҚМЧ хизматларининг сифати билан боғлиқ муаммони ҳал қилиш заруриятига асосан амалга оширилмоқда. Лойиҳанинг асосий мақсади бўлиб, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш тизимини қайта шакллантириш, ҳудуддаги экологик ва санитар-эпидемиологик вазиятни, соғлиқни ва ҳаёт шароитларини яхшилаш ҳисобланади.

Шунингдек, лойиҳа чиқиндиларни қайта юклаш станцияси яратилишини кўзда тутди.

4.3. Рақобатдош устунликлар

Давлат-хусусий шериклик асосида Хоразм вилоятида ташкил этиладиган лойиҳа ва уни амалга оширувчи корхона ушбу бозорда, ушбу бизнесда янги ҳисобланади. Чунки ҳозирга қадар чиқиндини тўплаш иши билан ёки давлат томонидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси тасарруфидаги Давлат унитар корхоналари (“Тоza hudud” ДУК каби) шуғулланган ёки умуман ҳеч ким шуғулланмаган. Хусусий капиталнинг ушбу бизнесдаги улуши ниҳоятда паст ва кўпроқ Тошкент шаҳри ҳамда вилоят марказлари билан чекланади. Лойиҳа асосида ташкил этиладиган компания ишга киришишдан олдин бозорни пухта ўрганиши, ўзининг қиёсий устунлигидан муваффақиятли фойдаланиши лозим. Ҳудуд бозорини тадқиқ қилиш асосида рақобатда устунлик берадиган бир нечта омиллар топилди. Улар сирасига мижозлар ва ҳамкорлар ишончи, ҳалоллик, чиқинди йиғишнинг бутун туман ҳудудини қамраб оладиган мукамал тармоғи, кучли бошқарув, кучли операцион ҳаракатланиш ва бошқалар киради.

Қаттиқ маиший чиқинди йиғиш ва уни ташиш тармоғи корхонаси тумандаги кичик ва ўрта бизнес вакиллари, шунингдек, йирик саноат корхоналари билан ижобий алоқаларга эга бўлиши, улар орасида етарлича репутацияси бўлиши корхонага бошқалар билан рақобатда устунлик берадиган яна бир муҳим омиллардан биридир.

Корхона ўз ходимлари ва ишчиларига етарлича ойлик иш ҳақи беради. Уларни турли бонуслар ва ижтимоий ёрдам пакетлари билан қўллаб-қувватлайди. Ходимларга Ўзбекистон меҳнат муносабатларини тартибга солиш бўйича қонунлар ва бошқа қонуности ҳужжатларида белгиланган талаблар бўйича меҳтан қилиш, дам олиш учун шароит яратиб беради ва бу орқали тумандаги бошқа корхона ва ташкилотларга қараганда кадрлар меҳнат бозорида устунликка эришади ва ўз ишининг усталари билан меҳнат шартномалари имзолайди. Бу эса корхонага ходимларнинг ушбу бизнесни ривожлантириш учун бизнес эгалари билан бир қаторда жон куйдириши ва қайғуришини беради ва корхона шиддат билан олға интилади.

4.4 SWOT таҳлил ҳамда Marketing Mix (4P) стратегияси

Ушбу лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши, ундан манфаатдор томонлар кўзлаган мақсадига эришиши учун лойиҳага таъсир қилувчи ички ва ташқи омилларни ҳисобга олган ҳолда унинг SWOT таҳлилини амалга ошириш керак.

SWOT таҳлил

Кучли томонлари (S – Strength) — кучли бошқарув, Хоразм вилоятидаги йирик аҳоли пунктига чиқиндини ташиш соҳасида хизмат қиладиган кенг тармоқнинг мавжудлиги, лойиҳанинг афзалликлари, иқтисодий устунлиги, миждозларнинг содиқлик дастури ҳамда соҳадаги тадбиркорнинг ишчанлик обрўси.

Кучсиз томонлари (W – Weakness) — ушбу лойиҳа доирасида катта миқдордаги бошланғич капиталнинг талаб этилиши. Ушбу маблағлар, асосан, чиқинди ташиш бўйича махсус техникалар харид қилиш, чиқиндиларни қайта юклаш станцияси сотиб олиш учун сарфланади.

Имкониятлар (O – Opportunities) — йилдан йилга аҳоли сонининг кўпайиб бориши, худудда кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектлари сонининг муттасил ўсиши.

Хавф-хатарлар (T – Threat) — иқтисодиётнинг пасайиши, рақобат муҳитининг ҳаддан ортиқ ортиб кетиши, ўзгарувчан харажатлар, ёқилғи нархининг кескин қимматлашуви. Шунингдек, институционал ўзгаришлар вужудга келиши (қонунчилик ўзгариши ва ш.к.).

Marketing Mix ёки 4P стратегияси маркетингда кенг қўлланиладиган стратегиялардан бири бўлиб, у маркетинг режалаштиришнинг тўртта асосий “координаталарига” асосланади. Улар қуйидагилар:

Product (маҳсулот) – товар ёки хизмат, ассортимент, сифат, маҳсулот хусусиятлари, дизайни ва эргономикаси;

Price (нарх) – нарх, устамалар, чегирмалар;

Promotion (танитиш) – реклама, сотишни рағбатлантириш;

Place (жой) – етказиб бериш, савдо нуқталарининг жойлашуви, тарқатиш каналлари, сотувчи ходимлар.

Marketing Mix модели бозорда маҳсулотни самарали тарғиб қилиш учун сотувни бошқаришни ва ишлаб чиқиши мумкин бўлган барча керакли маҳсулот параметрларини ўз ичига олади.

Ушбу лойиҳа доирасида пул тушумлари а) аҳоли ва юридик шахсларнинг чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлардан; б) ҚМЧларни қайта ишлаш ва уларнинг сотувини ташкил этишдан тушади. 4P стратегиясини ҚМЧ сотувини ташкил этиш доирасида қўллаш мумкин.

Product. Аҳоли ва ташкилотлардан чиқинди йиғиб олинishi натижасида қуйидаги қайта ишланадиган хом ашёлар сараланади ва уларни қайта ишлайдиган корхоналарга сотилади:

- қоғоз;
- металл;
- резина;
- полиэтилен;
- текстил;
- шиша маҳсулотлари.

Қайта ишланадиган хом ашёлар Хоразм вилояти ва унга ёндош ҳудудлардаги хом ашёни қайта ишлаш билан шуғулланадиган турли хил корхоналарга сотилади. Сотиш жараёнини тўғри амалга ошириш учун хом ашё ассортиментини кўпайтириш, уларни энг мақбул нархда сотишни ташкил қилиши керак.

Price. Чиқиндини тўплаш, ундан сараланадиган иккиламчи хом ашёни сотиш, иккиламчи хом ашё (қоғоз, металл, шиша маҳсулотлари каби) нинг ўзини тўплаш ва сотиш билан Хоразм вилоятида бир нечта корхона, шунингдек жисмоний шахслар шуғулланади. Шунинг учун хусусий шерик томонидан қайта ишланадиган хом ашё сотуви ташкил этилганда нарх таклифи энг яхшилардан бири бўлиши керак, энг кўп маҳсулот харид қиладиган ва доимий харидорлар учун нарх чегирмалари қилинади.

Promotion. Маркетингнинг вазифаси бозорни ўрганиш билангина чегараланиб қолмай, корхона маҳсулотларининг керакли харидорларига етиб боришини таъминлашдан иборат. Айни мақсадга эришиш учун маҳсулотлар тарғиботи, рекламаси тўғри ташкиллаштирилиши керак.

Корхона маҳсулотлари ва улар тўғрисидаги маълумотлар ҳам анъанавий (билбордлар, реклама доскалари, телевидение орқали маркетинг), ҳам замонавий (SMM – ижтимоий тармоқлардаги маркетинг) маркетинг каналлари орқали мақсадли аудиторияга етказилади.

Place. Маҳсулотлар сотуви амалга оширилаётганда сотиш жойи аҳамияти ҳам юқори. Бунда жойнинг етарли инфратузилмаси билан таъминланганлиги, автомобил йўлларига яқинлиги савдонинг кўпайиши учун муҳимдир.

4.5. Сотиш ва маркетинг стратегияси

Маркетинг стратегияси

Тайёрланган маркетинг стратегияси профессионализм, мижозларга мукамал хизмат кўрсатиш, ҳалоллик ва сифатли хизмат кўрсатишга асосланган. Компания ўзи учун содиқ мижозлар базаси (LCB – loyal customer base) яратилишини таъминлайди.

Корхона ўз ишининг натижалари ва корхона хизматларидан қониққан мижозларнинг тавсиялари, таклифлари ва шикоятларини инобатга олган ҳолда савдо даражасини оширади.

Савдо ва маркетинг жамоаси соҳадаги катта тажриба асосида ишга олинади ва улар ўз мақсадлари ҳамда корхонанинг умумий мақсадларига эришиш учун мунтазам равишда тажриба орттириб боради ва қайта тайёрланади.

Корхонанинг мақсади Хоразм вилоятида чиқиндини тўплаш ва сараланган иккиламчи хом ашёни сотиш бўйича энг етакчи корхонага айланиш саналади. Бунинг учун компания қуйидаги маркетинг ва сотиш стратегияларидан фойдаланиши тавсия этилади:

- Турар-жой бинолари, кўп қаватли уйлар, меҳмонхоналарга ўз бизнесини танитиш мақсадида брошура ва танишув хатлари юбориш ва бу билан бизнесни танитиш;
- Флаер ва визиткалар чоп этиб, уларни мақсадли аудитория саналадиган кичик ва ўрта бизнес корхоналарида тарқатиш;
- Дўстлар ва оила аъзоларидан фойдаланиб, бизнес тўғрисида ён-атрофга, туманнинг қишлоқ ҳудудларига маълум қилиш;
- Мактаблар, кутубхоналар, маҳаллий чойхона ва бошқа одамлар гавжум бўладиган жойлардаги эълонлар тахталарида компания ва у таклиф қилаётган маҳсулотлар ҳақида маълумот жойлаш;
- Маҳаллий босма ва электрон оммавий ахборот воситалари, жумладан Телеграм каналлари орқали мақсадли аудиторияга корхона хизматларини реклама қилиш.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш бизнеси биринчи йилнинг ўзидаёқ даромад келтирадиган бизнеслар сирасига киради.

Сотиш стратегияси

Корхона фаолият олиб бориши натижасида қуйидаги икки манбадан пул тушумлари тушади:

- а) аҳоли ва юридик шахсларнинг белгиланган тарифлар бўйича чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлари;
- б) қаттиқ маиший чиқиндилар орасидан хом ашё сифати сотишга яроқли маҳсулотлар сотуви.

Аҳоли томонидан чиқиндилар ташиш учун тўланадиган йиллик тўловлар миқдори 11,70 млрд. сўмни (қамров даражаси 100 % бўлганда), юридик шахслар томонидан тўланадиган тўлов миқдори эса 464,64 млн. сўмни (шартнома қилган юридик ташкилотлар билан) ташкил этилиши прогноз қилинмоқда. Бунда Хоразм вилоятида истиқомат қилувчи 424,00 минг аҳолининг йиллик 27,6 минг сўмдан, шу ҳудудда Тоза ҳудуд ДУК билан шартнома қилган 484 та юридик шахснинг ҳар бир метр куб чиқинди учун 32 минг сўмдан тўлов қилиши кутилмоқда.

ҚМЧ таркибидан саралаб олинган иккиламчи хом ашё савдосидан тушадиган тушум миқдори эса қуйидагича бўлади:

Номи	Ўлчов бирлиги	1 йиллик сараланган иккиламчи хом-ашё	1 тонна сараланган иккиламчи хом-ашёнинг нархи (ҚҚС билан)	Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)
Қоғоз	тонна	9 634	800,00	7 707 048,00
Металл	тонна	917	500,00	458 476,50
Полиэтилен	тонна	17 852	700,00	12 496 096,20
Текстиль	тонна	2 368	350,00	828 739,80
Шиша	тонна	5 258	150,00	788 695,65
Жами		36 028		22 279 056,15

4.6 Талаб ва таклиф

Иқтисодиётда исталган турдаги маҳсулот, товар ёки хизматнинг бозор нархи талаб ва таклиф эгри чизиқлари кесишган нуқта белгилаб беради.

Талаб истеъмолчиларнинг маълум турдаги товар ва хизматларга бўлган эҳтиёжи. Талабнинг энг кенг тарқалган миқдорий характеристикаси – хизматларга бўлган талаб эластиклиги деб аталади. Хизматларга бўлган талаб эластиклигининг учта тури мавжуд: нарх эластиклиги, даромад эластиклиги ва турли хизматлар учун ўзаро мослашувчанлик.

Талабнинг нарх эластиклиги = талаб қилинган миқдорнинг %да ўзгариши / нархнинг %да ўзгариши

Нарх эластиклиги маҳсулот нархининг ўзгаришига нисбатан истеъмол ҳажмининг ўзгаришини ўлчаш билан ифодаланади.

Талаб эластиклигининг миқдорий ифодаси муайян мамлакат истеъмолчилик хулқ-атворининг ўзига хос хусусиятларини акс эттиради, чунки у истеъмол имтиёзларининг жамланганлиги, аҳолининг даромад даражалари, миллий хусусиятлари ва иқтисодиёт ривожланишидаги умумий вазият билан белгиланади. Шунинг учун, одатда, бир мамлакат маълумотларидан олинган эластиклик характеристикасини бошқа мамлакат шароитига ўтказиш нотўғри ҳисобланади. Бироқ, умумий қоида шундан иборатки, берилган хизмат жавоб берадиган талаб қанчалик юқори бўлса ва унинг ўрнини босувчилар сони қанчалик кам бўлса, нарх эластиклиги шунчалик паст бўлади. Ўзбекистонда ҳозирча бу коэффициентга тааллуқли ҳисоб-китоблар йўқ.

Нарх омилидан ташқари нархсиз омиллар ҳам талаб ва таклифга таъсир қилади. Талаб миждозлар (аҳоли) сони, жисмоний шахс, оиланинг ўртача даромади билан белгиланади.

Таклиф истеъмолчилар учун мавжуд бўлган маълум бир товар ёки хизматнинг умумий миқдорини тавсифловчи асосий иқтисодий тушунчалардан бири. Таклиф нархга тўғри пропорционал бўлиб, маҳсулот нархи ошса, унинг таклифи ҳам ошишини билдиради.

5. Техник-технологик бўлим

5.1. Технологик ва техник ечимлар акс эттириш

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёсат амалга оширилмоқда.

Ҳозирда республика ҳудудида умумий қуввати йилига 894 минг тонна ҚМЧни қайта ишлайдиган 183 та корхона, шу жумладан 72 та полимер плёнка ва пластмассани, 65 та қоғоз ва картон буюмларини, 17 та шина ва резинотехника буюмларини, 10 та метални, 6 та шишани, 2 та мой ва текстилни, 11 та бошқа чиқиндиларни қайта ишлаш корхоналари мавжуд.

Шу билан бирга республиканинг 9 та шаҳрида (Андижон, Бухоро, Гулистон, Жиззах, Навоий, Нукус, Термиз, Урганч ва Қарши) умумий қуввати йилига бир миллион тоннадан ортиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлаш қувватига эга бўлган, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича кластерларнинг ташкил этилиши ҚМЧнинг истеъмол қимматига эга таркибларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш йўлидаги муҳим қадамлардан бири бўлди.

ҚМЧ билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизими самарали ишлаганининг асосий омили ҚМЧни ўз вақтида тўплаш ҳамда уларни қайта ишлаш ва (ёки) жойлаштириш жойларига ташиш ҳисобланади.

Кўрсатилаётган хизматлар сифатини яхшилаш мақсадида органик, қайта ишланадиган ва қайта ишланмайдиган ҚМЧни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш жадваллари мақбуллаштирилади, ҚМЧ ҳосил бўладиган олис участкалар учун махсус зичловчи қурилмалар билан жиҳозланган қайта юклаш пунктлари қурилади.

5.2 Лойиҳа тузилиши

Лойиҳа ҳудудда мавжуд чиқиндиларни ташиш ва йиғиш тизимини модернизация қилиш ва қайта қуришни ўз ичига олади. Қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш лойиҳанинг асосий босқичи ҳисобланади. Ушбу тизимни самарали бажариш учун лойиҳа доирасида 9 та чиқинди ташувчи машина, 200 та контейнер, 2 та мултилифт махсус техникаси, 1 та чиқиндиларни қайта юклаш станцияси, 1 та чиқинди саралаш комплекси ва 30 та чиқинди йиғиш шахобчасини қуриш режалаштирилган. Давлат томонидан тақдим этиладиган мавжуд асосий воситалар (35 та чиқинди ташувчи, 2 та

фронтал автоюклагич, 2 та самосвал, 3 та крюковой юклагич, 3 та ассенизатор ва 1 та бульдозер) маиший чиқиндиларни ташиш билан боғлиқ бўлган ишларни самарали ҳал этишда кўмаклашади.

Давлат томонидан тақдим этиладиган махсус техникалар

<i>Махсус техника тури</i>	<i>Махсус техника русуми</i>	<i>Сони</i>
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	ISUZU NPR 82 L ISUZU NQR 71 PL	35
Фронтал автоюклагич	ISUZU NQR 71 PL, WZ 30-25	2
Крюковой юклагич	ISUZU NQR 71 PL	3
Ассенизатор	ISUZU NQR 71 PL	3
Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	2
Бульдозер	Shantui SD16	1

5.3. ҚМЧларни тўплаш, ташиш ва саралашнинг технологик босқичлари

Қаттиқ маиший чиқиндилар ихтисослаштирилган транспорт воситаларида (чиқинди ташиш машиналари ва бошқа ихтисослаштирилган машиналарда) ташилади.

Чиқинди тўплаш шохобчаларидаги, шунингдек ташкилотлардаги қаттиқ маиший чиқиндиларни вақтинчалик тўплаш ва сақлаш учун ташкил этилган жойлардаги чиқинди контейнерлари экипаж юкловчилари томонидан ихтисослаштирилган транспорт воситасининг манипулятор механизмига ўрнатилади ва унинг махсус механизми ёрдамида (механик тарзда) чиқинди кузовига бўшатилади.

Манипулятор механизми билан жиҳозланмаган ихтисослаштирилган транспорт воситасининг чиқинди кузовига контейнерларни бўшатиш экипаж юкловчилари томонидан қўл кучи билан амалга оширилади.

«Сигнал» усулида йўналиш жадвали бўйича етиб келган ихтисослаштирилган транспорт воситасига қаттиқ маиший чиқиндиларни жойлаштириш истеъмолчилар ва экипаж аъзолари томонидан амалга оширилади.

Бунда қаттиқ маиший чиқиндилар махсус чиқинди қопларида (пакетларда) ёки ғилдиракли контейнерларда (40 – 120 л.) сақланган ҳолларда уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига жойлаштириш экипаж юкловчилари томонидан амалга оширилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига юклаш жараёни пиёдалар, автотототранспорт воситалари ҳамда велосипедлар ҳаракатига тўсқинлик қилмаслиги лозим.

Чиқинди сақлаш контейнерлари қаттиқ маиший чиқиндилардан тўлиқ, қолдиқсиз тозаланиши ҳамда санитария талабларига мувофиқ дезинфекция қилиниши керак.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни юклаш ва ташиш ишлари уларни тушириб қолдириш, авария ҳолатини пайдо қилиш, инсонлар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарар етказиш эҳтимолларини истисно қилувчи усуллар билан амалга оширилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни ташишга ихтисослаштирилмаган - ағдарма ва бортли махсус транспорт воситаларидан маиший чиқиндиларни ташиш мақсадида фойдаланилганда, чиқиндиларнинг тўкилиши ва суюқликнинг (филтрат) оқиши ҳамда чиқинди чангларининг атмосфера ҳавосига тарқалишини олдини олиш чоралари кўрилиши лозим.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни юклаш ва ташишда қуйидагиларга йўл қўйилмайди:

- контейнерларда сақланаётган чиқиндилар ёки чиқинди уюмларидан иккиламчи хом ашё ажратиб олиш;
- юклаш жойида чиқинди қолдиқларини қолдириш ёки уларни ён атрофга сочиб юбориш;
- экипаж аъзоси бўлмаган шахсларни жалб қилиш («сигнал» усулида тўплаш ва олиб чиқиб кетиш ҳоллари бундан мустасно) ёки уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасида ташиш.

Ишлаб чиқариш қуввати даражаси, юқорида айтиб ўтилганидек, сменали қуввати ва йилига иш кунлари сонига боғлиқ бўлиб, лойиҳани

баҳолашда консерватизм нуқтаи назаридан қувватни босқичма-босқич ривожлантириш назарда тутилган.

Хоразм вилоятида қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, саралашни тўғри ташкил этиш учун қуйидаги жараёнлар кетма-кетлиги амалга оширилади.

1. Биринчи навбатда аҳоли ва юридик шахслар томонидан ҳосил бўлган ҚМЧ чиқинди йиғиш шаҳобчаларида ёки чиқинди контейнерларида тўпланади.
2. Сигнал усулида эса йўналиш жадвали бўйича қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш амалга оширилади.
3. Кейинги босқичда йиғилаган чиқинди ҳудудда жойлаштириш режалаштирилган саралаш комплексига ташилади.
4. Саралаш босқичидан ўтган қайта ишланмайдиган чиқиндилар қайта юкланади.
5. Қайта юклаш станцияси бир вақтнинг ўзида саралаш комплекси ҳудудига жойлаштириш режалаштирилган.
6. Қайта юкланган ҚМЧ 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган ҳолда жойлаштирилади.
7. Контейнерлардаги чиқиндилар махсус техника мультилифт орқали чиқинди полигонига ташилади.

5.3.1. Маиший чиқиндиларни йиғиш пункти

Маиший чиқиндиларни йиғиш уй хўжаликларидан, тижорат ёки давлат идоралари участкаларидан бошланади. Маиший чиқиндиларни йиғиш пункти асосан шаҳарнинг турар жойларида, айниқса кўп қаватли турар-жой бинолари зич жойлашган жойларда ишлайди. Маиший чиқиндиларни йиғиш пунктларини такомиллаштириш керак, чунки улар чиқиндиларни бошқариш тизимининг муҳим қисмидир. Маиший чиқиндиларни йиғиш пунктлари қайта ишланадиган материалларни қўлда ажратиш орқали чиқиндиларни камайтириши мумкин. Ушбу тизим содда бўлса-да, жуда самарали эканлигини исботлади. Кейинчалик, қайта ишланадиган материаллар норасмий сектор томонидан тўпланади, ташилади ва кейинги фойдаланиш учун қайта ишланади.

Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан маиший чиқиндиларни ташиб кетиш махсус чиқинди тўплаш шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.

Хоразм вилоятидаги мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 30 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини

қуришга эҳтиёж бор. Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 30 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун инвестиция киритилади.

5.3.2. Чиқинди йиғиш контейнерлари

Ҳозирда Хоразм вилоятида чиқинди йиғиш баклари ўрнатилган бўлиб, улар 2016 ва 2018 йиллар оралиғида харид қилинган. Шу билан бирга, вилоятлардаги қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш тизими чиқиндиларни йиғиш самарадорлигини оширишни истаса, чиқиндини йиғиш бакларини алмаштириш талаб қилинади. Вилоятда асосан **0,75 м³** ҳажмли пўлат баклар ишлатилади.

Лойиҳа доирасида **1,1 м³** ҳажмдаги **200 та** бакларни харид қилиш режалаштирилмоқда. ҚМЧни чиқинди йиғиш пунктларининг ўзида ҳар хил рангдаги қоқоқларга қараб, фуқароларнинг онги ошиб бориши ва тарбияланиши натижасида, дастлаб сараланиши режалаштирилмоқда, яъни фуқаролар қайта ишланиш учун яроқли бўлган турли чиқиндини (шиша идишлар, пластмасса, қоғоз ва бошқалар) тегишли рангдаги қоқоқли контейнерга ташлайди.

5.3.3. Чиқинди ташиш техникалари

Бугунги кунда “Тоза ҳудуд” ДУК Хоразм вилояти филиали ҳисобида 23 та махсус чиқинди ташувчи техника мавжуд. Туманда йиғилган маиший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни саралаш комплексига келтирилади.

Ҳозирда Хоразм вилоятининг ушбу ҳудудида 424,0 минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, маиший чиқиндиларни қайта юклаш станциялари орқали полигонларга жўнатиш тизими яраталиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик катнови камида 2,5 мартабага етишини ҳисобга олинса, ўртача ҳар 12,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 9 та махсус чиқинди ташувчи техника сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Таклиф этилаётган лойиҳа фақат ишлаб чиқариш самарадорлигини дастлабки яхшилашга қаратилганлиги сабабли, биринчи босқичда такомиллаштиришнинг энг яхши варианты Хусусий шерик сифатида қатнашадиган корхонага энг керакли "универсал" технологияларни тақдим этиш эканлиги тўғрисида келишувга эришилади. Ўзбекистонга келсак, бу маълум даражада обрў қозонган, юк ташиш ҳажми 7 дан 12 м³ гача бўлган юк машиналари ҳисобланади.

Хоразм вилояти Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманлари ҳудудида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндилар, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланиб, махсус мультилифт техникалари ёрдамида Боғот туманидаги чиқинди полигонига жойлаштирилади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан саралашдан ўтиб махсус қайта юклаш технологияси ёрдамида 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган маиший чиқиндиларни полигонларга олиб бориш учун 2 та махсус мультилифт техникаси сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси

Хоразм вилоятида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга туширилиши режалаштирилаётган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу ҳудудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўққа чиқаради. Бу эса туман экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қилади. Бунинг учун туманнинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган ҳудуддан 0,50 дан 37 Гача бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида маиший чиқиндиларни қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган. Хоразм вилоятининг ушбу ҳудуди аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда кунига 100 тонна маиший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун инвестиция киритилади. Ушбу қайта юклаш станцияси Ҳазорасп туманларида жойлаштирилиши режалаштирилган.

Чиқиндиларни саралаш линияси

Хоразм вилояти 3-лот аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда йилига 100 тонна маиший чиқиндиларни саралаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни саралаш линияси учун инвестиция киритилади.

5.4 Лойиҳанинг ҳал қилувчи кўрсаткичлари, компонентлари, шунингдек, уларнинг ҳисоб-китоб қилинган қийматлари

Жадвалда келтирилган асосий воситалар билан таъминланса, Хоразм вилоятида аҳолини маиший чиқиндиларни ташиб кетиш хизмати билан қамраб олиш даражаси 100 фоизга чиқарилади.

<i>Номи</i>	<i>Давлат ташиклотидаги асосий воситалар сони</i>	<i>Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони</i>
Чиқинди саралаш комплекси		1
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси		1
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	35	
Чиқинди ташувчи (HOWO) 8м ³ ҳажмли		9
Самосвал	2	
Фронтал автоюклагич	2	
Крюковой юклагич	3	
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)		2
Ассенизатор	3	
Бульдозер	1	
Чиқинди йиғиш майдончалари		30
Чиқиндилар учун контейнерлар		200

6. Экологик бўлим

6.1. Лойиҳанинг атроф-муҳит ҳолатига таъсири

Ҳозирги вақтда чиқиндиларни қайта ишлаш долзарб, истиқболли ва умуман муҳим йўналиш ҳисобланади. Бунинг долзарблиги нафақат йўқ қилиниши талаб қиладиган чиқиндилар ҳажмида, балки яқин келажакда ушбу ҳажмларнинг жиддий пасайишига умид қилишнинг ҳожати йўқлигини ва сайёрамизнинг ўзини ўзи тиклаш манбаи чексиз эмаслигини англашдадир. Ушбу йўналишнинг аҳамияти атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва экологик вазиятни яхшилаш бўйича аниқ талаблар билан изоҳланади, чунки ифлосланиш кирадиган экотизимларнинг заҳарланиши катта зарар етказди, аммо чиқинди уюмлари ва чиқиндихоналар эгаллаган майдонларнинг ўсиш хавфи камроқ. Ўз навбатида, катта миқдордаги рухсатсиз ахлатхоналар турли хил касалликлар, шунингдек уларни ташувчилар ва атрофдаги экотизимларга жиддий зарар етказиши мумкин бўлган турли хил ҳайвонлар учун жой бўлиши мумкин.

Шу билан бирга, асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчилик томонидан қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Ушбу мақсадга эришиш учун қуйидаги мақсадли вазифаларни бажариш керак:

- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги масалаларга ойдинлик киритиш мақсадида аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида ахборот учрашувлари, семинарлар, тренинглар ва "давра суҳбатлари" ни ўтказиш;
- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги долзарб масалаларни, шу жумладан чиқиндиларни алоҳида йиғиш, мавжуд муаммоларни ва уларни ҳал этиш йўллари, шунингдек аниқ мақсадли ижтимоий гуруҳларга (болалар, талаба-ёшлар, уй бекалари, шаҳар ва қишлоқ аҳолиси) йўналтирилган масалаларни оммавий ахборот воситаларининг босма ва электрон кўринишларида кенг ёритиш;
- махсус чиқинди оқимларини йиғиш ва қайта ишлаш тизимларини жорий этиш учун ҳар бир минтақада йиғиш пунктларини яратиш (таркибида симоб мавжуд чиқиндилар, шина чиқиндилари, ишлатилган батареялар, чиқинди мойлар, қадоклаш чиқиндилари ва бошқалар);
- чиқиндиларни йиғиш пунктлари ва ижтимоий объектларни контейнерлар билан жиҳозлаш;
- қайта ишланадиган чиқиндиларни саралаш учун қулайликлар яратиш – ҳар бир вилоятда кунига 4,9 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;

- завод чиқиндиларини қайта ишлаш корхоналарини яратиш (компостлаш технологияси бўйича) - корхонанинг ҳар бир ҳудудида кунига 2,4 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- бозорда сотиш учун қайта ишланадиган материалларни ажратиш;
- кейинчалик маҳсулотни бозорда сотган ҳолда, компост материал сифатида фойдаланиш учун биомассани ҚМЧ дан ажратиш;
- чиқиндиларнинг калория қийматидан фойдаланган ҳолда ёқилғидан олинадиган энергияни алмаштириш;
- ҳосил бўладиган чиқиндиларнинг умумий миқдоридан полигонларда кўмиш учун ҚМЧ ҳажмини 95% дан 54% гача камайтириш;
- қайта ишланадиган иккиламчи хом ашёни сотишдан эришиладиган даромадларнинг даражасини оширишни таъминлаш.

Полигонларнинг экологик хавфини инобатга олиш ниҳоятда муҳим. Чиқиндихоналар кўплаб муаммоларни келтириб чиқаради, жумладан, улар орасида касалликка олиб келадиган каламушлар, зарарли ва бадбўй метан газининг чиқиши, сувга тушадиган захарли балчиқ – филтратлар бўлади. Чиқинди билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга оқилона ёндашган ҳолда, бу муаммоларнинг барчасининг олдини олиш мумкин. Чиқиндини уюм қилиб йиғиш ўрнига анчадан бери бошқа усуллар ихтиро қилинган. Улардан бири чиқиндиларни пиролиз ёрдамида қайта ишлашдир.

6.2 Экология ва атроф муҳитга салбий таъсирини камайтириш бўйича чора-тадбирлар

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёсат амалга оширилмоқда.

Хусусан, 2017-2018 йилларда қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизимининг инфратузилмасини такомиллаштириш бўйича кенг кўламли ишлар олиб борилди, 13 та санитария тозалаш давлат унитар корхоналари ҳамда уларнинг туман ва шаҳарлардаги 172 та филиали, шунингдек, 9 та маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни комплекс амалга ошириш кластерлари ташкил этилди. Кўрилган чора-тадбирлар аҳолининг деярли ярмини санитария жиҳатидан тозалаш хизматлари билан қамраб олинишига имкон берди.

Шу билан бирга қишлоқ аҳоли пунктларида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматларнинг етарли даражада таъминланмаганлиги, қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги инфратузилманинг қониқарсиз ҳолатда эканлиги, мавжуд қаттиқ маиший чиқинди полигонларининг санитария талаблари ва экологик меъёрларга мувофиқ келмаслиги мазкур соҳада комплексли чора-тадбирларни қабул қилишни талаб этмоқда.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш, уларнинг фуқаролар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарарли таъсирини бартараф қилиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сон «2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили»да амалга оширишга оид Давлат дастури тўғрисида»ги Фармони ижросини таъминлаш мақсадида:

Қуйидаги асосий вазифаларни амалга оширишни назарда тутувчи, 2019 – 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегияси (кейинги ўринларда — Стратегия) тасдиқланди:

- аҳолининг қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар билан тўлиқ қамраб олинишини таъминлашга йўналтирилган санитария жиҳатидан тозалаш инфратузилмасини ривожлантириш;
- қаттиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлашнинг самарали ва замонавий тизимини яратиш;
- полигонларга кўмиш учун йўналтириладиган қаттиқ маиший чиқиндилар ҳажмини камайтириш, санитария ва экологик меъёрлар талабларига мувофиқ келадиган замонавий қаттиқ маиший чиқинди полигонларини яратиш, шунингдек, мавжуд полигонларни ёпиш ва рекультивация қилиш бўйича чора-тадбирларни кўриш;
- санитария жиҳатидан тозалаш соҳасида нархлар шаклланишини такомиллаштириш ва тарифларни оптималлаштириш;
- қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш объектларидан муқобил энергия манбалари сифатида фойдаланиш.

7. Институционал бўлим

Лойиҳани амалга оширишда иштирок этувчилар давлат шериги ва хусусий шерик ҳисобланади. Уларнинг ўзаро ҳамкорлиги иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳал этишга қаратилган. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини кўриб чиқиш ишчи гуруҳи лойиҳани кўриб чиқади ва амалга оширишга қарор қилади.

Хусусий шерик мавжуд ва содир бўлиши мумкин бўлган рискларни ўз бўйнига олган ҳолда лойиҳага ўз инвестицияларини жалб қилади.

Лойиҳа ишга туширилгандан кейин харажатлар, фойда ва мажбуриятлар хусусий шерик аъзолари ўртасида тақсимланади.

7.1 Лойиҳани бошқариш

Мазкур лойиҳани бошқариш, талабгор корхона томонидан амалга оширилади. Бошқарув корxonанинг устави ёки шунга тенглаштирилган ҳужжати орқали бўлади.

Корxonанинг эгаси (таъсисчи) бошқарув учун директор тайинлайди. Директор ўз ўрнида маъмурият ва ишчи бўлимни тайинлайди. Ҳужжатлар алмашинуви ёки қарорлар ижроси қуйидаги схема орқали амалга оширилади.

7.2. Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари

Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари сифатида қуйидаги манбаларни кўрсатиш мумкин:

- Ўзбекистон Республикасининг «Чиқиндилар тўғрисида» ги Қонуни (05.04.2002);
- Ўзбекистон Республикасининг «Давлат-хусусий шериклиги тўғрисида» ги Қонуни (10.05.2019);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги «2019-2028 йилларда Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғли ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида» ги Қарори (ПҚ-4291-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 декабрдаги «Хусусий тиббиёт ташкилотларини янада ривожлантириш учун кўшимча шароитлар яратиш тўғрисида» ги Қарори (ПҚ-3450-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 сентябрдаги «Маиший ва қурилиш чиқиндилари билан ишлаш соҳасида фаолиятни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Қарори (№ПҚ-4845).

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмишнинг самарали тизимини яратиш, уларнинг аҳоли саломатлиги ва атроф-муҳитга зарарли таъсирини олдини олиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сонли "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили"да 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини амалга ошириш Давлат дастури тўғрисида” ги фармонида ҳам кўзда тутилган.

7.3. Шерикларнинг ўзаро ҳамкорлиги ва мажбуриятлар тақсимооти

Хоразм вилояти Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси доирасида давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси ҳозирда ўз балансида мавжуд бўлган чиқинди ташишга мўлжалланган махсус техникалар ва бошқа асосий воситаларни битим муддатига қадар хусусий шерикка фойдаланишга топширади.

Хусусий шерик эса лойиҳа учун зарур бўлган ва илова қилинган ҳужжатларда кўрсатилган миқдордаги ва сифатдаги махсус техникалар ва асосий воситаларни харид қилади. Ҳамда лойиҳа давомида ушбу воситалардан ўзининг давлат шериги олдидаги мажбуриятларини бажариш (туманда аҳолидан чиқинди йиғиш қамровини 100 фоизга етказиш) мақсадида фойдаланади.

7.4. Институционал хавф-хатарлар

Институционал хавф-хатарлар ҳам давлат шериги томонидан, ҳам хусусий шерик томонидан юзага келтирилиши мумкин. Институционал хавф-хатарлар компания ёки таъминот занжирининг бошқаруви ва стратегиясидаги ўзгаришларни ўз ичига олган ҳодисалар ҳисобланади.

Давлат секторидаги институционал ўзгаришларга мисоллар давлат миқёсида қонунчиликнинг ўзгариши, миллий сиёсат ва бу соҳага қаратилаётган стратегиянинг қайтадан кўриб чиқилиши бўлиши мумкин. Хусусий сектордаги институционал хавф-хатарлар эса компанияни қайтадан ташкил қилиш, уни бошқа компания билан бирлаштириш, бозор конъюнктурасининг ўзгариши ва технологик ютуқлар кўринишида намоён бўлиши мумкин.

Давлат шериги томонидан юзага келиши мумкин бўлган институционал рисклар даражаси ниҳоятда паст. Чунки ҳозирги кунда экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасига ҳам ҳукумат даражасида, ҳам жамоатчилик даражасида эътибор қаратилмоқда. Бирор жойда содир бўладиган экологик қонун бузилиш ҳолатлари жамоат фаоллари эътиборидан четда қолмаяпти ва ушбу масалага ҳукумат номидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси ва унинг ҳудудий бошқармалари ўз вақтида муносабат билдириб, тегишли чоралар кўрмоқда.

Хусусий шерик ҳамда эркин бозор муҳити томонидан рўй бериши мумкин бўлган институционал хавф-хатарлар учун корхона ва аввал бошда унинг раҳбари тайёргарлик кўриши лозим. 3-бўлимда ёзилганидек, корxonанинг стратегик ривожланиши ва корхона бош мақсадини ишлаб чиқиш тўғридан-тўғри директорнинг вазифалари сирасига киради. Бозордаги ўзгаришларни вақтида пайқаш, унга кириб келаётган янги ўйинчиларнинг техник ва иқтисодий имкониятларини тўғри баҳолаш, соҳага доир технологик янгиликларни кузатиб бориш ва зарур пайтда улардан унумли фойдаланиш орқали юзага келиши мумкин бўлган институционал хавф-хатарларни олдини олиш ёки минимум даражага тушириш мумкин.

8. Архитектура-қурилиш бўлими

8.1. Қурилиш майдони (трассаси)нинг шаҳарсозлик талаблари

Хоразм вилояти мамлакатнинг ғарбий қисмида жойдашган. Ушбу худуддан халқаро аҳамиятга эга А-380 магистрал йўли кесиб ўтган. Лойиҳа бўйича Хоразм вилояти Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида 30 та чиқинди йиғиш майдончалари қуриш режалаштирилган. Барча чиқиндилар йиғилиб ва сараланиб бўлингач, қайта юклаш станциясидан Боғот туманидаги полигонга жўнатилади.

8.2. Архитектура-режалаштириш лойиҳалари

Мазкур лойиҳа доирасида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2019 – 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида” ги ПҚ-4291 сонли Қарорига асосан, Хоразм вилояти Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманлари қаттиқ маиший чиқиндиларни янги ташкил этиладиган полигонларга ташиб чиқариладиган туманлар қаторига киради. Йиғилган ҚМЧ Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида йиғилиб саралангандан сўнг, Ҳазорасп туманида жойлашадиган қайта юклаш станциясидан Боғот туманидаги полигонга жўнатилади.

9. ДХШ тўғрисидаги битимнинг тузилмаси

9.1. ДХШ моделлари учун вариантларни баҳолаш, тўлов механизми ва давлат даромадларини қўллаб-қувватлаш

Давлат-хусусий шериклик битимидаги келишувга асосан, лойиҳанинг умумий қиймати **16 592 260,59** минг сўм бўлиб, бунга қўшимча равишда давлат шериги томонидан 16 321 829,60 минг сўмлик асосий воситалар тақдим этилади.

Давлат шериги томонидан тақдим этилаётган асосий воситалар хусусий шерик бўлишга талабгорга лойиҳа даврида вақтинчалик фойдаланишга топширилади, фақат давлат шеригининг мавжуд техникалари, бугунги кундаги баҳоланган қийматида 7 йилга бўлиб тўлашга берилади. Давлат шериги мазкур лойиҳа бўйича қуйидаги жадвалда кўрсатилган асосий воситаларни тақдим этади.

<i>Махсус техника тури</i>	<i>Махсус техника русуми</i>	<i>Сони</i>
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	ISUZU NPR 82 L ISUZU NQR 71 PL	35
Фронтал автоюклагич	ISUZU NQR 71 PL, WZ 30-25	2
Крюковой юклагич	ISUZU NQR 71 PL	3
Ассенизатор	ISUZU NQR 71 PL	3
Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	2
Бульдозер	Shantui SD16	1

Бундан ташқари, юқорида айтилган чиқинди йиғишни 100%га чиқариш учун талабгорга қуйидаги асосий воситалар давлат шериги томонидан тақлиф қилинади.

<i>Асосий восита тури</i>	<i>Бир бирлик техника учун тақлиф этилаётган нарх (сўм)</i>	<i>Сони</i>
Чиқинди саралаш комплекси	5 850 000 000	1
Чиқинди қайта юклаш станцияси	590 000 000	1
Чиқинди ташувчи техника	450 000 000	7
Махсус техника мултилифт	650 000 000	2
Чиқинди йиғиш шахобчаси	70 000 000	30
Чиқинди учун контейнерлар	4 300 000	100

10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгордан давлатнинг тегишли органидан рўйхатдан ўтган бўлиши, ўзининг муҳрига эга бўлиши етарли ва қўшимча сертификат ва лицензия талаб қилинмайди.

10.1. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш учун зарур бўлган активлар ва мол-мулк тарзидаги қўйилмалар

Давлат шериги лойиҳани амалга ошириш истагида бўлган талабгорга таклиф этилган асосий воситалардан ташқари талабгорга тендерда қатнашиш учун Давлат шериги томонидан талабгорнинг молиявий талабларини бажаришига ишонч ҳосил қилиш учун 30 000 000 сўм миқдорида гаров суммаси ҳам талаб қилинади.

10.2. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш жараёнида бюджет маблағлари

Хоразм вилоятидаги ушбу лойиҳага бюджет маблағларидан молиялаштириш кўзда тутилмаган.

11. Лойиҳани амалга ошириш режаси

11.1. Маркетинг режаси

Лойиҳанинг муваффақияти кўп жиҳатдан маркетинг сиёсатига боғлиқ бўлади. Шунинг учун қуйидаги режаларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ:

- рақобат муҳитига тез кириш ва бозор улушини олиш;
- мижозларнинг барча истакларини инобатга олишни назарда тутадиган ижобий имидж яратиш;
- барқарор савдо ҳажмини таъминлаш ва кафолатланган фойда олиш.

Асосий стратегия қайта ишлашга яроқли материаллардан ўз ишлаб чиқариши учун фойдаланадиган корхоналар билан барпо этиладиган узок муддатли ҳамкорликни яратишдир. Барқарор алоқаларнинг мавжудлиги хом ашёни сотиш кафолати ва янада қулай форматда ҳамкорлик қилиш имкониятидир.

Доимий ва ўзаро манфаатли муносабатларни ўрнатиш учун бозорга одатдагидан уч-беш фоизга арзонроқ маҳсулотлар билан чиқиш режалаштирилган. Кўриниб турибдики, бундай ҳамкорлик ҳар қандай корхона учун янада фойдали бўлади ва келажакда хомашё нархини бироз ошириб юбориш мумкин бўлади.

Савдо 100% олдиндан тўлов асосида амалга оширилиши керак. Бундан ташқари, кейинги иш пайтида тўғридан-тўғри омбордан хом ашёни олиш учун шароитларни жорий қилиш мумкин - бу унинг нархини пасайтиради.

Бундай ҳолатда реклама махсус харажатларни талаб қилмайди, аммо ижобий имиджни олиш ва потенциал мижозларни хабардор қилиш учун анъанавий маркетинг усулларидадан фойдаланилади.

11.2. Лойиҳани ишлаб чиқиш, амалга ошириш муддатлари ва графиги

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгор мавжуд асосий воситалардан фойдаланиб ишни бошлаши ва тушумлардан давлат шериги қўйган талабларни бажаришни бошлаши лозим. Лойиҳанинг прогнозланган даромадларини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги қуйидаги лойиҳани амалга ошириш графигини тавсия қилади:

минг сўм

Амалга ошириладиган иш турлари	Давр			
	2022 йил	2023 йил	20234 йил	2025 йил
Лойиҳалаш смета хужжатларини тайёрлаш	25 000			
Чиқинди йиғиш шаҳобчалари куриш		2 100 000		
Чиқинди ташиш машиналари харид қилиш	5 350 000			
Чиқинди контейнерлари харид қилиш		860 000		
Чиқинди саралаш комплекси ва қайта юклаш станцияси харид қилиш			6 440 000	
Маъмурий-маиший бино куриш	800 000			

11.3. Асосий манфаатдор томонлар ва уларнинг лойиҳани амалга оширишдаги роли

Хоразм вилоятидаги мазкур лойиҳанинг асосий манфаатдорлари Хоразм вилояти Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманлари аҳолиси ҳисобланади. Лойиҳа туманда ҚМЧ йиғилиши ва туман озодалигига сабаб бўлувчи асосий туртки сифатида хизмат қилади.

Давлат шериги лойиҳа якунида электронлаштирилган тўлов ва қарздорликлар маълумот тизимга эга бўлади. Қолаверса, ташкил этилган чиқинди йиғиш майдонлари ва контейнерлар ҳам давлат ихтиёрида қолади.

10 йил лойиҳа давомида аҳоли ва юридик шахслардан тушадиган тушумдан ва сараланган чиқиндиларнинг иккиламчи хом ашёларини сотишдан тушадиган тушумдан даромад қилиши режалаштирилган.

Хулоса

Хоразм вилояти Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, қайта ишлаш лойиҳасининг кутилаётган таъсири туман атрофини ва минтақа аҳолиси учун ҳаёт сифатини яхшилаш ҳисобланади. Хизматлар ва қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқариш яхшиланади, бу эса уй хўжалиklarини нафақат кўрсатилаётган хизматлардан, балки тарифлар ва тизимнинг бошқа жиҳатларидан қониқиш даражасини оширади. Худудларни ободонлаштириш бошқармаси чиқинди йиғишни яхшилаб, ишни назорат қилиш ва чиқинди ташийдиган транспорт воситаларининг ҳаракатланиш жадвалини яхшилайти. Бу, ўз навбатида, туман аҳолиси томонидан экологик ва ижтимоий ёндашувларни қабул қилишни кучайтиради.

Чиқиндиларни бошқариш бўйича билимларни ошириш уй шароитида, айниқса, аёллар ва болаларнинг саломатлиги ва гигиенасини яхшилашга ҳисса қўшади. Яхшиланган чиқиндиларни йиғиш жараёни соғлиқ учун жиддий экологик хатарлар хавфини камайтиради.

Лойиҳанинг иқтисодий фойдаси туман ҳудудида чиқиндиларни йўқ қилиш ҳамда қайта ишлаш билан боғлиқ хизматлар самарадорлигини доимий ошириб бориш билан боғлиқ. Бу эса тадбиркорга моддий кўринишда наф келтиради, давлат шериги учун эса экология ва атроф-муҳит билан боғлиқ муаммоларнинг камайишига олиб келади.

Лойиҳани амалга ошириш қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқариш станцияларини қуриш ҳамда чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилишни рационализация қилиш орқали қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқаришда тўғридан-тўғри самарадорликни оширади.

ИЛОВАЛАР

Бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Битим муддати	йил	10
Курс	АҚШ доллари	11 005,03
<i>Лойиҳадаги валюталар ҳисоби Марказий банкнинг сўмга нисбатан АҚШ долларининг 2022 йил 13-июнидаги қийматига асосан 11005,03 сўм ҳисобланган</i>		
Лойиҳада кўзда тутилатган туманлар	сони	3
Фаолиятга оид маълумотлар		
<i>Чикиндининг морфологик таркиби</i>	<i>Фоизда</i>	<i>Қайта ишланадиган хом-ашё сифатидаги нархи, сўм</i>
Қоғоз	8,30%	800
Металл	0,79%	500
Резина	0,00%	500
Полиэтилен	15,38%	700
Текстиль	2,04%	350
Шиша	4,53%	150
Чикинди нормаси		
Норма	кг/1 киши	0,75
Битта чикинди ташувчи техниканинг юк ташиш қуввати	машина/тонна	3
Кунлик ўртача қатновлар сони	ҳисоб-китоблар асосида	2,4
Ишлаб чиқаришга оид бирламчи маълумотлар		
<i>Кўрсаткичлар</i>	<i>Ўлчов бирлиги</i>	<i>Миқдори</i>
Иш вақти	соат	8
Смена	сони	2
Ишлаб чиқариш кунлари	кун	365
Ишлаб чиқариш ва транспортларга тегишли эҳтиёт қисмлар*	<i>Асосий воситанинг бошланғич қийматидан</i>	3,00%
Ишчилар учун униформа нормаси	йил/сон	12
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	<i>Ишлаб чиқариш харажатлари суммасидан</i>	2,00%
Бошқа операцион харажатлар	<i>Тушум суммасидан</i>	0,50%
Банк комиссияси	<i>Харажатлар суммасидан</i>	0,50%

Солиқ ставкалари (2022 йилдан киритилган ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда)		
Солиқлар	Ставка	Изоҳ
Фойда солиғи	15%	
ҚҚС	15%	
Мулк солиғи	1,5%	ўртача йиллик қийматидан
Сув ресурсларидан фойдаланганлиги учун солиқ	0,182	1 куб.м./минг сўм
ЯИТ	12%	МХТҲдан

Табиий ресурс ва электрга бўлган талаб		
Тур	бирлик	миқдор
Электр	кВт/соат	125
Газ	м.куб/кун	3,00
Сув	м.куб/кун	20,00

Худудга тегишли маълумотлар					
Туман (шаҳар) номи	Чикинди полигони умумий майдони (ГА)	шундан чикиндилар билан тўлган майдон (ГА)	Аҳоли сони	Чикиндининг йиллик миқдори, тонна	Талаб қилинадиган жами махсус техника сони
Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманлари	10	0,5	424 000,00	116 070,00	
Жами			424 000,00	116 070,00	44

Давлат-хусусий шериклик бўйича бирламчи маълумотлар ва инвестицион шартлар				
Номи	Давлат ташкилотидagi асосий воситалар сони	Баҳоланган қиймати, минг сўм	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони	Бир бирлигининг нархи (Бозордаги ўртача нархлар асосида), минг сўм
Чикинди саралаш комплекси (йилига 100 минг тонна қувватга эга бўлган)			1	5 850 000,00
Чикиндиларни қайта юклаш станцияси			1	590 000,00
Чикинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	35	377 591,43		
Чикинди ташувчи (HOWO) 8м ³ ҳажмли			9	450 000,00
Самосвал 25 т.	2	190 750,00		
Фронтал автоюклагич	2	194 414,80		
Крюковой юклагич	3	399 600,00		
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)			2	650 000,00
Ассенизатор	3	216 000,00		
Бульдозер	1	464 000,00		
Чикинди йиғиш майдончалари			30	70 000,00
Чикиндилар учун контейнерлар			200	4 300,00

ЛОЙИХАНИНГ БОШЛАНҒИЧ ҚИЙМАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	16 296 829,60	14 750 000,00	31 046 829,60	94%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		800 000,00	800 000,00	2%
Жами капитал қўйилмалар	16 296 829,60	15 550 000,00	31 846 829,60	97%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	1 042 260,59	1 067 260,59	3%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,08%
Айланма маблағлар	0,00	992 260,59	992 260,59	3,01%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,15%
Бошланғич инвестицион капитал	16 321 829,60	16 592 260,59	32 914 090,19	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	1 483 124,50	1 507 697,90	2 990 822,40	
Улушлар	49,6%	50,4%	100%	

ДАВЛАТ ТАШКИЛОТИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ҚИЛИНАДИГАН МАВЖУД ЧИҚИНДИ ТАШУВЧИ ВА МАХСУС ТЕХНИКАЛАР РЎЙХАТИ

минг сўм

Худудлар	У.м. Т/р	Т/р	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Тех.паспорти серияси, рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Техниканинг умумий ҳолати (Соз- носоз)	Қиймати			Ҳисобот рақами	Баҳоланган вақти	
									Баланс	Қолдиқ	Баҳолаш			
Богот тумани	1	1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 928 LAA	AAF 2915525	2014 йил	Соз	265 580,40	18 572,60	219 000,00	№68	26.04.2022	
	2	2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 930 LAA	AAF 2915547	2014 йил	Соз	265 580,40	18 572,60	219 000,00	№68	26.04.2022	
	3	3	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 893 QAA	AAF 2915415	2015 йил	Соз	257 093,69	86 537,46	219 000,00	№68	26.04.2022	
	4	4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 291 YAA	AAF 0087670	2018 йил	Соз	583 108,59	321 156,17	357 600,00	№68	26.04.2022	
	5	5	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 894 QAA	AAF 3115933	2015 йил	Соз	257 093,69	86 537,46	219 000,00	№68	26.04.2022	
	6	6	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 682 ABA	AAF 0984827	2019 йил	Соз	484 153,96	304 984,22	328 500,00	№68	26.04.2022	
	7	7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 895 QAA	AAF 3115890	2015 йил	Соз	257 093,69	86 537,46	219 000,00	№68	26.04.2022	
	8	8	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	90 061 LAA	AAF 3140837	2013 йил	Соз	214 114,79	10 693,72	182 500,00	№68	26.04.2022	
	9	9	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	90 374 NAA	AAF 3140830	2014 йил	Соз	279 374,88	30 013,89	268 200,00	№68	26.04.2022	
	10	10	Мусоровоз	ISUZU NOR 71 PL	90 892 QAA	AAF 2915416	2015 йил	Соз	290 661,90	97 716,04	219 000,00	№68	26.04.2022	
	11	11	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 164 BBA	AAF 1265474	2019 йил	Соз	484 153,96	292 880,37	328 500,00	№68	26.04.2022	
	12	12	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 365 CBA	AAF 2206234	2020 йил	Соз	559 394,00	478 244,00	584 000,00	№68	26.04.2022	
	13	13	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 638 CBA	AAF 3514475	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№68	26.04.2022	
	14	14	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 806 CBA	AAF 3833635	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№68	26.04.2022	
	15	15	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 813 CBA	AAF 3833640	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№68	26.04.2022	
	16	16	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	90 946 LAA	AAF 2915413	2014 йил	Соз	202 830,15	47 313,32	163 500,00	№68	26.04.2022	
	17	17	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	90 874 YAA	AAF 0469469	2018 йил	Соз	444 569,84	224 107,20	399 600,00	№68	26.04.2022	
	18	18	Автопогрузчик	WZ 30-25	90 320 DA	UZ-AA 097003	2014 йил	Носоз	309 448,60	60 667,22	165 000,00	№68	26.04.2022	
	19	19	Булдозер	Шантуи СД16	90 317 DA	UZ-AA 096987	2014 йил	Соз	529 892,82	248 652,95	464 000,00	№68	26.04.2022	
	20	20	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	90 791 UAA	AAF 3116032	2017 йил	Соз	362 334,15	197 447,58	216 000,00	№68	26.04.2022	
			Жами								6 851 900,00			
Ҳазорасп тумани	21	1	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 517 NAA	AAF 3122434	2014 йил	Соз	334 394,48	118 776,30	268 200,00	№72	26.04.2022	
	22	2	Мусоровоз	ISUZU NPR 71L	90 518 NAA	AAF 2915543	2014 йил	Соз	339 889,76	121 770,86	219 000,00	№72	26.04.2022	
	23	3	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 062 LAA	AAF 3140834	2013 йил	Соз	214 114,79	10 693,72	182 500,00	№72	26.04.2022	
	24	4	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 648 NAA	AAF 3115927	2015 йил	Соз	248 635,11	115 007,98	268 200,00	№72	26.04.2022	
	25	5	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 649 NAA	AAF 3116033	2015 йил	Соз	192 012,23	104 633,67	268 200,00	№72	26.04.2022	
	26	6	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 827 NAA	AAF 3115887	2015 йил	Соз	321 811,36	175 365,40	357 600,00	№72	26.04.2022	
	27	7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71L	90 934 NAA	AAF 2915545	2015 йил	Соз	321 811,36	175 365,40	219 000,00	№72	26.04.2022	
	28	8	Мусоровоз	ISUZU NQR 71PL	90 986 NAA	AAF 2915537	2015 йил	Соз	254 329,16	138 592,18	219 000,00	№72	26.04.2022	
	29	9	Мусоровоз	ISUZU NPR 71L	90 586 OAA	AAF 2915855	2015 йил	Соз	318 351,02	97 871,37	268 200,00	№72	26.04.2022	
	30	10	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 158 EBA	AAF 3082426	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№72	26.04.2022	
	31	11	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 159 EBA	AAF 3082574	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№72	26.04.2022	
	32	12	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 615 CBA	AAF 3083506	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№72	26.04.2022	
	33	13	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 618 CBA	AAF 3083495	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№72	26.04.2022	
	34	14	Автопогрузчик	Ligon	90 324 DA	UZ-AA 097028	2014 йил	Носоз	531 063,53	289 393,67	223 829,60	№72	26.04.2022	
	35	15	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	90 911 YAA	AAF 0476290	2018 йил	Соз	444 569,84	224 107,20	399 600,00	№72	26.04.2022	
	36	16	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	90 804 QAA	AAF 2915541	2016 йил	Соз	111 733,60	74 060,22	218 000,00	№72	26.04.2022	
	37	17	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	90 830 UAA	AAF 2484959	2017 йил	Соз	362 334,15	197 447,58	216 000,00	№72	26.04.2022	
			Жами								6 101 329,60			
Тупроккаля тумани	38	1	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 716 MAA	AAF3116049	2014 йил	Соз	334 857,02	18 952,57	268 200,00	№71	26.04.2022	
	39	2	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 509 NAA	AAF2915314	2014 йил	Соз	339 889,76	121 770,86	268 200,00	№71	26.04.2022	
	40	3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 723 NAA	AAF3116050	2015 йил	Соз	260 493,75	115 430,45	268 200,00	№71	26.04.2022	
	41	4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 516 NAA	AAF3116029	2014 йил	Соз	339 889,76	121 770,86	268 200,00	№71	26.04.2022	
	42	5	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 829 NAA	AAC №7300167	2015 йил	Соз	321 811,36	175 365,40	268 200,00	№71	26.04.2022	
	43	6	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 812 CBA	AAF3833639	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№71	26.04.2022	
	44	7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 814 CBA	AAF3833641	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№71	26.04.2022	
	45	8	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	90 907 YAA	AAF0476205	2018 йил	Соз	444 569,84	224 107,20	399 600,00	№71	26.04.2022	
46	9	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	90 257 VAA	AAF3115893	2017 йил	Соз	384 117,76	209 318,18	216 000,00	№71	26.04.2022		
			Жами								3 343 600,00			
			ҲАММАСИ									16 296 829,60		

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР ҚАЙДНОМАСИ ВА ЭСКИРИШ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

№	Асосий воситалар	Амортизация нормаси	Сони	Бир бирлигининг нархи	Бошланғич қиймати	Қолдиқ қиймати	Эскириш суммаси									
							1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
	Мавжуд асосий воситалар															
1	Чиқинди ташувчи машиналар	15%	35	377 591,43	13 215 700,00	13 215 700,0	1 982 355,00	1 982 355,0	1 982 355,0	1 982 355,0	1 982 355,0	1 982 355,0	1 321 570,0			
2	Бошқа техникалар	15%	11		3 081 129,60	3 081 129,6	462 169,44	462 169,4	462 169,4	462 169,4	462 169,4	462 169,4	308 113,0			
	Инвестиция сифатида хусусий шерик томонидан киритиладиган асосий воситалар															
1	Административ-маиший бино (саралаш комплекси ва қайта юклаш станцияси учун)	3%	2	400 000,00	800 000	800 000	24 000,00	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0
2	Чиқинди саралаш комплекси (йилига 100 минг тонна қувватга эга бўлган)	15%	1	5 850 000,00	5 850 000	5 850 000	0,00	0,0	877 500,0	877 500,0	877 500,0	877 500,0	877 500,0	877 500,0	585 000,0	
3	Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси	8%	1	590 000,00	590 000	590 000,0	0,00	0,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0
4	Чиқинди ташувчи (НОВО) 8м ³ ҳажмли	15%	9	450 000,00	4 050 000	4 050 000,0	607 500,00	607 500,0	607 500,0	607 500,0	607 500,0	607 500	405 000,0			
5	Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	15%	2	650 000,00	1 300 000	1 300 000,0	195 000,00	195 000,0	195 000,0	195 000,0	195 000,0	195 000,0	130 000,0			
6	Чиқинди йиғиш майдончалари	3%	30	70 000,00	2 100 000	2 100 000,0	0,00	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0
7	Чиқиндилар учун контейнерлар	5%	200	4 300,00	860 000	860 000,0	0,00	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0
	Жами				31 846 830	31 846 830	3 271 024	3 377 024	4 301 724	4 301 724	4 301 724	4 301 724	3 219 383	1 054 700	762 200	177 200
	<i>Кумулятив амортизация</i>						3 271 024,44	6 648 049	10 949 773	15 251 498	19 553 222	23 854 947	27 074 330	28 129 030	28 891 230	29 068 430

Тегишли ҳудудларда аҳоли сони динамикаси статистикаси ва прогнозлари тўғрисида маълумот

йил охирига

Худуд	Факт											Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Богот тумани	141 400	144 000	146 900	149 800	138 600	155 400	158 100	160 900	163 800	166 600	169 500	1,92%	172 760	176 082	179 469	182 921	186 438	190 024	193 679	197 404	201 200	205 070	
Ҳазорасп тумани	215 800	219 200	223 100	227 400	231 500	235 700	239 400	243 500	247 700	196 900	198 700	1,48%	201 645	204 633	207 666	210 744	213 867	217 037	220 254	223 518	226 831	230 193	
Тупроққалъа тумани	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54 400	55 800	1,29%	56 518	57 245	57 982	58 728	59 484	60 249	61 024	61 810	62 605	63 411	
Жами	357 200	363 200	370 000	377 200	370 100	391 100	397 500	404 400	411 500	417 900	424 000	1,74%	430 923	437 961	445 117	452 393	459 790	467 310	474 957	482 731	490 636	498 673	

Худудда юридик шахслар сони ва прогнозлари тўғрисида маълумот

Худуд	2021	Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманлари	484	5,00%	508	534	560	588	618	649	681	715	751	788
Жами	484		508	534	560	588	618	649	681	715	751	788

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқинди миқдорлари прогнозлари тўғрисида маълумот

тонна

Худуд	Прогноз									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Боғот тумани	47 293	48 203	49 130	50 074	51 038	52 019	53 020	54 039	55 079	56 138
Ҳазорасп тумани	55 200	56 018	56 849	57 691	58 546	59 414	60 294	61 188	62 095	63 015
Тупроққалъа тумани	15 472	15 671	15 873	16 077	16 284	16 493	16 705	16 920	17 138	17 359
Жами	117 965	119 892	121 851	123 842	125 867	127 926	130 019	132 148	134 312	136 512

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқиндининг иккиламчи хом-ашёларга ажратилиши прогнози

тонна

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	9 791,10	9 951,02	10 113,62	10 278,92	10 446,99	10 617,87	10 791,61	10 968,26	11 147,86	11 330,47
Металл	931,92	947,15	962,62	978,36	994,35	1 010,62	1 027,15	1 043,97	1 061,06	1 078,44
Полиэтилен	18 143,03	18 439,37	18 740,65	19 046,97	19 358,41	19 675,05	19 996,99	20 324,32	20 657,12	20 995,50
Текстиль	2 406,49	2 445,79	2 485,76	2 526,39	2 567,69	2 609,69	2 652,40	2 695,81	2 739,96	2 784,84
Шиша	5 343,82	5 431,10	5 519,84	5 610,06	5 701,79	5 795,06	5 889,88	5 986,29	6 084,31	6 183,98

7-1 ИЛОВА

ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР УЧУН ТАРИФЛАР

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	27,6	28,98	30,36	31,74	33,12	35,88	37,26	40,02	42,78	44,16
Юридик шахслар, 1м. куб ҚМЧ учун (ҚҚСсиз)	32,0	33,6	35,2	36,8	38,4	41,6	43,2	46,4	49,6	51,2

ТУШУМ РЕЖАСИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Аҳолига кўрсатилган хизматдан тушган тушум	7 706 967,71	10 153 691,00	10 811 002,82	11 487 150,68	12 182 584,62	13 413 675,27	14 157 513,45	15 455 125,26	16 791 522,38	17 617 113,03
<i>Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманлари</i>	<i>7 706 967,71</i>	<i>10 153 691,00</i>	<i>10 811 002,82</i>	<i>11 487 150,68</i>	<i>12 182 584,62</i>	<i>13 413 675,27</i>	<i>14 157 513,45</i>	<i>15 455 125,26</i>	<i>16 791 522,38</i>	<i>17 617 113,03</i>
Юридик шахсларга кўрсатилган хизматлардан тушган тушум	464 640,00	512 265,60	563 492,16	618 560,71	677 727,39	770 914,90	840 593,75	948 002,95	1 064 051,59	1 153 294,63
Қоғоз	1 958 220,84	2 746 482,76	3 681 356,11	4 604 957,67	5 641 376,71	6 689 260,92	7 122 464,63	7 568 098,38	8 026 459,56	8 611 156,88
Металл	116 490,55	163 382,63	218 996,33	273 939,50	335 593,95	397 930,43	423 700,83	450 210,67	477 477,64	512 260,09
Полиэтилен	3 175 030,95	4 453 107,43	5 968 897,57	7 466 411,79	9 146 846,64	10 845 870,95	11 548 261,17	12 270 805,29	13 013 985,49	13 962 005,27
Текстиль	210 567,72	295 329,62	395 856,67	495 171,65	606 617,92	719 297,03	765 879,48	813 798,53	863 086,16	925 958,74
Шиша	200 393,23	281 059,49	376 729,14	471 245,29	577 306,55	684 541,08	728 872,70	774 476,33	821 382,42	881 217,03
Жами тушум	13 832 311,00	18 605 318,54	22 016 330,80	25 417 437,30	29 168 053,78	33 521 490,59	35 587 286,01	38 280 517,41	41 057 965,26	43 663 005,68

ЁММ Харажатлари

Саралаш пунктдан энг узоқ бўлган йиғим пункти - 60 км, рейс - 120 км. Ўз навбатида - ўртача қатнов - 30 км. Автомобилда ўртача қатновлар - 2,5 та бир кунда. Натижада чиқинди ташувчи машинанинг кунлик юриш масофаси - 150 км.

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	
Чиқинди ташувчиларнинг жами сони	дона	44
Ёқилғи нархи, м3/минг сўм	м3/минг сўм	2,70
100 км га ёқилғи харажати мусуровоз	куб	31,00
100 км га ёқилғи харажати мултилифт	куб	40,00
Кунлик ўртача юриш масофаси	км	150

Йиллик ўртача бир автомобилнинг юриш масофаси, км	км	54 750,00
Йиллик ўртача бир автомобилга харажат, минг сўм	минг сўм	45 825,75
Барча автомобилларга йиллик жами харажат, минг сўм	минг сўм	2 016 333,00
Кунлик ўртача юриш масофаси (мултилифт)	км	180,00
Йиллик ўртача мултилифтнинг юриш масофаси	км	65 700,00
Йиллик ўртача мултилифтга харажат, минг сўм	минг сўм	70 956,00
Мултилифт техникасига кетадиган ёқилғи харажатлари, минг сўм	минг сўм	141 912,00
Бошқа махсус техникаларга (20%) харажатлар, минг сўм	минг сўм	64 156,05
Мойлаш материаллари, минг сўм	минг сўм	8 500,00
Йиллик жами ЁММ харажатлари, минг сўм	минг сўм	2 230 901,05

Махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида ҚМЧ саралаш пунктга ташилади ва шу ернинг ўзида қайта юкланиб полигонга ташилади. Полигон Боғот туманида жойлашган. Полигонгача ўртача 60 км., кунлик қатновлар сони 3 марта, кунлик масофа 180 км.ни ташкил қилади.

Автопаркнинг техник хизмат кўрсатиш харажатлари

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Сони
Жорий таъмир	марта	6
Жорий таъмир	марта	3
Капитал таъмир	марта	1
Хизмат кўрсатиш нархи:		
Жорий таъмир	минг сўм	500
Жорий таъмир	минг сўм	1500
Капитал таъмир	минг сўм	6000
1 автомобилга йиллик харажатлар		
Жорий таъмир		3 000,00
Жорий таъмир	минг сўм	4 500,00
Капитал таъмир	минг сўм	6 000,00
1 автомобилга йиллик жами харажатлар	минг сўм	13 500,00
Жами юк машиналари учун харажат	минг сўм	594 000,00
Жами махсус техникалар учун харажат (+25% юк машиналарга нисбатан)	минг сўм	118 125,00
Автопарк учун жами йиллик харажатлар		712 125,00

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧУН ХОМ-АШЁЛАР САРФИ ҲИСОБИ

минг сўм

№	Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Харажатлар нормаси бўйича	Бир бирлигининг нархи	Сумма	Изоҳ
1	Эҳтиёт қисмлар бўйича харажатлар		955 404,89	1,00	955 404,89	<i>*Асосий востанинг бошланғич қийматидан</i>
2	Ёқилғи харажатлари				2 230 901,05	<i>Транспортлар учун қунлик сарф нормасидан</i>
3	Юк машиналар ва махсус техникалар учун техник кўрик харажатлари				712 125,00	<i>Техник кўрик бўйича сарф нормасидан</i>
4	Сараланган иккиламчи хом-ашё учун қоплар ва идишлар	сони	360 281,28	2,00	720 562,56	<i>100 кг лик қоплар</i>
5	Униформа	сони	12,00	50,00	135 720,00	<i>1 та ишчи учун йилига 12 марта униформа нормасида</i>
	Жами				4 754 713,50	

Электр ва ресурслар ҳаражати

минг сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллик талаб	Бир бирлигининг нархи	Йиллик қиймати
Электр энергияси	кВт.соат	730 000	0,60	438 000,00
Сув	м3	7 300	1,95	14 235,00
Газ	м3	1 095	1,15	1 259,25
Жами				453 494,25

ИШ ҲАҚИ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача ойлик иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
<u>МАЪМУРИЯТ</u>			
Директор	1	6 000,00	72 000,00
Директор ўринбосари	1	4 500,00	54 000,00
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,00
Бош бухгалтер	1	3 000,00	36 000,00
ЖАМИ	4		204 000,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		24 480,00
<u>ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ</u>			
Сараловчилар	24	2 000,00	576 000,00
Юкловчилар	101	1 800,00	2 185 920,00
Ҳайдовчилар	57	2 500,00	1 710 000,00
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	35	2 000,00	840 000,00
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	2 000,00	72 000,00
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	2 500,00	60 000,00
Қоровул	4	2 000,00	96 000,00
ЖАМИ	226		5 539 920,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		664 790,40
ҲАММАСИ БЎЛИБ	230		6 433 190,40

ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР

минг сўм

Харажатлар таркиби	Доимий харажатлар улуши (%)	Ўзгарувчан харажатлар улуши (%)	Доимий харажатлар	Ўзгарувчан харажатлар	Жами	Улуш, % да
Ишлаб чиқариш харажатлари	0%	100%	0	4 754 713	4 754 713	31%
Электр ва ресурслар харажати	5%	95%	22 675	430 820	453 494	3%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	100%	0%	5 539 920	0	5 539 920	36%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	664 790	0	664 790	4%
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	100%	0%	95 094	0	95 094	1%
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	100%	0%	2 444 524	0	2 444 524	16%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	100%	0%	826 500	0	826 500	5%
Бошқа операцион харажатлар	50%	50%	55 698	55 698	111 395	1%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	204 000	0	204 000	1%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	24 480	0	24 480	0%
Банк комиссияси	5%	95%	2 962	56 277	59 239	0%
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР			9 880 643	5 297 508	15 178 152	100%

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАРИ ЙИЛЛИК КЕСИМДА

минг сўм

Харажатлар таркиби	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ишлаб чиқариш харажатлари	1 188 678,37	1 640 376,16	2 163 394,64	2 662 639,56	3 209 431,61	3 744 336,88	3 922 638,64	4 100 940,39	4 279 242,15	4 516 977,82
Электр ва ресурслар харажати	130 379,60	174 708,66	225 500,02	273 003,54	324 815,26	374 983,06	392 839,39	410 695,73	428 552,07	452 360,51
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	5 539 920,00	6 370 908,00	7 201 896,00	7 755 888,00	8 309 880,00	8 725 374,00	9 140 868,00	9 556 362,00	9 971 856,00	10 525 848,00
Ягона ижтимоий тўлов	664 790,40	764 508,96	864 227,52	930 706,56	997 185,60	1 047 044,88	1 096 904,16	1 146 763,44	1 196 622,72	1 263 101,76
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	95 094,27	109 358,41	123 622,55	133 131,98	142 641,40	149 773,48	156 905,55	164 037,62	171 169,69	180 679,11
Мавжуд асосий воситалар учун давлат шериги олдидаги тўлов мажбуриятлари	2 444 524,44	2 444 524,44	2 444 524,44	2 444 524,44	2 444 524,44	2 444 524,44	1 629 682,96	0,00	0,00	0,00
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	826 500,00	932 500,00	1 857 200,00	1 857 200,00	1 857 200,00	1 857 200,00	1 589 700,00	1 054 700,00	762 200,00	177 200,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАРИ ЖАМИ	10 889 887,08	12 436 884,63	14 880 365,17	16 057 094,08	17 285 678,31	18 343 236,73	17 929 538,70	16 433 499,18	16 809 642,62	17 116 167,21
Бошқа операцион харажатлар	55 697,64	64 052,29	72 406,93	77 976,70	83 546,46	87 723,78	91 901,11	96 078,43	100 255,75	105 825,52
Администрация иш ҳақи	204 000,00	234 600,00	265 200,00	285 600,00	306 000,00	321 300,00	336 600,00	351 900,00	367 200,00	387 600,00
Ягона ижтимоий тўлов	24 480,00	28 152,00	31 824,00	34 272,00	36 720,00	38 556,00	40 392,00	42 228,00	44 064,00	46 512,00
Банк комиссияси	2 961,97	3 406,27	3 850,56	4 146,76	4 442,96	4 665,11	4 887,25	5 109,40	5 331,55	5 627,75
Солиқлар (мулк солиғи)	16 092,15	15 678,58	15 265,01	14 851,44	14 437,87	14 024,30	13 544,30	13 064,30	12 584,30	12 104,30
ОПЕРАЦИОН ХАРАЖАТЛАР	303 231,76	345 889,13	388 546,51	416 846,90	445 147,29	466 269,19	487 324,66	508 380,13	529 435,60	557 669,56
СОТИЛГАН МАҲСУЛОТЛАР (ХИЗМАТЛАР) ТАННАРХИ	11 193 118,84	12 782 773,76	15 268 911,67	16 473 940,97	17 730 825,60	18 809 505,92	18 416 863,36	16 941 879,31	17 339 078,22	17 673 836,77

СОЛИҚЛАР ҲИСОБИ

минг сўм

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Фойда солиғи	15%	395 878,82	873 381,72	1 012 112,87	1 341 524,45	1 715 584,23	2 206 797,70	2 575 563,40	3 200 795,72	3 557 833,06	3 898 375,34
Жами		395 878,82	873 381,72	1 012 112,87	1 341 524,45	1 715 584,23	2 206 797,70	2 575 563,40	3 200 795,72	3 557 833,06	3 898 375,34

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
<u>Ҳисобланган ҚҚС</u>	15%	798 958	1 102 386	1 461 565	1 816 994	2 215 496	2 622 759	2 795 188	2 977 225	3 165 188	3 397 290
<u>ҚҚС зачет</u>	15%	192 106	259 813	337 666	410 987	491 071	568 889	595 979	623 069	650 159	686 279
<u>ҚҚС (фарқи)</u>		606 852	842 573	1 123 898	1 406 007	1 724 425	2 053 870	2 199 209	2 354 156	2 515 029	2 711 012

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Мулк солиғи	1,5%	15 760,00	15 280,00	14 800,00	14 320,00	13 840,00	13 360,00	12 880,00	12 400,00	11 920,00	11 440,00

СОЛИҚ ТУРИ	Солиқ ставкаси	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Корхона ишлаб чиқаришини инобатга олиб сув истеъмоли	куб.м.	1 825,00	2 190,00	2 555,00	2 920,00	3 285,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00
Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ	0,182 минг.сўм 1 куб.м учун	332,15	398,58	465,01	531,44	597,87	664,30	664,30	664,30	664,30	664,30

ФОЙДА ВА ЗАРАРЛАР ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТ

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	13 832 311,00	18 605 318,54	22 016 330,80	25 417 437,30	29 168 053,78	33 521 490,59	35 587 286,01	38 280 517,41	41 057 965,26	43 663 005,68
МАҲСУЛОТ ТАННАРХИ	10 889 887,08	12 436 884,63	14 880 365,17	16 057 094,08	17 285 678,31	18 343 236,73	17 929 538,70	16 433 499,18	16 809 642,62	17 116 167,21
ЯЛПИ ТУШУМ	2 942 423,92	6 168 433,91	7 135 965,63	9 360 343,23	11 882 375,47	15 178 253,86	17 657 747,32	21 847 018,24	24 248 322,64	26 546 838,47
Маъмурий харажатлар	228 480,00	262 752,00	297 024,00	319 872,00	342 720,00	359 856,00	376 992,00	394 128,00	411 264,00	434 112,00
Операцион харажатлар	74 751,76	83 137,13	91 522,51	96 974,90	102 427,29	106 413,19	110 332,66	114 252,13	118 171,60	123 557,56
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	2 639 192,16	5 822 544,78	6 747 419,13	8 943 496,33	11 437 228,18	14 711 984,67	17 170 422,65	21 338 638,10	23 718 887,03	25 989 168,90
СОЛИҚ ТЎЛАНГУНГА ҚАДАР БЎЛГАН ФОЙДА	2 639 192,16	5 822 544,78	6 747 419,13	8 943 496,33	11 437 228,18	14 711 984,67	17 170 422,65	21 338 638,10	23 718 887,03	25 989 168,90
ФОЙДА СОЛИҒИ	395 878,82	873 381,72	1 012 112,87	1 341 524,45	1 715 584,23	2 206 797,70	2 575 563,40	3 200 795,72	3 557 833,06	3 898 375,34
СОФ ФОЙДА	2 243 313,34	4 949 163,06	5 735 306,26	7 601 971,88	9 721 643,95	12 505 186,97	14 594 859,26	18 137 842,39	20 161 053,98	22 090 793,57
Жамғарилган фойда	2 243 313,34	7 192 476,40	12 927 782,65	20 529 754,54	30 251 398,49	42 756 585,46	57 351 444,71	75 489 287,10	95 650 341,08	117 741 134,65
Фойда тақсимоти										
Ялпи даромад/Жами тушум	21%	33%	32%	37%	41%	45%	50%	57%	59%	61%
Соф фойда/Жами тушум	16%	27%	26%	30%	33%	37%	41%	47%	49%	51%

АЙЛАНМА КАПИТАЛ ҲАРАКАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Айланиш коэф.	Инвест. давр	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖОРИЙ АКТИВЛАР		0	2 033 928	2 703 418	3 206 622	3 707 266	4 254 241	4 875 907	5 144 038	5 490 597	5 847 684	6 186 521
Дебитор қарздорлик	8	0	1 729 039	2 325 665	2 752 041	3 177 180	3 646 007	4 190 186	4 448 411	4 785 065	5 132 246	5 457 876
Хом-ашё захираси	3		66 038	91 132	120 189	147 924	178 302	208 019	217 924	227 830	237 736	250 943
Тайёр маҳсулот захираси	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Эҳтиёт қисмлар	1	0	238 851	286 621	334 392	382 162	429 932	477 702	477 702	477 702	477 702	477 702
ЖОРИЙ ПАССИВЛАР		0	1 209 987	1 381 876	1 653 374	1 784 122	1 920 631	2 038 137	1 992 171	1 825 944	1 867 738	1 901 796
Кредитор қарздорлик	9	0	1 209 987	1 381 876	1 653 374	1 784 122	1 920 631	2 038 137	1 992 171	1 825 944	1 867 738	1 901 796
Айланма капитал		992 261	823 940	1 321 542	1 553 248	1 923 144	2 333 610	2 837 770	3 151 867	3 664 653	3 979 946	4 284 725
Айланма капиталдаги ўзгариш		992 261	-168 320	497 602	231 706	369 897	410 465	504 160	314 097	512 786	315 293	304 779

	Қопланиш куни	Айланиш коэффициенти
		(360 / Қопланиш куни)
Тушум тушиш даври	45 кун	8
Омбордаги ва ишлаб чиқаришдаги хом-ашёлар қолдиғи	120 кун	18
Тайёр маҳсулот қолдиғи	10 кун	36
Эҳтиёт қисмлар қолдиғи	360 кун	1
Мол етказиб берувчилар билан ҳисоб китоблар	40 кун	9

ПУЛ ОҚИМИ ҲАРАКАТИ ТЎҒРИСИДА ҲИСБОТ

минг сўм

Кўрсаткичлар	0 йил	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	0	13 832 311,00	18 605 318,54	22 016 330,80	25 417 437,30	29 168 053,78	33 521 490,59	35 587 286,01	38 280 517,41	41 057 965,26	43 663 005,68
АЙЛАНМА КАПИТАЛДАГИ ЎЗГАРИШ	992 260,59	-168 320,26	497 601,89	231 705,52	369 896,73	410 465,28	504 160,31	314 096,53	512 786,19	315 292,92	304 779,30
ТЎЛАНГАН ҚҚС		606 851,93	842 572,93	1 123 898,25	1 406 007,14	1 724 424,97	2 053 869,53	2 199 208,78	2 354 156,16	2 515 029,35	2 711 011,56
СОФ ТУШУМ	-992 260,59	13 393 779,34	17 265 143,72	20 660 727,03	23 641 533,43	27 033 163,52	30 963 460,75	33 073 980,70	35 413 575,06	38 227 642,99	40 647 214,82
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАННАРХИ	-992 260,59	7 618 862,64	9 059 860,19	10 578 640,73	11 755 369,64	12 983 953,87	14 041 512,29	14 710 155,74	15 378 799,18	16 047 442,62	16 938 967,21
ЯЛПИ ТУШУМ	0,00	5 774 916,70	8 205 283,53	10 082 086,30	11 886 163,80	14 049 209,65	16 921 948,46	18 363 824,97	20 034 775,88	22 180 200,37	23 708 247,61
Маъмурий харажатлар	0	228 480,00	262 752,00	297 024,00	319 872,00	342 720,00	359 856,00	376 992,00	394 128,00	411 264,00	434 112,00
Операцион харажатлар	0,00	74 751,76	83 137,13	91 522,51	96 974,90	102 427,29	106 413,19	110 332,66	114 252,13	118 171,60	123 557,56
ОПЕРАЦИОН НАҚД ПУЛ ТУШУМЛАРИ	0,00	5 471 684,94	7 859 394,40	9 693 539,79	11 469 316,90	13 604 062,36	16 455 679,27	17 876 500,31	19 526 395,75	21 650 764,77	23 150 578,04
Ўз капитали	0,00										
Асосий капиталга инвестициялар	15 550 000,00										
Молиявий харажатлар	75 000,00										
Солиқ тўловлари		395 878,82	873 381,72	1 012 112,87	1 341 524,45	1 715 584,23	2 206 797,70	2 575 563,40	3 200 795,72	3 557 833,06	3 898 375,34
СОФ ПУЛ ТУШУМЛАРИ	-15 625 000,00	5 075 806,11	6 986 012,68	8 681 426,92	10 127 792,45	11 888 478,14	14 248 881,57	15 300 936,91	16 325 600,03	18 092 931,71	19 252 202,71
БАРЧА ТЎЛОВЛАРДАН КЕЙИНГИ СОФ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ	-15 625 000,00	5 075 806,11	6 986 012,68	8 681 426,92	10 127 792,45	11 888 478,14	14 248 881,57	15 300 936,91	16 325 600,03	18 092 931,71	19 252 202,71
Битимга асосан тўловлар	0,00	2 328 118,51	2 328 118,51	2 328 118,51	2 328 118,51	2 328 118,51	2 328 118,51	2 328 118,51			
СОФ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	-15 625 000,00	2 747 687,60	4 657 894,17	6 353 308,41	7 799 673,93	9 560 359,62	11 920 763,06	12 972 818,40	16 325 600,03	18 092 931,71	19 252 202,71
КУМУЛЯТИВ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	0,00	2 747 687,60	7 405 581,77	13 758 890,18	21 558 564,11	31 118 923,73	43 039 686,79	56 012 505,19	72 338 105,22	90 431 036,93	109 683 239,64

ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ

Кўрсаткичлар	минг сўм
Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)	22 279 056
Доимий харажатлар	9 880 643
Ўзгарувчан харажатлар	5 297 508
ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ	58%

Соф дисконтланган пул оқимлари ҳисоб-китоби

минг сўм

Давр	Пул оқимлари	Дисконт ставкаси	Дисконтланган пул оқимлари	Соф дисконтланган пул оқимлари	IRR	Инвестициянинг фойдалилик коэффициенти
0 йил	-32 914 090	17,0%				0,0
1 йил	2 747 688	17,0%	2 348 451	-30 565 639		0,0
2 йил	4 657 894	17,0%	3 402 655	-27 162 984	-58%	0,1
3 йил	6 353 308	17,0%	3 966 819	-23 196 166	-31%	0,1
4 йил	7 799 674	17,0%	4 162 296	-19 033 869	-13%	0,1
5 йил	9 560 360	17,0%	4 360 587	-14 673 283	-2%	0,1
6 йил	11 920 763	17,0%	4 647 173	-10 026 109	7%	0,1
7 йил	12 972 818	17,0%	4 322 483	-5 703 626	12%	0,1
8 йил	16 325 600	17,0%	4 649 243	-1 054 383	16%	0,1
9 йил	18 092 932	17,0%	4 403 887	3 349 504	19%	0,1
10 йил	19 252 203	17,0%	4 005 178	7 354 682	21%	0,1

Хусусий капитал	минг сўм	16 592 260,59
Жалб қилинган маблағлар	минг сўм	16 321 829,60
Жами	минг сўм	32 914 090,19
Хусусий капитал улуши	%	50,4%
Жалб қилинган маблағлар улуши	%	49,6%
Хусусий капитал қиймати	%	21%
Жалб қилинган маблағлар қиймати	%	14,5%
Фойда солиғи	%	15%
WACC	%	17,9%

2-СЦЕНАРИЙ

Бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Битим муддати	йил	10
Курс	АҚШ доллари	11 005,03
<i>Лойиҳадаги валюталар ҳисоби Марказий банкнинг сўмга нисбатан АҚШ долларининг 2022 йил 13-июнидаги қийматига асосан 11005,03 сўм ҳисобланган</i>		
Лойиҳада кўзда тутилатган туманлар	сони	3
Фаолиятга оид маълумотлар		
<i>Чиқиндининг морфологик таркиби</i>	<i>Фоизда</i>	<i>Қайта ишланадиган хом-ашё сифатидаги нархи, сўм</i>
Қоғоз	8,30%	800
Металл	0,79%	500
Резина	0,00%	500
Полиэтилен	15,38%	700
Текстиль	2,04%	350
Шиша	4,53%	150
Чиқинди нормаси		
Норма	кг/1 киши	1,17
Битта чиқинди ташувчи техниканинг юк ташиш қуввати	машина/тонна	3
Кунлик ўртача қатновлар сони	ҳисоб-китоблар асосида	2,4
Ишлаб чиқаришга оид бирламчи маълумотлар		
Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Иш вақти	соат	8
Смена	сони	2
Ишлаб чиқариш кунлари	кун	365
Ишлаб чиқариш ва транспортларга тегишли эҳтиёт қисмлар*	<i>Асосий воситанинг бошланғич қийматидан</i>	3,00%
Ишчилар учун униформа нормаси	йил/сон	12
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	<i>Ишлаб чиқариш харажатлари суммасидан</i>	2,00%
Бошқа операцион харажатлар	<i>Тушум суммасидан</i>	0,50%
Банк комиссияси	<i>Харажатлар суммасидан</i>	0,50%

Солиқ ставкалари (2022 йилдан киритилган ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда)		
Солиқлар	Ставка	Изоҳ
Фойда солиғи	15%	
ҚҚС	15%	
Мулк солиғи	1,5%	ўртача йиллик қийматидан
Сув ресурсларидан фойдаланганлиги учун солиқ	0,182	1 куб.м./минг сўм
ЯИТ	12%	МХТҲдан

Табиий ресурс ва электрга бўлган талаб		
Түри	бирлик	миқдор
Электр	кВт/соат	125
Газ	м.куб/кун	3,00
Сув	м.куб/кун	20,00

Худудга тегишли маълумотлар					
Туман (шаҳар) номи	Чиқинди полигони умумий майдони (ГА)	шундан чиқиндилар билан тўлган майдон (ГА)	Аҳоли сони	Чиқиндининг йиллик миқдори, тонна	Талаб қилинадиган жами махсус техника сони
Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманлари	10	0,5	424 000,00	181 069,20	
Жами			424 000,00	181 069,20	69

Давлат-хусусий шериклик бўйича бирламчи маълумотлар ва инвестицион шартлар				
Номи	Давлат ташкилотидagi асосий воситалар сони	Баҳоланган қиймати, минг сўм	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони	Бир бирлигининг нархи (Бозордаги ўртача нархлар асосида), минг сўм
Чиқинди саралаш комплекси (йилига 100 минг тонна қувватга эга бўлган)			1	5 850 000,00
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси			1	590 000,00
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	35	377 591,43		
Чиқинди ташувчи (HOWO) 8м ³ ҳажмли			34	450 000,00
Самосвал 25 т.	2	190 750,00		
Фронтал автоюклагич	2	194 414,80		
Крюковой юклагич	3	399 600,00		
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)			2	650 000,00
Ассенизатор	3	216 000,00		
Бульдозер	1	464 000,00		
Чиқинди йиғиш майдончалари			30	70 000,00
Чиқиндилар учун контейнерлар			200	4 300,00

ЛОЙИХАНИНГ БОШЛАНҒИЧ ҚИЙМАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	16 296 829,60	26 000 000,00	42 296 829,60	95%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		800 000,00	800 000,00	2%
Жами капитал қўйилмалар	16 296 829,60	26 800 000,00	43 096 829,60	97%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	1 428 561,94	1 453 561,94	3%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,06%
Айланма маблағлар	0,00	1 378 561,94	1 378 561,94	3,09%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,11%
Бошланғич инвестицион капитал	16 321 829,60	28 228 561,94	44 550 391,54	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	1 483 124,50	2 565 059,97	4 048 184,47	
Улушлар	36,6%	63,4%	100%	

ДАВЛАТ ТАШКИЛОТИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ҚИЛИНАДИГАН МАВЖУД ЧИҚИНДИ ТАШУВЧИ ВА МАХСУС ТЕХНИКАЛАР РЎЙХАТИ

минг сўм

Худудлар	У.м. Т/р	Т/р	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Тех.паспорти серияси, рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Техниканинг умумий ҳолати (Соз- носоз)	Қиймати			Ҳисобот рақами	Баҳоланган вақти
									Баланс	Қолдиқ	Баҳолаш		
Богот тумани	1	1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 928 LAA	AAF 2915525	2014 йил	Соз	265 580,40	18 572,60	219 000,00	№68	26.04.2022
	2	2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 930 LAA	AAF 2915547	2014 йил	Соз	265 580,40	18 572,60	219 000,00	№68	26.04.2022
	3	3	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 893 QAA	AAF 2915415	2015 йил	Соз	257 093,69	86 537,46	219 000,00	№68	26.04.2022
	4	4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 291 YAA	AAF 0087670	2018 йил	Соз	583 108,59	321 156,17	357 600,00	№68	26.04.2022
	5	5	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 894 QAA	AAF 3115933	2015 йил	Соз	257 093,69	86 537,46	219 000,00	№68	26.04.2022
	6	6	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 682 ABA	AAF 0984827	2019 йил	Соз	484 153,96	304 984,22	328 500,00	№68	26.04.2022
	7	7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 895 QAA	AAF 3115890	2015 йил	Соз	257 093,69	86 537,46	219 000,00	№68	26.04.2022
	8	8	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	90 061 LAA	AAF 3140837	2013 йил	Соз	214 114,79	10 693,72	182 500,00	№68	26.04.2022
	9	9	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	90 374 NAA	AAF 3140830	2014 йил	Соз	279 374,88	30 013,89	268 200,00	№68	26.04.2022
	10	10	Мусоровоз	ISUZU NOR 71 PL	90 892 QAA	AAF 2915416	2015 йил	Соз	290 661,90	97 716,04	219 000,00	№68	26.04.2022
	11	11	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 164 BBA	AAF 1265474	2019 йил	Соз	484 153,96	292 880,37	328 500,00	№68	26.04.2022
	12	12	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 365 CBA	AAF 2206234	2020 йил	Соз	559 394,00	478 244,00	584 000,00	№68	26.04.2022
	13	13	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 638 CBA	AAF 3514475	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№68	26.04.2022
	14	14	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 806 CBA	AAF 3833635	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№68	26.04.2022
	15	15	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 813 CBA	AAF 3833640	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№68	26.04.2022
	16	16	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	90 946 LAA	AAF 2915413	2014 йил	Соз	202 830,15	47 313,32	163 500,00	№68	26.04.2022
	17	17	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	90 874 YAA	AAF 0469469	2018 йил	Соз	444 569,84	224 107,20	399 600,00	№68	26.04.2022
	18	18	Автопогрузчик	WZ 30-25	90 320 DA	UZ-AA 097003	2014 йил	Носоз	309 448,60	60 667,22	165 000,00	№68	26.04.2022
	19	19	Булдозер	Шантуи СД16	90 317 DA	UZ-AA 096987	2014 йил	Соз	529 892,82	248 652,95	464 000,00	№68	26.04.2022
	20	20	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	90 791 UAA	AAF 3116032	2017 йил	Соз	362 334,15	197 447,58	216 000,00	№68	26.04.2022
			Жами								6 851 900,00		
Ҳазорасп тумани	21	1	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 517 NAA	AAF 3122434	2014 йил	Соз	334 394,48	118 776,30	268 200,00	№72	26.04.2022
	22	2	Мусоровоз	ISUZU NPR 71L	90 518 NAA	AAF 2915543	2014 йил	Соз	339 889,76	121 770,86	219 000,00	№72	26.04.2022
	23	3	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 062 LAA	AAF 3140834	2013 йил	Соз	214 114,79	10 693,72	182 500,00	№72	26.04.2022
	24	4	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 648 NAA	AAF 3115927	2015 йил	Соз	248 635,11	115 007,98	268 200,00	№72	26.04.2022
	25	5	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 649 NAA	AAF 3116033	2015 йил	Соз	192 012,23	104 633,67	268 200,00	№72	26.04.2022
	26	6	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 827 NAA	AAF 3115887	2015 йил	Соз	321 811,36	175 365,40	357 600,00	№72	26.04.2022
	27	7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71L	90 934 NAA	AAF 2915545	2015 йил	Соз	321 811,36	175 365,40	219 000,00	№72	26.04.2022
	28	8	Мусоровоз	ISUZU NQR 71PL	90 986 NAA	AAF 2915537	2015 йил	Соз	254 329,16	138 592,18	219 000,00	№72	26.04.2022
	29	9	Мусоровоз	ISUZU NPR 71L	90 586 OAA	AAF 2915855	2015 йил	Соз	318 351,02	97 871,37	268 200,00	№72	26.04.2022
	30	10	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 158 EBA	AAF 3082426	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№72	26.04.2022
	31	11	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 159 EBA	AAF 3082574	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№72	26.04.2022
	32	12	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 615 CBA	AAF 3083506	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№72	26.04.2022
	33	13	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 618 CBA	AAF 3083495	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№72	26.04.2022
	34	14	Автопогрузчик	Ligon	90 324 DA	UZ-AA 097028	2014 йил	Носоз	531 063,53	289 393,67	223 829,60	№72	26.04.2022
	35	15	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	90 911 YAA	AAF 0476290	2018 йил	Соз	444 569,84	224 107,20	399 600,00	№72	26.04.2022
	36	16	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	90 804 QAA	AAF 2915541	2016 йил	Соз	111 733,60	74 060,22	218 000,00	№72	26.04.2022
	37	17	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	90 830 UAA	AAF 2484959	2017 йил	Соз	362 334,15	197 447,58	216 000,00	№72	26.04.2022
			Жами								6 101 329,60		
Тупроккаля тумани	38	1	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 716 MAA	AAF3116049	2014 йил	Соз	334 857,02	18 952,57	268 200,00	№71	26.04.2022
	39	2	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 509 NAA	AAF2915314	2014 йил	Соз	339 889,76	121 770,86	268 200,00	№71	26.04.2022
	40	3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 723 NAA	AAF3116050	2015 йил	Соз	260 493,75	115 430,45	268 200,00	№71	26.04.2022
	41	4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 516 NAA	AAF3116029	2014 йил	Соз	339 889,76	121 770,86	268 200,00	№71	26.04.2022
	42	5	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 829 NAA	AAC №7300167	2015 йил	Соз	321 811,36	175 365,40	268 200,00	№71	26.04.2022
	43	6	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 812 CBA	AAF3833639	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№71	26.04.2022
	44	7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 814 CBA	AAF3833641	2021 йил	Соз	580 000,00	580 000,00	693 500,00	№71	26.04.2022
	45	8	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	90 907 YAA	AAF0476205	2018 йил	Соз	444 569,84	224 107,20	399 600,00	№71	26.04.2022
46	9	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	90 257 VAA	AAF3115893	2017 йил	Соз	384 117,76	209 318,18	216 000,00	№71	26.04.2022	
			Жами								3 343 600,00		
			ҲАММАСИ								16 296 829,60		

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР ҚАЙДНОМАСИ ВА ЭСКИРИШ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

№	Асосий воситалар	Амортизация нормаси	Сони	Бир бирлигининг нархи	Бошланғич қиймати	Қолдиқ қиймати	Эскириш суммаси									
							1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
	Мавжуд асосий воситалар															
1	Чиқинди ташувчи машиналар	15%	35	377 591,43	13 215 700,00	13 215 700,0	1 982 355,00	1 982 355,0	1 982 355,0	1 982 355,0	1 982 355,0	1 982 355,0	1 321 570,0			
2	Бошқа техникалар	15%	11		3 081 129,60	3 081 129,6	462 169,44	462 169,4	462 169,4	462 169,4	462 169,4	462 169,4	308 113,0			
	Инвестиция сифатида хусусий шерик томонидан киритиладиган асосий воситалар															
1	Административ-маиший бино (саралаш комплекси ва қайта юклаш станцияси учун)	3%	2	400 000,00	800 000	800 000	24 000,00	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0
2	Чиқинди саралаш комплекси (йилига 100 минг тонна қувватга эга бўлган)	15%	1	5 850 000,00	5 850 000	5 850 000	0,00	0,0	877 500,0	877 500,0	877 500,0	877 500,0	877 500,0	877 500,0	585 000,0	
3	Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси	8%	1	590 000,00	590 000	590 000,0	0,00	0,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0
4	Чиқинди ташувчи (HOWO) 8м ³ ҳажмли	15%	34	450 000,00	15 300 000	15 300 000,0	2 295 000,00	2 295 000,0	2 295 000,0	2 295 000,0	2 295 000,0	2 295 000	1 530 000,0			
5	Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	15%	2	650 000,00	1 300 000	1 300 000,0	195 000,00	195 000,0	195 000,0	195 000,0	195 000,0	195 000,0	130 000,0			
6	Чиқинди йиғиш майдончалари	3%	30	70 000,00	2 100 000	2 100 000,0	0,00	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0	63 000,0
7	Чиқиндилар учун контейнерлар	5%	200	4 300,00	860 000	860 000,0	0,00	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0	43 000,0
	Жами				43 096 830	43 096 830	4 958 524	5 064 524	5 989 224	5 989 224	5 989 224	5 989 224	4 344 383	1 054 700	762 200	177 200
	<i>Кумулятив амортизация</i>						4 958 524,44	10 023 049	16 012 273	22 001 498	27 990 722	33 979 947	38 324 330	39 379 030	40 141 230	40 318 430

Тегишли ҳудудларда аҳоли сони динамикаси статистикаси ва прогнозлари тўғрисида маълумот

йил охирига

Худуд	Факт											Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Богоғ тумани	141 400	144 000	146 900	149 800	138 600	155 400	158 100	160 900	163 800	166 600	169 500	1,92%	172 760	176 082	179 469	182 921	186 438	190 024	193 679	197 404	201 200	205 070	
Ҳазорасп тумани	215 800	219 200	223 100	227 400	231 500	235 700	239 400	243 500	247 700	196 900	198 700	1,48%	201 645	204 633	207 666	210 744	213 867	217 037	220 254	223 518	226 831	230 193	
Тупроққалъа тумани	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54 400	55 800	1,29%	56 518	57 245	57 982	58 728	59 484	60 249	61 024	61 810	62 605	63 411	
Жами	357 200	363 200	370 000	377 200	370 100	391 100	397 500	404 400	411 500	417 900	424 000	1,74%	430 923	437 961	445 117	452 393	459 790	467 310	474 957	482 731	490 636	498 673	

Худудда юридик шахслар сони ва прогнозлари тўғрисида маълумот

Худуд	2021	Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманлари	484	5,00%	508	534	560	588	618	649	681	715	751	788
Жами	484		508	534	560	588	618	649	681	715	751	788

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқинди миқдорлари прогнозлари тўғрисида маълумот

тонна

Худуд	Прогноз									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Боғот тумани	73 777	75 196	76 642	78 116	79 619	81 150	82 711	84 301	85 923	87 575
Ҳазорасп тумани	86 112	87 389	88 684	89 998	91 332	92 686	94 059	95 453	96 868	98 304
Тупроққалъа тумани	24 136	24 447	24 761	25 080	25 402	25 729	26 060	26 396	26 735	27 079
Жами	184 026	187 031	190 087	193 194	196 353	199 565	202 830	206 150	209 526	212 958

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқиндининг иккиламчи хом-ашёларга ажратилиши прогнози

тонна

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	15 274,12	15 523,60	15 777,24	16 035,12	16 297,31	16 563,88	16 834,92	17 110,48	17 390,66	17 675,53
Металл	1 453,80	1 477,55	1 501,69	1 526,23	1 551,19	1 576,56	1 602,36	1 628,59	1 655,26	1 682,37
Полиэтилен	28 303,13	28 765,41	29 235,42	29 713,27	30 199,11	30 693,08	31 195,30	31 705,93	32 225,11	32 752,97
Текстиль	3 754,12	3 815,44	3 877,78	3 941,16	4 005,60	4 071,12	4 137,74	4 205,47	4 274,33	4 344,35
Шиша	8 336,36	8 472,52	8 610,95	8 751,70	8 894,80	9 040,29	9 188,21	9 338,61	9 491,53	9 647,01

7-1 ИЛОВА

ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР УЧУН ТАРИФЛАР

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	27,6	28,98	30,36	31,74	33,12	35,88	37,26	40,02	42,78	44,16
Юридик шахслар, 1м. куб ҚМЧ учун (ҚҚСсиз)	32,0	33,6	35,2	36,8	38,4	41,6	43,2	46,4	49,6	51,2

ТУШУМ РЕЖАСИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Аҳолига кўрсатилган хизматдан тушган тушум	7 706 967,71	10 153 691,00	10 811 002,82	11 487 150,68	12 182 584,62	13 413 675,27	14 157 513,45	15 455 125,26	16 791 522,38	17 617 113,03
<i>Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманлари</i>	<i>7 706 967,71</i>	<i>10 153 691,00</i>	<i>10 811 002,82</i>	<i>11 487 150,68</i>	<i>12 182 584,62</i>	<i>13 413 675,27</i>	<i>14 157 513,45</i>	<i>15 455 125,26</i>	<i>16 791 522,38</i>	<i>17 617 113,03</i>
Юридик шахсларга кўрсатилган хизматлардан тушган тушум	464 640,00	512 265,60	563 492,16	618 560,71	677 727,39	770 914,90	840 593,75	948 002,95	1 064 051,59	1 153 294,63
Қоғоз	3 054 824,51	4 284 513,10	5 742 915,53	7 183 733,97	8 800 547,68	10 435 247,04	11 111 044,82	11 806 233,47	12 521 276,92	13 433 404,74
Металл	181 725,25	254 876,91	341 634,28	427 345,62	523 526,56	620 771,47	660 973,30	702 328,65	744 865,12	799 125,73
Полиэтилен	4 953 048,29	6 946 847,60	9 311 480,21	11 647 602,40	14 269 080,76	16 919 558,68	18 015 287,43	19 142 456,25	20 301 817,37	21 780 728,23
Текстиль	328 485,65	460 714,21	617 536,40	772 467,78	946 323,95	1 122 103,37	1 194 771,99	1 269 525,71	1 346 414,42	1 444 495,63
Шиша	312 613,44	438 452,81	587 697,46	735 142,66	900 598,21	1 067 884,09	1 137 041,41	1 208 183,08	1 281 356,58	1 374 698,57
Жами тушум	17 002 304,85	23 051 361,22	27 975 758,86	32 872 003,81	38 300 389,17	44 350 154,83	47 117 226,14	50 531 855,37	54 051 304,37	57 602 860,57

ЁММ Харажатлари

Саралаш пунктдан энг узоқ бўлган йиғим пункти - 60 км, рейс - 120 км. Ўз навбатида - ўртача қатнов - 30 км. Автомобилда ўртача қатновлар - 2,5 та бир кунда. Натижада чиқинди ташувчи машинанинг кунлик юриш масофаси - 150 км.

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	
Чиқинди ташувчиларнинг жами сони	дона	69
Ёқилғи нархи, м3/минг сўм	м3/минг сўм	2,70
100 км га ёқилғи харажати мусуровоз	куб	31,00
100 км га ёқилғи харажати мултилифт	куб	40,00
Кунлик ўртача юриш масофаси	км	150

Йиллик ўртача бир автомобилнинг юриш масофаси, км	км	54 750,00
Йиллик ўртача бир автомобилга харажат, минг сўм	минг сўм	45 825,75
Барча автомобилларга йиллик жами харажат, минг сўм	минг сўм	3 161 976,75
Кунлик ўртача юриш масофаси (мултилифт)	км	180,00
Йиллик ўртача мултилифтнинг юриш масофаси	км	65 700,00
Йиллик ўртача мултилифтга харажат, минг сўм	минг сўм	70 956,00
Мултилифт техникасига кетадиган ёқилғи харажатлари, минг сўм	минг сўм	141 912,00
Бошқа махсус техникаларга (20%) харажатлар, минг сўм	минг сўм	64 156,05
Мойлаш материаллари, минг сўм	минг сўм	8 500,00
Йиллик жами ЁММ харажатлари, минг сўм	минг сўм	3 376 544,80

Махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида ҚМЧ саралаш пунктга ташилади ва шу ернинг ўзида қайта юкланиб полигонга ташилади. Полигон Боғот туманида жойлашган. Полигонгача ўртача 60 км., кунлик қатновлар сони 3 марта, кунлик масофа 180 км.ни ташкил қилади.

Автопаркнинг техник хизмат кўрсатиш харажатлари

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Сони
Жорий таъмир	марта	6
Жорий таъмир	марта	3
Капитал таъмир	марта	1
Хизмат кўрсатиш нархи:		
Жорий таъмир	минг сўм	500
Жорий таъмир	минг сўм	1500
Капитал таъмир	минг сўм	6000
1 автомобилга йиллик харажатлар		
Жорий таъмир		3 000,00
Жорий таъмир	минг сўм	4 500,00
Капитал таъмир	минг сўм	6 000,00
1 автомобилга йиллик жами харажатлар	минг сўм	13 500,00
Жами юк машиналари учун харажат	минг сўм	931 500,00
Жами махсус техникалар учун харажат (+25% юк машиналарга нисбатан)	минг сўм	118 125,00
Автопарк учун жами йиллик харажатлар		1 049 625,00

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧУН ХОМ-АШЁЛАР САРФИ ҲИСОБИ

минг сўм

№	Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Харажатлар нормаси бўйича	Бир бирлигининг нархи	Сумма	Изоҳ
1	Эҳтиёт қисмлар бўйича харажатлар		1 292 904,89	1,00	1 292 904,89	<i>*Асосий востанинг бошланғич қийматидан</i>
2	Ёқилғи харажатлари				3 376 544,80	<i>Транспортлар учун қунлик сарф нормасидан</i>
3	Юк машиналар ва махсус техникалар учун техник кўрик харажатлари				1 049 625,00	<i>Техник кўрик бўйича сарф нормасидан</i>
4	Сараланган иккиламчи хом-ашё учун қоплар ва идишлар	сони	562 038,80	2,00	1 124 077,59	<i>100 кг лик қоплар</i>
5	Униформа	сони	12,00	50,00	185 220,00	<i>1 та ишчи учун йилига 12 марта униформа нормасида</i>
	Жами				7 028 372,28	

Электр ва ресурслар ҳаражати

минг сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллик талаб	Бир бирлигининг нархи	Йиллик қиймати
Электр энергияси	кВт.соат	730 000	0,60	438 000,00
Сув	м3	7 300	1,95	14 235,00
Газ	м3	1 095	1,15	1 259,25
Жами				453 494,25

ИШ ҲАҚИ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача ойлик иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
<u>МАЪМУРИЯТ</u>			
Директор	1	6 000,00	72 000,00
Директор ўринбосари	1	4 500,00	54 000,00
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,00
Бош бухгалтер	1	3 000,00	36 000,00
ЖАМИ	4		204 000,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		24 480,00
<u>ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ</u>			
Сараловчилар	24	2 000,00	576 000,00
Юкловчилар	159	1 800,00	3 427 920,00
Ҳайдовчилар	82	2 500,00	2 460 000,00
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	35	2 000,00	840 000,00
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	2 000,00	72 000,00
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	2	2 500,00	60 000,00
Қоровул	4	2 000,00	96 000,00
ЖАМИ	309		7 531 920,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		903 830,40
ҲАММАСИ БЎЛИБ	313		8 664 230,40

ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР

минг сўм

Харажатлар таркиби	Доимий харажатлар улуши (%)	Ўзгарувчан харажатлар улуши (%)	Доимий харажатлар	Ўзгарувчан харажатлар	Жами	Улуш, % да
Ишлаб чиқариш харажатлари	0%	100%	0	7 028 372	7 028 372	33%
Электр ва ресурслар харажати	5%	95%	22 675	430 820	453 494	2%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	100%	0%	7 531 920	0	7 531 920	35%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	903 830	0	903 830	4%
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	100%	0%	140 567	0	140 567	1%
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	100%	0%	2 444 524	0	2 444 524	11%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	100%	0%	2 514 000	0	2 514 000	12%
Бошқа операцион харажатлар	50%	50%	86 888	86 888	173 777	1%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	204 000	0	204 000	1%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	24 480	0	24 480	0%
Банк комиссияси	5%	95%	4 115	78 187	82 302	0%
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР			13 877 000	7 624 267	21 501 268	100%

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАРИ ЙИЛЛИК КЕСИМДА

минг сўм

Харажатлар таркиби	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ишлаб чиқариш харажатлари	1 757 093,07	2 424 788,44	3 197 909,39	3 935 888,48	4 744 151,29	5 534 843,17	5 798 407,13	6 061 971,09	6 325 535,05	6 676 953,67
Электр ва ресурслар харажати	130 379,60	174 708,66	225 500,02	273 003,54	324 815,26	374 983,06	392 839,39	410 695,73	428 552,07	452 360,51
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	7 531 920,00	8 661 708,00	9 791 496,00	10 544 688,00	11 297 880,00	11 862 774,00	12 427 668,00	12 992 562,00	13 557 456,00	14 310 648,00
Ягона ижтимоий тўлов	903 830,40	1 039 404,96	1 174 979,52	1 265 362,56	1 355 745,60	1 423 532,88	1 491 320,16	1 559 107,44	1 626 894,72	1 717 277,76
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	140 567,45	161 652,56	182 737,68	196 794,42	210 851,17	221 393,73	231 936,29	242 478,84	253 021,40	267 078,15
Мавжуд асосий воситалар учун давлат шериги олдидаги тўлов мажбуриятлари	2 444 524,44	2 444 524,44	2 444 524,44	2 444 524,44	2 444 524,44	2 444 524,44	1 629 682,96	0,00	0,00	0,00
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	2 514 000,00	2 620 000,00	3 544 700,00	3 544 700,00	3 544 700,00	3 544 700,00	2 714 700,00	1 054 700,00	762 200,00	177 200,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАРИ ЖАМИ	15 422 314,95	17 526 787,06	20 561 847,04	22 204 961,44	23 922 667,76	25 406 751,28	24 686 553,93	22 321 515,11	22 953 659,24	23 601 518,09
Бошқа операцион харажатлар	86 888,32	99 921,57	112 954,81	121 643,65	130 332,48	136 849,10	143 365,73	149 882,35	156 398,97	165 087,81
Администрация иш ҳақи	204 000,00	234 600,00	265 200,00	285 600,00	306 000,00	321 300,00	336 600,00	351 900,00	367 200,00	387 600,00
Ягона ижтимоий тўлов	24 480,00	28 152,00	31 824,00	34 272,00	36 720,00	38 556,00	40 392,00	42 228,00	44 064,00	46 512,00
Банк комиссияси	4 115,11	4 732,38	5 349,64	5 761,15	6 172,67	6 481,30	6 789,93	7 098,57	7 407,20	7 818,71
Солиқлар (мулк солиғи)	16 092,15	15 678,58	15 265,01	14 851,44	14 437,87	14 024,30	13 544,30	13 064,30	12 584,30	12 104,30
ОПЕРАЦИОН ХАРАЖАТЛАР	335 575,58	383 084,52	430 593,47	462 128,24	493 663,01	517 210,70	540 691,96	564 173,22	587 654,47	619 122,82
СОТИЛГАН МАҲСУЛОТЛАР (ХИЗМАТЛАР) ТАННАРХИ	15 757 890,53	17 909 871,58	20 992 440,51	22 667 089,68	24 416 330,77	25 923 961,98	25 227 245,89	22 885 688,32	23 541 313,71	24 220 640,90

СОЛИҚЛАР ҲИСОБИ

минг сўм

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Фойда солиғи	15%	186 662,15	771 223,45	1 047 497,75	1 530 737,12	2 082 608,76	2 763 928,93	3 283 497,04	4 146 925,06	4 576 498,60	5 007 332,95
Жами		186 662,15	771 223,45	1 047 497,75	1 530 737,12	2 082 608,76	2 763 928,93	3 283 497,04	4 146 925,06	4 576 498,60	5 007 332,95

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
<u>Ҳисобланган ҚҚС</u>	15%	1 212 435	1 682 305	2 238 881	2 789 329	3 406 670	4 035 193	4 299 093	4 575 226	4 859 972	5 215 532
<u>ҚҚС зачет</u>	15%	276 397	373 800	485 798	591 273	706 477	818 420	857 392	896 364	935 337	987 300
<u>ҚҚС (фарқи)</u>		936 038	1 308 504	1 753 083	2 198 056	2 700 193	3 216 773	3 441 701	3 678 861	3 924 635	4 228 232

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Мулк солиғи	1,5%	15 760,00	15 280,00	14 800,00	14 320,00	13 840,00	13 360,00	12 880,00	12 400,00	11 920,00	11 440,00

СОЛИҚ ТУРИ	Солиқ ставкаси	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Корхона ишлаб чиқаришини инобатга олиб сув истеъмоли	куб.м.	1 825,00	2 190,00	2 555,00	2 920,00	3 285,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00
Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ	0,182 минг.сўм 1 куб.м учун	332,15	398,58	465,01	531,44	597,87	664,30	664,30	664,30	664,30	664,30

ФОЙДА ВА ЗАРАРЛАР ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТ

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	17 002 304,85	23 051 361,22	27 975 758,86	32 872 003,81	38 300 389,17	44 350 154,83	47 117 226,14	50 531 855,37	54 051 304,37	57 602 860,57
МАҲСУЛОТ ТАННАРХИ	15 422 314,95	17 526 787,06	20 561 847,04	22 204 961,44	23 922 667,76	25 406 751,28	24 686 553,93	22 321 515,11	22 953 659,24	23 601 518,09
ЯЛПИ ТУШУМ	1 579 989,89	5 524 574,16	7 413 911,82	10 667 042,37	14 377 721,42	18 943 403,55	22 430 672,21	28 210 340,26	31 097 645,13	34 001 342,48
Маъмурий харажатлар	228 480,00	262 752,00	297 024,00	319 872,00	342 720,00	359 856,00	376 992,00	394 128,00	411 264,00	434 112,00
Операцион харажатлар	107 095,58	120 332,52	133 569,47	142 256,24	150 943,01	157 354,70	163 699,96	170 045,22	176 390,47	185 010,82
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	1 244 414,31	5 141 489,64	6 983 318,35	10 204 914,13	13 884 058,40	18 426 192,85	21 889 980,25	27 646 167,05	30 509 990,66	33 382 219,66
СОЛИҚ ТЎЛАНГУНГА ҚАДАР БЎЛГАН ФОЙДА	1 244 414,31	5 141 489,64	6 983 318,35	10 204 914,13	13 884 058,40	18 426 192,85	21 889 980,25	27 646 167,05	30 509 990,66	33 382 219,66
ФОЙДА СОЛИҒИ	186 662,15	771 223,45	1 047 497,75	1 530 737,12	2 082 608,76	2 763 928,93	3 283 497,04	4 146 925,06	4 576 498,60	5 007 332,95
СОФ ФОЙДА	1 057 752,17	4 370 266,20	5 935 820,60	8 674 177,01	11 801 449,64	15 662 263,92	18 606 483,22	23 499 241,99	25 933 492,06	28 374 886,71
<i>Жамғарилган фойда</i>	<i>1 057 752,17</i>	<i>5 428 018,36</i>	<i>11 363 838,96</i>	<i>20 038 015,97</i>	<i>31 839 465,61</i>	<i>47 501 729,54</i>	<i>66 108 212,75</i>	<i>89 607 454,74</i>	<i>115 540 946,80</i>	<i>143 915 833,52</i>
<i>Фойда тақсимоти</i>										
Ялпи даромад/Жами тушум	9%	24%	27%	32%	38%	43%	48%	56%	58%	59%
Соф фойда/Жами тушум	6%	19%	21%	26%	31%	35%	39%	47%	48%	49%

АЙЛАНМА КАПИТАЛ ҲАРАКАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Айланиш коэф.	Инвест. давр	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖОРИЙ АКТИВЛАР		0	2 546 131	3 404 002	4 127 148	4 844 823	5 632 920	6 497 713	6 858 239	7 299 711	7 754 284	8 217 752
Дебитор қарздорлик	8	0	2 125 288	2 881 420	3 496 970	4 109 000	4 787 549	5 543 769	5 889 653	6 316 482	6 756 413	7 200 358
Хом-ашё захираси	3		97 616	134 710	177 662	218 660	263 564	307 491	322 134	336 776	351 419	370 942
Тайёр маҳсулот захираси	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Эҳтиёт қисмлар	1	0	323 226	387 871	452 517	517 162	581 807	646 452	646 452	646 452	646 452	646 452
ЖОРИЙ ПАССИВЛАР		0	1 713 591	1 947 421	2 284 650	2 467 218	2 658 074	2 822 972	2 742 950	2 480 168	2 550 407	2 622 391
Кредитор қарздорлик	9	0	1 713 591	1 947 421	2 284 650	2 467 218	2 658 074	2 822 972	2 742 950	2 480 168	2 550 407	2 622 391
Айланма капитал		1 378 562	832 540	1 456 581	1 842 499	2 377 605	2 974 846	3 674 741	4 115 289	4 819 542	5 203 878	5 595 361
Айланма капиталдаги ўзгариш		1 378 562	-546 022	624 041	385 917	535 106	597 241	699 895	440 548	704 253	384 335	391 483

	Қопланиш куни	Айланиш коэффициенти (360 / Қопланиш куни)	
		Қопланиш куни	Коеф.
Тушум тушиш даври	45 кун		8
Омбордаги ва ишлаб чиқаришдаги хом-ашёлар қолдиғи	120 кун		18
Тайёр маҳсулот қолдиғи	10 кун		36
Эҳтиёт қисмлар қолдиғи	360 кун		1
Мол етказиб берувчилар билан ҳисоб китоблар	40 кун		9

ПУЛ ОҚИМИ ҲАРАКАТИ ТЎҒРИСИДА ҲИСОБОТ

минг сўм

Кўрсаткичлар	0 йил	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	0	17 002 304,85	23 051 361,22	27 975 758,86	32 872 003,81	38 300 389,17	44 350 154,83	47 117 226,14	50 531 855,37	54 051 304,37	57 602 860,57
АЙЛАНМА КАПИТАЛДАГИ ЎЗГАРИШ	1 378 561,94	-546 021,88	624 041,24	385 917,23	535 106,44	597 240,65	699 895,11	440 548,28	704 253,19	384 335,33	391 483,46
ТЎЛАНГАН ҚҚС		936 038,29	1 308 504,34	1 753 083,20	2 198 055,90	2 700 193,26	3 216 773,37	3 441 700,99	3 678 861,33	3 924 634,86	4 228 232,44
СОФ ТУШУМ	-1 378 561,94	16 612 288,43	21 118 815,64	25 836 758,44	30 138 841,48	35 002 955,26	40 433 486,35	43 234 976,87	46 148 740,85	49 742 334,18	52 983 144,66
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАННАРХИ	-1 378 561,94	10 463 790,51	12 462 262,62	14 572 622,60	16 215 737,00	17 933 443,32	19 417 526,84	20 342 170,97	21 266 815,11	22 191 459,24	23 424 318,09
ЯЛПИ ТУШУМ	0,00	6 148 497,91	8 656 553,02	11 264 135,84	13 923 104,48	17 069 511,94	21 015 959,51	22 892 805,90	24 881 925,74	27 550 874,94	29 558 826,58
Маъмурий харажатлар	0	228 480,00	262 752,00	297 024,00	319 872,00	342 720,00	359 856,00	376 992,00	394 128,00	411 264,00	434 112,00
Операцион харажатлар	0,00	107 095,58	120 332,52	133 569,47	142 256,24	150 943,01	157 354,70	163 699,96	170 045,22	176 390,47	185 010,82
ОПЕРАЦИОН НАҚД ПУЛ ТУШУМЛАРИ	0,00	5 812 922,34	8 273 468,49	10 833 542,37	13 460 976,24	16 575 848,93	20 498 748,81	22 352 113,94	24 317 752,53	26 963 220,46	28 939 703,76
Ўз капитали	0,00										
Асосий капиталга инвестициялар	26 800 000,00										
Молиявий харажатлар	75 000,00										
Солиқ тўловлари		186 662,15	771 223,45	1 047 497,75	1 530 737,12	2 082 608,76	2 763 928,93	3 283 497,04	4 146 925,06	4 576 498,60	5 007 332,95
СОФ ПУЛ ТУШУМЛАРИ	-26 875 000,00	5 626 260,19	7 502 245,05	9 786 044,62	11 930 239,12	14 493 240,17	17 734 819,88	19 068 616,91	20 170 827,47	22 386 721,86	23 932 370,81
БАРЧА ТЎЛОВЛАРДАН КЕЙИНГИ СОФ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ	-26 875 000,00	5 626 260,19	7 502 245,05	9 786 044,62	11 930 239,12	14 493 240,17	17 734 819,88	19 068 616,91	20 170 827,47	22 386 721,86	23 932 370,81
Битимга асосан тўловлар	0,00	2 328 118,51	2 328 118,51	2 328 118,51	2 328 118,51	2 328 118,51	2 328 118,51	2 328 118,51			
СОФ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	-26 875 000,00	3 298 141,67	5 174 126,53	7 457 926,10	9 602 120,60	12 165 121,66	15 406 701,37	16 740 498,39	20 170 827,47	22 386 721,86	23 932 370,81
КУМУЛЯТИВ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	0,00	3 298 141,67	8 472 268,21	15 930 194,31	25 532 314,91	37 697 436,57	53 104 137,94	69 844 636,33	90 015 463,80	112 402 185,67	136 334 556,48

ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ

Кўрсаткичлар	минг сўм
Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)	34 755 328
Доимий харажатлар	13 877 000
Ўзгарувчан харажатлар	7 624 267
ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ	51%

Соф дисконтланган пул оқимлари ҳисоб-китоби

минг сўм

Давр	Пул оқимлари	Дисконт ставкаси	Дисконтланган пул оқимлари	Соф дисконтланган пул оқимлари	IRR	Инвестициянинг фойдалилик коэффициенти
0 йил	-44 550 392	17,0%				0,0
1 йил	3 298 142	17,0%	2 818 925	-41 731 467		0,0
2 йил	5 174 127	17,0%	3 779 770	-37 951 697	-62%	0,1
3 йил	7 457 926	17,0%	4 656 509	-33 295 188	-35%	0,1
4 йил	9 602 121	17,0%	5 124 172	-28 171 016	-17%	0,1
5 йил	12 165 122	17,0%	5 548 648	-22 622 368	-5%	0,1
6 йил	15 406 701	17,0%	6 006 127	-16 616 241	4%	0,1
7 йил	16 740 498	17,0%	5 577 857	-11 038 385	10%	0,1
8 йил	20 170 827	17,0%	5 744 296	-5 294 089	14%	0,1
9 йил	22 386 722	17,0%	5 449 012	154 923	17%	0,1
10 йил	23 932 371	17,0%	4 978 828	5 133 751	19%	0,1

Хусусий капитал	минг сўм	28 228 561,94
Жалб қилинган маблағлар	минг сўм	16 321 829,60
Жами	минг сўм	44 550 391,54
Хусусий капитал улуши	%	63,4%
Жалб қилинган маблағлар улуши	%	36,6%
Хусусий капитал қиймати	%	19%
Жалб қилинган маблағлар қиймати	%	14,5%
Фойда солиғи	%	15%
WACC	%	17,5%

Хоразм вилояти Боғот, Тупроқалъа ва Ҳазорасп туманларида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Амалдаги ҳолат

Худудда **424 000 нафар** аҳоли мавжуд бўлиб, шундан **341 482 нафар** (81 фоизи) санитар тозалаш хизматлари билан қамраб олинган

Мавжуд моддий техник базаси

35 та чиқинди ташиш техникаси

2 та Фронталь автоюклагич

3 та ассенизатор

2 та Самосвал

1 та Бульдозер

3 та Крюковой юклагич

Маъмурий бино ва гараж **мавжуд**

Чиқинди тўплаш полигони **мавжуд**

ДХШ лойиҳасини амалга оширишдан кутилаётган натижа

Ушбу лойиҳани амалга ошириш натижасида **424 000 нафар** бўлган аҳолининг чиқиндиларни олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ бўлган қамров даражаси **100 фоизга** эришилади.

ДХШ лойиҳаси доирасида киритиладиган қўшимча моддий техник база

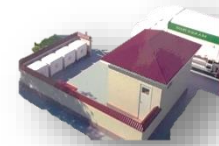
9 та чиқинди ташиш техникаси

2 та Мультилифт

200 та чиқинди контейнерлари

30 та чиқинди йиғиш шахобчаси

1 та Чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси

1 та Чиқиндиларни саралаш ускунаси

Аҳоли қамров даражаси

■ Ҳозирги ҳолат (81%) ■ ДХШ натижасида (100%)

Қўшимча иш ўринлари

230 та

Чиқиндини қайта ишлаш

38 фоиз

Инвестиция миқдори

1 507 697,9 АҚШ дол.

Хоразм вилояти Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Маиший чиқинди полигони (Боғот тумани)

Хоразм вилояти Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

9 та махсус техника

30 та чиқинди йиғиш шахобчаси

200 та чиқинди контейнерлари ва қутилари

2 та Чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси

230 та янги иш ўринлари

1 та Чиқиндиларни саралаш ускунаси

Хоразм вилояти Боғот, Тупроқалъа ва Ҳазорасп туманларида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Аҳоли сони – **424 000** нафар

Чиқиндиларни кунлик чиқиш меъёри (1 киши) – **0,75** кг

Чиқиндиларни **кунлик** чиқиш меъёри – **318,0** тонна

Чиқиндиларни **йиллик** чиқиш меъёри – **116 070,0**

МИНГ тонна

Хоразм вилояти Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндилар, аҳоли яшаш пунктларидан, ер ости ва ер усти чиқинди йиғиш шаҳобчаларидан, юридик ташкилотларда жойлашган чиқинди контейнерлари ва шаҳар шоҳ кўчалари бўйлаб ўрнатилиши режалаштириладиган чиқинди қутиларидан махсус чиқинди ташувчи техникалар (мусуровоз) ёрдамида ташиб кетилади. Бугунги кунда “Тоза ҳудуд” ДУК туманлар филиали ҳисобидан 35 та махсус чиқинди ташувчи техникалар мавжуд. Шаҳардан йиғилган маиший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда шу ернинг ўзида саралашдан ўтказилади.

Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида 424,0 минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, маиший чиқиндиларни қайта юклаш станциялари орқали полигонларга жўнатиш тизими яратилиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик қатнови камида 2,5 маротабага етишини ҳисобга олинса, ўртача ҳар 12,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 9 та махсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **4 050,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндилар, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланиб, махсус Мультилифт техникалари ёрдамида Боғот туманидаги чиқинди полигонига жойлаштирилади.

Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан саралашдан ўтиб махсус қайта юклаш технологияси ёрдамида 10-20 м³ хажмдаги контейнерларга зичланган маиший чиқиндиларни полигонларга олиб бориш учун 2 та махсус Мультилифт техникаси сотиб олиш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 1 300,0 млн. сўм инвестиция киритилади.

Хоразм вилояти Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга туширилиши режалаштириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу ҳудудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўққа чиқаради. Бу эса ҳудуднинг экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қилади. Бунинг учун туманнинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган ҳудуддан 0,50 дан 1 Гача бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида маиший чиқиндиларни саралаш ва ҳамда қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган.

Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда кунига 100 тонна маиший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун, хусусий шерик томонидан дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **590,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келинади. Чиқиндилани қайта юклаш станцияси ҳудудида бир вақтнинг ўзида маиший чиқиндиларни саралаш ускунаси тушириш режалаштирилган.

Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда, 2 сменада ишлаш ҳисобига йилига 100,0 минг тонна маиший чиқиндиларни саралаш имконини берувчи 1 та чиқиндиларни саралаш ускунаси сотиб олиб ўрнатиш учун, хусусий шерик томонидан дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **5 850,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

- Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан маиший чиқиндаларни ташиб кетиш махсус чиқинди тўplash шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.
- Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 30 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуришга эҳтиёж бор.
- Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 30 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **2 100,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

- Лойиҳа доирасида Боғот, Тупроққалъа ва Ҳазорасп туманларида дастлабки ҳисоб китобларга кўра 100 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуриш режалаштирилган.
- Мазкур чиқинди тўплаш шаҳобчаларига ва бошқа чиқинди тўпланиши мумкин бўлган ҳудудларга чиқинди контейнерлари ўрнатиш зарур ҳисобланади.
- Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 200 та чиқиндиларни контейнерлари учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **860,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" давлат унитар корхонаси Ботот туман филиалига қаршили махсус автотранспорт воситаларининг қиймати тўғрисида
МАЪЛУМОТ

№	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Техник паспорти (Формулар серияси рақами)	Ишлаб чиқарилган йили	Умумий техника ҳолати (Соз-Носоз)	Қиймати		
							Баланд	Қолдиқ	Бяҳодлаш
1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 928 LAA	AAF2915525	2014	Соз	265 580 401,91	18 572 603,42	219000000
2	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 930 LAA	AAF2915547	2014	Соз	265 580 401,91	18 572 603,42	219000000
3	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 893 QAA	AAF2915415	2015	Соз	257 093 686,59	86 537 462,13	219000000
4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	90 291 YAA	AAF0087670	2018	Соз	583 108 592,61	321 156 174,33	357600000
5	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 894 QAA	AAF3115933	2015	Соз	257 093 686,59	86 537 462,13	219000000
6	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 682 ABA	AAF0984827	2019	Соз	484 153 956,00	304 984 215,90	328500000
7	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 895 QAA	AAF3115890	2015	Соз	257 093 686,59	86 537 462,13	219000000
8	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	90 061 LAA	AAF3140837	2013	Соз	214 114 793,51	10 693 715,20	182500000
9	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	90 374 NAA	AAF3140830	2014	Соз	279 374 876,82	30 013 886,07	268200000
10	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	90 946 LAA	AAF2915413	2014	Соз	202 830 154,23	47 313 316,84	163500000
11	Мусоровоз	ISUZU NOR 71 PL	90 892 QAA	AAF2915416	2015	Соз	290 661 901,92	97 716 038,13	219000000
12	Криовой погруз	ISUZU NQR 71 PL	90 874 YAA	AAF0469469	2018	Соз	444 569 836,11	224 107 195,77	399600000
13	Автопогрузчик	WZ 30-25	90 320 DA	UZ-AA 097003	2014	Носоз	309 448 598,79	60 667 223,69	165000000
14	Бульдозер	Шангун СД16	90 317 DA	UZ-AA 096987	2014	Соз	529 892 816,10	248 652 949,91	464000000
15	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 164 BBA	AAF1265475	2019	Соз	484 153 956,00	292 880 367,00	328500000
16	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 365 CBA	AAF2206234	2020	Соз	559 394 000,00	478 244 000,00	584000000
17	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 638 CBA	AAF3514475	2021	Соз	580 000 000,00	580 000 000,00	693500000
18	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 806 CBA	AAF3833635	2021	Соз	580 000 000,00	580 000 000,00	693500000
19	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	90 813 CBA	AAF3833640	2021	Соз	580 000 000,00	580 000 000,00	693500000
20	Ассенизатор	ISUZUNPR82LKL5VAY	90 791 UAA	AAF3116032	2017	Соз	362 334 148,23	197 447 581,40	216000000
Жами:							7786479494	4350634258	6851900000

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК директори

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК бош муҳандиси

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК директори ўринбосари

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК бош ҳисобчиси

m.kh...

I.R...
A.Z...
B.R...

И.Рахимов

А.Эрниязов

А.Машарипов

Б.Радаев

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" давлат унитар корхонаси Тупроқоқсалы туман филиалига бириктирилган махсус автотранспорт воситаларининг қиймати тўғрисида

МАЪЛУМОТ

№	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Техник паспорти (Формуляр серияси рақами)	Ишлаб чиқарилган Йили	Умумий техник ҳолати (Соз-Носо)	Қиймати			
							Баланс	Қолдиқ	Баҳолаш	
1	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 716 MAA	AAF3116049	2014	Соз	334 857 020,97	18 952 570,42	268200000	
2	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	90 807 YAA	AAF0476205	2018	Соз	444 569 836,11	224 107 195,77	399600000	
3	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 509 NAA	AAF2915314	2014	Соз	339 889 762,42	121 770 857,89	268200000	
4	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 723 NAA	AAF3116050	2015	Соз	260 493 746,01	115 430 448,56	268200000	
5	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 516 NAA	AAF3116029	2014	Соз	339 889 762,42	121 770 857,89	268200000	
6	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 829 NAA	AAC №7300167	2015	Соз	321 811 357,86	175 365 403,97	268200000	
7	Мусоравоз	ISUZU NQR 71 PL	90 812 CBA	AAF3833639	2021	Соз	580 000 000,00	580 000 000,00	693500000	
8	Мусоравоз	ISUZU NQR 71 PL	90 814 CBA	AAF3833641	2021	Соз	580 000 000,00	580 000 000,00	693500000	
9	Ассенизатор	ISUZUNPR82LKL5VAY	90 257 VAA	AAF3115893	2017	Соз	384 117 764,36	209 318 177,47	216000000	
Жами:								3 585 629 250,16	2146715512	3343600000

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК директори

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК бош муҳандиси

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК директор ўринбосари

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК бош ҳисобчиси

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

И.Рахимов

А.Эрназаров

А.Машарипов

Б.Раджапов

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" давлат унитар корхонаси Хозрасп туман филиалига қарашли махсус автотранспорт воситаларининг қиймати тўғрисида

МАЪЛУМОТ

№	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Техник паспорти (Формуляр серияси рақами)	Ишлаб чиқарилган йили	Умумий техник ҳолати (Соз-Носоз)	Қиймати		
							Баланс	Қолдик	Баҳолаш
1	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 517 NAA	AAF3122434	2014	Соз	334 394 482,19	118 776 302,19	268200000
2	Мусоравоз	ISUZU NPR 71L	90 518 NAA	AAF3115543	2014	Соз	339 889 762,42	121 770 857,89	219000000
3	Мусоравоз	ISUZU NQR 71 PL	90 062 LAA	AAF3140834	2013	Соз	214 114 793,51	10 693 715,30	182500000
4	Мусоравоз	ISUZU NQR 82 L	90 648 NAA	AAF3115927	2015	Соз	248 635 108,45	115 007 983,00	268200000
5	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 649 NAA	AAF3116033	2015	Соз	192 012 228,94	104 633 665,88	268200000
6	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 827 NAA	AAF3115887	2015	Соз	321 811 357,86	175 365 403,97	357600000
7	Мусоравоз	ISUZU NQR 71L	90 934 NAA	AAF3115545	2015	Соз	321 811 357,86	175 365 403,97	219000000
8	Мусоравоз	ISUZU NQR 71PL	90 986 NAA	AAF3115537	2015	Соз	254 329 164,18	138 592 176,84	219000000
9	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	90 911 YAA	AAF0476290	2018	Соз	444 569 836,11	224 107 195,77	399600000
10	Мусоравоз	ISUZU NQR 71 PL	90 158 EBA	AAF3082426	2021	Соз	580 000 000,00	580 000 000,00	693500000
11	Мусоравоз	ISUZU NQR 71 PL	90 159 EBA	AAF3082574	2021	Соз	580 000 000,00	580 000 000,00	693500000
12	Мусоравоз	ISUZU NQR 71 PL	90 615 CBA	AAF3083506	2021	Соз	580 000 000,00	580 000 000,00	693500000
13	Мусоравоз	ISUZU NQR 71 PL	90 618 CBA	AAF3083495	2021	Соз	580 000 000,00	580 000 000,00	693500000
14	Автопогрузчик	Ligon	90 324 DA	UZ-AA 097028	2014	Носоз	531 063 531,23	289 393 672,44	223829600
15	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 586 OAA	AAF2915855	2015	Соз	318 351 023,18	97 871 365,67	268200000
16	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	90804 QAA	AAF2915541	2016	Соз	111 733 600,00	74 060 222,00	218000000
17	Ассенизатор	ISUZUNPR82LKL5VAY	90 830 UAA	AAF2484959	2017	Соз	362 334 148,23	197 447 581,40	216000000
Жами:							6 315 050 394,17	4 163 085 546,32	6 101 329 600,00

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК директори

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК бош муҳандиси

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК директор ўринбосари

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК бош ҳисобчиси

Handwritten signatures in blue ink, corresponding to the names listed to the right.

И.Рахимов

А.Эриязаров

А.Машарипов

Б.Раджапов

«Urganch baholash va konsaltingi»
Mas'uliyati cheklangan jamiyati

Общество с ограниченной
ответственностью
«Urganch baholash va konsalting»

Urganch baholash va konsalting

Урганч ш. Й.Бобожонов кўчаси 8-уй, х/р: 20208000704955147001, «INFIN BANK» Хоразм вилоят филиали,
МФО: 01129, СТИР: 302198718, Тел.: +99895-606-55-22; E-mail: ubk2012@mail.ru

ТАСДИКЛАЙМАН:

«Urganch baholash va konsalting» МЧЖ

директори Б.Саттаров

26» апрел 2022 йил

Хоразм вилоят «Тоза худуд» давлат унитар корхонаси
Боғот туман филиалига бириктирилган техника ва
автомашиналарини давлат-хусусий шерикчилик учун
қийматини аниқлаш тўғрисида

БАХОЛАШ ҲИСОБОТИ

Рўйхатга олинган рақам №68/02-УВҚ 2022 йил.

БАХОЛАНАЁТГАН ОБЪЕКТ МАНЗИЛИ: Урганч шаҳар Э.Раҳим кўчаси 118-уй.

БАХОЛАШ МАҚСАДИ: Давлат-хусусий шерикчилик учун.

АНИҚЛАНАЁТГАН ҚИЙМАТ ТУРИ: Бозор қиймати

БАХОЛАШ ҲИСОБОТИНИ ТУЗИШ СANAСИ: 26.04.2022 йил.

БУЮРТМАЧИ: Хоразм вилоят «Тоза Худуд» ДУК

МУЛКЧИЛИК ШАКЛИ: Давлат мулки.

БАХОЛОВЧИ ТАШКИЛОТ: «Urganch baholash va konsalting» МЧЖ
Ассоциацияга аъзолиги сертификати: №052, рақам

Урганч – 2022 йил

«Urganch baholash va konsaltingi»
Mas'uliyati cheklangan jamiyati

Общество с ограниченной ответственностью
«Urganch baholash va konsalting»

Urganch baholash va konsalting

Ушбу ҳисобот И.Бобожонов кўчаси 8-уй, х/р: 20208000704955147001, «INFIN BANK» Хоразм вилоят филиали, МФО: 01129, СТИР: 302198718, Тел.: +99895-606-55-22; E-mail: ubk2012@mail.ru

№68

26 - апрел 2022 йил.

Хоразм вилоят «Тоза Худуд» ДУКга

«Urganch baholash va konsalting» МЧЖ билан тузилган 16.04.2022 йилдаги №226841-сонли шартномага асосан Хоразм вилоят «Тоза худуд» давлат унитар корхонаси Боғот туман филиалига бириктирилган техника ва автомашиналарини давлат-хусусий шерикчилик учун баҳоланиш ишлари «Urganch baholash va konsalting» МЧЖ томонидан амалга оширилди.

Ушбу ҳисобот баҳоловчиларнинг баҳоланаётган мол-мулки тўғрисидаги профессионал фикрини ифодалайди ва мол-мулк бир қўлдан бошқа қўлга ҳисоботда кўрсатилган баҳода фойдаланиш кафолатламайди. Баҳоланиш натижаларини бошқа мақсадларда фойдаланиш мумкин эмас. Баҳоланиш вақтида баҳоланаётган объектнинг қиймати тўғрисида олинган натижалар – баҳорда юзага келган ўзига хос иқтисодий ҳусусиятларини ва жорий бозор ҳолатини инобатга олган ҳолда акс эттирилди.

Баҳоланиш санаси 21.04.2022 йил ҳолатига.

Бу юртмачи томонидан тақдим этилган бошланғич маълумотларга асосан олиб борилган баҳоловчилик натижаларига кўра, Хоразм вилоят «Тоза худуд» давлат унитар корхонаси Боғот туман филиалига бириктирилган техника ва автомашиналарини давлат-хусусий шерикчилик учун тавсия этилаётган баҳоланиш қиймати куйидагича:

№	Номи ва русуми	Давлат рақам белгиси	Ишлаб чиқарилган йили	Баҳоланиш қиймати Сўмда
1	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 928 LAA	2014	219 000 000
2	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 930 LAA	2014	219 000 000
3	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 893 QAA	2015	219 000 000
4	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 291 YAA	2018	357 600 000
5	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 894 QAA	2015	219 000 000
6	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 682 ABA	2019	328 500 000
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 895 QAA	2015	219 000 000
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 061 LAA	2013	182 500 000
9	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 374 NAA	2014	268 200 000
10	ISUZU NQR 71 PL (сомасвал)	90 946 LAA	2014	163 500 000
11	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 892 QAA	2015	219 000 000
12	ISUZU NQR 71 PL (крюковой погруз)	90 874 YAA	2018	399 600 000
13	WZ 30-25 Юклагич	90 320 DA	2014	165 000 000
14	Шантуи СД16 Бульдозер	90 317 DA	2014	464 000 000
15	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 164 BBA	2019	328 500 000
16	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 365 CBA	2020	584 000 000
17	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 638 CBA	2021	693 500 000
18	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 806 CBA	2021	693 500 000
19	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 813 CBA	2021	693 500 000
20	ISUZUNPR82LKL5VAY Ассенизатор	90791UAA	2017	216 000 000
	ЖАМИ:			6 851 900 000

Баҳоловчи

Б.Саттаров

Баҳолаш ишларини амалга ошириш жараёнида қуйидаги норматив х а
асосланди:

❖ Баҳолаш ишларини амалга ошириш жараёнида қуйидаги норматив ҳужжатларга асосланди
❖ ЎзР 1999 йил 19 августдаги 811-1 сонли "Баҳолаш фаолияти тўғрисида"ги қонуни.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 4 июндаги 3239-сон бил
ўтказилган Ўзбекистон Республикасининг ягона миллий баҳолаш стандарти.

I Бўлим. Баҳолаш фаолиятида фойдаланиладиган принциплар, атамалар ва тарифлар

II Бўлим. Баҳолашга оид вазифа (2-сон МБС)

III Бўлим. Баҳолаш жараёнида ўтказиладиган ўрганишлар ва таҳлиллар (3-сон МБС)

IV Бўлим. Баҳолаш ҳақидаги ҳисоботни тузиш (4-сон МБС)

V Бўлим. Баҳолаш базалари (5-сон МБС)

VI Бўлим. Баҳолаш ёндашувлари ва усуллари (6-сон МБС)

VIII Бўлим. Машина ва ускуналарни баҳолаш (11-сон МБС)га ҳамда 1 — 6-сон МБ
асосида амалга оширилади

Ушбу илова хат баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботга асосан тайёрланди ва факатги
тўлиқ матнига боғлиқ равишда, яъни ҳисоботда қабул қилинган барча фаразлар ва чекла
олган ҳолда талқин қилиниши мумкин.

Баҳоловчилар томонидан аниқланган қиймат Ўзбекистон Республикаси
фаолияти тўғрисида»ги қонунининг 18-моддасига асосан тавсия хусусиятига эга
қийматини мулкни тасарруф этувчи ўз манфаатларидан келиб чиққан ҳолда белги

Баҳолаш ҳисоботида биз томондан аниқланган баҳолаш қийматлари ёки юри
тўғрисида саволлар туғилса бизга мурожаат этишингизни сўраймиз.

Б.Сатта

Баҳоловчи

III. АТАМАЛАР ВА ТУШУНЧАЛАР

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан тасдиқланган «Машина ва ускуналар қийматини баҳолаш» (11-СОН МБС). Адлия Вазирлигининг 2020 йил 04 июндаги 3239 сон билан рўйхатдан ўтказилган.

«Ўзбекистон Республикаси мулкни баҳолаш миллий тизими. Тушунча ва аниқликлар». ДМЖ нинг 14.06.2006 йилдаги №01/19-19 сонли қарори билан тасдиқланган, Ўз.Рес. Адлия Вазирлиги томонидан 24.07.2006 йилда №1604 сон билан рўйхатдан ўтган.

1. Услубий кўрсатмаларда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

актив ёки активлар — баҳолашга оид вазифа (баҳолаш вазифаси) татбиқ этиладиган баҳолаш объектлари. Мазкур Стандартда «актив ёки активлар» тушунчасининг бошқача маъноси кўрсатилмаган бўлса, унинг қўлланилиши «актив», «активлар гуруҳи», «мажбурият», «мажбурият гуруҳи» ёки «активлар ва мажбуриятлар гуруҳи» маъносидан ишлатилишини ҳам назарда тутати;

баҳолаш мақсади — актив қийматининг баҳолашга оид вазифада баҳолаш натижасидан қандай фойдаланилиши мўлжалланаётганлигини ҳисобга олиб белгиланган турини аниқлаш. Баҳолашнинг умумий мақсадлари молиявий ва солиқ ҳисоботи учун, мижознинг манфаатларини судда ҳимоя қилиш, битимларга ҳамроҳлик қилиш, гаров кредитлари бўйича қарорларни асослаш учун баҳолашни ўз ичига олади;

баҳолаш экспертизаси — қонун ҳужжатларига мувофиқ баҳолаш ҳақидаги ҳисоботларнинг ишончлилигини эксперт текширувидан ўтказиш;

баҳоловчи — белгиланган тартибда лицензияловчи орган томонидан берилган баҳоловчининг малака сертификатига эга бўлган жисмоний шахс;

бўлиши мумкин/мумкин/эхтимол — ушбу сўзлардан фойдаланилиши баҳоловчилар тушуниши ва эътиборга олиши керак бўлган ҳаракатлар ва тартиб-таомиллар борлигини кўрсатади. Баҳоловчи бу масалаларни баҳолашга оид вазифада қандай ҳисобга олиши унинг ушбу Стандарт мақсадларига мувофиқ келадиган ҳолатларда қандай касбий мулоҳаза юритишига боғлиқ;

буюртмачи — баҳолаш ким учун олиб борилаётган бўлса, ўша шахс;

вази коэффициенти/вази — якуний қиймат ҳақида хулосани шакллантириш жараёнида муайян қиймат кўрсаткичига ишонч даражаси;

гудвилл — корхонадан алоҳида идентификация қилиниши ва баҳолалиши мумкин бўлмаган омиллар (корхона номи ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг машҳурлиги, муайян обрў ва ишга доир алоқалар мавжудлиги, жойлашган ер ва бошқа шунга ўхшаш омиллар) таъсирида вужудга келадиган номоддий актив;

дисконтлаш ставкаси — бўлғуси пул тушумларини жорий қийматга айлантириш учун фойдаланиладиган иқтисодий самара ставкаси;

жорий қиймат — тегишли дисконтлаш ставкасидан фойдаланиб, муайян санага келтирилган бўлғуси даромадлар қиймати;

интеллектуал мулк объекти — жисмоний ёки юридик шахснинг интеллектуал фаолият натижалари ҳамда фуқаролик муомаласи иштирокчиларининг товарлар, ишлар ва хизматларнинг хусусий аломатларини акс эттирувчи воситаларга бўлган мутлақ ҳуқуқи;

иштирокчи — баҳолаш ҳақида вазифада қўлланиладиган баҳолаш базаси (базалари)га мувофиқ манфаатдор иштирокчи ёки иштирокчилар. Баҳолаш базаларининг ҳар хиллиги баҳоловчига турли нуқтан назарларни, хусусан, «бозор иштирокчилари» позицияларини (масалан, бозор қиймати, адолатли қиймат) ёки муайян мулкдор ёки потенциал харидор позициясини (масалан, инвестиция қиймати) ҳисобга олиш зарурлигини уқтиради;

капиталлаштириш ставкаси — муайян давр учун даромад миқдорини қийматга айлантириш учун фойдаланиладиган, қоида тариқасида, фоиз ҳисобида ифодаланадиган бўлувчи. Кўчмас мулк объектнинг умумий таннархи уни ишлаб чиқаришга кетган бевосита ва билвосита харажатларни ўз ичига олади.

Агар харидор кўчмас мулкни сотиб олгандан кейин қўшимча капитал харажатлар қилган бўлса, таннархни ҳисоблашда бу харажатлар сотиб олишнинг ретроспектив (ўзи учун) қийматига қўшилади. Бу харажатлар объектнинг бозор қийматига бозор уларни қанчалик мақсадга мувофиқ деб ҳисоблашига қараб, ўз ҳиссасини қўшади;

қиймат — сотиб олиш мумкин бўлган товарлар ёки хизматлар харидорлари ва сотувчилари келишиб олишлари эҳтимоли юқори бўлган нархга тегишли иқтисодий тушунча. Қиймат бу факт эмас, балки аниқ вақтда аниқ товарлар ва хизматларнинг танланган қиймат талқинига мувофиқ эҳтимол қилинадиган ва ҳисоблаб чиқиладиган катталиқ. Қийматнинг иқтисодий тушунчаси баҳолаш санасида ушбу товарлар эгаси бўлган ёки ушбу хизматларнинг фойдаланувчилари оладиган фойдага бозорнинг қарашини акс эттиради.

Қиймат баҳоларини тушуниш ва қўллаш учун қийматнинг тури ва талқинини шунингдек уларнинг баҳолаш бўйича топшириққа мувофиқлигини таъминлаш талқинининг ўзгариши турли мулк объектлари учун қайд қилиб қўйиладиган қиймат таъсир кўрсатиши мумкин.

Қиймат тушунчаси қандайдир битим билан боғлиқ пул суммасини назар қарамай, баҳоланаётган мулкнинг сотилиши, унинг баҳолаш санасида бозор қажасам шартларга амал қилган ҳолда сотилиши мумкин бўлган нархини белгилаш бўлмайди;

қийматни баҳолаш соҳасидаги эксперт — бошқа баҳоловчи томонидан баҳақидаги ҳисоботнинг ишончлилиги экспертизасини ўтказадиган ҳамда баҳолаш баҳолашни ўтказмасдан эксперт ҳулосасида ўзининг баҳолаш ҳақидаги ҳисобот ҳақидаги ҳолис фикрини билдирадиган профессионал баҳоловчи;

мультипликатор — корхонанинг нархи ёки ўзгача қиймат асоси ва тавсифловчи молиявий, ишлаб чиқариш ёки ашёвий кўрсаткич ўртасидаги нисбат коэффициент;

нарх — қандайдир товар ёки хизмат учун таклиф этилаётган, сўралаётган суммаси. Сотув нархи, у очик эълон қилинган ёки сир сақланганлигидан қатъи назар ҳисобланади. Аниқ харидорлар ва сотувчиларнинг молиявий имкониятлари, мотив манфаатларидан келиб чиқиб, товар ёки хизматга тўланган нарх товар ёки хизмат келмаслиги мумкин. Шунга қарамай, нарх қоида тариқасида ушбу товарлар ёки харидор ва/ёки сотувчи томонидан муайян вазиятларда ўрнатиладиган нисбий қиймат

номоддий активлар — ташкилот томонидан улардан ишлаб чиқариш хизматлар кўрсатиш ёки товарларни сотиш жараёнида фойдаланиш мақсадида ёхуд функцияларни амалга ошириш учун узок муддат мобайнида тутиб туриладиган мазмунга эга бўлмаган идентификацияланувчи мол-мулк объектлари;

натижаларни ўлчаш — қоида тариқасида турли ёндашувларни қўллаш турли қиймат кўрсаткичларини таҳлил қилиш ва мувофиқлаштириш жараёни;

пул оқими — муайян давр мобайнида актив, активлар гуруҳи, яратиладиган пул маблағлари оқими;

салмоқли/аҳамиятли/жиддий (ёки муҳим) — баҳолаш жиҳатларининг (шу жумладан, дастлабки маълумотлар, фаразлар, шунингдек қўлланиладиган усул нуктаи назаридан аҳамиятлилиги, уларни қўллаш ва/ёки уларнинг баҳолаш фойдаланувчиларининг иқтисодий ёки бошқа қарорларига таъсир кўрсатади;

таннарх — товар ёки хизматни харид қилиш, яратиш ва ишлаб чиқариш йиғиндисидан иборат;

тиклаш қиймати — баҳолаш объектига ўхшаш янги объектни ўхшаш технологиялардан фойдаланиб яратиш харажатлари суммаси;

ўрнига белгилаш қиймати — баҳолаш объектига ўхшаш фойдали хосса объектни замонавий материаллар ва технологиялар ёрдамида яратиш харажатлари

харажатлар — товар ёки хизматни яратиш ёки ишлаб чиқариш учун ресурслар миқдорининг пуллик ифодаси. Харидор томонидан товар ёки хизмат унинг учун уларни сотиб олиш харажатларига айланади.

Мулк объекти учун харажатларни ҳисоблаб чиқиш ишлаб чиқариш алмаштириш харажатларининг ҳисоблаб чиқилган миқдорига асосланиши мумкин

Ишлаб чиқариш харажатлари мавжуд объект нусхасини ўхшаш материаллардан фойдаланиб яратишга қилинган харажатлардир.

Алмаштириш харажатлари эса ҳисобланган миқдори айни пайтда бошқа технологиялар ва материаллардан фойдаланиб таққосланарли фойдалиликка эришиш назарда тутлади;

яхшилашлар — ер участкасини ундан кейинчалик фойдаланиш учун ўзгариш фаолият натижасида яратилган ва у билан узвий боғлиқ бўлган ер участкасини Яхшилашлар бинолар, иншоотлар, муҳандислик системалари ва тармоқлари, кўприк ва улар билан жамулжам ҳолда конструктив ёки функционал яхлитликни таъминлаш объектларни ўз ичига олади.

айнан бир хил объект — баҳоланаётган объект каби худди (модификациядаги) объект бўлиб, унинг стандарт (заводдаги) конструктив параметрлари ва қўлланиладиган материаллари бўйича баҳоланаётган объект бўлмайди;

аналог — асосий функционал, фойдаланиш ва ишлаб чиқариш тавсифларига кўра баҳолаш объектига ўхшаш, айнан бир хил вазифаларни бажарувчи объект. Фарқлинишлар фақат конструктив тавсифларида (стандарт бутланиши, ташқи кўриниши, фаолият кўрсатиш шартлари ва бошқалар) ҳамда ишлаб чиқариш қувватларида намоён бўлиши мумкин;

аналог-объект — баҳолаш жараёнида улар ҳақидаги ахборотдан фойдаланиладиган айнан бир хил объект ёки аналог;

жамланган эскириш — машина ва ускуналар қийматининг улар техник-иктисодий тавсифларини йўқотиши билан кечадиган қадрсизланиши;

жисмоний эскириш — фойдаланилиши давомида ишлаб чиқариш омиллари (корпус, агрегатлар, материалларнинг эскириши, ишқаланиш, занглаш, вибрация ва бошқалар) таъсирида баҳолаш объекти тавсифларининг табиий ёмонлашуви, шунингдек авариялар, табиий офатлар ва бошқалар натижасида ёмонлашуви оқибатида машина ва ускуналар қийматининг пасайиши;

машина парки — мажмуада мавжуд бўлган (масалан, ишлаб чиқариш цехи кўринишида), бироқ технологик жиҳатдан ўзаро боғлиқ бўлмаган, яқка тартибдаги техникадан иборат машина ва ускуналар бирликларининг жами. Машина ва ускуналар ишлаб чиқариш жараёнида ягона циклнинг босқичма-босқич функцияларини бажариши мумкин, бироқ машина парки техникасининг ҳар бир бирлиги материалга ишлов беришнинг тугалланган жараёнини амалга-ошириши муносабати билан машина паркини технологик мажмуадан фарқлаш зарур;

ташқи эскириш — машина ва ускуналарга истеъмол талабига таъсир кўрсатувчи ташқи омиллар (иктисодий, экологик ва бошқа) ўзгариши оқибатида ушбу машина ва ускуналар қийматининг пасайиши;

технологик мажмуа — ташкилотнинг ишлаб чиқариш фаолиятида фойдаланиладиган ҳамда узлуксиз ишлаб чиқариш жараёнини таъминловчи технологик ва ташкилий жиҳатдан ўзаро боғлиқ машина ва ускуналарнинг, шунингдек компонентларнинг (инструментлар, материаллар, дастурий таъминотлар ва бошқалар) жами;

функционал эскириш — ишлаб чиқаришнинг арзонлашиши ёки янгиларига нисбатан унумдорлиги пастроқлиги сабабли машина ва ускуналар истеъмол қийматининг қисман йўқотилиши.

IV. К И Р И Ш.

1. Баҳолаш объекти ҳақида умумий маълумотлар ва топшириқни белгилаш.

Баҳоланаётган объект (ном ива қисқача тавсифи):	Хоразм вилоят «Тоза ҳудуд» давлат унитар корхонасига карашли техника ва автомашиналари
Баҳолаш объектига бўлган ҳуқуқлар	Тўла эгалик ҳуқуқи
Баҳолаш объектининг жойлашган жойи	Урганч шаҳар Э.Раҳим кўчаси 118-уй
Буюртмачи (номи, реквизитлари):	Хоразм вилоят «Тоза Ҳудуд» ДУК Манзили: Урганч шаҳар Э.Раҳим кўчаси 118-уй Банк: АТИБ "Ипотека банк" Тигчилик филиали Урганч шаҳар х/р: 2010010002224860001 ИНН: 304938220 МФО: 00580
Баҳолаш мақсади ҳамда баҳолашда иштирок этаётган тарафлар мажбуриятлари	Хоразм вилоят «Тоза ҳудуд» давлат унитар корхонасига карашли Техника ва автомашиналарини бозор қиймати ҳақида буюртмачига тавсия бериш
Баҳолаш натижаларидан фойдаланиш мўлжали	Давлат-хусусий шерикчилик учун
Баҳолаш санаси:	21.04.2022 йил
Баҳолаш мақсадига мувофиқ бўлган қиймат тури	Бозор қиймати
Чекловчи шартлар	Баҳолаш натижалари баҳоланган кун ва ҳисоботда кўрсатилган мақсадлар учунгина тўғридир ҳамда баҳоловчи баҳоланаётган мулк қиймати тўғрисида тавсия беради
Буюртмачи ёки у ваколат берган шахс тақдим этиши лозим бўлган бошланғич ахборот рўйхати	Эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжат, автотранспорт воситасининг техник гувоҳномаси, қўшимча маълумотлар..
Баҳолаш ишларини бажариш муддатлари	Баҳолаш учун керак бўладиган маълумотлар тўплами тўлиқ тақдим қилингандан сўнг 20 кун.
Баҳоловчи суғуртаси:	Суғурта полиси: Полис рақами №0470/1310/1/2100336 2021 йил 19-августда "APEX INSURANCE" МЧЖ томонидан берилган,

	амал қилиш муддати 18.08.2022 йилгача. «Urganch baholash va konsalting» МЧЖ Лицензия рақами BL 001, №0166 05.03.2012 йи лицензияни амал қилиш муддати чегараланмаг Манзил : Урганч шаҳар Й.Бобожонов кўчаси 8 Х/Р 20208000704955147001 «INFIN BANK» Хоразм вилоят филиали МФО - 01129 СТИР - 302198718 ХХТУТ - ; E-mail: ubk2012@mail.ru Баҳоловчи мутахассис – Саттаров Баҳрам Д сертификати ҳисоб серияси № BS 003, рақам 30-ноябрда Ўзбекистон Республикаси Д бошқариш агентлиги томонидан берилган
Баҳоловчилар ҳақида маълумот	
Баҳолаш ўтказиш учун асоҳ :	16.04.2022 йилдаги №226841-сонли шартнома
21.04.2022 йил ҳолатига	1 АКШ доллари \$ = 11281,80 сўм
Баҳолаш санасида ЎзР Марказий Банки томонидан аниқланган АКШ доллари, Россия рубли ва Еврони сўмга нисбатан қиймати	1 Россия рубли = 138,57 сўм 1 Евро = 12245,27 сўм

V. Асосий қисм.

5-1 Қабул қилинган (йўл қўйилган) чегаралар ва чегараловчи

Баҳолаш тўғрисидаги ҳисобот куйидаги чегаралар ва чегараловчи тайёрланди:

- баҳолаш жараёнида, мулкдор ўзининг энг яхши манфаатларидан келиб чиқиб бошқарган деб ҳисоблаб ҳулосалар чиқарилди;
- объектни баҳолаш қиймати таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ва ушбу ўтилганлардан ташқари, бирон-бир яширин нуқсонларга (дефектларга) эга эмас, агар тақдирда ҳам жавобгарлик баҳоловчи зиммасига юклатилмайди;
- ҳисоботда буюртмачи томонидан тақдим қилинган ахборот манбаларидан фойдаланилган;
- тақдим қилинган маълумотлар ҳаққонийлиги учун буюртмачи жавобгар;
- муаллифнинг ёзма равишда розилигисиз баҳолаш ҳисоботидан тўлиқ ёки қисман фойдаланиш мумкин эмас;
- баҳолаш ҳисоботида кўрсатилган объектнинг баҳоланиш қиймати тўғрисида объектга тегишли. Ушбу объектни бирон-бир қисмини баҳоланиш қийматини бирон-бир қисмига ҳар қандай солиштириш ҳаққоний бўлмайди, агарда баҳоланиш ҳисоботида кўрсатилмаган бўлса;
- ҳисобот тайёрлашда баҳоловчи фойдаланган дастлабки маълумотлар ишончли ва ҳаққоний ҳисобланади. Шунга қарамай баҳоловчи уларнинг мутлақо тўғри бўлишига бера олмайди. Шунинг учун мумкин бўлган жойда ахборот манбаларига керакли даражада қўшимча маълумотлар олиниши кераклидир.
- баҳолаш натижалари ҳисоботда кўрсатилган мақсадлар учун ва фақат баҳоловчи ҳисобланади. Баҳоловчилар баҳоланаётган мулк нархига таъсир кўрсатиши мумкин эмас. Баҳоловчи ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий ва табиий шароитлар бўйича ўзгартиришлар учун жавобгар бўлмайди.
- ушбу ҳисоботда келтирилган барча фикрлар жорий бозор ҳолатига асосан баҳоланиш қиймати ҳисобланади. Баҳоловчи баҳоланиш қиймати ҳисоботида келтирилган маълумотлар ва баҳоланиш қиймати ҳисоботида келтирилган маълумотлар билан ўзгариши мумкин. Баҳоловчи баҳоланиш қиймати ҳисоботида келтирилган маълумотлар ва баҳоланиш қиймати ҳисоботида келтирилган маълумотлар билан ўзгариши мумкин. Баҳоловчи баҳоланиш қиймати ҳисоботида келтирилган маълумотлар ва баҳоланиш қиймати ҳисоботида келтирилган маълумотлар билан ўзгариши мумкин. Баҳоловчи баҳоланиш қиймати ҳисоботида келтирилган маълумотлар ва баҳоланиш қиймати ҳисоботида келтирилган маълумотлар билан ўзгариши мумкин. Баҳоловчи баҳоланиш қиймати ҳисоботида келтирилган маълумотлар ва баҳоланиш қиймати ҳисоботида келтирилган маълумотлар билан ўзгариши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 4 июндаги 3239-сонли қарор билан ўтказилган Ўзбекистон Республикасининг ягона миллий баҳолаш стандарти.

I Бўлим. Баҳолаш фаолиятида фойдаланиладиган принциплар, атамалар ва таърифлар

II Бўлим. Баҳолашга оид вазифа (2-сон МБС)

Баҳоловчи

III Бўлим. Баҳолаш жараёнида ўтказиладиган ўрганишлар ва таҳлиллар (3-сон МБС)

IV Бўлим. Баҳолаш ҳақидаги ҳисоботни тузиш (4-сон МБС)

V Бўлим. Баҳолаш базалари (5-сон МБС)

VI Бўлим. Баҳолаш ёндашувлари ва усуллари (6-сон МБС)

VII Бўлим. Машина ва ускуналарни баҳолаш (11-сон МБС)га ҳамда 1 — 6-сон МБСлари талаблари асосида амалга оширилади.

5-2. Ахборот йиғиш ва уни таҳлил қилиш.

5-2-1. Баҳолаш объектини идентификация қилиш.

Баҳолашда асосан айнан бир хил объектлар — худди баҳолаш объекти сингари битта ишлаб чиқарувчи томонидан тайёрланган ва айнан бир хил русумга, ишлаб чиқариш йилига ва бошқаларга эга бўлган объектлар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланилади;

айнан бир хил объектлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда аналоглар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланилади.

Аналоглар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланаётганда қуйидаги талабларга риоя этиш зарур: аналоглар ва баҳолаш объектининг тармоқдаги вазифаси (фойдаланиш, қўллаш соҳаси) бир хил бўлиши керак;

баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта савдо русумига (брендга) эга бўлиши керак, бундан савдо русуми ишлаб чиқаришдан олиб қўйилган ёки мазкур савдо русуми остида аналогларни ишлаб чиқариш тўхтатилган ҳоллар мустасно;

баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта мамлакатда ишлаб чиқарилган, шунингдек, ягона минтақавий сотиш бозорига (Европа, Осиё ва ҳ.к.) эга бўлиши зарур. Аналогларнинг нархлари (сотиш ёки таклифлар) тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда тегишли тузатишларни киритган ҳолда бошқа минтақавий бозорлардаги ахборотдан фойдаланишга йўл қўйилади.

Баҳолаш объектини идентификация қилиш кўздан кечириш материалларига ишлов бериш, унинг паспорти ва рўйхатдан ўтказиш ҳужжатларини (улар мавжуд бўлганда) ўрганиш йўли билан ўтказилади.

Ўрнатилган қўшимча ускунага буюртмачи ва/ёки манфаатдор шахс томонидан тегишли техник, рухсат бериш ҳужжатлари ва баланс қиймати тўғрисидаги маълумотлар (юридик шахслар учун) тақдим этилади.

Баҳолаш объекларини идентификация қилиш мақсадида автотранспортни жойига бориб кўрилди. ўрганиш натижасида Хоразм вилоят «Тоза Худуд» ДУК томонидан тақдим қилинган Техника ва автомашиналарини техник ҳолатини кўриқдан ўтказиш далолатномаси ҳамда техник гувоҳномаларида келтирилган маълумотлар билан солиштирилди. Двигатель, кузов ва бошқа маълумотлар ўрганилди ва солиштириш натижасида тўғрилиги аниқланди.

№	Номи ва русуми	Давлат рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Тех паспорт №	Двигатель №	Кузов/шасси №	Техник ҳолати
1	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90928LAA	2014	AAF2915525	182320	306572	Соз
2	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90930LAA	2014	AAF2915547	174276	306591	Соз
3	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90893QAA	2015	AAF2915415	376795	308906	Соз
4	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90291YAA	2018	AAF0087670	707672	402545	Соз
5	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90894QAA	2015	AAF3115933	390132	309278	Соз
6	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90682ABA	2019	AAF0984827	773460	314836	Соз
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90895QAA	2015	AAF3115890	374692	308894	Соз
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90061LAA	2013	AAF3140837	079119	304817	Соз
9	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90374NAA	2014	AAF3140830	270511	400360	Соз
10	ISUZU NQR 71 PL (сомасвал)	90946LAA	2014	AAF2915413	188140	106630	Соз
11	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90892QAA	2015	AAF2915416	374611	308890	Соз
12	ISUZU NQR 71 PL	90874YAA	2018	AAF0469469	760568	314030	Соз

	(крюковой погруз)					
13	WZ 30-25 Юклагич	90320DA	2014	UZ-AA 097003	BV7G1E00026	00
14	Шантуи СД16 Бульдозер	90317DA	2014	UZ-AA 096987	1214C015113	103
15	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90164BBA	2019	AAF1265475	OBD860	31
16	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90365CBA	2020	AAF2206234	ODN421	31
17	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90638CBA	2021	AAF3514475	OGL344	31
18	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90806CBA	2021	AAF3833635	ONB084	3
19	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90813CBA	2021	AAF3833640	OJM397	3
20	ISUZUNPR82LKL5VAY Ассенизатор	90791UAA	2017	AAF3116032	606178	4

5.2.2 Аналог-объектларни танлаш ва аналог-объектлар тўғрисидаги фойдаланиш хусусиятлари.

11-сон МБС доирасида машина ва ускуналар қийматини баҳолаш усул аналогларни танлаш ва улар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланишнинг қуйидаги ўрнатилади:

Баҳолашда асосан айнан бир хил объектлар — худди баҳолаш объекти сичкарувчи томонидан тайёрланган ва айнан бир хил русумга, ишлаб чиқариш йили бўлган объектлар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланилади;

айнан бир хил объектлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда ана ахборотдан фойдаланилади.

Аналоглар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланаётганда қуйидаги талабларга аналоглар ва баҳолаш объектининг тармокдаги вазифаси (фойдаланиш, хил бўлиши керак;

баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта савдо русумига (брендга бундан савдо русуми ишлаб чиқаришдан олиб қўйилган ёки мазкур савдо русуми ишлаб чиқариш тўхтатилган ҳоллар мустасно;

баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта мамлакатда ишлаб чиқарилган минтақавий сотиш бозорига (Европа, Осиё ва х.к.) эга бўлиши зарур. Аналоглар ёки таклифлар) тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда тегишли тузатишларни к минтақавий бозорлардаги ахборотдан фойдаланишга йўл қўйилади.

VI. Баҳолаш ёндашувлари ва усулларини танлаш, асослаш ва

Машина ва ускуналарни баҳолаш қиёсий, даромад ва харажат ёндашувла талабларига риоя этган ҳолда амалга оширилади. Ҳар бир баҳолаш ёндашуви до белгиланган баҳолаш усулларини танлашни баҳоловчи баҳолаш мақсади, хусусияти ва ривожланиш имкониятлари, чекловчи шартлар, ахборот базаси тўлиқлигини ҳисобга олиб мустақил амалга оширади

6.1. Харажат ёндашуви.

Баҳолаш объектини баҳолашда харажат ёндашуви жамланган эскир баҳолаш объектининг қисмлари ва (ёки) қўшимча ускуна қийматини ҳисобга тикланиш қийматини аниқлашга ёхуд алмаштиришга асосланган.

Баҳолаш объектининг қийматини баҳолашда харажат ёндашуви ҳисоб-босқичларига риоя этишни ўз ичига олади:

тўлиқ тикланиш қийматини ёки алмаштириш қийматини аниқлаш; баҳолаш объектига ўрнатилган, баҳолаш объектининг стандарт бутла кирмайдиган қўшимча ускунанинг қийматини аниқлаш;

баҳолаш объектининг товар қиймати йўқотилиши ҳажминини аниқлаш; қўшимча ускуна қиймати ва жамланган эскиришнинг қиймат кўрс холда тўлиқ тикланиш ёки алмаштириш қиймати ўртасидаги фарқ сифатид қийматини аниқлаш.

Тикланиш қиймати ёки алмаштириш қийматини аниқлаш қуйидаги ус орқали амалга оширилади:

алмаштириш усули;

турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усули;
элементма-элемент ҳисоблаш усули;
Сеп кийматни индексациялаш усули.
Сеп Алмаштириш усули аналог (аниқ ёки тахминий) объектлар тўғрисидаги нарх ахборотидан
Сеп (битим далиллари ва/ёки етказиб берувчиларнинг таклифлари тўғрисидаги ахборот) фойдаланган ҳолда
Сеп қўлланилади.

6.2 Қиёсий ёндашуви.

Қиёсий ёндашувдан, қоида тариқасида турдош бўлган машиналар ва ускуналарни, масалан, сансет ускуналари, алоҳида турдаги офис ускуналари ва х.к.ларни баҳолаш учун фойдаланилади.

Машина ва ускуналарнинг кўпчилик турлари ихтисослаштирилган бўлиб, бундай объектларни сотиш ҳақида тўғридан-тўғри далиллар бўлмаганда, бозор маълумотларининг етарли эмаслиги ёки функциялиги шароитида қиймат ҳақида даромад ёки харажат ёндашувидан фойдаланиб хулоса беришни таклиф қилиш керак.

Қиёсий ёндашув айнан бир хил объектлар ва/ёки аналогларнинг сотилишига доир бозор маълумотларидан келиб чиқиб баҳолаш объектининг қийматини аниқлашга асосланади. Айнан бир хил объект ёки аналог билан битимлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда, ишлаб чиқарувчи заводлар, етказиб берувчилар таклифлари тўғрисидаги ахборот асосида қиёсий ёндашувдан фойдаланиш мумкин.

Аналогларни танлаш уларнинг баҳолаш объекти билан техник, технологик, жисмоний ва ихтисодий тавсифлари бўйича ўхшашлиги асосида амалга оширилади. Қиёсий ёндашув айнан бир хил объектлар ва/ёки аналогларнинг сотилишига доир бозор маълумотларидан келиб чиқиб баҳолаш объектининг қийматини аниқлашга асосланади. Айнан бир хил объект ёки аналог билан битимлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда, ишлаб чиқарувчи заводлар, етказиб берувчилар таклифлари тўғрисидаги ахборот асосида қиёсий ёндашувдан фойдаланиш мумкин.

Аналогларни танлаш уларнинг баҳолаш объекти билан техник, технологик, жисмоний ва ихтисодий тавсифлари бўйича ўхшашлиги асосида амалга оширилади.

Машина ва ускуналарни баҳолашда қиёсий ёндашув қуйидаги усуллар ёрдамида амалга оширилади:

- сотувларни тўғридан-тўғри қиёслаш усули;
- статистик таҳлил усули

Қиёсий ёндашувда сотувларни тўғридан-тўғри қиёслаш усули айнан бир хил ёки аналог объектлар нархига уларнинг баҳолаш объектидан фарқлинишига қараб тегишли тузатишлар (қиймат ва/ёки фоиз) киритиш орқали қўлланилади.

Статистик таҳлил усуллари корреляцион ва регрессион таҳлил усуллари билан ўрганиладиган, ўлчовчан усуллар ўртасидаги статистик алоқаларни аниқлашдан иборатдир.

Аналогларни танлашдаги асосий талаб функционал мақсадига кўра тармоқ бўйича ва конструктив-технологик ўхшашлиги ҳисобланади.

6.3. Даромад ёндашуви.

Машина ва ускуналарни баҳолашда даромад ёндашуви қўлланилган тақдирда актив(лар) хизмат муддати давомида шаклландиган кутилаётган пул оқимлари, шунингдек активнинг хизмат муддати охиридаги қиймати ҳисобга олинishi лозим.

Даромад ёндашуви машина ва ускуналарни ялпи бизнес доирасида баҳолашда қўлланилмайди. фойдани тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули;

қолдик усули;

бир хил самарадор функционал аналог усули билан амалга оширилади.

Фойдани капиталлаштириш усули баҳолаш объектидан фойдаланишдан келадиган фойдани жорий қийматга келтиришга асосланган.

Мулқдорнинг операцион харажатларини чегириган ҳолда баҳолаш объектини ижарага беришдан ҳосил бўлган йиллик пул оқими фойда сифатида қабул қилинади.

Фойдани тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули, технологик мажмуадан қатъи назар, даромад ҳосил қилишга қодир бўлган яқка тартибдаги объектидан иборат баҳолаш объектларига ҳисобатан қўлланилади.

Қолдик усули баҳолаш объекти томонидан технологик мажмуа сифатида ҳосил қилинадиган соф операцион даромадни капиталлаштиришга асосланади.

Ишлаб чиқариш бўлинмасини технологик мажмуа билан ажратишнинг имкони мавжуд бўлмаганда баҳолаш объектининг қийматини баҳолашга даромад ёндашуви қўлланилмайди.

6.4. Харажат ёндашувида баҳолаш.

Машина ва ускуналар қийматини баҳолашда харажат ёндашуви тикланиш қийматини кейинчалик унда жамланган эскиришнинг аниқланган элементлари келтириб чиқарган қадрсизланишни

(жисмоний, функционал ва иктисодий) ҳисобга олган ҳолда ҳисоблаш йўли билан ё жорий қийматини аниқлашга асосланади.

Харажат ёндашуви кўпроқ алоҳида ихтисослаштирилган активларни ёки объектларни баҳолашда қўлланилади. Биринчи қадамда бозор иштирокчиси кўйиб ишлаб чиқаришга ёки алмаштиришга кетишини аниқлаши, шундан келиб чиқиб объектни алмаштириш харажатлари ҳисоблаб чиқилиши керак.

Алмаштириш харажатлари — бу бир хил фойдалиликдаги муқобил аҳоли харажатлардир, бунда худди шундай функционал имкониятларни таъминловчи ёки баҳоланаётган объектнинг аниқ нусхасини такрор ишлаб чиқариш харажатлари мумкин. Алмаштириш харажатлари ҳақида ахборот олингандан кейин функционал, технологик ёки иктисодий эскириш таъсирини акс эттириш киритилиши лозим.

Алмаштириш харажатларини аниқлаб олгандан кейин жисмоний, функционал ва иктисодий эскиришни акс эттириш мақсадида чегиришларни амалга ошириш керак.

Харажат ёндашуви доирасида мавжуд бўлган ахборотдан келиб чиқиб бири қўлланилади:

такрор ишлаб чиқариш қолдиқ қиймати усули;

алмаштириш усули;

турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усули;

элементма-элемент ҳисоблаш усули;

қийматни индексация қилиш усули.

Такрор ишлаб чиқариш қолдиқ қиймати усули қийматни аниқлаш объектларнинг нархи ҳақидаги ахборотдан фойдаланишни назарда тутаяди.

Алмаштириш қийматини аниқлаш учун алмаштириш усули айнан бир аналоглар тўғрисидаги нарх ахборотини кейинчалик ишлаб чиқариш, таъсирлардаги тафовутларга қараб тузатишлардан, шунингдек вақт мобайнида ҳисобга олувчи тузатишлардан келиб чиқиб қўллашни назарда тутаяди.

Турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усули кейинчалик асос қўрсаткичларидаги фарқланишларга тузатишлар киритиш орқали аналог тўғриси (нархи маълум бўлганда) асосланган ҳолда баҳолаш объекти қийматини аниқлаш.

Қийматни индексация қилиш усули жорий нархларга мос келадиган объектнинг базавий (бошланғич ёки тикланиш) қийматига нархлар қимматларнинг индексларини қўллашга асосланади.

Алмаштириш усули аналог (аниқ ёки тахминий) объектлар тўғрисида (битим далиллари ва/ёки етказиб берувчиларнинг таклифлари тўғрисидаги ахборот) қўлланилади.

Баҳолаш объектини баҳолашда харажат ёндашуви жамланган эскириш баҳолаш объектнинг қисмлари ва (ёки) қўшимча ускуна қийматини ҳисобга олиш тикланиш қийматини аниқлашга ёхуд алмаштиришга асосланган.

Баҳолаш объектнинг қийматини баҳолашда харажат ёндашуви ҳисоб-китобларидаги ривож этишни ўз ичига олади:

тўлиқ тикланиш қийматини ёки алмаштириш қийматини аниқлаш;

баҳолаш объектга ўрнатилган, баҳолаш объектнинг стандарт бутлаб кирмайдиган қўшимча ускунанинг қийматини аниқлаш;

баҳолаш объектнинг товар қиймати йўқотилиши ҳажмини аниқлаш;

қўшимча ускуна қиймати ва жамланган эскиришнинг қиймат кўрсаткичи ҳолда тўлиқ тикланиш ёки алмаштириш қиймати ўртасидаги фарқ сифатидан қийматини аниқлаш.

Тикланиш қиймати ёки алмаштириш қийматини аниқлаш қуйидаги усуллар орқали амалга оширилади:

Алмаштириш усули аналог (аниқ ёки тахминий) объектлар тўғрисида (битим далиллари ва/ёки етказиб берувчиларнинг таклифлари тўғрисидаги ахборот) қўлланилади.

Аналог-объектларнинг битим ёки таклиф нархида тузатишларнинг киритилиши мумкин:

ишлаб чиқариш, техник, технологик, функционал таъсирлари, бутлаб кирмайдиган қўшимча ускуна қиймати ва жамланган эскиришнинг қиймат кўрсаткичи х.к. бўйича тафовутларга қараб тузатиш киритиш;

ташиш, битимни расмийлаштириш, солиқ ва йиғимларга қараб тузатиш киритиш, аналог-объектнинг жойлашган жойига қараб тузатиш киритиш;

нархлар ўзгариши динамикасини ҳисобга олиб тузатиш киритиш (аналогларга доир битимлар ва таклифлар тўғрисидаги ахборот олинганига бир йилдан ортиқ бўлган тақдирда қўлланилади).

Битимлар ва таклифларнинг нархларига нархни шакллантирувчи бошқа омилларни ҳисобга олиб тузатишлар киритилиши ҳам мумкин.

Турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усулини қўллаган ҳолда баҳолаш объектнинг қиймати куйидаги тартибда аниқланади:

баҳоланаётган объект учун аввало тайёрлаш технологияси, фойдаланадиган материаллари, конструкциялари бўйича баҳоланаётган объектга ўхшаш турдош объект танланади. Турдош объектнинг нархи маълум бўлиши керак;

Хоразм вилоят «Тоza худуд» давлат унитар корхонаси Боғот туман филиалига бириктирилган техника ва автомашиналарини харажат ёндашувида баҳолаш жараёнини уларни аниқ нусхасини яратиш ёки уни ўхшашига алмаштириш харажатларининг жисмоний эскириши чегириб ташланган ҳолда ҳисоблашга асосланади.

Тикланиш қийматини аниқлаш.

1. Хоразм вилоят «Тоza худуд» давлат унитар корхонаси Боғот туман филиалига бириктирилган техника ва автомашиналарини тикланиш қийматини аниқлашда интернетнинг <https://grandmotors.uz>, www.prom.uz, <https://glotr.uz>, сайтларидаги тижорат таклиф нархларидан фойдаланилди тикланиш қиймати аниқланди.

№	Номи	Давлат рақами	Тикланиш қиймати (сўм)
1	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 928 LAA	730 000 000
2	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 930 LAA	730 000 000
3	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 893 QAA	730 000 000
4	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 291 YAA	894 000 000
5	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 894 QAA	730 000 000
6	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 682 ABA	730 000 000
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 895 QAA	730 000 000
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 061 LAA	730 000 000
9	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 374 NAA	894 000 000
10	ISUZU NQR 71 PL (сомасвал)	90 946 LAA	730 000 000
11	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 892 QAA	730 000 000
12	ISUZU NQR 71 PL (крюковой погруз)	90 874 YAA	730 000 000
13	WZ 30-25 Юклагич	90 320 DA	550 000 000
14	Шантуи СД16 Булдозер	90 317 DA	1 160 000 000
15	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 164 BBA	730 000 000
16	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 365 CBA	730 000 000
17	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 638 CBA	730 000 000
18	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 806 CBA	730 000 000
19	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 813 CBA	730 000 000
20	ISUZUNPR82LKL5VAY Ассенизатор	90 791 UAA	540 000 000

Эскириш ҳисоб-китоблари

Машина ва ускуналар жисмоний ҳолатининг эксперт баҳолари ШКАЛАСИ

Ҳолатнинг баёни	Техник ҳолатнинг тавсифи	Хизмат муддатининг қолдиғи, фоизда	Эскириш, фоизда
Янги	Янги, бироқ давлат органларида рўйхатдан	100	0

	Ўтказилмаган, аёло даражадаги ҳолатда, савдога тайёрлашдан кейинги даврда, фойдаланиш белгилари мавжуд эмас.	
Жуда яхши	Деярли янги, фойдаланишнинг кафолатли даврида, техник хизматлар ҳажми кўрсатилган ва таъмирга ёки бирор-бир қисмини алмаштиришга эҳтиёжсиз.	
Яхши	Фойдаланишнинг кафолатли давридан кейинги-даврда, техник хизматлар ҳажми кўрсатилган, жорий таъмирга ёки бирор-бир қисмини алмаштиришга эҳтиёжсиз. Мукамал таъмирдан сўнг.	
Қоникарли	Олдин фойдаланишда бўлган, техник хизматлар ҳажми кўрсатилган, жорий таъмирга ёки айрим деталларни алмаштиришга эҳтиёж бор, лок-бўёқ қопламасининг бироз зарарланиши мавжуд.	
Шартли-яроқли	Олдин фойдаланишда бўлган, агрегатлар жорий таъмирдан чиққач, кузов (кабина) таъмирлангач (алмаштирилгач) кейинчалик фойдаланишга яроқли.	
Қоникарсиз	Олдин фойдаланишда бўлган, рақамли агрегатларнинг (двигатель, кузов, рамалар) мукамал таъмирланиши ёки алмаштирилиши, тўлиқ бўялиши талаб қилинади.	
Қўллашга яроқсиз ёки лом	Олдин фойдаланишда бўлган, бажарилиши иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқликдан ошадиган ҳажмда таъмирга талаб бор; буни бажариш учун техник имкониятнинг йўқлиги; фойдаланишга ва таъмирга яроқли эмас.	

Баҳолаш объектнинг баҳолаш санасидаги жамланган эскириши ун (жисмоний эскириш), баҳолаш объекти бозорнинг замонавий талаб (функционал эскириш), шунингдек ташқи омилларнинг таъсири остида қ (ташқи/иқтисодий эскириш) келиб чиқиб баҳолаш объектини кўздан кечи аниқланади. Жамланган эскириш 100 фоиздан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

Жамланган эскириш тикланиш қийматидан (коэффициент кўрсатк алмаштириш қийматидан (мутлак миқдор) фоизларда ёки улушларда аниқлани

Жамланган эскириш қуйидаги формулага мувофиқ аниқланади:

$$I_{\text{нак}} = 1 - (1 - I_{\text{физ}}) * (1 - I_{\text{функ}}) * (1 - I_{\text{вн}})$$

$I_{\text{нак}}$ — баҳолаш объекти жамланган эскиришининг коэффициент кўр

$I_{\text{физ}}$ — баҳолаш объекти жисмоний эскиришининг коэффициент кўр

$I_{\text{функ}}$ — баҳолаш объекти функционал эскиришининг коэффициент кўр

$I_{\text{вн}}$ — баҳолаш объекти ташқи эскиришининг коэффициент кўрсатк

Баҳолаш объектнинг жисмоний эскириши қуйидаги усуллардан би асосий параметрнинг ёмонлашуви усули;

норматив эскириш усули;

жисмоний эскиришни ўлчашнинг тўғридан-тўғри усули;

хронологик ёшга тузатиш киритиш усули;

тикланиш усули;

ўртача ўлчанган эскириш усули;

ёшни ва қилинган капитал таъмирлашларни ҳисобга олиш усули;

эксперт-тахлилий усул.

Асосий параметрнинг ёмонлашуви усули жисмоний эскириш баҳ бир фойдаланиш параметрининг (унумдорлиги, аниқлиги, қуввати, ёнилги с намоён бўлишини назарда тутати. Агар мазкур турдаги машина/ускунал топилган бўлса, у ҳолда жисмоний эскириш қуйидаги тартибда ҳисобланади

Баҳоловчи

5

Харажат ёндашувини қўлаганда баҳолаш объектнинг қиймати жамланган эскиришни чегирган ва ташқи қимматлашувни ҳисобга олган ҳолда баҳолаш объектнинг тикланиш қиймати (алмаштириш қиймати) сифатида аниқланади. Баҳолаш объекти қийматини ҳисоблаш формуласи:

$$C = C_T \times (100\% - I_{\text{эск}})$$

10

Бу ерда: C_T — баҳолаш объектнинг тикланиш қиймати ёки алмаштириш қиймати;

15

$I_{\text{эск}}$ — баҳолаш объектнинг жамланган эскириши, фоизда.

Хоразм вилоят «Тоза Худуд» ДУК томонидан тақдим килинган Техника ва автомашиналарини техник ҳолатини кўриқдан ўтказиш далолатномаси ҳамда техник ҳолатини аниқлаш жадвалига асосан эскириши куйидагича.

20

25

30

35

40

45

50

55

60

65

70

75

80

85

90

97,5

100

№	Номи	Давлат рақами	Тикланиш қиймати (сўм)	Эскириш фоизи	Баҳолаш қиймати (сўм)
1	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ✓	90 928 LAA	730 000 000	70	219 000 000
2	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ↓	90 930 LAA	730 000 000	70	219 000 000
3	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ✓	90 893 QAA	730 000 000	70	219 000 000
4	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз) ✓	90 291 YAA	894 000 000	60	357 600 000
5	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ✓	90 894 QAA	730 000 000	70	219 000 000
6	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ↓	90 682 ABA	730 000 000	55	328 500 000
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ↓	90 895 QAA	730 000 000	70	219 000 000
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ✓	90 061 LAA	730 000 000	75	182 500 000
9	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз) ✓	90 374 NAA	894 000 000	70	268 200 000
10	ISUZU NQR 71 PL (сомасвал) ↓	90 946 LAA	545 000 000	70	163 500 000
11	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ↓	90 892 QAA	730 000 000	70	219 000 000
12	ISUZU NQR 71 PL (крюковой погруз) ↓	90 874 YAA	999 000 000	60	399 600 000
13	WZ 30-25 Юклагич	90 320 DA	550 000 000	70	165 000 000
14	Шангун СД16 Булдозер	90 317 DA	1 160 000 000	60	464 000 000
15	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ↓	90 164 BBA	730 000 000	55	328 500 000
16	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ↓	90 365 CBA	730 000 000	20	584 000 000
17	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ↓	90 638 CBA	730 000 000	5	693 500 000
18	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ↓	90 806 CBA	730 000 000	5	693 500 000
19	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ↓	90 813 CBA	730 000 000	5	693 500 000
20	ISUZUNPR82LKL5V AY Ассенизатор ↓	90791UAA	540 000 000	60	216 000 000

6.5. Даромад ёндашувида баҳолаш.

Даромад ёндашуви машина ва ускуналарнинг жорий қийматини улардан фойдаланишдан (эксплуатация қилишдан) олинган келгусидаги даромадларнинг йиғиндиси сифатида аниқлашга асосланади.

11-сон МБС доирасида даромад ёндашуви куйидаги усулларни қўллаш йўли билан амалга оширилади:

фойдани тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули;

колдиқ усули;

тенг самарали функционал аналог усули.

Даромад ёндашуви усуллари баҳолаш объектдан фойдаланишдан соф операцион даромад миқдорини капиталлаштиришга асосланган.

Соф операцион даромад операцион харажатлар суммасини ялпи даромаднинг йўли билан аниқланади. Бунда, шунингдек, соф операцион даромаднинг миқдори учун пул устамасидан тозаланган бўлиши зарур.

Соф операцион даромаднинг ўртача йиллик миқдорига жорий молия объектнинг юкланганлигини ҳисобга олган ҳолда тузатиш киритилади.

Даромадни тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули қуйидаги формула оширилади:

$$C = \frac{\text{ЧОД}}{R_k} \text{ бу ерда:}$$

C — баҳолаш объектнинг қиймати;

ЧОД — соф операцион даромад;

R_k — капиталлаштириш ставкаси (коэффициент ифодасида).

Ушбу автомашина кишлоқ хўжалик техникаларни баҳолаш жараёнида қўлланган бўлган даромадларни аниқлашни имкони бўлмаганлиги сабабли даромад ёндашув

6.6. Қиёсий ёндашувида баҳолаш.

Қийматни қиёсий ёндашув билан ҳисоблаш қуйидаги кетма-кетликда амалга оширилади: бозорни тадқиқ этиш, аналог-объектлар бўйича ахборотни таҳлил қилиш ва баҳолаш; қиёслаш аналогларини танлаш; қиёслаш бирликларини аниқлаш; қиёслаш элементларини танлаш; қийматни ҳисоблаш усулларини танлаш; қиёслаш элементлари бўйича тузатишларни ҳисоблаш; аналог-объектлар нархига (қийматига) тузатишлар киритиш; баҳолаш объекти қийматини аниқлаш.

Машина ва ускуналар бозори аналог-объектларга доир битимлар (таклифлар) баҳолаш мақсадида тадқиқ ва таҳлил қилинади.

Қиёсий ёндашув усулларини қўллашда камида 2 та аналог-объект тўғрисида баҳолаш

Қиёслаш бирликлари баҳолаш объекти ва аналог-объектлар тўғрисида баҳолаш аниқланади.

Қуйидагилар машина ва ускуналар қийматини баҳолашда асосий қиёслаш бирликлари: техник тавсифлар — унумдорлиги ёки қуввати, юк кўтариши, юк торттириши, аниқлик тоифаси, автоматлаштириш даражаси ва ҳ.к.;

қўлдан чиқариш тартиби, фойдаланиш тартиби — автоматик, ярим автоматик ёки ноавтоматик фойдаланиш тартиби, ишлаши, чидамлилиги, таъмирга яроқлилиги, бут сақланганлиги ва ҳ.к.;

конструктив тавсифлар — массаси, оғирлиги, асосий конструктив материалларнинг иктисодий тавсифлар — машиналар вақт бирлигида, маҳсулот ёки қўрсатганда турли захиралар сарфланиши.

Баҳоловчи ўзида мавжуд ахборот ва баҳолаш объектнинг хусусиятларига баҳолаш объектнинг бошқа тавсифларидан ҳам қиёслаш бирликлари сифатида фойдаланиши мавжуд.

Баҳолаш объекти ва аналог-объектларни қиёслаш бирлиги бўйича қиёслаш элементлари танланади:

мулккий ҳуқуқлар — баҳолаш объекти ва (ёки) аналог-объектлар сотилганда баҳолаш таҳлил қилинади;

молиялаштириш шартлари — баҳолаш объекти ва (ёки) аналог-объектнинг қўрсатадиган тўлов шартлари (бўлиб тўлаш, кредит, лизинг в.б.) таҳлил қилинади;

бозор ҳолати (сотиш вақти) — аналог-объектларга нархларнинг ўзгариши таҳлил қилинади;

сотиш шартлари — сотувчи ва харидор ўртасидаги бозорга хос бўлмаган мулккий ҳуқуқлар; физик тавсифлар — баҳолаш объекти ва аналог-объектларнинг техник-қиймати таҳлил қилинади ва ҳисоби юритилади.

Ҳажмлардаги, конструктив қисмлардаги (элементлардаги) таҳлил қилинади (эскириш фоизи), жорий фойдаланиш хусусияти, қўшимча бутланиши ва бошқа фарқлар таҳлил қилинади.

Фойдаланиш шартлари — баҳолаш объекти ва аналог-объектлардан фойдаланиш шартлари (фойдаланиш, функционал фойдаланиш), шунингдек мазкур фарқларнинг аналог-объектлар билан аниқланади;

баҳолаш объектнинг нархига таъсир кўрсатувчи бошқа қиёслаш элементлари таҳлил қилинади.

Қиёслаш элементларини танлаш ушбу Методиканинг 5-боби талабларини қўйилади.

Физик тавсифларни қиёслаш элементлари сифатида икки гуруҳга ажратилади: баҳолаш объектнинг конструкциясига (стандарт бутланишига) тегишли ва

томонидан ўрнатилган туркум бутлаш қисмларининг мавжуд эмаслиги, қўшимча бутлаш билан ишлаб чиқариладиган конструкциянинг жиддий ўзгартирилганлиги билан боғлиқ таҳлил қилинади.

дан айирмаси (бросаж) баҳолаш объектининг ҳақиқатдаги техник ҳолатига тегишли бўлган (баҳолаш объектидан фойдаланишнинг узлуксизлиги режими, баҳолаш объекти асосий тизимлари ва қисмларининг жиддий бўлмаган фойдаланиш нуксонлари, фойдаланишдаги, авариявий жиддий шикастланиш ва нуксонлар, баҳолаш объектининг сифатининг (қийматининг) йўқотилиши билан боғлиқ тузатишлар).

Қийсий ёндашув куйидаги усулларнинг биридан фойдаланган ҳолда амалга оширилади:
сотишларни тўғридан-тўғри қийслаш усули;
статистик таҳлил усуллари.

Сотишларни тўғридан-тўғри қийслаш усулини қўллашда баҳоловчи худди шундай объектларнинг нархлари тўғрисида ва/ёки сотиш ҳақидаги таклифлари тўғрисида ахборотга эга бўлиши керак.

Худди шундай объектининг нархи (ёки сотиш ҳақидаги таклифи) баҳолаш объектининг қийматини баҳолаш учун асос бўлиб хизмат қилади. Ўрин босувчининг тўлиқ қиймати тузатишлар ёрдамида баҳолаш объектларига мослаштирилган аналогнинг нархига тенгдир.

Сотишларни тўғридан-тўғри қийслаш усули аналогларнинг нархларига тегишли тузатишларни киритиш билан куйидаги формулага биноан амалга оширилади:

$$C = C_{ан} * K_{Фв} / (1 - K_{из}) * K_1 * K_2 * K_3 * \dots * K_n + / - C_{доп},$$

бу ерда:

C — баҳолаш объектининг нархи;

$C_{ан}$ — аналог объектининг нархи;

$K_{Фв}$ — аналоглар нархларининг вақт омили бўйича (ишлаб чиқарилган пайтидан бошлаб баҳолаш пайтигача) ўзгаришини ҳисобга олувчи коэффицент;

$K_{из}$ — ишлаб чиқарилган пайтидан бошлаб баҳолаш пайтигача фойдаланиш даврида аналогнинг жисмоний эскиришини ҳисобга олувчи коэффицент;

$K_1 * K_2 * K_3 * \dots * K_n$ — баҳоланаётган объект ва аналогнинг параметрлари қийматидаги фарқларни ҳисобга олувчи тузатувчи коэффицентлар;

$C_{доп}$ — аналог-объект қўшимча қурилмаларнинг мавжудлиги билан фарқланиб турадиган нарх.

Баҳолаш объекти ва аналогларнинг жисмоний ҳолатига тузатишлар (ишлаб чиқарилган пайтидан бошлаб баҳолаш пайтигача фойдаланиш даврида аналогнинг жисмоний эскиришини ҳисобга олувчи тузатиш):

$$K_{из} = \frac{(1 - I_{объект})}{(1 - I_{аналог})} \text{ бу ерда:}$$

$K_{из}$ — эскиришга тузатиш киритувчи коэффицент;

$I_{объект}$ — баҳолаш объекти жисмоний эскиришининг коэффицент кўрсаткичи;

$I_{аналог}$ — аналог-объект жисмоний эскиришининг коэффицент кўрсаткичи.

Автомашина кишлок хўжалик техникаларнинг таққослаш усули бўйича баҳолашда Ўзбекистон Республикасидаги бозорларда сотилган расмий манбаларда кўрсатилмаганлиги ва интернет тармоғидаги маълумотларни ўрганиб чиқилганда ушбу объектга ўхшаш объектни сотилганлиги ҳақидаги маълумотлар www.bibi.uz, www.avtozor.uz, www.goldenpages.uz, веб – саҳифаларида мавжуд эмас. Шу сабабли қийсий ёндашувда баҳолаш ишларидан воз кечилди.

VII. Қўлланилган баҳолаш ёндашувларининг натижаларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш объектининг якуний қийматини аниқлаш

Баҳолаш натижаларини мувофиқлаштириш ҳамда баҳолашнинг турли ёндашувларини қўллаб олинган натижаларни ўлчаш ва қийслаш йўли билан баҳолаш объектининг якуний қийматини аниқлаш куйидаги усуллардан бири ёрдамида амалга оширилади:

мантикий мувофиқлаштириш усулида баҳоловчи амалга оширадиган таҳлил асосида, барча мумкин параметрларни ҳисобга олган ҳолда солиштирма ўлчамларни танлашдан иборат. Баҳоловчи томонидан устувор ёндашув белгиланади, қолган ёндашувларнинг натижаларидан эса устувор ёндашув ёрдамида олинган натижани текшириш ва унга тузатиш киритиш учун фойдаланилади;

математик ўлчаш усулида баҳолашга турлича ёндашувлар билан олинган натижаларнинг натижаларини аниқлаш учун бир нечта мезонлардан фойдаланилади, уларнинг ёрдамида қўлланилган ҳисоблаш усулининг афзалликлари ёки камчиликлари муайян объектни баҳолаш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда тавсифланади.

Улушларни аниқлашда баҳоловчи куйидаги асосий омилларни таҳлил қилиши лозим:
баҳолаш мақсадини ва баҳолаш натижаларидан фойдаланиш мўлжалини;

баҳолаш объектининг хусусиятини;

таҳлил ва ҳисоб-китоблар ўтказилишига асос бўлган ахборотнинг батафсиллигини;

баҳолаш ёндашуви баҳолаш объектига ўхшаш объектларнинг қоида тарикасидаги харидорлари ва сотувчилари мотивациясини акс эттиришга қодирлигини;

баҳолаш ёндашуви бозор конъюнктурасини ҳисобга олишга қодирлигини.

Баҳолаш объекти қийматининг якуний миқдори куйидаги формула бўйича аниқланади:

$$C_{ис} = (C_d * K_1) + (C_e * K_2) + (C_s * K_3),$$

бу ерда:

$C_{ис}$ — баҳолаш объектининг якуний киймати;

C_1, C_2, C_3 — тегишинча даромад, қийсий ва харажат ёндашувлари ба

K_1, K_2, K_3 — ҳар бир баҳолаш ёндашуви учун танланган тегиш коэффициентлар.

Бунда қуйидаги шарт бажарилиши лозим:

$$K_1 + K_2 + K_3 = 1$$

Тўпланган ахборот натижасининг тасдиғини ва тегишли ҳисоб-баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботда баҳоловчининг баҳолаш объекти киймати этилади.

Улушларни аниқлашда баҳоловчи қуйидаги асосий омилларни та

Курсаткичлар	Харажат ёндашуви
баҳолаш мақсадини ва баҳолаш натижаларидан фойдаланиш мўлжали.	1,00
баҳолаш объектининг хусусияти.	1,00
таҳлил ва ҳисоб-китоблар ўтказилишига асос бўлган ахборотнинг батафсиллиги	1,00
баҳолаш ёндашуви баҳолаш объектига ўхшаш объектларнинг одатдаги харидорлари ва сотувчилари мотивациясини акс эттиришга қодирлиги	1,00
баҳолаш ёндашуви бозор конъюнктурасини ҳисобга олишга қодирлиги	1,00
Ёндашувларнинг солиштирма оғирлиги.	1,00

Бизга тақдим этилган ва тўпланган маълумотларга асосан, натижаларига кўра, Хоразм вилоят «Тоza худуд» давлат унитар корхона бириктирилган техника ва автомашиналарини давлат-хусусий шерикчи баҳолаш киймати қуйидагича:

№	Номи ва русуми	Давлат рақам белгиси	Ишлаб чиқарилган йили
1	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 928 LAA	2014
2	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 930 LAA	2014
3	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 893 QAA	2015
4	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 291 YAA	2018
5	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 894 QAA	2015
6	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 682 ABA	2019
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 895 QAA	2015
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 061 LAA	2013
9	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 374 NAA	2014
10	ISUZU NQR 71 PL (сомасвал)	90 946 LAA	2014
11	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 892 QAA	2015
12	ISUZU NQR 71 PL (крюковой погруз)	90 874 YAA	2018
13	WZ 30-25 Юклагич	90 320 DA	2014
14	Шантуи СД16 Булдозер	90 317 DA	2014
15	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 164 BBA	2019
16	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 365 CBA	2020
17	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 638 CBA	2021
18	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 806 CBA	2021
19	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 813 CBA	2021
20	ISUZUNPR82LKL5VAY Ассенизатор	90791UAA	2017
ЖАМИ:			

Баҳоловчи

Сифат тўғрисида баёнот:

- мазкур баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботда баён этилган барча фактлар тўғри ва ҳаққонийдир;
- амалга оширилган таҳлил, билдирилган фикрлар ва чиқарилган хулосалар баҳоловчиларнинг ўзинга қарашли ва фақат мазкур баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботда айтиб қўйилган фаразлар ва чекловчи шартлар доирасида ҳақиқийдир;
- баҳолаш объектида баҳоловчининг жорий манфаатлари ҳам, бўлгуси манфаатлари ҳам мавжуд эмас ва у битимдан манфаатдор тарафларга нисбатан ҳолисона ва беғараз иш кўрган;
- баҳоловчига тўланадиган ҳақ баҳолаш объекти қийматининг якуний миқдорига, шунингдек баҳоловчи ёки учинчи тараф мазкур баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботдан фойдаланиши натижасида юз бергани мумкин бўлган воқеаларга боғлиқ эмас;
- таҳлил, фикр-мулоҳазалар ва хулосаларни олиш, мазкур ҳисоботни тузиш Ўзбекистон Республикасининг "Баҳолаш фаолияти тўғрисида"ги Қонуни ва МБС талабларига тўла мувофиқ тарзда амалга оширилган.

Баҳоловчилар томонидан аниқланган қиймат Ўзбекистон Республикасининг «Баҳолаш фаолияти тўғрисида»ги қонунининг 18-моддасига асосан тавсия хусусиятига эга бўлиб, мулкни қийматини мулкни тасарруф этувчи ўз манфаатларидан келиб чиққан ҳолда белгилайди.

Баҳоловчи:

Б.Саттаров

VIII -Бўлим. ФОЙДАЛАНИЛГАН МАНБАЛАР РЎЙХАТИ

1. ЎзР 1999 йил 19 августдаги 811-1 сонли «Баҳолаш фаолияти тўғрисида»ги қонуни.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 4 июндаги 3239-сон билан рўйхатдан ўзгаришга ўтказилган Ўзбекистон Республикасининг ягона миллий баҳолаш стандарти.

I Бўлим. Баҳолаш фаолиятида фойдаланиладиган принциплар, атамалар ва тарифлар (1-сон МБС)

II Бўлим. Баҳолашга оид вазифа (2-сон МБС)

III Бўлим. Баҳолаш жараёнида ўтказиладиган ўрганишлар ва таҳлиллар (3-сон МБС)

IV Бўлим. Баҳолаш ҳақидаги ҳисоботни тузиш (4-сон МБС)

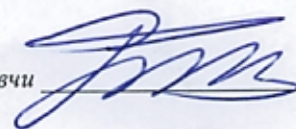
V Бўлим. Баҳолаш базалари (5-сон МБС)

VI Бўлим. Баҳолаш ёндашувлари ва усуллари (6-сон МБС)

VII Бўлим. Машина ва ускуналари баҳолаш (11-сон МБС)га ҳамда 1 — 6-сон МБСлари талаблари асосида амалга оширилади

IX. Бўлим. ИЛОВАЛАР

- Техника ва автомашиналарининг қайд этиш гувоҳномаларидан нусхалар
- Техника ва автомашиналарининг куздан кечириш далолатномасидан нусха;
- Интернет саҳифаларидан олинган прайс варақлар;
- Баҳолаш объектининг фото суратлари;
- Баҳоловчи мутахассис малака сертификати ва сугурта полиси нусхалари;
- Ассоциациясига аъзолиги тўғрисидаги сертификатидан нусха;

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI EKOLOGIYA VA ATROF-MUHITNI MUHOFAZA QILISH DAVLAT QO'MITASI

100043, Toshkent sh., Chilonzor tumani, Bunyodkor shoh ko'chasi, 7a-uy. tel.: 71-207-11-02, faks: 71-236-02-32 veb-sahifa: <http://www.eco.gov.uz>, elektron pochta: info@uznature.uz

2022-yil "14" 04

01.04/1.611 - son

Toshkent sh.

Хоразм вилояти Экология ва атроф мухитни муҳофаза қилиш бошқармаси

Хоразм вилояти "Тоза ҳудуд" ДУҚга

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 сентябрдаги "Машиний ва қурилиш чикиндилари билан боғлиқ ишларни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-4845-сон Қарори ижросини таъминлаш мақсадида, машиний чикиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик (кейинги ўринларда - ДХШ) асосида амалга ошириш юзасидан Хоразм вилоятида хусусий сектор учун 100 фонзга етказиш режалаштирилган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 28 апрелдаги 259-сон қарори билан тасдиқланган "Давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини амалга ошириш тартиби тўғрисида"ги Низом талабларига кўра, ДХШ лойиҳа концепцияси давлат таъаббуси билан Давлат экология кўмитаси томонидан босқичма-босқич ишлаб чиқиб, оқлонга қўйилмоқда.

Юқоридасилардан келиб чиқиб, Сиздан вилоят "Тоза ҳудуд" ДУҚ баъзидаги барча маҳсул ва транспорт воситалари нархларини ҳозирги кун буйича баҳоловчи давлат таъаббуси томонидан ўрнатилган тартибда баҳолатиб, натижаси ҳақиқати тегиниб қўйилганлигини ҳамда МФЙлар буйича маълумотларини таъсир хатга илова қилиш бўйича намунавий жадвалларга мувофиқ жорий йилнинг 20 апрель кўнга қалар Давлат экология кўмитасига тақдим қилишингизни сўраймиз.

Илова 2 барақда

Ране ўринбосари

И. Боқижонов

Телефон: 71-207-11-02
Факс: 71-236-02-32

XORAZM VILOYATI	
"TOZA HUDDUD" DAVLAT UMUMIY	
KORXONASI	
KIRIM №	14
SANA	14 04 2022

№	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв	Тайв						
1	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90961AAA	2013	257 093 686,59	10 693 715,30	10 693 715,30	304 984 215,00	374 692	3 048 17	Белый (OK)	AAF3140837	Бук	75	308 890	3 140 30	Белый (OK)	AAF0409469	Бук	60	Носят			
2	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90961AAA	2013	257 093 686,59	10 693 715,30	10 693 715,30	304 984 215,00	374 692	3 048 17	Белый (OK)	AAF3140837	Бук	75	308 890	3 140 30	Белый (OK)	AAF0409469	Бук	60	Носят			
3	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90961AAA	2013	257 093 686,59	10 693 715,30	10 693 715,30	304 984 215,00	374 692	3 048 17	Белый (OK)	AAF3140837	Бук	75	308 890	3 140 30	Белый (OK)	AAF0409469	Бук	60	Носят			
4	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90961AAA	2013	257 093 686,59	10 693 715,30	10 693 715,30	304 984 215,00	374 692	3 048 17	Белый (OK)	AAF3140837	Бук	75	308 890	3 140 30	Белый (OK)	AAF0409469	Бук	60	Носят			
5	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90961AAA	2013	257 093 686,59	10 693 715,30	10 693 715,30	304 984 215,00	374 692	3 048 17	Белый (OK)	AAF3140837	Бук	75	308 890	3 140 30	Белый (OK)	AAF0409469	Бук	60	Носят			
6	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90961AAA	2013	257 093 686,59	10 693 715,30	10 693 715,30	304 984 215,00	374 692	3 048 17	Белый (OK)	AAF3140837	Бук	75	308 890	3 140 30	Белый (OK)	AAF0409469	Бук	60	Носят			
7	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90961AAA	2013	257 093 686,59	10 693 715,30	10 693 715,30	304 984 215,00	374 692	3 048 17	Белый (OK)	AAF3140837	Бук	75	308 890	3 140 30	Белый (OK)	AAF0409469	Бук	60	Носят			
8	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90961AAA	2013	257 093 686,59	10 693 715,30	10 693 715,30	304 984 215,00	374 692	3 048 17	Белый (OK)	AAF3140837	Бук	75	308 890	3 140 30	Белый (OK)	AAF0409469	Бук	60	Носят			
9	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90961AAA	2013	257 093 686,59	10 693 715,30	10 693 715,30	304 984 215,00	374 692	3 048 17	Белый (OK)	AAF3140837	Бук	75	308 890	3 140 30	Белый (OK)	AAF0409469	Бук	60	Носят			
10	Самосвал	ISUZU NPR 82 L	90964LAA	2014	279 374 876,82	30 013 886,07	30 013 886,07	47 313 316,84	1 881 40	10 665 30	Белый (OK)	AAF2915413	Бук	70	3 088 90	3 140 30	Белый (OK)	AAF0409469	Бук	60	Носят			
11	Муторавоз	ISUZU NOR 71 PL	90892QAA	2015	290 661 901,92	97 716 038,13	97 716 038,13	224 107 195,77	3 746 11	760 568	Белый (OK)	UZ-AA 097003	Бук	70	10 359 12	10 359 12	Сарик				Носят			
12	Кроковой погруз	ISUZU NOR 71 PL	90874YAA	2018	444 569 836,11	224 107 195,77	224 107 195,77	60 667 223,69	12 140 015 13	3 151 82	Белый (OK)	AAF1265475	Бук	55	3 163 47	3 163 47	Белый (OK)	AAF2206234	Бук	20	Носят			
13	Автопорушок	WZ 30-25	90320BDA	2014	309 448 598,79	60 667 223,69	60 667 223,69	248 652 949,91	OBD0860	3 180 000	Белый (OK)	AAF3514475	Бук	5	3 183 63	3 183 63	Белый (OK)	AAF3833635	Бук	5	Носят			
14	Булавар	Шантунь СД16	90317DA	2014	529 892 816,10	248 652 949,91	248 652 949,91	292 880 367,00	OBN421	3 180 000	Белый (OK)	AAF3514475	Бук	5	3 183 63	3 183 63	Белый (OK)	AAF3833635	Бук	5	Носят			
15	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90164BBA	2019	484 153 956,00	580 000 000,00	580 000 000,00	580 000 000,00	OGL344	3 184 11	Белый (OK)	AAF3833640	Бук	5	4 018 86	4 018 86	Белый (OK)	AAF3116032	Бук	60	Носят			
16	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90365CBA	2020	559 394 000,00	478 244 000,00	478 244 000,00	580 000 000,00	OHN084	3 184 11	Белый (OK)	AAF3833640	Бук	5	4 018 86	4 018 86	Белый (OK)	AAF3116032	Бук	60	Носят			
17	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90638CBA	2021	580 000 000,00	580 000 000,00	580 000 000,00	580 000 000,00	OHN397	4 018 86	Белый (OK)	AAF3116032	Бук	60							Носят			
18	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90806CBA	2021	580 000 000,00	580 000 000,00	580 000 000,00	580 000 000,00	OHN397	4 018 86	Белый (OK)	AAF3116032	Бук	60							Носят			
19	Муторавоз	ISUZU NQR 71 PL	90813CBA	2021	580 000 000,00	580 000 000,00	580 000 000,00	580 000 000,00	OHN397	4 018 86	Белый (OK)	AAF3116032	Бук	60							Носят			
20	Ассенизатор	ISUZUNPR82LKL5VAV	90791UAA	2017	362 334 148,23	197 447 581,40	197 447 581,40																	
Жами:																								
											7 786 479 493,91				4 350 634 257,56									

И.Рахмонов
 А.Эрназаров
 Б.Рахмонов

Хоразм вилоят "Тош ҳудуд" ДУК директори
 Хоразм вилоят "Тош ҳудуд" ДУК бош муҳалифи
 Хоразм вилоят "Тош ҳудуд" ДУК бош ҳисоби

Registrlash va raqam: №052

BAHOLOVCHI TASHKILOTLAR ASSOCIATSIYASI

BAHO

ASSOCIATION OF EVALUATION ORGANIZATIONS

SERTIFIKAT

Ushbu sertifikat

"URGANCH BAHOLASH VA KONSALTING"

baholovchi Tashkilotlar Assosiat-siyasining

a'zolarini tasdiqlaydi

Signature

Ushbu sertifikatning berilganligi haqida

Toshkent

YURIDIK SHAXSNI DAVLAT RO'YHATIDAN O'TKAZISH TO'G'RSIDA

GUVOHNOMA

Reestr tartib raqami № 4607 № 5461
2012 йил 7 февраль

Mazkur guvohnoma juridik shaxs "URGANCH BAHOLASH VA KONSALTING" mabsumiyati tashkilotining jamoatiga berilgan

Tashkiliy-huquqiy shakli:	TXSH 1152
Mulkchilik shakli:	MSH 142
Pochta manzili:	MHOBT 1733401
Juridik shaxs kodi:	KDT 21847868
Tarixiy kodi:	XXTUT 84500
Sodiq tuzatishning identifikatsiya raqami:	CTIP 302198718
Kuymaqa mabsumotlar DMBT (COOLU) kodi:	07774

Ushbu shaxs Xotimoliy xuzuridagi Tadbirkorlik sub'yektlarini ruyhatidan otkazish inspektoratiga bo'shligi

O. Abduvaliev

ной
о
а

илили,

1ЧЖ
таров

наси
ва
чун

APEX INSURANCE COMPANY

ПОЛИС № 84701210/12100336
СТРАХОВАНИЕ ГРАЖДАНСКОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ОЦЕНЩИКОВ

Этот полис выдан в соответствии с Законом Республики Узбекистан от 20.04.2019 года и в соответствии со статьями 13 и 14 Закона Республики Узбекистан от 20.04.2019 года о страховании гражданской ответственности оценщиков, предоставляющих страховую защиту:

Объект: [ООО "URGANCH BAHOLASH VA KONSALTING"]
 № полиса: [№ 84701210/12100336 от 19.08.2021 г.]
 Дата начала действия: [с 09.09.2021 по 31.08.2022 г. (оба даты включительно)]
 Место действия: [Республика Узбекистан]
 Сумма покрытия: [Сумма покрытия по № 84701210/12100336 от 19.08.2021 г.]
 [2 000 000 000,00 (два миллиона) сум.]
 Максимальная сумма выплаты: [2 000 000 000,00 (два миллиона) сум. по каждому страховому случаю]
 № претензии: []
 Как оценивать и возмещать ущерб: []
 Сумма выплаты: [2 000 000,00 (два миллиона) сум. НДС и процентов на сумму.]

Этот полис действует до выплаты страхового возмещения в соответствии со статьями 13 и 14 Закона Республики Узбекистан от 20.04.2019 года и до истечения срока действия полиса (оба даты включительно).

Для получения информации об условиях страхования и тарифах по телефону: []
 Контактный офис: [99871] 203 0808 Туркестанский филиал: [99894] 375 11 12
 При этом, необходимо соблюдать следующие условия:
 1. Полис действует только в Республике Узбекистан.
 2. Полис действует только в отношении гражданской ответственности оценщиков.

Дата выдачи: 19 августа 2021 г.

www.apexinsurance.uz

Hisob seriyasi BS 003 Tartib raqami 00325

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT AKTIVLARINI BOSHQARISH AGENTLIGI

BAHOLOVCHINING MALAKA SERTIFIKATI

0517 - sonli

Toshkent sh. 2020 y. 30 noyabr

O'zbekiston Respublikasi Davlat aktivlarini boshqarish agentligi tomonidan

SATTAROV BAXRAM DJABBAROVICH ga

164 49 25232 Xotimoliy viloyati Urganch shahri 03 noyabr 2021 yil 7 martda berilgan.

Amal qilish muddati: 2020 yil 30 noyabrdan 2023 yil 30 noyabrgacha kelib chiqqan.

O'zbekiston Respublikasi hududida ruyxatga olingan baholash tashkiloti tomonidan malika baholashga ruxsat beriladi va sertifikatlangan baholovchi to'rafi beriladi.

O'zbekiston Respublikasi Davlat aktivlarini boshqarish agentligi (vakolatli shaxs) *T.N. Nabiyev* T.N. Nabiyev

Baholovchi malaka sertifikatining amal qilish muddati: 20 y. dan 20 y. gacha uzaytirilgan.

Imzo: M.O.

"Urganch baxolash va konsalting" MCHJ
Ушбу ҳисобот "УО" ёрақдан эборат
бўлиб муҳрланган

«Urganch baholash va konsaltingi»
Mas'uliyati cheklangan jamiyati

UBK

Общество с ограниченной
ответственностью
«Urganch baholash va konsalting»

Urganch baholash va konsalting

Урганч ш. Й.Бобожонов кўчаси 8-уй, х/р: 20208000704955147001, «INFIN BANK» Хоразм вилоят филиали,
МФО: 01129, СТИР: 302198718, Тел.: +99895-606-55-22; E-mail: ubk2012@mail.ru

ТАСДИКЛАЙМАН:

«Urganch baholash va konsalting» МЧЖ

BAHOLASH VA KONSALTING

MAS'ULIYATI CHEKLANGAN JAMIYATI

Б.Самтаров

«26» апрел 2022 йил

Хоразм вилоят «Тоза худуд» давлат унитар корхонаси
Тупроққалъа туман филиалига бириктирилган
автомашиналарини давлат-хусусий шерикчилик учун
қийматини аниқлаш тўғрисида

БАХОЛАШ ҲИСОБОТИ

Рўйхатга олинган рақам №71/02-UBK, 2022 йил.

БАХОЛАНАЁТГАН ОБЪЕКТ МАНЗИЛИ: Урганч шаҳар Э.Раҳим кўчаси 118-уй.

БАХОЛАШ МАҚСАДИ: Давлат-хусусий шерикчилик учун.

АНИҚЛАНАЁТГАН ҚИЙМАТ ТУРИ: Бозор қиймати

БАХОЛАШ ҲИСОБОТИНИ ТУЗИШ СANAСИ: 26.04.2022 йил.

БУЮРТМАЧИ: Хоразм вилоят «Тоза Худуд» ДУК

МУЛКЧИЛИК ШAKЛИ: Давлат мулки.

БАХОЛОВЧИ ТАШКИЛОТ: «Urganch baholash va konsalting» МЧЖ
Ассоциацияга аъзолиги сертификати: №052, рақам

Урганч – 2022 йил

«Urganch baholash va konsaltingi»
Mas'uliyati cheklangan jamiyati

Общество с ограниченной ответственностью
«Urganch baholash va konsalting»

Urganch baholash va konsalting

Urganch sh. Y. Bobojonov kuchi 8-uy, x/p: 20208000704955147001, «INFIN BANK» Xorazm viloyat filiali, MFO: 01129, STIP: 302198718, Tel.: +99895-606-55-22; E-mail: ubk2012@mail.ru

№71

16 - апрел 2022 йил.

Хоразм вилоят «Тоза Худуд» ДУКга

«Urganch baholash va konsalting» МЧЖ билан тузилган 16.04.2022 йилдаги №226841-сонли шартномага асосан Хоразм вилоят «Тоза худуд» давлат унитар корхонаси Тупроккаля туман филиалига бириктирилган автомашиналарини давлат-хусусий шерикчилик учун баҳолаш ишлари «Urganch baholash va konsalting» МЧЖ томонидан амалга оширилди.

Ушбу хисобот баҳоловчиларнинг баҳоланаётган мол-мулки тўғрисидаги профессионал фикрини ифодалайди ва мол-мулк бир қўлдан бошқа қўлга хисоботда кўрсатилган баҳода ўтишини кафолатламайди. Баҳолаш натижаларини бошқа мақсадларда фойдаланиш мумкин эмас. Баҳолаш вақтида баҳоланаётган объектнинг қиймати тўғрисида олинган натижалар – бозорда юзага келган ўзига хос иктисодий хусусиятларини ва жорий бозор ҳолатини инобатга олган ҳолда акс эттирилди.

Баҳолаш санаси 21.04.2022 йил ҳолатига.

Бюроtmачи томонидан тақдим этилган бошланғич маълумотларга асосан олиб борилган ҳисоб-китоб натижаларига кўра, Хоразм вилоят «Тоза худуд» давлат унитар корхонаси Тупроккаля туман филиалига бириктирилган автомашиналарини давлат-хусусий шерикчилик учун тавсия этилаётган баҳолаш қиймати куйидагича:

№	Номи ва русуми	Давлат ракам белгиси	Ишлаб чиқарилган йили	Баҳолашни қиймати Сўмда
1	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 716 МАА	2014	268 200 000
2	ISUZU NQR 71 PL (Крюковой погруз)	90 907 YAA	2018	399 600 000
3	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 509 NAA	2014	268 200 000
4	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 723 NAA	2015	268 200 000
5	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 516 NAA	2014	268 200 000
6	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 829 NAA	2015	268 200 000
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 812 CBA	2021	693 500 000
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 814 CBA	2021	693 500 000
9	ISUZUNPR82L (Ассенизатор)	90 257 VAA	2017	216 000 000
ЖАМИ:				3 343 600 000

Баҳолаш ишларини амалга ошириш жараёнида куйидаги норматив ҳужжатларга асосланди:

Баҳолаш ишларини амалга ошириш жараёнида куйидаги норматив ҳужжатларга асосланди:

➔ УЗР 1999 йил 19 августдаги 811-1 сонли «Баҳолаш фаолияти тўғрисида» ги қонуни.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 4 июндаги 3239-сон билан рўйхатдан ўтказилган Ўзбекистон Республикасининг ягона миллий баҳолаш стандарти.

I Бўлим. Баҳолаш фаолиятида фойдаланиладиган принциплар, атамалар ва тарифлар (1-сон МБС)

II Бўлим. Баҳолашга оид вазифа (2-сон МБС)

III Бўлим. Баҳолаш жараёнида ўтказиладиган ўрганишлар ва таҳлиллар (3-сон МБС)

IV Бўлим. Баҳолаш ҳақидаги ҳисоботни тузиш (4-сон МБС)

V Бўлим. Баҳолаш базалари (5-сон МБС)

VI Бўлим. Баҳолаш ёндашувлари ва усуллари (6-сон МБС)

VIII Бўлим. Машина ва ускуналарни баҳолаш (11-сон МБС)га ҳамда 1 — 6-сон МБ асосида амалга оширилади

Ушбу илова хат баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботга асосан тайёрланди ва фақатги тўлиқ матнига боғлиқ равишда, яъни ҳисоботда қабул қилинган барча фаразлар ва чекла олган ҳолда талқин қилиниши мумкин.

Баҳоловчилар томонидан аниқланган қиймат Ўзбекистон Республикаси фаолияти тўғрисида»ги қонунининг 18-моддасига асосан тавсия хусусиятига эга қийматини мулкни тасарруф этувчи ўз манфаатларидан келиб чиққан ҳолда белги

Баҳолаш ҳисоботида биз томондан аниқланган баҳолаш қийматлари ёки юр тўғрисида саволлар туғилса бизга мурожаат этишингизни сўраймиз.

Директор

Б.Саттар

Faint table with multiple columns and rows, likely a ledger or data table, but the content is illegible due to fading.

Баҳоловчи

III. АТАМАЛАР ВА ТУШУНЧАЛАР

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томониндан тасдиқланган «Машина ва ускуналар қийматини баҳолаш» (11-СОН МБС). Адлия Вазирлигининг 2020 йил 04 июндаги 3239 сон билан рўйхатдан ўтказилган.

«Ўзбекистон Республикаси мулкни баҳолаш миллий тизими. Тушунча ва аниқликлар». ДМК нинг 14.06.2006 йилдаги №01/19-19 сонли қарори билан тасдиқланган, Ўз.Рес. Адлия Вазирлиги томонидан 24.07.2006 йилда №1604 сон билан рўйхатдан ўтган.

1. Услубий кўрсатмаларда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

актив ёки активлар — баҳолашга оид вазифа (баҳолаш вазифаси) татбиқ этиладиган баҳолаш объектлари. Мазкур Стандартда «актив ёки активлар» тушунчасининг бошқача маъноси кўрсатилмаган бўлса, унинг қўлланилиши «актив», «активлар гуруҳи», «мажбурият», «мажбурият гуруҳи» ёки «активлар ва мажбуриятлар гуруҳи» маъносида ишлатилишини ҳам назарда тутати;

баҳолаш мақсади — актив қийматининг баҳолашга оид вазифада баҳолаш натижасидан қандай фойдаланилиши мўлжалланаётганлигини ҳисобга олиб белгиланган турини аниқлаш. Баҳолашнинг умумий мақсадлари молиявий ва солиқ ҳисоботи учун, миқдорнинг манфаатларини судда ҳимоя қилиш, битимларга ҳамроҳлик қилиш, гаров кредитлари бўйича қарорларни асослаш учун баҳолашни ўз ичига олади;

баҳолаш экспертизаси — қонун ҳужжатларига мувофиқ баҳолаш ҳақидаги ҳисоботларнинг ишончлилигини эксперт текширувидан ўтказиш;

баҳоловчи — белгиланган тартибда лицензияловчи орган томонидан берилган баҳоловчининг малака сертификатига эга бўлган жисмоний шахс;

бўлиши мумкин/мумкин/эҳтимол — ушбу сўзлардан фойдаланилиши баҳоловчилар тушуниши ва эътиборга олиши керак бўлган ҳаракатлар ва тартиб-таомиллар борлигини кўрсатади. Баҳоловчи бу масалаларни баҳолашга оид вазифада қандай ҳисобга олиши унинг ушбу Стандарт мақсадларига мувофиқ келадиган ҳолатларда қандай касбий мулоҳаза юритишига боғлиқ;

буюртмачи — баҳолаш ким учун олиб борилаётган бўлса, ўша шахс;

вази коэффициенти/вази — якуний қиймат ҳақида хулосани шакллантириш жараёнида муайян қиймат кўрсаткичига ишонч даражаси;

гудвилл — корхонадан алоҳида идентификация қилиниши ва баҳолиниши мумкин бўлмаган омиллар (корхона номи ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг машҳурлиги, муайян обрў ва ишга доир алоқалар мавжудлиги, жойлашган ер ва бошқа шунга ўхшаш омиллар) таъсирида вужудга келадиган номоддий актив;

дисконтлаш ставкаси — бўлғуси пул тушумларини жорий қийматга айлантириш учун фойдаланиладиган иқтисодий самара ставкаси;

жорий қиймат — тегишли дисконтлаш ставкасидан фойдаланиб, муайян санага келтирилган бўлғуси даромадлар қиймати;

интеллектуал мулк объекти — жисмоний ёки юридик шахснинг интеллектуал фаолият натижалари ҳамда фуқаролик муомаласи иштирокчиларининг товарлар, ишлар ва хизматларнинг хусусий аломатларини акс эттирувчи воситаларга бўлган мутлақ ҳуқуқи;

иштирокчи — баҳолаш ҳақида вазифада қўлланиладиган баҳолаш базаси (базалари)га мувофиқ манфаатдор иштирокчи ёки иштирокчилар. Баҳолаш базаларининг ҳар хиллиги баҳоловчига турли нуқтаи назарларни, хусусан, «бозор иштирокчилари» позицияларини (масалан; бозор қиймати, адекватли қиймат) ёки муайян мулкдор ёки потенциал харидор позициясини (масалан, инвестиция қиймати) ҳисобга олиш зарурлигини уқтиради;

капиталлаштириш ставкаси — муайян давр учун даромад миқдорини қийматга айлантириш учун фойдаланиладиган, қоида тариқасида, фоиз ҳисобида ифодаланадиган бўлувчи. Кўчмас мулк объектнинг умумий таннархи уни ишлаб чиқаришга кетган бевосита ва билвосита харажатларни ўз ичига олади.

Агар харидор кўчмас мулкни сотиб олгандан кейин кўшимча капитал харажатлар қилган бўлса, таннархни ҳисоблашда бу харажатлар сотиб олишнинг ретроспектив (ўзи учун) қийматида қўшилди. Бу харажатлар объектнинг бозор қийматида бозор уларни қанчалик мақсадга мувофиқ деб баҳолашга қараб, ўз ҳиссасини қўшади;

қиймат — сотиб олиш мумкин бўлган товарлар ёки хизматлар харидорлари ва сотувчилари қиймати олишлари эҳтимоли юқори бўлган нархга тегишли иқтисодий тушунча. Қиймат бу факт эмас, балки аниқ вақтда аниқ товарлар ва хизматларнинг танланган қиймат талқинига мувофиқ эҳтимол қилинадиган ва ҳисоблаб чиқиладиган катталиқ. Қийматнинг иқтисодий тушунчаси баҳолаш санасида ушбу товарлар эгаси бўлган ёки ушбу хизматларнинг фойдаланувчилари оладиган фойдага бозорнинг қийматини акс эттиради.

Қиймат баҳоларини тушуниш ва қўллаш учун қийматнинг тури ва талқинини шунингдек уларнинг баҳолаш бўйича топшириққа мувофиқлигини таъминлаш талқинининг ўзгариши турли мулк объектлари учун қайд қилиб қўйиладиган қиймат миқдори таъсир кўрсатиши мумкин.

Қиймат тушунчаси қандайдир битим билан боғлиқ пул суммасини назарда тутиб, қарамай, баҳоланаётган мулкнинг сотилиши, унинг баҳолаш санасида бозор қиймати таъсир кўрсатиши мумкин бўлган нархини белгилаш учун қўйиладиган қиймат миқдори бўлмайди;

қийматни баҳолаш соҳасидаги эксперт — бошқа баҳоловчи томонидан баҳоланиши ҳақидаги ҳисоботнинг ишончлилиги экспертизасини ўтказадиган ҳамда баҳоланиши ҳақидаги ҳисоботнинг ўтказмасдан эксперт хулосасида ўзининг баҳоланиши ҳақидаги ҳисоботнинг ҳолиси фикрини билдирадиган профессионал баҳоловчи;

мультипликатор — корхонанинг нархи ёки ўзгача қиймат асоси ва унинг таъсир кўрсатиши молиявий, ишлаб чиқариш ёки ашёвий кўрсаткич ўртасидаги нисбат кoeffициент;

нарх — қандайдир товар ёки хизмат учун тақлиф этилаётган, сўралаётган қиймат суммаси. Сотув нархи, у очик эълон қилинган ёки сир сақланганлигидан қатъи назар, баҳоланиши ҳисобланади. Аниқ харидорлар ва сотувчиларнинг молиявий имкониятлари, мотивлари ва манфаатларидан келиб чиқиб, товар ёки хизматга тўланган нарх товар ёки хизматнинг қийматлиги келмаслиги мумкин. Шунга қарамай, нарх қоида тарикасида ушбу товарлар ёки хизматларнинг харидор ва ёки сотувчи томонидан муайян вазиятларда ўрнатиладиган нисбий қиймат миқдори бўлади.

номоддий активлар — ташкилот томонидан улардан ишлаб чиқариш, хизматлар кўрсатиш ёки товарларни сотиш жараёнида фойдаланиши мақсадида ёхуд функцияларни амалга ошириш учун узок муддат мобайнида тутиб туриладиган, мазмунга эга бўлмаган идентификацияланувчи мол-мулк объектлари;

натижаларни ўлчаш — қоида тарикасида турли ёндашувларни қўллаш билан турли қиймат кўрсаткичларини таҳлил қилиш ва мувофиқлаштириш жараёни;

пул оқими — муайян давр мобайнида актив, активлар гуруҳи, қиймат яратиладиган пул маблағлари оқими;

салмоқли/аҳамиятли/жиддий (ёки муҳим) — баҳоланиши жихатларининг (шу жумладан, дастлабки маълумотлар, фаразлар, шунингдек қўлланиладиган усуллар) нуктаи назаридан аҳамиятлилиги, уларни қўллаш ва ёки уларнинг баҳоланишига фойдаланувчиларининг иқтисодий ёки бошқа қарорларига таъсир кўрсатади;

таннарх — товар ёки хизматни харид қилиш, яратиш ва ишлаб чиқаришнинг йиғиндисидан иборат;

тиклаш қиймати — баҳоланиши объектига ўхшаш янги объектни ўхшаш технологиялардан фойдаланиб яратиш харажатлари суммаси;

ўрнига белгилаш қиймати — баҳоланиши объектига ўхшаш фойдали хос объектни замонавий материаллар ва технологиялар ёрдамида яратиш харажатлари суммаси;

харажатлар — товар ёки хизматни яратиш ёки ишлаб чиқариш учун ресурслар миқдорининг пуллик ифодаси. Харидор томонидан товар ёки хизматни яратиш учун уларни сотиб олиш харажатларига айланади.

Мулк объекти учун харажатларни ҳисоблаб чиқиш ишлаб чиқариш материаллардан фойдаланиб яратишга қилинган харажатлардир.

Ишлаб чиқариш харажатлари мавжуд объект нусхасини ўхшаш материаллардан фойдаланиб яратишга қилинган харажатлардир.

Алмаштириш харажатлари эса ҳисобланган миқдори айни пайтда бошқа технологиялар ва материаллардан фойдаланиб таққосланарли фойдалиликка назарда тутлади;

яхшилашлар — ер участкасини ундан кейинчалик фойдаланиши учун фаолият натижасида яратилган ва у билан узвий боғлиқ бўлган ер участкасини яхшилашлар бинолар, иншоотлар, муҳандислик системалари ва тармоқлари, қўлдан келтирилган ва улар билан жамулжам ҳолда конструктив ёки функционал яхлитликни ошдириш объектларни ўз ичига олади.

айнан бир хил объект — баҳоланиши объект каби худди (модификациядаги) объект бўлиб, унинг стандарт (зааводдаги) конструктив параметрлари ва қўлланиладиган материаллари бўйича баҳоланиши объект бўлмайди;

аналог — асосий функционал, фойдаланиш ва ишлаб чиқариш тавсифларига кўра баҳолаш объектига ўхшаш, айнан бир хил вазибаларни бажарувчи объект. Фарқлинишлар фақат конструктив тавсифларида (стандарт бутланиши, ташқи кўриниши, фаолият кўрсатиш шартлари ва бошқалар) ҳамда ишлаб чиқариш қувватларида намоён бўлиши мумкин;

аналог-объект — баҳолаш жараёнида улар ҳақидаги ахборотдан фойдаланиладиган айнан бир хил объект ёки аналог;

жамланган эскириш — машина ва усқуналар қийматининг улар техник-иктисодий тавсифларини йўқотиши билан кечадиган кадрсизланиши;

жисмоний эскириш — фойдаланилиши давомида ишлаб чиқариш омиллари (корпус, агрегатлар, материалларнинг эскириши, ишқаланиш, занглаш, вибрация ва бошқалар) таъсирида баҳолаш объекти тавсифларининг табиий ёмонлашуви, шунингдек авариялар, табиий офатлар ва бошқалар натижасида ёмонлашуви оқибатида машина ва усқуналар қийматининг пасайиши;

машина парки — мажмуада мавжуд бўлган (масалан, ишлаб чиқариш цехи кўринишида), бироқ технологик жиҳатдан ўзаро боғлиқ бўлмаган, яқка тартибдаги техникадан иборат машина ва усқуналар бирликларининг жами. Машина ва усқуналар ишлаб чиқариш жараёнида ягона циклнинг босқичма-босқич функцияларини бажариши мумкин, бироқ машина парки техникасининг ҳар бир бирлиги материалга ишлов беришнинг тугалланган жараёнини амалга ошириши муносабати билан машина паркини технологик мажмуадан фарқлаш зарур;

ташқи эскириш — машина ва усқуналарга истеъмол талабига таъсир кўрсатувчи ташқи омиллар (иктисодий, экологик ва бошқа) ўзгариши оқибатида ушбу машина ва усқуналар қийматининг пасайиши;

технологик мажмуа — ташкилотнинг ишлаб чиқариш фаолиятида фойдаланиладиган ҳамда узлуксиз ишлаб чиқариш жараёнини таъминловчи технологик ва ташкилий жиҳатдан ўзаро боғлиқ машина ва усқуналарнинг, шунингдек компонентларнинг (инструментлар, материаллар, дастурий таъминотлар ва бошқалар) жами;

функционал эскириш — ишлаб чиқаришнинг арзонлашиши ёки янгиларига нисбатан умумдорлиги пастроқлиги сабабли машина ва усқуналар истеъмол қийматининг қисман йўқотилиши.

IV. КИРИШ.

1. Баҳолаш объекти ҳақида умумий маълумотлар ва топшириқни белгилаш.

Баҳоланаётган объект (ном ива қисқача тавсифи):	Хоразм вилоят «Тоза ҳудуд» давлат унитар корхонасига қаршли автомашиналари
Баҳолаш объектига бўлган ҳуқуқлар	Тўла эгалик ҳуқуқи
Баҳолаш объектининг жойлашган жойи	Урганч шаҳар Э.Раҳим кўчаси 118-уй
Буюртмачи (номи, реквизитлари):	Хоразм вилоят «Тоза Ҳудуд» ДУК Манзили: Урганч шаҳар Э.Раҳим кўчаси 118-уй Банк: АТИБ "Ипотека банк" Тинчлик филиали Урганч шаҳар х/р: 2010010002224860001 ИНН: 304938220 МФО: 00580
Баҳолаш мақсади ҳамда баҳолашда иштирок этаётган тарифлар мажбуриятлари	Хоразм вилоят «Тоза ҳудуд» давлат унитар корхонасига қаршли Автомашиналарини бозор қиймати ҳақида буюртмачига тавсия бериш
Баҳолаш натижаларидан фойдаланиш мўлжали	Давлат-хусусий шерикчилик учун
Баҳолаш санаси:	21.04.2022 йил
Баҳолаш мақсадига мувофиқ бўлган қиймат тури	Бозор қиймати
Чекловчи шартлар	Баҳолаш натижалари баҳоланган кун ва ҳисоботда кўрсатилган мақсадлар учунгина тўғридир ҳамда баҳоловчи баҳоланаётган мулк қиймати тўғрисида тавсия беради
Буюртмачи ёки у ваколат берган шахс тақдим этиши лозим бўлган бошланғич ахборот рўйхати	Эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжат, автотранспорт воситасининг техник гувоҳномаси, қўшимча маълумотлар..
Баҳолаш ишларини бажариш шартлари	Баҳолаш учун керак бўладиган маълумотлар тўплами тўлиқ тақдим қилингандан сўнг 20 кун.
Баҳоловчи суғуртаси:	Суғурта полиси: Полис рақами №0470/1310/1/2100336 2021 йил 19-августда «APEX INSURANCE» МЧЖ томонидан берилган,

	амал қилиш муддати 18.08.2022 йилгача. «Urganch baholash va konsalting» МЧЖ Лицензия рақами BL 001, №0166 05.03.2012 йил лицензияни амал қилиш муддати чегараланмаган. Манзил : Урганч шаҳар Й.Бобожонов кўчаси 8-й X/P 20208000704955147001 «INFIN BANK» Хоразм вилоят филиали МФО - 01129 СТИР - 302198718 ХХТУТ - 01 E-mail: ubk2012@mail.ru Баҳоловчи мутахассис – Саттаров Баҳрам сертификати ҳисоб серияси № BS 003, рақами 30-ноябрда Ўзбекистон Республикаси бошқариш агентлиги томонидан берилган
Баҳоловчилар хақида маълумот	
Баҳолаш ўтказиш учун асос :	16.04.2022 йилдаги №226841-сонли шартнома.
21.04.2022 йил ҳолатига Баҳолаш санасида ЎзР Марказий Банки томонидан аниқланган АҚШ доллари, Россия рубли ва Евро сўмга нисбатан қиймати	1 АҚШ доллари \$ = 11281,80 сўм 1 Россия рубли = 138,57 сўм 1 Евро = 12245,27 сўм

V. Асосий қисм.

5-1 Қабул қилинган (йўл қўйилган) чегаралар ва чегараловчи

Баҳолаш тўғрисидаги ҳисобот қуйидаги чегаралар ва чегараловчи тайёрланди:

- баҳолаш жараёнида, мулкдор ўзининг энг яхши манфаатларидан келиб бошқарган деб ҳисоблаб хулосалар чиқарилди;
- объектни баҳолаш қиймати таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ва ушбу ўтилганлардан ташқари, бирон-бир яширин нуқсонларга (дефектларга) эга эмас, тақдирда ҳам жавобгарлик баҳоловчи зиммасига юклатилмайди;
- ҳисоботда буюртмачи томонидан тақдим қилинган ахборот манбаларидан
- тақдим қилинган маълумотлар ҳаққонийлиги учун буюртмачи жавобгар;
- муаллифнинг ёзма равишда розилигисиз баҳолаш ҳисоботидан тўлик ёки мумкин эмас;
- баҳолаш ҳисоботида кўрсатилган объектнинг баҳоланиш қиймати тўлиқ объектга тегишли. Ушбу объектни бирон-бир қисмини баҳоланиш қиймати бирон-бир қисмига ҳар қандай солиштириш ҳаққоний бўлмайди, агарда баҳоланиш ҳисоботида кўрсатилмаган бўлса;
- ҳисобот тайёрлашда баҳоловчи фойдаланган дастлабки маълумотлар олинди ва ҳаққоний ҳисобланади. Шунга қарамай баҳоловчи уларнинг мутлақо бера олмайди. Шунинг учун мумкин бўлган жойда ахборот манбаларига керакли
- баҳолаш натижалари ҳисоботда кўрсатилган мақсадлар учун ва фақат баҳоловчи қонуний ҳисобланади. Баҳоловчилар баҳоланаётган мулк нарҳига таъсир қилувчи ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий ва табиий шароитлар бўйича ўзгартиришлар учун зиммаларига олмайдилар;
- ушбу ҳисоботда келтирилган барча фикрлар жорий бозор ҳолатига қараганда қарашлар вақт ўтиши билан ўзгариши мумкин. Ушбу ҳисоботда корхона мулкни инвентарлаш ва аудит текшируви келтирилган корхона томонидан тақдим этилган бухгалтерия маълумотларига асосланган маълумотлари ҳаққоний деб қабул қилинган. Баҳолаш натижалари фақат баҳоловчи ҳисоботда кўрсатилган мақсадлар учун ҳаққоний.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 4 июндаги 32-сонли ўтказилган Ўзбекистон Республикасининг ягона миллий баҳолаш стандарти.

I Бўлим. Баҳолаш фаолиятида фойдаланиладиган принциплар, атамалар ва

II Бўлим. Баҳолашга оид вазифа (2-сон МБС)

Баҳоловчи

III Бўлим. Баҳолаш жараёнида ўтказиладиган ўрганишлар ва таҳлиллар (3-сон МБС)

IV Бўлим. Баҳолаш ҳақидаги ҳисоботни тузиш (4-сон МБС)

V Бўлим. Баҳолаш базалари (5-Сон МБС)

VI Бўлим. Баҳолаш ёндашувлари ва усуллари (6-сон МБС)

VIII Бўлим. Машина ва ускуналарни баҳолаш (11-сон МБС)га ҳамда 1 — 6-сон МБСлари талаблари асосида амалга оширилади.

5-2. Ахборот йиғиш ва уни таҳлил қилиш.

5-2-1. Баҳолаш объектини идентификация қилиш.

Баҳолашда асосан айнан бир хил объектлар — худди баҳолаш объекти сингари битта ишлаб чиқарувчи томонидан тайёрланган ва айнан бир хил русумга, ишлаб чиқариш йилига ва бошқаларга эга бўлган объектлар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланилади;

айнан бир хил объектлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда аналоглар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланилади.

Аналоглар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланаётганда қуйидаги талабларга риоя этиш зарур:

аналоглар ва баҳолаш объектининг тармоқдаги вазифаси (фойдаланиш, қўллаш соҳаси) бир хил бўлиши керак;

баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта савдо русумига (брендга) эга бўлиши керак, бундан савдо русуми ишлаб чиқаришдан олиб қўйилган ёки мазкур савдо русуми остида аналогларни ишлаб чиқариш тўхтатилган ҳоллар мустасно;

баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта мамлакатда ишлаб чиқарилган, шунингдек, ягона минтақавий сотиш бозорига (Европа, Осиё ва ҳ.к.) эга бўлиши зарур. Аналогларнинг нархлари (сотиш ёки таклифлар) тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда тегишли тузатишларни киритган ҳолда бошқа минтақавий бозорлардаги ахборотдан фойдаланишга йўл қўйилади.

Баҳолаш объектини идентификация қилиш кўздан кечириш материалларига ишлов бериш, унинг паспорти ва рўйхатдан ўтказиш ҳужжатларини (улар мавжуд бўлганда) ўрганиш йўли билан ўтказилади.

Ўрнатилган қўшимча ускунага буюртмачи ва/ёки манфаатдор шахс томонидан тегишли техник руждат бериш ҳужжатлари ва баланс қиймати тўғрисидаги маълумотлар (юридик шахслар учун) тақдим этилади.

Баҳолаш объектарини идентификация қилиш мақсадида автотранспортни жойига бориб кўришди. ўрганиш натижасида Хоразм вилоят «Тоza Худуд» ДУК томонидан тақдим қилинган Автомашиналарини техник ҳолатини кўриқдан ўтказиш далолатномаси ҳамда техник гувоҳномаларида келтирилган маълумотлар билан солиштирилди. Двигатель, кузов ва бошқа маълумотлар ўрганилди ва солиштириш натижасида тўғрилиги аниқланди.

№	Номи ва русуми	Давлат раками	Ишлаб чиқарилган йили	Тех паспорт №	Двигатель №	Кузов/шасси №	Техник ҳолати
1	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 716 MAA	2014	AAF 3116049	227300	400081	Соз
2	ISUZU NQR 71 PL (Кривоковой погруз)	90 907 YAA	2018	AAF 0476205	747206	313728	Соз
3	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 509 NAA	2014	AAF 2915314	226600	400067	Соз
4	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 723 NAA	2015	AAF 3116050	331747	400887	Соз
5	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 516 NAA	2014	AAF 3116029	248706	400185	Соз
6	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 829 NAA	2015	ААС № 7300167	327886	400740	Соз
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 812 CBA	2021	AAF 3833639	OJM374	318414	Соз
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 814 CBA	2021	AAF 3833641	OJA278	318412	Соз
9	ISUZU NPR82L (Ассенизатор)	90 257 VAA	2017	AAF 3115893	608644	401931	Соз

5.2.2 Аналог-объектларни танлаш ва аналог-объектлар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланиш хусусиятлари.

11-сон МБС доирасида машина ва ускуналар қийматини баҳолаш усуллари аналогларни танлаш ва улар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланишнинг қуйидаги усули ўрнатилади:

Баҳолашда асосан айнан бир хил объектлар — худди баҳолаш объекти синга чикарувчи томонидан тайёрланган ва айнан бир хил русумга, ишлаб чиқариш йилига ва бўлган объектлар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланилади;

айнан бир хил объектлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда аналоглардан ахборотдан фойдаланилади.

Аналоглар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланаётганда қуйидаги талабларга риоя қилиниши керак; аналоглар ва баҳолаш объектининг тармоқдаги вазифаси (фойдаланиш, қийматни белгиланган баҳолаш усуллари танлашни баҳоловчи баҳолаш мақсади, баҳолаш хусусияти ва ривожланиш имкониятлари, чекловчи шартлар, ахборот базаси ва тўлиқлигини ҳисобга олиб мустақил амалга оширилади.

Баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта савдо русумига (брендга) эга бўлган савдо русуми ишлаб чиқаришдан олиб қўйилган ёки мазкур савдо русуми остида ишлаб чиқариш тўхтатилган ҳоллар мустасно;

Баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта мамлакатда ишлаб чиқарилган, минтакавий сотиш бозорига (Европа, Осиё ва ҳ.к.) эга бўлиши зарур. Аналогларнинг ёки таклифлар) тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда тегишли тузатишларни киритиш минтакавий бозорлардаги ахборотдан фойдаланишга йўл қўйилади.

VI. Баҳолаш ёндашувлари ва усуллари танлаш, асослаш ва қийматни белгиланган баҳолаш усуллари танлашни баҳоловчи баҳолаш мақсади, баҳолаш хусусияти ва ривожланиш имкониятлари, чекловчи шартлар, ахборот базаси ва тўлиқлигини ҳисобга олиб мустақил амалга оширилади.

Машина ва ускуналарни баҳолаш қиёсий, даромад ва харажат ёндашувлари талабларига риоя этган ҳолда амалга оширилади. Ҳар бир баҳолаш ёндашуви доирасида белгиланган баҳолаш усуллари танлашни баҳоловчи баҳолаш мақсади, баҳолаш хусусияти ва ривожланиш имкониятлари, чекловчи шартлар, ахборот базаси ва тўлиқлигини ҳисобга олиб мустақил амалга оширилади.

6.1. Харажат ёндашуви.

Баҳолаш объектини баҳолашда харажат ёндашуви жамланган эскириш баҳолаш объектининг қисмлари ва (ёки) қўшимча ускуна қийматини ҳисобга олиш тикланиш қийматини аниқлашга ёхуд алмаштиришга асосланган.

Баҳолаш объектининг қийматини баҳолашда харажат ёндашуви ҳисоб-китоб босқичларига риоя этишни ўз ичига олади:

тўлиқ тикланиш қийматини ёки алмаштириш қийматини аниқлаш;

баҳолаш объектига ўрнатилган, баҳолаш объектининг стандарт бутланиши кирмайдиган қўшимча ускунанинг қийматини аниқлаш;

баҳолаш объектининг товар қиймати йўқотилиши ҳажмини аниқлаш;

қўшимча ускуна қиймати ва жамланган эскиришнинг қиймат кўрсатиши ҳолда тўлиқ тикланиш ёки алмаштириш қиймати ўртасидаги фарқ сифатида баҳолаш қийматини аниқлаш.

Тикланиш қиймати ёки алмаштириш қийматини аниқлаш қуйидаги усуллардан орақали амалга оширилади:

алмаштириш усули;

турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усули;

элементма-элемент ҳисоблаш усули;

қийматни индексациялаш усули.

Алмаштириш усули аналог (аниқ ёки тахминий) объектлар тўғрисидаги ахборот (битим далиллари ва/ёки етказиб берувчиларнинг таклифлари тўғрисидаги ахборот) қўлланилади.

6.2 Қиёсий ёндашуви.

Қиёсий ёндашувдан, коюда тарикасида турдош бўлган машиналар ва ускуналар саноат ускуналари, алоҳида турдаги офис ускуналари ва ҳ.к.ларни баҳолаш усули танлаш.

Машина ва ускуналарнинг кўпчилик турлари ихтисослаштирилган бозор сотиш ҳақида тўғридан-тўғри далиллар бўлмаганда, бозор маълумотларининг йўқлиги шароитида қиймат ҳақида даромад ёки харажат ёндашувидан фойдаланиш таклиф қилиш керак.

Қиёсий ёндашув айнан бир хил объектлар ва/ёки аналогларнинг маълумотларидан келиб чиқиб баҳолаш объектининг қийматини аниқлашга асосланади.

объект ёки аналог билан битимлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда, ишлаб чиқарувчи заводлар, етказиб берувчилар таклифлари тўғрисидаги ахборот асосида қиёсий ёндашувдан фойдаланиш мумкин.

Аналогларни танлаш уларнинг баҳолаш объекти билан техник, технологик, жисмоний ва иқтисодий тавсифлари бўйича ўхшашлиги асосида амалга оширилади. Қиёсий ёндашув айнан бир хил объектлар ва ёки аналогларнинг сотилишига доир бозор маълумотларидан келиб чиқиб баҳолаш объектининг қийматини аниқлашга асосланади. Айнан бир хил объект ёки аналог билан битимлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда, ишлаб чиқарувчи заводлар, етказиб берувчилар таклифлари тўғрисидаги ахборот асосида қиёсий ёндашувдан фойдаланиш мумкин.

Аналогларни танлаш уларнинг баҳолаш объекти билан техник, технологик, жисмоний ва иқтисодий тавсифлари бўйича ўхшашлиги асосида амалга оширилади.

Машина ва ускуналарни баҳолашда қиёсий ёндашув қуйидаги усуллар ёрдамида амалга оширилади:

сотувларни тўғридан-тўғри қиёслаш усули;

статистик таҳлил усули

Қиёсий ёндашувда сотувларни тўғридан-тўғри қиёслаш усули айнан бир хил ёки аналог объектлар нархига уларнинг баҳолаш объектдан фарқлинишига қараб тегишли тузатишлар (қиймат ва ёки фоиз) киритиш орқали қўлланилади.

Статистик таҳлил усуллари корреляцион ва регрессион таҳлил усуллари билан ўрганиладиган, ўзгарувчан усуллар ўртасидаги статистик алоқаларни аниқлашдан иборатдир.

Аналогларни танлашдаги асосий талаб функционал мақсадига кўра тармоқ бўйича ва конструктив-технологик ўхшашлиги ҳисобланади.

6.3. Даромад ёндашуви.

Машина ва ускуналарни баҳолашда даромад ёндашуви қўлланилган тақдирда актив(лар) хизмат муддати давомида шаклланидиган кутилаётган пул оқимлари, шунингдек активнинг хизмат муддати охиридаги қиймати ҳисобга олинishi лозим.

Даромад ёндашуви машина ва ускуналарни ялпи бизнес доирасида баҳолашда қўлланилмайди.

Фойдани тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули;

қолдик усули;

бир хил самарадор функционал аналог усули билан амалга оширилади.

Фойдани капиталлаштириш усули баҳолаш объектдан фойдаланишдан келадиган фойдани жорий қийматга келтиришга асосланган.

Мулкдорнинг операцион харажатларини чегирган ҳолда баҳолаш объектини ижарага беришдан ҳосил бўлган йиллик пул оқими фойда сифатида қабул қилинади.

Фойдани тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули, технологик мажмуадан қатъи назар, даромад ҳосил қилишга қодир бўлган яқка тартибдаги объектдан иборат баҳолаш объектларига нисбатан қўлланилади.

Қолдик усули баҳолаш объекти томонидан технологик мажмуа сифатида ҳосил қилинадиган соф операцион даромадни капиталлаштиришга асосланади.

Ишлаб чиқариш бўлимасини технологик мажмуа билан ажратишнинг имкони мавжуд бўлмаганда баҳолаш объектининг қийматини баҳолашга даромад ёндашуви қўлланилмайди.

6.4. Харажат ёндашувида баҳолаш.

Машина ва ускуналар қийматини баҳолашда харажат ёндашуви тикланиш қийматини айниқчалик унда жамланган эскиришнинг аниқланган элементлари келтириб чиқарган кадрсизланишни (жисмоний, функционал ва иқтисодий) ҳисобга олган ҳолда ҳисоблаш йўли билан баҳолаш объектининг жорий қийматини аниқлашга асосланади.

Харажат ёндашуви кўпроқ алоҳида ихтисослаштирилган активларни ёки махсус мақсадлардаги объектларни баҳолашда қўлланилади. Биринчи қадамда бозор иштирокчиси кўпроқ харажат такрор ишлаб чиқаришга ёки алмаштиришга кетишини аниқлаши, шундан келиб чиқиб, баҳоланаётган объектни алмаштириш харажатлари ҳисоблаб чиқилиши керак.

Алмаштириш харажатлари — бу бир хил фойдалиликдаги муқобил активни сотиб олишга харажатлардир, бунда худди шундай функционал имкониятларни таъминловчи замонавий эквивалент ёки баҳоланаётган объектнинг аниқ нусхасини такрор ишлаб чиқариш харажатлари ҳақида сўз бориши мумкин. Алмаштириш харажатлари ҳақида ахборот олингандан кейин қийматга жисмоний, функционал, технологик ёки иқтисодий эскириш таъсирини акс эттириш мақсадида тузатиш киритилиши лозим.

Алмаштириш харажатларини аниқлаб олгандан кейин жисмоний, функционал, технологик ва иқтисодий эскиришни акс эттириш мақсадида чегирешларни амалга ошириш керак.

Харажат ёндашуви доирасида мавжуд бўлган ахборотдан келиб чиқиб бири қўлланилади:

- такрор ишлаб чиқариш қолдик қиймати усули;
- алмаштириш усули;
- турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усули;
- элементма-элемент ҳисоблаш усули;
- қийматни индексация қилиш усули.

Такрор ишлаб чиқариш қолдик қиймати усули қийматни аниқлаш учун объектларнинг нархи ҳақидаги ахборотдан фойдаланишни назарда тутлади.

Алмаштириш қийматини аниқлаш учун алмаштириш усули айнан бир аналоглар тўғрисидаги нарх ахборотини кейинчалик ишлаб чиқариш, тавсифлардаги тафовутларга қараб тузатишлардан, шунингдек вақт мобайнида ҳисобга олувчи тузатишлардан келиб чиқиб қўллашни назарда тутлади.

Турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усули кейинчалик асосий кўрсаткичларидаги фарқланишларга тузатишлар киритиш орқали аналог тўғрисида (нархи маълум бўлганда) асосланган ҳолда баҳолаш объекти қийматини аниқлашга

Қийматни индексация қилиш усули жорий нархларга мос келтириш объектининг базавий (бошланғич ёки тикланиш) қийматига нархлар қимматларини индексларини қўллашга асосланади.

Алмаштириш усули аналог (аниқ ёки тахминий) объектлар тўғрисида (битим далиллари ва/ёки етказиб берувчиларнинг таклифлари тўғрисидаги ахборот) қўлланилди.

Баҳолаш объектини баҳолашда харажат ёндашуви жамланган эскириш баҳолаш объектининг қисмлари ва (ёки) қўшимча ускуна қийматини ҳисобга тикланиш қийматини аниқлашга ёхуд алмаштиришга асосланган.

Баҳолаш объектининг қийматини баҳолашда харажат ёндашуви ҳисоб-китоб босқичларига ривож этишни ўз ичига олади:

тўлиқ тикланиш қийматини ёки алмаштириш қийматини аниқлаш; баҳолаш объектига ўрнатилган, баҳолаш объектининг стандарт бутланган кирмайдиган қўшимча усқунанинг қийматини аниқлаш;

баҳолаш объектининг товар қиймати йўқотилиши ҳажмини аниқлаш; қўшимча ускуна қиймати ва жамланган эскиришнинг қиймат кўрсаткичи ҳолда тўлиқ тикланиш ёки алмаштириш қиймати ўртасидаги фарқ сифатида қийматини аниқлаш.

Тикланиш қиймати ёки алмаштириш қийматини аниқлаш қуйидаги усуллар орқали амалга оширилади:

Алмаштириш усули аналог (аниқ ёки тахминий) объектлар тўғрисида (битим далиллари ва/ёки етказиб берувчиларнинг таклифлари тўғрисидаги ахборот) қўлланилади.

Аналог-объектларнинг битим ёки таклиф нархи тузатишларнинг қиймати киритилиши мумкин:

ишлаб чиқариш, техник, технологик, функционал тавсифлари, бутланган х.к. бўйича тафовутларга қараб тузатиш киритиш;

ташиш, битимни расмийлаштириш, солиқ ва йиғимларга қараб тузатиш киритиш; аналог-объектнинг жойлашган жойига қараб тузатиш киритиш;

нархлар ўзгариши динамикасини ҳисобга олиб тузатиш киритиш (аналог ва таклифлар тўғрисидаги ахборот олинганга бир йилдан ортиқ бўлган тақдирда);

Битимлар ва таклифларнинг нархларига нархни шакллантирувчи босқич олиб тузатишлар киритилиши ҳам мумкин.

Турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усулини қўллаган ҳолда қиймати қуйидаги тартибда аниқланади:

баҳоланаётган объект учун аввало тайёрлаш технологияси, фойдаланиш конструкциялари бўйича баҳоланаётган объектга ўхшаш турдош объект танланган нархи маълум бўлиши керак;

Хоразм вилоят «Тоза ҳудуд» давлат унитар корхонаси Тупроқ ва бириктирилган автомашиналарини харажат ёндашувида баҳолаш жараёнини ташкил қилиш ёки уни ўхшашига алмаштириш харажатларининг жисмоний эскириш ҳолда ҳисоблашга асосланади.

Тикланиш қийматини аниқлаш.

1. Хоразм вилоят «Тоза худуд» давлат унитар корхонаси Тупроққалъа туман филиалига бириктирилган автомашиналарини тикланиш қийматини аниқлашда интернетнинг <https://grandmotors.uz>, сайтидаги тижорат таклиф нархларидан фойдаланилди тикланиш қиймати аниқланди.

№	Номи	Давлат рақами	Тикланиш қиймати (сўм)
1	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 716 МАА	894 000 000
2	ISUZU NQR 71 PL (Крюковой погруз)	90 907 YAA	999 000 000
3	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 509 NAA	894 000 000
4	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 723 NAA	894 000 000
5	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 516 NAA	894 000 000
6	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 829 NAA	894 000 000
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 812 CBA	730 000 000
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 814 CBA	730 000 000
9	ISUZUNPR82L (Ассенизатор)	90 257 VAA	540 000 000

Эскириш ҳисоб-китоблари**Машина ва ускуналар жисмоний ҳолатининг эксперт баҳолари ШКАЛАСИ**

Ҳолатнинг баёни	Техник ҳолатнинг тавсифи	Хизмат муддатининг қолдиғи, фоизда	Эскириш, фоизда
Янги	Янги, бироқ давлат органларида рўйхатдан ўтказилмаган, аъло даражадаги ҳолатда, савдога тайёрлашдан кейинги даврда, фойдаланиш белгилари мавжуд эмас.	100 95	0 5
Жуда яхши	Деярли янги, фойдаланишнинг кафолатли даврида, техник хизматлар ҳажми кўрсатилган ва таъмирга ёки бирор-бир қисмини алмаштиришга эҳтиёжсиз.	90 85	10 15
Яхши	Фойдаланишнинг кафолатли даврдан кейинги даврда, техник хизматлар ҳажми кўрсатилган, жорий таъмирга ёки бирор-бир қисмини алмаштиришга эҳтиёжсиз. Мукамал таъмирдан сўнг.	80 75 70 65	20 25 30 35
Қониқарли	Олдин фойдаланишда бўлган, техник хизматлар ҳажми кўрсатилган, жорий таъмирга ёки айрим деталларни алмаштиришга эҳтиёж бор, лок-бўёқ қопламасининг бироз зарарланиши мавжуд.	60 55 50 45 40	40 45 50 55 60
Шартли-яроқли	Олдин фойдаланишда бўлган, агрегатлар жорий таъмирдан чиққач, кузов (кабина) таъмирлангач (алмаштирилгач) кейинчалик фойдаланишга яроқли.	35 30 25 20	65 70 75 80
Қониқарсиз	Олдин фойдаланишда бўлган, рақамли агрегатларнинг (двигатель, кузов, рамалар) мукамал таъмирланиши ёки алмаштирилиши,	15 10	85 90

	тўлик бўялиши талаб қилинади.	
Кўллашга яроқсиз ёки лом	Олдин фойдаланишда бўлган, бажарилиши иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқликдан ошадиган ҳажмда таъмирга талаб бор; буни бажариш учун техник имкониятнинг йўқлиги; фойдаланишга ва таъмирга яроқли эмас.	2.5

Баҳолаш объектнинг баҳолаш санасидаги жамланган эскириши унинг (жисмоний эскириш), баҳолаш объекти бозорнинг замонавий талабларига (функционал эскириш), шунингдек ташқи омилларнинг таъсири остида қиймати (ташқи/иқтисодий эскириш) келиб чиқиб баҳолаш объектни кўздан кечириш аниқланади. Жамланган эскириш 100 фоиздан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

Жамланган эскириш тикланиш қийматидан (коэффициент кўрсаткичи) алмаштириш қийматидан (мутлак миқдор) фоизларда ёки улушларда аниқланиши мумкин.

Жамланган эскириш қуйидаги формулага мувофиқ аниқланади:

$$I_{\text{нак}} = 1 - (1 - I_{\text{физ}}) * (1 - I_{\text{функ}}) * (1 - I_{\text{вш}})$$

$I_{\text{нак}}$ — баҳолаш объекти жамланган эскиришининг коэффициенти кўрсаткичи

$I_{\text{физ}}$ — баҳолаш объекти жисмоний эскиришининг коэффициенти кўрсаткичи

$I_{\text{функ}}$ — баҳолаш объекти функционал эскиришининг коэффициенти кўрсаткичи

$I_{\text{вш}}$ — баҳолаш объекти ташқи эскиришининг коэффициенти кўрсаткичи

Баҳолаш объектнинг жисмоний эскириши қуйидаги усуллардан бири билан асосий параметрнинг ёмонлашуви усули;

норматив эскириш усули;

жисмоний эскиришни ўлчашнинг тўғридан-тўғри усули;

хронологик ёшга тузатиш киритиш усули;

тикланиш усули;

ўртача ўлчанган эскириш усули;

ёшни ва қилинган капитал таъмирлашларни ҳисобга олиш усули;

эксперт-тахлили усул.

Асосий параметрнинг ёмонлашуви усули жисмоний эскириш баҳолаш бир фойдаланиш параметрининг (унумдорлиги, аниқлиги, қуввати, ёнилги сарфини) намоён бўлишини назарда тутаяди. Агар мазкур турдаги машина/ускуналар топилган бўлса, у ҳолда жисмоний эскириш қуйидаги тартибда ҳисобланади:

Харажат ёндашувини қўллаганда баҳолаш объектнинг қиймати чегирган ва ташқи қимматлашувни ҳисобга олган ҳолда баҳолаш объектнинг (алмаштириш қиймати) сифатида аниқланади. Баҳолаш объекти қийматини ҳисоблаш формуласи:

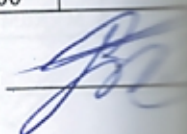
$$C = C_T \times (100\% - I_{\text{эск}})$$

Бу ерда: C_T — баҳолаш объектнинг тикланиш қиймати ёки алмаштириш қиймати

$I_{\text{эск}}$ — баҳолаш объектнинг жамланган эскириши, фоизда.

Хоразм вилоят «Тоза Худуд» ДУК томонидан тақдим қилинган ҳолатини кўриқдан ўтказиш далолатномаси ҳамда техник ҳолатини аниқлаш эскириши қуйидагича.

№	Номи	Давлат рақами	Тикланиш қиймати (сўм)	Эскириш фоизи
1	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз) ✓	90 716MAA	894 000 000	70
2	ISUZU NQR 71 PL (Крюковой погруз) ✓	90 907AA	999 000 000	60
3	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз) ✓	90 509 NAA	894 000 000	70
4	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз) ✓	90 723 NAA	894 000 000	70
5	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз) ✓	90 516 NAA	894 000 000	70
6	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз) ✓	90 829 NAA	894 000 000	70
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз) ✓	90 812 CBA	730 000 000	5

8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 814 CBA	730 000 000	5	693 500 000
9	ISUZUNPR82L (Ассенизатор)	90 257 VAA	540 000 000	60	216 000 000

97,5
100

6.5. Даромад ёндашувида баҳолаш.

Даромад ёндашуви машина ва ускуналарнинг жорий қийматини улардан фойдаланишдан (эксплуатация қилишдан) олинадиган келгусидаги даромадларнинг йигиндиси сифатида аниқлашга асосланади.

11-сон МБС доирасида даромад ёндашуви қуйидаги усулларни қўллаш йўли билан амалга оширилади:

- фойдани тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули;
- қолдик усули;
- тенг самарали функционал аналог усули.

Даромад ёндашуви усуллари баҳолаш объектдан фойдаланишдан соф операцион даромад миқдорини капиталлаштиришга асосланган.

Соф операцион даромад операцион харажатлар суммасини ялпи даромад миқдоридан айириш йўли билан аниқланади. Бунда, шунингдек, соф операцион даромаднинг миқдори савдо маркаси (бренд) учун пул устамасидан тозаланган бўлиши зарур.

Соф операцион даромаднинг ўртача йиллик миқдорига жорий молия йили давомида баҳолаш объектнинг юкланганлигини ҳисобга олган ҳолда тузатиш киритилади.

Даромадни тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули қуйидаги формулага мувофиқ амалга оширилади:

$$C = \frac{\text{ЧОД}}{R_k} \text{ бу ерда:}$$

C — баҳолаш объектнинг қиймати;

ЧОД — соф операцион даромад;

R_k — капиталлаштириш ставкаси (коэффициент ифодасида).

Ушбу автомашина кишлок хўжалик техникаларни баҳолаш жараёнида ундан олиниши мумкин бўлган даромадларни аниқлашни имкони бўлмаганлиги сабабли даромад ёндашувидан воз кечилди.

6.6. Қийсий ёндашувида баҳолаш.

Қийматни қийсий ёндашув билан ҳисоблаш қуйидаги кетма-кетликда амалга оширилади:

- бозорни тадқиқ этиш, аналог-объектлар бўйича ахборотни таҳлил қилиш ва йиғиш;
- қиёслаш аналогларини танлаш;
- қиёслаш бирликларини аниқлаш;
- қиёслаш элементларини танлаш;
- қийматни ҳисоблаш усулларини танлаш;
- қиёслаш элементлари бўйича тузатишларни ҳисоблаш;
- аналог-объектлар нархига (қиймати) тузатишлар киритиш;
- баҳолаш объекти қийматини аниқлаш.

Машина ва ускуналар бозори аналог-объектларга доир битимлар (таклифлар) тўғрисида ахборот олиш натижасида тадқиқ ва таҳлил қилинади.

Қийсий ёндашув усулларини қўллашда камида 2 та аналог-объект тўғрисида ахборот йиғиш лозим.

Қиёслаш бирликлари баҳолаш объекти ва аналог-объектлар тўғрисида ахборот мавжудлигига қараб аниқланади.

Қуйидагилар машина ва ускуналар қийматини баҳолашда асосий қиёслаш бирликлари ҳисобланади:

- техник тавсифлар — унумдорлиги ёки қуввати, юк кўтариши, юк тортиши, иш макони ҳажмлари, аниқлик тоифаси, автоматлаштириш даражаси ва ҳ.к.;
- фойдаланиш тавсифлари — автоматик, ярим автоматик ёки ноавтоматик фойдаланилиши, тўхтовсиз ишлов, чидамлилиги, таъмирга яроқлилиги, бут сакланганлиги ва ҳ.к.;
- конструктив тавсифлар — массаси, оғирлиги, асосий конструктив материалларнинг таркиби ва ҳ.к.;
- иктисодий тавсифлар — машиналар вақт бирлигида, маҳсулот ёки ишлар бирлигида фаолият амалда турли захиралар сарфланиши.

Баҳоловчи ўзида мавжуд ахборот ва баҳолаш объектнинг хусусиятларига (ноёблигига) қараб, баҳолаш объектнинг бошқа тавсифларидан ҳам қиёслаш бирликлари сифатида фойдаланиши мумкин.

Баҳолаш объекти ва аналог-объектларни қиёслаш бирлиги бўйича солиштириш асосида қиёслаш элементлари танланади:

- мулкый ҳуқуқлар — баҳолаш объекти ва (ёки) аналог-объектлар сотилганда ўтадиган мулкый ҳуқуқлар таълими қилинади;

молиялаштириш шартлари — баҳолаш объекти ва (ёки) аналог-объектнинг кўрсатадиган тўлов шартлари (бўлиб тўлаш, кредит, лизинг в.б.) таҳлил қилинади;
 бозор ҳолати (сотиш вақти) — аналог-объектларга нархларнинг ўзгариши юритилади;

сотиш шартлари — сотувчи ва харидор ўртасидаги бозорга хос бўлмаган муносабат физик тавсифлар — баҳолаш объекти ва аналог-объектларнинг техник-фойдаланиш қилинади ва ҳисоби юритилади. Ҳажмлардаги, конструктив қисмлардаги (элементлардаги) (эскириш фоизи), жорий фойдаланиш хусусияти, қўшимча бутланиши ва бошқа фарқларнинг фойдаланиш шартлари — баҳолаш объекти ва аналог-объектлардан фойдаланиш, функционал фойдаланиш), шунингдек мазкур фарқларнинг аналог-объектлардан аниқланади;

баҳолаш объектнинг нархига таъсир кўрсатувчи бошқа қиёслаш элементлари. Қиёслаш элементларини танлаш ушбу Методиканинг 5-боби талабларини қатъий риоя қилиши оширилади.

Физик тавсифларни қиёслаш элементлари сифатида икки гуруҳга ажратиш мумкин. Баҳолаш объектнинг конструкциясига (стандарт бутланишига) тегишли бўлиши билан боғлиқ бўлишидан ўрнатилган туркум бутлаш қисмларининг мавжуд эмаслиги, қўшимча бутланиш ва бошқа фарқларнинг конструкциянинг жиддий ўзгартirilганлиги билан боғлиқ тузатишларнинг ҳисобга олинмаслиги.

Баҳолаш объектнинг ҳақиқатдаги техник ҳолатига тегишли бўлиши билан боғлиқ бўлишидан ўрнатилган туркум бутлаш қисмларининг мавжуд эмаслиги, қўшимча бутланиш ва бошқа фарқларнинг конструкциянинг жиддий ўзгартirilганлиги билан боғлиқ тузатишларнинг ҳисобга олинмаслиги.

Баҳолаш объектнинг ҳақиқатдаги техник ҳолатига тегишли бўлиши билан боғлиқ бўлишидан ўрнатилган туркум бутлаш қисмларининг мавжуд эмаслиги, қўшимча бутланиш ва бошқа фарқларнинг конструкциянинг жиддий ўзгартirilганлиги билан боғлиқ тузатишларнинг ҳисобга олинмаслиги.

Қиёсий ёндашув қуйидаги усулларнинг биридан фойдаланган ҳолда амалга оширилади:
 сотишларни тўғридан-тўғри қиёслаш усули;
 статистик таҳлил усуллари.

Сотишларни тўғридан-тўғри қиёслаш усулини қўллашда баҳоловчи ҳисобга олинган сотиш нархлари тўғрисида ва/ёки сотиш ҳақидаги таклифлари тўғрисида ахборотнинг таҳлили ва тайинлаш учун асос бўлиб хизмат қилади. Ўрин босувчининг тўлик қиймати тўғрисидаги маълумотлар шартларига мослаштирилган аналогнинг нархига тенгдир.

Сотишларни тўғридан-тўғри қиёслаш усули аналогларнинг нархларига тенгдир. Ўрин босувчининг тўлик қиймати тўғрисидаги маълумотлар шартларига мослаштирилган аналогнинг нархига тенгдир.

Қиёсий ёндашув қуйидаги формулага биноан амалга оширилади:

$$C = C_{ан} * K_{фв} / (1 - K_{из}) * K_1 * K_2 * K_3 * \dots * K_n +/- C_{доп}$$

бу ерда:

C — баҳолаш объектнинг нархи;

$C_{ан}$ — аналог объектнинг нархи;

$K_{фв}$ — аналоглар нархларининг вақт омили бўйича (ишлаб чиқарилган вақт пайтигача) ўзгаришини ҳисобга олувчи коэффициент;

$K_{из}$ — ишлаб чиқарилган пайтидан бошлаб баҳолаш пайтигача фойдаланиш жисмоний эскиришини ҳисобга олувчи коэффициент;

$K_1 * K_2 * K_3 * \dots * K_n$ — баҳоланаётган объект ва аналогнинг параметрларини ҳисобга олувчи тузатувчи коэффициентлар;

$C_{доп}$ — аналог-объект қўшимча қурилмаларнинг мавжудлиги билан фарқларнинг ҳисобга олинмаслиги.

Баҳолаш объекти ва аналогларнинг жисмоний ҳолатига тузатишлар қилиниши билан боғлиқ бўлишидан ўрнатилган туркум бутлаш қисмларининг мавжуд эмаслиги, қўшимча бутланиш ва бошқа фарқларнинг конструкциянинг жиддий ўзгартirilганлиги билан боғлиқ тузатишларнинг ҳисобга олинмаслиги.

$$K_{из} = \frac{(1 - I_{объект})}{(1 - I_{аналог})}$$

бу ерда:

$K_{из}$ — эскиришга тузатиш киритувчи коэффициент;

$I_{объект}$ — баҳолаш объекти жисмоний эскиришининг коэффициент кўрсаткичи;

$I_{аналог}$ — аналог-объект жисмоний эскиришининг коэффициент кўрсаткичи.

Автомашина кишлоқ хўжалик техникаларнинг мавжудлиги билан фарқларнинг ҳисобга олинмаслиги. Республикасидаги бозорларда сотилган расмий манбаларда кўрсатилмаган маълумотлар эълонларни ўрганиб чиқилганда ушбу объектга ўхшаш объектни сотилган ҳолда www.bibi.uz, www.avtobor.uz, www.goldenpages.uz, веб - саҳифаларида мавжуд бўлган ёндашувда баҳолаш ишларидан воз кечилди.

VII. Қўлланилган баҳолаш ёндашувларининг натижаларини баҳолаш объектнинг яқуний қийматини аниқлаш

Баҳолаш натижаларини мувофиқлаштириш ҳамда баҳолашнинг натижаларини олиб чиқилган натижаларни ўлчаш ва қиёслаш йўли билан баҳолаш объектнинг қийматини аниқлаш қуйидаги усуллардан бири ёрдамида амалга оширилади:

мантикий мувофиқлаштириш усулида баҳоловчи амалга оширадиган таҳлил асосида, барча муҳим параметрларни ҳисобга олган ҳолда солиштирма ўлчамларни танлашдан иборат. Баҳоловчи томонидан устувор ёндашув белгиланади, қолган ёндашувларнинг натижаларидан эса устувор ёндашув ёрдамида олинган натижани текшириш ва унга тузатиш киритиш учун фойдаланилади;

математик ўлчаш усулида баҳолашга турлича ёндашувлар билан олинган натижаларнинг ўлушларини аниқлаш учун бир нечта мезонлардан фойдаланилади, уларнинг ёрдамида қўлланилган ҳисоблаш усулининг афзалликлари ёки камчиликлари муайян объектни баҳолаш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда тавсифланади.

Улушларни аниқлашда баҳоловчи қуйидаги асосий омилларни таҳлил қилиши лозим:

баҳолаш мақсадини ва баҳолаш натижаларидан фойдаланиш мўлжалини;

баҳолаш объектининг хусусиятини;

таҳлил ва ҳисоб-китоблар ўтказилишига асос бўлган ахборотнинг батафсиллигини;

баҳолаш ёндашуви баҳолаш объектига ўхшаш объектларнинг қоида тарикасидаги харидорлари

ва сотувчилари мотивациясини акс эттиришга қодирлигини;

баҳолаш ёндашуви бозор конъюнктурасини ҳисобга олишга қодирлигини.

Баҳолаш объекти қийматининг якуний миқдори қуйидаги формула бўйича аниқланади:

$$C_{ис} = (C_a * K_1) + (C_c * K_2) + (C_s * K_3),$$

бу ерда:

$C_{ис}$ — баҳолаш объектининг якуний қиймати;

C_a, C_c, C_s — тегишинча даромад, қиёсий ва харажат ёндашувлари билан аниқланган қийматлар;

K_1, K_2, K_3 — ҳар бир баҳолаш ёндашуви учун танланган тегишли салмоқларни белгиловчи

коэффициентлар.

Бунда қуйидаги шарт бажарилиши лозим:

$$K_1 + K_2 + K_3 = 1$$

Тўпланган ахборот натижасининг тасдиғини ва тегишли ҳисоб-китобларни ўз ичига олган баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботда баҳоловчининг баҳолаш объекти қийматига доир хулосаси тақдим этилади.

Улушларни аниқлашда баҳоловчи қуйидаги асосий омилларни таҳлил қилиши лозим:

Курсаткичлар	Харажат ёндашуви	қиёсий ёндашуви
баҳолаш мақсадини ва баҳолаш натижаларидан фойдаланиш мўлжали.	1,00	0,00
баҳолаш объектининг хусусияти.	1,00	0,00
таҳлил ва ҳисоб-китоблар ўтказилишига асос бўлган ахборотнинг батафсиллиги	1,00	0,00
баҳолаш ёндашуви баҳолаш объектига ўхшаш объектларнинг одатдаги харидорлари ва сотувчилари мотивациясини акс эттиришга қодирлиги	1,00	0,00
баҳолаш ёндашуви бозор конъюнктурасини ҳисобга олишга қодирлиги	1,00	0,00
Ёндашувларнинг солиштирма оғирлиги.	1,00	0,00

Бизга тақдим этилган ва тўпланган маълумотларга асосан, олиб борилган ҳисоб-китоб натижаларига кўра, Хоразм вилоят «Тоза ҳудуд» давлат унитар корхонаси Тупроққалъа туман филиалига бириктирилган автомашиналарини давлат-хусусий шерикчилик учун тавсия этилаётган баҳолаш қиймати қуйидагича:

№	Номи ва русуми	Давлат ракам белгиси	Ишлаб чиқарилган йили	Баҳоланиш қиймати Сўмда
1	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 716 MAA	2014	268 200 000
2	ISUZU NQR 71 PL (Крюковой погруз)	90 907 YAA	2018	399 600 000
3	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 509 NAA	2014	268 200 000
4	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 723 NAA	2015	268 200 000
5	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 516 NAA	2014	268 200 000

6	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 829 NAA	2015
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 812 CBA	2021
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 814 CBA	2021
9	ISUZUNPR82L (Ассенизатор)	90 257 VAA	2017
ЖАМИ:			

Сифат тўғрисида баёнот:

-мазкур баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботда баён этилган барча фактлар тўғрисида
-амалга оширилган таҳлил, билдирилган фикрлар ва чиқарилган ҳуқуқий
ўзига қарашли ва фақат мазкур баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботда айтиб қўйилган
шартлар доирасида ҳақиқийдир;

-баҳолаш объектида баҳоловчининг жорий манфаатлари ҳам, бўлгуси манфаатлари ҳам
эмас ва у битимдан манфаатдор тарафларга нисбатан ҳолисона ва бегараз иш қилган;

-баҳоловчига тўланадиган ҳақ баҳолаш объекти қийматининг яқиниқлиги ва
буюртмачи ёки учинчи тараф мазкур баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботдан фойдаланиш
бериши мумкин бўлган воқеаларга боғлиқ эмас;

-таҳлил, фикр-мулоҳазалар ва ҳулосаларни олиш, мазкур ҳисоботни
Республикасининг «Баҳолаш фаолияти тўғрисида»ги Қонуни ва МБС талабларига
амалга оширилган.

Баҳоловчилар томонидан аниқланган қиймат Ўзбекистон Республикасининг
«Баҳолаш фаолияти тўғрисида»ги қонунининг 18-моддасига асосан баҳолаш
эга бўлиб, мулкни қийматини мулкни тасарруф этувчи ўз манфаатларини
ҳолда белгилайди.

Баҳоловчи:

Б.С.

VIII -Бўлим. Фойдаланилган манбалар рўйхати

1. ЎзР 1999 йил 19 августдаги 811-1 сонли «Баҳолаш фаолияти тўғрисида»ги Қонун ва
Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 4 июндаги 100-сонли
ўтказилган Ўзбекистон Республикасининг ягона миллий баҳолаш стандарти.

I Бўлим. Баҳолаш фаолиятида фойдаланиладиган принциплар, атама ва терминлар

II Бўлим. Баҳолашга оид вазифа (2-сон МБС)

III Бўлим. Баҳолаш жараёнида ўтказиладиган ўрганишлар ва таҳлиллар

IV Бўлим. Баҳолаш ҳақидаги ҳисоботни тузиш (4-сон МБС)

V Бўлим. Баҳолаш базалари (5-сон МБС)

VI Бўлим. Баҳолаш ёндашувлари ва усуллари (6-сон МБС)

VIII Бўлим. Машина ва усқуналарни баҳолаш (11-сон МБС)га
талаблари асосида амалга оширилади

IX. Бўлим. ИЛОВАЛАР

- Автомашиналарнинг қайд этиш гувоҳномаларидан нусхалар
 - Автомашиналарнинг куздан кечириниш далолатномасидан нусха
 - Интернет саҳифаларидан олинган прайс варақлар;
 - Баҳолаш объектининг фото суратлари;
 - Баҳоловчи мутахассис малака сертификати ва суғурта полиси нусхаси
- Ассоциациясига аъзолиги тўғрисидаги сертификатидан нусха

Баҳоловчи

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI EKOLOGIYA VA ATROF-MUHITNI MUHOFAZA QILISH DAVLAT QO'MITASI

100043, Toshkent sh., Chilonzor tumani, Bunyodkor shoh ko'chasi, 7a-uy. tel.: 71-207-11-02, faks: 71-236-02-32 veb-sahifa: <http://www.eco.gov.uz>, elektron pochta: info@uznature.uz

2022-yil "14" 04 04.04/1.611 - son

Toshkent sh.

**Хоразм вилояти Экология
ва атроф мухитни муҳофаза қилиш
бошқармаси**

Нусхаси.

**Хоразм вилояти
"Тоza худуд" ДУКга**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 сентябрдаги "Маиший ва қурилиш чикиндилари билан боғлиқ ишларни бошқариш тизimini янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-4845-сон Қарори ижросини таъминлаш мақсадида, маиший чикиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик (кейинги ўринларда - ДХШ) асосида амалга ошириш юзасидан Хоразм вилоятида хусусий сектор улусини 100 фоизга етказиш режалаштирилган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 26 апрелдаги 259-сон қарори билан тасдиқланган "Давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини амалга ошириш тартиби тўғрисида"ги Низом талабларига кўра, ДХШ лойиҳа концепцияси давлат таъбибуси билан Давлат экология қўмитаси томонидан босқичма-босқич ишлаб чиқилмоқда.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, Сиздан вилоят "Тоza худуд" ДУК балансидаги барча махсус автотранспорт воситалари нархларини ҳозирги кун бўйича баҳоловчи ташкилотлар томонидан ўрнатилган тартибда баҳолатиб, натижаси ҳақидаги тегишли ҳужжатларни ҳамда МФЙлар бўйича маълумотларни мазкур хатга илова қилишдан намунавий жадвалларга мувофиқ жорий йилнинг 20 апрель кунига қадар Давлат экология қўмитасига тақдим қилишингизни сўраймиз.

Илова 2 varaқда

Раис ўринбосари

И. Боқижонов

Ижроси: Р.Раҳматов
Тел: 207-0770 (50034)

XORAZM VILOYATI
"TOZA HUDUD" DAVLAT UNITAR
KORXONASI
KIRIM № 14
SANA "14" 04

№	Автогарантия лозин	Т/В Туро	Девлет расамин	Шисаб чикидан или	01.01.2022 йил хизмат бажани контракти	01.01.2021 йил хизмат бажани контракти	Девлет расамин	Шисаб №	Ранги	Тезлик паспорти №	Жерий тасвир- дизайни	Муҳимлат тасвир- дизайни	Умумий теория саноати	Тезлик саноати
1	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 716 MAA	2014	332 857 020,97	18 952 570,42	227300	400081	Белый (OK)	AAU 3116049	Рус	Рус	70	Сот
2	Крепильный погрузчик	ISUZU NQR 71 PL	90 907 YAA	2018	444 569 836,11	224 007 945,77	747266	313728	Белый (OK)	AAU 3476205	Рус	Рус	60	Сот
3	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 509 NAA	2014	339 889 762,42	121 770 657,89	226600	400067	Белый (OK)	AAU 29 5314	Рус	Рус	70	Сот
4	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 722 NAA	2015	260 493 746,01	115 430 448,56	331747	400887	Белый (OK)	AAU 3116950	Рус	Рус	70	Сот
5	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 516 NAA	2014	339 889 762,42	121 770 657,89	248706	400185	Белый (OK)	AAU 3116929	Рус	Рус	70	Сот
6	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 829 NAA	2015	321 811 357,86	175 365 403,97	327886	400740	Белый (OK)	AAU N 3500167	Рус	Рус	70	Сот
7	Мусоравоз	ISUZU NQR 71 PL	90 812 CBA	2021	580 000 000,00	580 000 000,00	02M374	318414	Белый (OK)	AAU 3833639	Рус	Рус	5	Сот
8	Мусоравоз	ISUZU NQR 71 PL	90 814 CBA	8- 2021	580 000 000,00	580 000 000,00	02A278	318412	Белый (OK)	AAU 3833641	Рус	Рус	5	Сот
9	Ассенизатор	ISUZU NPR 82L	90 257 VAA	2017	384 117 764,36	209 318 177,47	608644	401931	Белый (OK)	AAU 3115893	Рус	Рус	60	Сот
Жами:					3 005 629 250,16	1 566 715 511,98								

Хоразм илловат "Тола худуд" ДУК директори

Хоразм илловат "Тола худуд" ДУК бош муҳандиси

Хоразм илловат "Тола худуд" ДУК бош хисобчи

И.Галимов

А.Эришаров

Б.Раҳмонов

BEHLICAN SAVASI
YUK BOSH QARAVASI BO'LUMI
JSH SHIR / STR

1. 90257VAA
2. ISUZU
3. OQ BELLI
4. GUP XORAZM VILOYATI URGANCH SHAHRI FARAVONLIK 118
5. XORAZM VILOYATI URGANCH SHAHRI FARAVONLIK 118
6. 24.07.2021
7. XORAZM VILOYATI IIB YOQB XUZUP
8. 304938220

UZ

9. 2015
10. MAXLUB ASSEMI/ATSION
11. PAKAMCH3 / NSE YPR8ZLJHS401931
12. 8 000.00 (KG)
13. 3 550.00 (KG)
14. 608644
15. 130
16. GBASPG
17. 3
18. 0
19. 90257VAA

OTTRADIGAN JOYLAR SONI
ALOHIDA BELGILAR

OTRIBUNION
UZBEKISTAN
UZBEKISTAN

AVTOMOTOTRANSPORT VOSTRASI
RO'YXATDAN O'TKAZILGANLIGI
TUG'ULISHIDA GUVOHNOMA

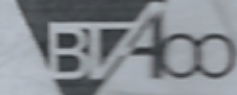
1. 90723NAA
2. ISUZU N1PR8ZL-KL5VAY
3. OQ BELLI
4. GUP XORAZM VILOYATI TOZA HJUDU
5. XORAZM VILOYATI URGANCH SHAHRI FARAVONLIK 118
6. 24.07.2021
7. XORAZM VILOYATI IIB YOQB XUZURIDAG
8. 304938220

UZ

9. 2015
10. YUK AXLAT TASHUVCH
11. PAKAMCH3 / NSBNPR3LFS400887
12. 8 000.00 (KG)
13. 3 550.00 (KG)
14. 331747
15. 130
16. GBASPG
17. 3
18. 0
19. 90723NAA

OTTRADIGAN JOYLAR SONI
ALOHIDA BELGILAR

BAHOLOVCHILIK ASSOCIATIONS

SERTIFIKAT

Ushbu sertifikat

"URGANCH BAHOLASH VA KONSALTING"

shirkati Tashkilotlar Assosiyasining

uzligini tasdiqlaydi

[Signature]
Rahimjon Karimov

Toshkent

YURIDIK SHAXSNI DAVLAT RO'YHATIDAN
O'TKAZISH TO'G'RSIDA

GUVOHNOMA

Reestr tartib raqami № 4607

№ 5461

2022 yil 7 fevral

Ushbu guvohnoma yuridik shaxs "URGANCH BAHOLASH VA KONSALTING" shirkatining tekshirilgan jamoatiga berilgan.

Tashkilot-huquqiy shakli:	TXSH 1152
Muloqot shakli:	MHP 142
Bo'lim markazi:	MHOBT 1733401
Yil boshidagi shaxs kod:	KTUT 23847868
Tarixiy kod:	XXTUT 84500
Sotish guvohnomasi identifikatsiya raqami:	STIP 302198718
Kuzatish ma'lumotlar DABOT (SOQTV) kod:	07774

Ushbu shaxs Davlat ro'yhatida
Tashkilotlar Assosiyasining ruyxatida
uzligini tekshirilgan bo'lgan.

O. Abdulqasim

APEX INSURANCE COMPANY

ПОЛИС № 8470131012100328
СТРАХОВАНИЕ ГРАЖДАНСКОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ОБОИДНОГО

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan. Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

- 1. OOO "URGANCH BAHOLASH VA KONSALTING"
- 2. № 8470131012100328 va 19.08.2021 y.
- 3. 05.08.2022 yil 18 avgust 2021 yil 24.08.2021 yil 18 avgust 2022 y. (boshida kelib chiqqan)
- 4. Respublika Uzbekiston
- 5. Sotilish Dava va № 8470131012100328 va 19.08.2021 y.
- 6. 2 000 000 000,00 (iki million) so'm.
- 7. 140 000 000,00 (o'n to'rt million) so'm va boshqa shartlar bilan.
- 8. Na qo'llanilmaydi.
- 9. Bir tomonlama va dastlabki sotilish.
- 10. 1 000 000,00 (bir million) so'm 100% va boshqa shartlar bilan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Ushbu sertifikatning berilishi Davlat ro'yhatida qayd etilgan bo'lgan va 2022 yil 12 oyga mo'ljallangan bo'lgan.

Shaxs raqami
BS 963

Tartib raqami
00325

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT AKTIVLARINI BOSHQARISH
AGENTLIGI

BAHOLOVCHINING MALAKA SERTIFIKATI

0517 - sonli

Toshkent sh. 2020 y. 30 noyabr

O'zbekiston Respublikasi Davlat aktivlarini boshqarish agentligi tomonidan

SATTAROV BAXRAM DJABBAROVICH ga

544 462322 Xorazm viloyati Urganch shahar 108 ko'chmasidan 2014 yil 7 martda berilgan.

asos qilib muddati: 2020 yil 30 noyabrdan 2025 yil 30 noyabrgacha uzaytirilgan

O'zbekiston Respublikasi boshqaruvi tomonidan olingan baholovchi sertifikatning nomidan
malika baholovchi ruxsat beriladi va sertifikatlangan baholovchi sifatida beriladi.

O'zbekiston Respublikasi Davlat
aktivlarini boshqarish agentligi
(vakolatli shaxs) *[Signature]* T.N. Nabiljev

Baholovchi malaka sertifikatining asos qilib muddati:

20 y. dan 20 y. gacha uzaytirilgan.

Imzo M.O.

WWW.APEXINSURANCE.UZ

"Urganch: baholash va konsalting" MCHJ
Ushbu hisobot "26" vарақдан iborat
bўlib muхrланган

«Urganch baholash va konsaltingi»
Mas'uliyati cheklangan jamiyati

Общество с ограниченной
ответственностью
«Urganch baholash va konsalting»

Urganch baholash va konsalting

Урганч ш. Й.Бобожонов кўчаси 8-уй, х/р: 20208000704955147001, «INFIN BANK» Хоразм вилоят филиали,
МФО: 01129, СТИР: 302198718, Тел.: +99895-606-55-22; E-mail: ubk2012@mail.ru

Хоразм вилоят «Тоза худуд» давлат унитар корхонаси
Хазорасп туман филиалига бириктирилган техника ва
автомашиналарини давлат-хусусий шерикчилик учун
қийматини аниқлаш тўғрисида

БАҲОЛАШ ҲИСОБОТИ

Рўйхатга олинган рақам №72/02-UBK, 2022 йил.

БАХОЛАНАЁТГАН ОБЪЕКТ МАНЗИЛИ: Урганч шаҳар Э.Раҳим кўчаси 118-уй.

БАХОЛАШ МАҚСАДИ: Давлат-хусусий шерикчилик учун.

АНИҚЛАНАЁТГАН ҚИЙМАТ ТУРИ: Бозор қиймати

БАХОЛАШ ҲИСОБОТИНИ ТУЗИШ САНАСИ: 26.04.2022 йил.

БУЮРТМАЧИ: Хоразм вилоят «Тоза Худуд» ДУК

МУЛКЧИЛИК ШАКЛИ: Давлат мулки.

БАХОЛОВЧИ ТАШКИЛОТ: «Urganch baholash va konsalting» МЧЖ
Ассоциацияга аъзолиги сертификати: №052, рақам

Урганч – 2022 йил

I. Мундарижа

Номламалар

II. Илова хат**III. АТАМАЛАР ВА ТУШУНЧАЛАР****IV. КИРИШ.**

1. Баҳолаш объекти хақида умумий маълумот ва топширикни белгилаш

Баҳолаш сифат сертификати.

Баҳоловчилар малакаси

Баҳолаш ҳуқуқи

Қабул қилинган (йўл қўйилган) чегаралар ва чегараловчи шартлар.

Фойдаланилган баҳолаш стандартлари

V. АСОСИЙ КИСМ

1. Баҳолаш жараёни

Ахборот йиғиш ва уни таҳлил қилиш

Идентификация қилиш

Аналог-объектларни танлаш ва аналог-объектлар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланиш хусусиятлари

VI. Баҳолаш ёндашувлари ва усуллари танлаш, асослаш ва қўллаш

Харажат (мулкӣ) ёндашувида баҳолаш.

Даромад ёндашувида баҳолаш

Қиёсий ёндашув

VII. Қўлланилган баҳолаш ёндашувларининг натижаларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш объектининг якуний қийматини аниқлаш**VIII. Фойдаланилган манбалар рўйхати****IX. Бўлим. ИЛОВАЛАР**Урганч ш. Й.Бобо...
МФО:

№72

26 - апрел 2022

«Urganch b
шартномага асос
филиалига бирин
Баҳолаш ишлари
Ушбу хис
фикрини ифода
ўтишини кафол
эмас. Баҳолаш
бозорда юзага
олган ҳолда ак
Баҳолаш
Буюртм
хисоб-китоб
Хазорасп ту
шерикчилик

№	
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	

Баҳоловчи

Б.Самтаров

«Urganch baholash va konsaltingi»
Mas'uliyati cheklangan jamiyati

Общество с ограниченной ответственностью
«Urganch baholash va konsalting»

Urganch baholash va konsalting

Урганч ш. Й.Бобождонов кўчаси 8-уй, х/р: 20208000704955147001, «INFIN BANK» Хоразм вилоят филиали, МФО: 01129, СТИР: 302198718, Тел.: +99895-606-55-22; E-mail: ubk2012@mail.ru

№72

26 - апрел 2022 йил.

Хоразм вилоят «Тоза Худуд» ДУКга

«Urganch baholash va konsalting» МЧЖ билан тузилган 16.04.2022 йилдаги №226841-сонли шартномага асосан Хоразм вилоят «Тоза худуд» давлат унитар корхонаси Хазорасп туман филиалига бириктирилган техника ва автомашиналарини давлат-хусусий шерикчилик учун баҳолаш ишлари «Urganch baholash va konsalting» МЧЖ томонидан амалга оширилди.

Ушбу хисобот баҳоловчиларнинг баҳоланаётган мол-мулки тўғрисидаги профессионал фикрини ифодалайди ва мол-мулк бир қўлдан бошқа қўлга хисоботда кўрсатилган баҳода ўтишини кафолатламайди. Баҳолаш натижаларини бошқа мақсадларда фойдаланиш мумкин эмас. Баҳолаш вақтида баҳоланаётган объектнинг қиймати тўғрисида олинган натижалар бозорда юзага келган ўзига хос иқтисодий хусусиятларини ва жорий бозор ҳолатини инобатга олган ҳолда акс эттирилди.

Баҳолаш санаси 21.04.2022 йил ҳолатига.

Буюртмачи томонидан тақдим этилган бошланғич маълумотларга асосан олиб борилган ҳисоб-китоб натижаларига кўра, Хоразм вилоят «Тоза худуд» давлат унитар корхонаси Хазорасп туман филиалига бириктирилган техника ва автомашиналарини давлат-хусусий шерикчилик учун тавсия этилаётган баҳолаш қиймати қуйидагича:

№	Номи ва русуми	Давлат ракам белгиси	Ишлаб чиқарилган йили	Баҳолашни қиймати Сўмда
1	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 517 NAA	2014	268 200 000
2	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 518 NAA	2014	219 000 000
3	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 062 LAA	2013	182 500 000
4	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 648 NAA	2015	268 200 000
5	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 649 NAA	2015	268 200 000
6	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 827 NAA	2015	357 600 000
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 934 NAA	2015	219 000 000
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 986 NAA	2015	219 000 000
9	ISUZU NQR 71 PL (Крюковой погруз)	90 911 YAA	2018	399 600 000
10	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 158 EBA	2021	693 500 000
11	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 159 EBA	2021	693 500 000
12	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 615 CBA	2021	693 500 000
13	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 618 CBA	2021	693 500 000
14	Экскаватор-погрузчик CLG775A Ligon Юклагич	90 324 DA	2014	223 829 600
15	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 586 OAA	2015	268 200 000
16	ISUZU NQR 71 PL (Самосвал)	90 804 OAA	2016	218 000 000
17	ISUZUNPR82LKL5VAY Ассенизатор	90 830 UAA	2017	216 000 000
	ЖАМИ:			6 101 329 600

Баҳолаш ишларини амалга ошириш жараёнида қуйидаги норматив ҳужжа асосланган:

Баҳолаш ишларини амалга ошириш жараёнида қуйидаги норматив ҳужжатларга асосланди:

❖ ЎзР 1999 йил 19 августдаги 811-1 сонли “Баҳолаш фаолияти тўғрисида”ги қонуни.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 4 июндаги 3239-сон билан рўзга қилинган Ўзбекистон Республикасининг ягона миллий баҳолаш стандарти.

I Бўлим. Баҳолаш фаолиятида фойдаланиладиган принциплар, атамалар ва тарифлар (1-сон)

II Бўлим. Баҳолашга оид вазифа (2-сон МБС)

III Бўлим. Баҳолаш жараёнида ўтказиладиган ўрганишлар ва таҳлиллар (3-сон МБС)

IV Бўлим. Баҳолаш ҳақидаги ҳисоботни тузиш (4-сон МБС)

V Бўлим. Баҳолаш базалари (5-сон МБС)

VI Бўлим. Баҳолаш ёндашувлари ва усуллари (6-сон МБС)

VIII Бўлим. Машина ва ускуналарни баҳолаш (11-сон МБС)га ҳамда I — 6-сон МБСлар тасма асосида амалга оширилади

Ушбу илова хат баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботга асосан тайёрланди ва фақатгина ҳисобот тўлиқ матнига боғлиқ равишда, яъни ҳисоботда қабул қилинган барча фаразлар ва чеклашларнинг ҳақиқатлигини тасдиқлаш билан чекланган ҳолда талқин қилиниши мумкин.

Баҳоловчилар томонидан аниқланган қиймат Ўзбекистон Республикасининг «Баҳолаш фаолияти тўғрисида»ги қонунининг 18-моддасига асосан тавсия хусусиятига эга бўлиб, қиймати мўлқини тасарруф этувчи ўз манфаатларидан келиб чиққан ҳолда белгилайди.

Баҳолаш ҳисоботида биз томондан аниқланган баҳолаш қийматлари ёки юритилган баҳолаш тўғрисида саволлар туғилса бизга мурожаат этишингизни сўраймиз.

Б.Саттаров

қийматин
рўйхатда
Ўзб
қийматин
рўйхатда
а
объектлар
бўлса, ун
«активлар
б
кандай ф
Баҳолашни
ҳимоя қил
Баҳолашни
ба
ишончлили
ба
малака сер
бў
тушуниши
Баҳоловчи
мақсадлари
бу
ва
муайян қий
гу
омиллар (ко
алоқалар ма
номоддий а
дир
фойдаланил
жор
бўлғуси дар
инт
натижалари
хусусий алом
иш
мувофиқ ма
турли нуқта
адолатли қий
қиймати) ҳис
кап
учун фойдал
объектининг
ичига олади.
Агар
бўлса, таннар
қўшилади. Бу
ҳисоблашига
қийм
келишиб оли
балки аниқ в
қилинадиган
ушбу товарлар
карашини акс

III. АТАМАЛАР ВА ТУШУНЧАЛАР

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томониндан тасдиқланган «Машина ва усқуналар қийматини баҳолаш» (11-СОН МБС). Адлия Вазирлигининг 2020 йил 04 июндаги 3239 сон билан рўйхатдан ўтказилган.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томониндан тасдиқланган «Тушунча ва аниқликлар қийматини баҳолаш» (1-СОН МБС). Адлия Вазирлигининг 2020 йил 04 июндаги 3239 сон билан рўйхатдан ўтказилган.

1. Услубий кўрсатмаларда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

актив ёки активлар — баҳолашга оид вазифа (баҳолаш вазифаси) татбиқ этиладиган баҳолаш объектлари. Мазкур Стандартда «актив ёки активлар» тушунчасининг бошқача маъноси кўрсатилмаган бўлса, унинг қўлланилиши «актив», «активлар гуруҳи», «мажбурият», «мажбурият гуруҳи» ёки «активлар ва мажбуриятлар гуруҳи» маъносида ишлатилишини ҳам назарда тутати;

баҳолаш мақсади — актив қийматининг баҳолашга оид вазифада баҳолаш натижасидан қандай фойдаланилиши мўлжалланаётганлигини ҳисобга олиб белгиланган турини аниқлаш. Баҳолашнинг умумий мақсадлари молиявий ва солиқ ҳисоботи учун, мижознинг манфаатларини судда ҳимоя қилиш, битимларга ҳамроҳлик қилиш, гаров кредитлари бўйича қарорларни асослаш учун баҳолашни ўз ичига олади;

баҳолаш экспертизаси — қонун ҳужжатларига мувофиқ баҳолаш ҳақидаги ҳисоботларнинг ишончлилигини эксперт текширувидан ўтказиш;

баҳоловчи — белгиланган тартибда лицензияловчи орган томонидан берилган баҳоловчининг малака сертификатига эга бўлган жисмоний шахс;

бўлиши мумкин/мумкин/эхтимол — ушбу сўзлардан фойдаланилиши баҳоловчилар тушуниши ва эътиборга олиши керак бўлган ҳаракатлар ва тартиб-таомиллар борлигини кўрсатади. Баҳоловчи бу масалаларни баҳолашга оид вазифада қандай ҳисобга олиши унинг ушбу Стандарт мақсадларига мувофиқ келадиган ҳолатларда қандай касбий мулоҳаза юритишига боғлиқ;

буюртмачи — баҳолаш ким учун олиб борилаётган бўлса, ўша шахс;

вазн коэффициенти/вазн — якуний қиймат ҳақида хулосани шакллантириш жараёнида муайян қиймат кўрсаткичига ишонч даражаси;

гудвилл — корхонадан алоҳида идентификация қилиниши ва баҳолалиши мумкин бўлмаган омиллар (корхона номи ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг машҳурлиги, муайян обрў ва ишга доир алоқалар мавжудлиги, жойлашган ер ва бошқа шунга ўхшаш омиллар) таъсирида вужудга келадиган номоддий актив;

дисконтлаш ставкаси — бўлғуси пул тушумларини жорий қийматга айлантириш учун фойдаланиладиган иқтисодий самара ставкаси;

жорий қиймат — тегишли дисконтлаш ставкасидан фойдаланиб, муайян санага келтирилган бўлғуси даромадлар қиймати;

интеллектуал мулк объекти — жисмоний ёки юридик шахснинг интеллектуал фаолият натижалари ҳамда фуқаролик муомаласи иштирокчиларининг товарлар, ишлар ва хизматларнинг хусусий аломатларини акс эттирувчи воситаларга бўлган мутлақ ҳуқуқи;

иштирокчи — баҳолаш ҳақида вазифада қўлланиладиган баҳолаш базаси (базалари)га мувофиқ манфаатдор иштирокчи ёки иштирокчилар. Баҳолаш базаларининг ҳар хиллиги баҳоловчи турли нуктаи назарларни, хусусан, «бозор иштирокчилари» позицияларини (масалан, бозор қиймати адолатли қиймат) ёки муайян мулкдор ёки потенциал харидор позициясини (масалан, инвестиция қиймати) ҳисобга олиш зарурлигини уқтиради;

капиталлаштириш ставкаси — муайян давр учун даромад миқдорини қийматга айлантириш учун фойдаланиладиган, қоида тариқасида, фоиз ҳисобида ифодаланадиган бўлувчи. Кўчмас мулк объектнинг умумий таннархи уни ишлаб чиқаришга кетган бевосита ва билвосита харажатларни ўз ичига олади.

Агар харидор кўчмас мулкни сотиб олгандан кейин қўшимча капитал харажатлар қилган бўлса, таннархни ҳисоблашда бу харажатлар сотиб олишнинг ретроспектив (ўзи учун) қийматига қўшилади. Бу харажатлар объектнинг бозор қийматига бозор уларни қанчалик мақсадга мувофиқ деб ҳисоблашига қараб, ўз ҳиссасини қўшади;

қиймат — сотиб олиш мумкин бўлган товарлар ёки хизматлар харидорлари ва сотувчилар келишиб олишлари эҳтимоли юқори бўлган нархга тегишли иқтисодий тушунча. Қиймат бу факт эмас балки аниқ вақтда аниқ товарлар ва хизматларнинг танланган қиймат талқинига мувофиқ эҳтимоли қилинадиган ва ҳисоблаб чиқиладиган катталиқ. Қийматнинг иқтисодий тушунчаси баҳолаш санасидан ушбу товарлар эгаси бўлган ёки ушбу хизматларнинг фойдаланувчилари оладиган фойдага бозорнинг қарашини акс эттиради.

Қиймат баҳоларини тушуниш ва қўллаш учун қийматнинг тури ва талқинини аниқ кўрсатиш шунингдек уларнинг баҳолаш бўйича топшириққа мувофиқлигини таъминлаш зарур. Қиймат талқинининг ўзгариши турли мулк объектлари учун қайд қилиб қўйиладиган қиймат миқдорига жидат таъсир кўрсатиши мумкин.

Қиймат тушунчаси қандайдир битим билан боғлиқ пул суммасини назарда тутати. Шунинг қарамай, баҳоланаётган мулкнинг сотилиши, унинг баҳолаш санасида бозор қиймати тарифи мужассам шартларга амал қилган ҳолда сотилиши мумкин бўлган нархини белгилаш учун зарурий бўлмайди;

қийматни баҳолаш соҳасидаги эксперт — бошқа баҳоловчи томонидан бажарилган баҳолаш ҳақидаги ҳисоботнинг ишончилиги экспертизасини ўтказадиган ҳамда баҳолаш объектини такрор баҳолашни ўтказмасдан эксперт ҳулосасида ўзининг баҳолаш ҳақидаги ҳисоботнинг ишончилиги ҳақидаги ҳолис фикрини билдирадиган профессионал баҳоловчи;

мультипликатор — корхонанинг нархи ёки ўзгача қиймат асоси ва унинг фаолият тавсифловчи молиявий, ишлаб чиқариш ёки ашёвий кўрсаткич ўртасидаги нисбатни кўрсаткич коэффициент;

нарх — қандайдир товар ёки хизмат учун таклиф этилаётган, сўралаётган ёки тўланган суммаси. Сотув нархи, у очик эълон қилинган ёки сир сақланганлигидан қатъи назар, содир бўлган ҳисобланади. Аниқ харидорлар ва сотувчиларнинг молиявий имкониятлари, мотивлари ёки алоқаманфаатларидан келиб чиқиб, товар ёки хизматга тўланган нарх товар ёки хизматнинг қийматига келмаслиги мумкин. Шунга қарамай, нарх қоида тарихида ушбу товарлар ёки хизматларга маълум харидор ва/ёки сотувчи томонидан муайян вазиятларда ўрнатиладиган нисбий қиймат индикаторидир.

номоддий активлар — ташкилот томонидан улардан ишлаб чиқариш, ишлар бажариш хизматлар кўрсатиш ёки товарларни сотиш жараёнида фойдаланиш мақсадида ёхуд маъмурий ва бошқа функцияларни амалга ошириш учун узоқ муддат мобайнида тутиб туриладиган, моддий-ашёвий мазмунга эга бўлмаган идентификацияланувчи мол-мулк объектлари;

натижаларни ўлчаш — қоида тарихида турли ёндашувларни қўллаш доирасида олган турли қиймат кўрсаткичларини таҳлил қилиш ва мувофиқлаштириш жараёни;

пул оқими — муайян давр мобайнида актив, активлар гуруҳи, корхона томонидан яратиладиган пул маблағлари оқими;

салмоқли/аҳамиятли/жиддий (ёки муҳим) — баҳолаш жиҳатларининг баҳолаш вазияти (шу жумладан, дастлабки маълумотлар, фаразлар, шунингдек қўлланиладиган усуллар ва ёндашув нуктаи назаридан аҳамиятлилиги, уларни қўллаш ва/ёки уларнинг баҳолашга таъсири баҳолаш фойдаланувчиларининг иқтисодий ёки бошқа қарорларига таъсир кўрсатади);

таннарх — товар ёки хизматни харид қилиш, яратиш ва ишлаб чиқаришга доир харажат йиғиндисидан иборат;

тиклаш қиймати — баҳолаш объектга ўхшаш янги объектни ўхшаш материаллар технологиялардан фойдаланиб яратиш харажатлари суммаси;

ўрнига белгилаш қиймати — баҳолаш объектга ўхшаш фойдали хоссаларга эга бўлган объектни замонавий материаллар ва технологиялар ёрдамида яратиш харажатлари суммаси;

харажатлар — товар ёки хизматни яратиш ёки ишлаб чиқариш учун талаб қилинаётган ресурслар миқдорининг пуллик ифодаси. Харидор томонидан товар ёки хизмат учун тўланган пулнинг учун уларни сотиб олиш харажатларига айланади.

Мулк объекти учун харажатларни ҳисоблаб чиқиш ишлаб чиқариш харажатларини алмаштириш харажатларининг ҳисоблаб чиқилган миқдорига асосланиши мумкин.

Ишлаб чиқариш харажатлари мавжуд объект нусхасини ўхшаш технологиялар материаллардан фойдаланиб яратишга қилинган харажатлардир.

Алмаштириш харажатлари эса ҳисобланган миқдори айти пайтда бозорда қўлланилаётган технологиялар ва материаллардан фойдаланиб таққосланарли фойдалиликка эга объектни яратиш назарда тутати;

яхшилашлар — ер участкасини ундан кейинчалик фойдаланиш учун ўзгартириш бораётган фаолият натижасида яратилган ва у билан узвий боғлиқ бўлган ер участкасидаги ўзгаришлар. Яхшилашлар бинолар, иншоотлар, муҳандислик системалари ва тармоқлари, кўп йиллик ўсимлик ва улар билан жамулжам ҳолда конструктив ёки функционал яхлитликни ташкил этадиган объектларни ўз ичига олади.

айнан бир хил объект — баҳоланаётган объект каби худди шундай модификациядаги объект бўлиб, унинг стандарт (заводдаги) конструкцияси, жиҳозлар параметрлари ва қўлланиладиган материаллари бўйича баҳоланаётган объектдан ҳеч қандай фарқи бўлмайди;

аналог — асосий функционал, фойдаланиш ва ишлаб чиқариш тавсифларига кўра баҳолаш объектига ўхшаш, айнан бир хил вазифаларни бажарувчи объект. Фарқланишлар фақат конструктив тавсифларида (стандарт бутланиши, ташқи кўриниши, фаолият кўрсатиш шартлари ва бошқалар) ҳамда ишлаб чиқариш қувватларида намоён бўлиши мумкин;

аналог-объект — баҳолаш жараёнида улар ҳақидаги ахборотдан фойдаланиладиган айнан бир хил объект ёки аналог;

жамланган эскириш — машина ва ускуналар қийматининг улар техник-иқтисодий тавсифларини йўқотиши билан кечадиган кадрсизланиши;

жисмоний эскириш — фойдаланилиши давомида ишлаб чиқариш омиллари (корпус агрегатлар, материалларнинг эскириши, ишқаланиш, занглаш, вибрация ва бошқалар) таъсирида баҳолаш объекти тавсифларининг табиий ёмонлашуви, шунингдек авариялар, табиий офатлар ва бошқалар натижасида ёмонлашуви оқибатида машина ва ускуналар қийматининг пасайиши;

машина парки — мажмуада мавжуд бўлган (масалан, ишлаб чиқариш цехи кўринишида) бироқ технологик жиҳатдан ўзаро боғлиқ бўлмаган, якка тартибдаги техникадан иборат машина ва ускуналар бирликларининг жами. Машина ва ускуналар ишлаб чиқариш жараёнида ягона циклни босқичма-босқич функцияларини бажариши мумкин, бироқ машина парки техникасининг ҳар бирлиги материалга ишлов беришнинг тугалланган жараёнини амалга ошириши муносабати билан машина паркини технологик мажмуадан фарқлаш зарур;

ташқи эскириш — машина ва ускуналарга истеъмол талабига таъсир кўрсатувчи ташқи омиллар (иқтисодий, экологик ва бошқа) ўзгариши оқибатида ушбу машина ва ускуналар қийматининг пасайиши;

технологик мажмуа — ташкилотнинг ишлаб чиқариш фаолиятида фойдаланиладиган ҳамда узлуксиз ишлаб чиқариш жараёнини таъминловчи технологик ва ташкилий жиҳатдан ўзаро боғлиқ машина ва ускуналарнинг, шунингдек компонентларнинг (инструментлар, материаллар, дастурий таъминотлар ва бошқалар) жами;

функционал эскириш — ишлаб чиқаришнинг арзонлашиши ёки янгиларига нисбатан унумдорлиги пастроқлиги сабабли машина ва ускуналар истеъмол қийматининг қисман йўқотилиши.

IV. К И Р И Ш.

1. Баҳолаш объекти ҳақида умумий маълумотлар ва топшириқни белгилаш.

Баҳоланаётган объект (ном ва қисқача тавсифи):	Хоразм вилоят «Тоza худуд» давлат унитар корхонасига караш техника ва автомашиналари
Баҳолаш объектига бўлган ҳуқуқлар	Тўла эгалик ҳуқуқи
Баҳолаш объектининг жойлашган жойи	Урганч шаҳар Э.Раҳим кўчаси 118-уй
Буюртмачи (номи, реквизитлари):	Хоразм вилоят «Тоza Худуд» ДУК Манзили: Урганч шаҳар Э.Раҳим кўчаси 118-уй Банк: АТИБ "Ипотека банк" Тинчлик филиали Урганч шаҳар х/р: 2010010002224860001 ИНН: 304938220 МФО: 00580
Баҳолаш мақсади ҳамда баҳолашда иштирок этаётган тарафлар мажбуриятлари	Хоразм вилоят «Тоza худуд» давлат унитар корхонасига караш техника ва автомашиналарини бозор қиймати ҳақида буюртмачи тавсия бериш
Баҳолаш натижаларидан фойдаланиш мўлжали	Давлат-хусусий шерикчилик учун
Баҳолаш санаси:	21.04.2022 йил
Баҳолаш мақсадига мувофиқ бўлган қиймат тури	Бозор қиймати
Чекловчи шартлар	Баҳолаш натижалари баҳоланган кун ва ҳисоботда кўрсатилган мақсадлар учунгина тўғридир ҳамда баҳоловчи баҳоланаётган мулк қиймати тўғрисида тавсия беради
Буюртмачи ёки у ваколат берган шахс тақдим этиши лозим бўлган бошланғич ахборот рўйхати	Эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжат, автотранспорт воситасининг техник гувоҳномаси, қўшимча маълумотлар..
Баҳолаш ишларини бажариш муддатлари	Баҳолаш учун керак бўладиган маълумотлар тўплами тўлиқ тақдим қилингандан сўнг 20 кун.
Баҳоловчи суғуртаси:	Суғурта полиси: Полис рақами №0470/1310/1/2100336 2021 й 19-августда "APEX INSURANCE" МЧЖ томонидан берилган

	амал қилиш муддати 18.08.2022 йилгача.
Баҳоловчилар ҳақида маълумот	«Urganch baholash va konsalting» МЧЖ Лицензия рақами BL 001, №0166 05.03.2012 йилда берилган лицензияни амал қилиш муддати чегараланмаган. Манзил : Урганч шаҳар Й.Бобожонов кўчаси 8-уй Х/Р 20208000704955147001 «INFIN BANK» Хоразм вилоят филиали МФО - 01129 СТИР - 302198718 ХХТУТ - 83400 E-mail: ubk2012@mail.ru Баҳоловчи мутахассис – Саттаров Баҳрам Джаббарович сертификати ҳисоб серияси № BS 003, рақами № 0517, 30-ноябрда Ўзбекистон Республикаси Давлат акт бошқариш агентлиги томонидан берилган
Баҳолаш ўтказиш учун асос :	16.04.2022 йилдаги №226841-сонли шартнома.
21.04.2022 йил ҳолатига	1 АКШ доллари \$ = 11281,80 сўм
Баҳолаш санасида ЎзР Марказий Банки томонидан аниқланган АКШ доллари, Россия рубли ва Евро ни сўмга нисбатан қиймати	1 Россия рубли = 138,57 сўм 1 Евро = 12245,27 сўм

V. Асосий қисм.

5-1 Қабул қилинган (йўл қўйилган) чегаралар ва чегараловчи шартлар.

Баҳолаш тўғрисидаги ҳисобот қуйидаги чегаралар ва чегараловчи шартларга тайёрланди:

- баҳолаш жараёнида, мулкдор ўзининг энг яхши манфаатларидан келиб чиққан ҳолда бошқарган деб ҳисоблаб ҳулосалар чиқарилди;
- объектни баҳолаш қиймати таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ва ушбу ҳисоботда ўтилганлардан ташқари, бирон-бир яширин нуқсонларга (дефектларга) эга эмас, агарда нуқсон тақдирда ҳам жавобгарлик баҳоловчи зиммасига юклатилмайди;
- ҳисоботда буюртмачи томонидан тақдим қилинган ахборот манбаларидан фойдаланилди;
- тақдим қилинган маълумотлар ҳаққонийлиги учун буюртмачи жавобгар;
- муаллифнинг ёзма равишда розилигисиз баҳолаш ҳисоботидан тўлиқ ёки қисман нусха мумкин эмас;
- баҳолаш ҳисоботида кўрсатилган объектнинг баҳолаши қиймати тўғрисидаги объектга тегишли. Ушбу объектни бирон-бир қисмини баҳолаши қийматини бошқа бирон-бир қисмига ҳар қандай солиштириш ҳаққоний бўлмайди, агарда бу ҳолат ҳисоботида кўрсатилмаган бўлса;
- ҳисобот тайёрлашда баҳоловчи фойдаланган дастлабки маълумотлар ишончли мазмунли олинди ва ҳаққоний ҳисобланади. Шунга қарамай баҳоловчи уларнинг мутлақо тўғрилиги ишончли бўла олмайди. Шунинг учун мумкин бўлган жойда ахборот манбаларига керакли далиллар қўйилди;
- баҳолаш натижалари ҳисоботда кўрсатилган мақсадлар учун ва фақат баҳоланган объектнинг ҳисобланади. Баҳоловчилар баҳоланаётган мулк нарҳига таъсир килувчи ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий ва табиий шароитлар бўйича ўзгартиришлар учун жавобдорлик зиммаларига олмайдилар;
- ушбу ҳисоботда келтирилган барча фикрлар жорий бозор ҳолатига асосланади. Қарашлар вақт ўтиши билан ўзгариши мумкин.

Ушбу ҳисоботда корхона мулкни инвентарлаш ва аудит текшируви келтирилмаган. Баҳолаш корхона томонидан тақдим этилган бухгалтерия маълумотларига асосланган. Ушбу маълумотлари ҳаққоний деб қабул қилинган. Баҳолаш натижалари фақат баҳолаш ҳисоботида кўрсатилган мақсадлар учун ҳаққоний.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 4 июндаги 3239-сон билан ўтказилган Ўзбекистон Республикасининг ягона миллий баҳолаш стандарти.

I Бўлим. Баҳолаш фаолиятида фойдаланиладиган принциплар, атамалар ва тарифлар (1-сон МБС)

II Бўлим. Баҳолашга оид вазифа (2-сон МБС)

Баҳоловчи Б.Саттаров

III Бўлим

IV Бўлим

V Бўлим

VI Бўлим

VIII Бўлим

асосида

ба

чиқарувчи

бўлган об

ахборотд

хил бўли

б

бундан са

ишлаб чи

б

ягона мин

(сотиш ёк

бошқа мин

Баҳо

паспорти

ўтказилад

ўрна

рухсат бер

этилади.

Баҳо

кўриди. ў

ва автома

гувоҳномал

маълумотла

№

Номи

1 ISUZU NPR

(Мусоравоз)

2 ISUZU NQR

(Мусоравоз)

3 ISUZU NQR

(Мусоравоз)

4 ISUZU NPR

(Мусоравоз)

5 ISUZU NPR

(Мусоравоз)

6 ISUZU NPR

(Мусоравоз)

7 ISUZU NQR

(Мусоравоз)

8 ISUZU NQR

(Мусоравоз)

9 ISUZU NQR

(Мусоравоз)

10 ISUZU NQR

(Мусоравоз)

11 ISUZU NQR

(Мусоравоз)

12 ISUZU NQR

(Мусоравоз)

III Бўлим. Баҳолаш жараёнида ўтказиладиган ўрганишлар ва таҳлиллар (3-сон МБС)

IV Бўлим. Баҳолаш ҳақидаги ҳисоботни тузиш (4-сон МБС)

V Бўлим. Баҳолаш базалари (5-сон МБС)

VI Бўлим. Баҳолаш ёндашувлари ва усуллари (6-сон МБС)

VIII Бўлим. Машина ва ускуналарни баҳолаш (11-сон МБС)га ҳамда I — 6-сон МБСлари талаблари асосида амалга оширилади.

5-2. Ахборот йиғиш ва уни таҳлил қилиш.

5-2-1. Баҳолаш объектини идентификация қилиш.

Баҳолашда асосан айнан бир хил объектлар — худди баҳолаш объекти сингари битта ишлаб чиқарувчи томонидан тайёрланган ва айнан бир хил русумга, ишлаб чиқариш йилига ва бошқаларга эга бўлган объектлар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланилади;

айнан бир хил объектлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда аналоглар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланилади.

Аналоглар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланаётганда қуйидаги талабларга риоя этиш зарур:

аналоглар ва баҳолаш объектининг тармоқдаги вазифаси (фойдаланиш, қўллаш соҳаси) бир хил бўлиши керак;

баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта савдо русумига (брендга) эга бўлиши керак бундан савдо русуми ишлаб чиқаришдан олиб қўйилган ёки мазкур савдо русуми остида аналогларни ишлаб чиқариш тўхтатилган ҳоллар мустасно;

баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта мамлакатда ишлаб чиқарилган, шунингдек ягона минтақавий сотиш бозорига (Европа, Осиё ва ҳ.к.) эга бўлиши зарур. Аналогларнинг нархлари (сотиш ёки таклифлар) тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда тегишли тузатишларни киритган ҳолда бошқа минтақавий бозорлардаги ахборотдан фойдаланишга йўл қўйилади.

Баҳолаш объектини идентификация қилиш кўздан кечириш материалларига ишлов бериш, унинг паспорти ва рўйхатдан ўтказиш ҳужжатларини (улар мавжуд бўлганда) ўрганиш йўли билан ўтказилади.

Ўрнатилган қўшимча ускунага буюртмачи ва/ёки манфаатдор шахс томонидан тегишли техник рухсат бериш ҳужжатлари ва баланс қиймати тўғрисидаги маълумотлар (юридик шахслар учун) тақдим этилади.

Баҳолаш объектларини идентификация қилиш мақсадида автотранспортни жойига бори қўрилди. ўрганиш натижасида Хоразм вилоят «Тоза Худуд» ДУК томонидан тақдим қилинган Техник ва автомашиналарини техник ҳолатини кўриқдан ўтказиш далолатномаси ҳамда техник гувоҳномаларида келтирилган маълумотлар билан солиштирилди. Двигатель, кузов ва бошқа маълумотлар ўрганилди ва солиштириш натижасида тўғрилиги аниқланди.

№	Номи ва русуми	Давлат рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Тех паспорт №	Двигатель №	Кузов/шасси №	Техник ҳолат
1	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 517 NAA	2014	AAF 3122434	216218	400037	Соз
2	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 518 NAA	2014	AAF 2915543	190079	306710	Соз
3	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 062 LAA	2013	AAF 3140834	076389	304829	Соз
4	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 648 NAA	2015	AAF 3115927	317867	400637	Соз
5	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 649 NAA	2015	AAF 3116033	319248	400674	Соз
6	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 827 NAA	2015	AAF 3115887	341900	400737	Соз
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 934 NAA	2015	AAF 2915545	386268	309239	Соз
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 986 NAA	2015	AAF 2915537	386034	309263	Соз
9	ISUZU NQR 71 PL (Крюковой погруз)	90 911 YAA	2018	AAF 0476290	750552	313839	Соз
10	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 158 EBA	2021	AAF 3082426	OGU379	317693	Соз
11	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 159 EBA	2021	AAF 3082574	OGL375	317687	Соз
12	ISUZU NQR 71 PL	90 615 CBA	2021	AAF 3083506	OGU362	317691	Соз

	(Мусоравоз)					
13	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 618 CBA	2021	AAF 3083495	OGU409	317690
14	Экксаватор-погрузчик CLG775A Ligon Юклагич	90 324 DA	2014	UZ-AA 097028	00023	001702
15	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 586 OAA	2015	AAF 2915855	323310	400878
16	ISUZU NQR 71 PL (Самосвал)	90 804 OAA	2016	AAF 2915541	426267	110058
17	ISUZUNPR82LKL5VAY Ассенизатор	90 830 UAA	2017	AAF 2484959	606164	401882

5.2.2 Аналог-объектларни танлаш ва аналог-объектлар тўғрисидаги ахборотда фойдаланиш хусусиятлари.

11-сон МБС доирасида машина ва ускуналар қийматини баҳолаш усулларини қўлдан келтирилган аналогларни танлаш ва улар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланишнинг қуйидаги устувор жиҳатларни ўрнатилди:

баҳолашда асосан айнан бир хил объектлар — худди баҳолаш объекти сингари битта чиқарувчи томонидан тайёрланган ва айнан бир хил русумга, ишлаб чиқариш йилига ва бошқалар бўлган объектлар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланилади;

айнан бир хил объектлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда аналоглар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланилади.

Аналоглар тўғрисидаги ахборотдан фойдаланаётганда қуйидаги талабларга риоя этиш зарур: аналоглар ва баҳолаш объектининг тармоқдаги вазифаси (фойдаланиш, қўллаш соҳаси) хил бўлиши керак;

баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта савдо русумига (брендга) эга бўлиши керак; бундан савдо русуми ишлаб чиқаришдан олиб қўйилган ёки мазкур савдо русуми остида аналоглар ишлаб чиқариш тўхтатилган ҳоллар мустасно;

баҳолаш объекти ва танланган аналоглар битта мамлакатда ишлаб чиқарилган, шунингдек минтақавий сотиш бозорига (Европа, Осиё ва ҳ.к.) эга бўлиши зарур. Аналогларнинг нархлари (ёки таклифлари) тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда тегишли тузатишларни киритган ҳолда минтақавий бозорлардаги ахборотдан фойдаланишга йўл қўйилади.

VI. Баҳолаш ёндашувлари ва усулларини танлаш, асослаш ва қўллаш.

Машина ва ускуналарни баҳолаш қийматини, даромад ва харажат ёндашувлари асосида баҳолаш талабларига риоя этган ҳолда амалга оширилади. Ҳар бир баҳолаш ёндашуви доирасида 11-сон МБС белгиланган баҳолаш усулларини танлашни баҳоловчи баҳолаш мақсади, баҳолаш объектининг хусусияти ва ривожланиш имкониятлари, чекловчи шартлар, ахборот базаси мавжудлиги ва тўлиқлигини ҳисобга олиб мустақил амалга оширилади.

6.1. Харажат ёндашуви.

Баҳолаш объектини баҳолашда харажат ёндашуви жамланган эскиришни чегирлаш баҳолаш объектининг қисмлари ва (ёки) қўшимча ускуна қийматини ҳисобга олиб баҳолаш тикланиш қийматини аниқлашга ёхуд алмаштиришга асосланган.

Баҳолаш объектининг қийматини баҳолашда харажат ёндашуви ҳисоб-китобларнинг мавжудлиги ва босқичларига риоя этишни ўз ичига олади:

тўлиқ тикланиш қийматини ёки алмаштириш қийматини аниқлаш;

баҳолаш объектига ўрнатилган, баҳолаш объектининг стандарт бутланишига (зарур ҳолда) кирмайдиган қўшимча ускунанинг қийматини аниқлаш;

баҳолаш объектининг товар қиймати йўқотилиши ҳажмини аниқлаш;

қўшимча ускуна қиймати ва жамланган эскиришнинг қиймат кўрсаткичинини ҳисобга олиб ҳолда тўлиқ тикланиш ёки алмаштириш қиймати ўртасидаги фарқ сифатида баҳолаш объекти қийматини аниқлаш.

Тикланиш қиймати ёки алмаштириш қийматини аниқлаш қуйидаги усуллардан биринчиси қуйидаги усуллардан бири:

алмаштириш усули;

турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усули;

элементма-элемент ҳисоблаш усули;

қийматни индексациялаш усули.

Алмаштириш усули аналог (аниқ ёки тахминий) объектлар тўғрисидаги нарх ахбороти (битим далиллари ва/ёки етказиб берувчиларнинг таклифлари тўғрисидаги ахборот) фойдаланиш

қўлланилади.

6.2 Қиёсий ёндашуви.

Қиёсий ёндашувдан, қоида тариқасида турдош бўлган машиналар ва ускуналарни, масалан, саноат ускуналари, алоҳида турдаги офис ускуналари ва ҳ.к.ларни баҳолаш учун фойдаланилади.

Машина ва ускуналарнинг кўпчилик турлари ихтисослаштирилган бўлиб, бундай объектларни сотиш ҳақида тўғридан-тўғри далиллар бўлмаганда, бозор маълумотларининг етарли эмаслиги ёки йўқлиги шароитида қиймат ҳақида даромад ёки харажат ёндашувидан фойдаланиб хулоса беришни таклиф қилиш керак.

Қиёсий ёндашув айнан бир хил объектлар ва ёки аналогларнинг сотилишига доир бозор маълумотларидан келиб чиқиб баҳолаш объектининг қийматини аниқлашга асосланади. Айнан бир хил объект ёки аналог билан битимлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда, ишлаб чиқарувчи заводлар, етказиб берувчилар таклифлари тўғрисидаги ахборот асосида қиёсий ёндашувдан фойдаланиш мумкин.

Аналогларни танлаш уларнинг баҳолаш объекти билан техник, технологик, жисмоний ва иқтисодий тавсифлари бўйича ўхшашлиги асосида амалга оширилади. Қиёсий ёндашув айнан бир хил объектлар ва ёки аналогларнинг сотилишига доир бозор маълумотларидан келиб чиқиб баҳолаш объектининг қийматини аниқлашга асосланади. Айнан бир хил объект ёки аналог билан битимлар тўғрисида ахборот мавжуд бўлмаганда, ишлаб чиқарувчи заводлар, етказиб берувчилар таклифлари тўғрисидаги ахборот асосида қиёсий ёндашувдан фойдаланиш мумкин.

Аналогларни танлаш уларнинг баҳолаш объекти билан техник, технологик, жисмоний ва иқтисодий тавсифлари бўйича ўхшашлиги асосида амалга оширилади.

Машина ва ускуналарни баҳолашда қиёсий ёндашув қуйидаги усуллар ёрдамида амалга оширилади:

- сотувларни тўғридан-тўғри қиёслаш усули;
- статистик таҳлил усули

Қиёсий ёндашувда сотувларни тўғридан-тўғри қиёслаш усули айнан бир хил ёки аналог объектлар нархига уларнинг баҳолаш объектидан фарқлинишига қараб тегишли тузатишлар (қиймат ва ёки фоиз) киритиш орқали қўлланилади.

Статистик таҳлил усуллари корреляцион ва регрессион таҳлил усуллари билан ўрганиладиган, ўзгарувчан усуллар ўртасидаги статистик алоқаларни аниқлашдан иборатдир.

Аналогларни танлашдаги асосий талаб функционал мақсадига кўра тармоқ бўйича ва конструктив-технологик ўхшашлиги ҳисобланади.

6.3. Даромад ёндашуви.

Машина ва ускуналарни баҳолашда даромад ёндашуви қўлланилган тақдирда актив(лар) хизмат муддати давомида шаклланидиган кутилаётган пул оқимлари, шунингдек активнинг хизмат муддати охиридаги қиймати ҳисобга олиниши лозим.

Даромад ёндашуви машина ва ускуналарни ялпи бизнес доирасида баҳолашда қўлланилмайди. Фойдани тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули;

қолдиқ усули;

бир хил самарадор функционал аналог усули билан амалга оширилади.

Фойдани капиталлаштириш усули баҳолаш объектидан фойдаланишдан келадиган фойдани жорий қийматга келтиришга асосланган.

Мулкдорнинг операцион харажатларини чегирган ҳолда баҳолаш объектини ижарага беришдан ҳосил бўлган йиллик пул оқими фойда сифатида қабул қилинади.

Фойдани тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули, технологик мажмуадан қатъи назар, даромад ҳосил қилишга қодир бўлган яқка тартибдаги объектидан иборат баҳолаш объектларига нисбатан қўлланилади.

Қолдиқ усули баҳолаш объекти томонидан технологик мажмуа сифатида ҳосил қилинадиган соф операцион даромадни капиталлаштиришга асосланади.

Ишлаб чиқариш бўлинмасини технологик мажмуа билан ажратишнинг имкони мавжуд бўлмаганда баҳолаш объектининг қийматини баҳолашга даромад ёндашуви қўлланилмайди.

6.4. Харажат ёндашувида баҳолаш.

Машина ва ускуналар қийматини баҳолашда харажат ёндашуви тикланиш қийматини кейинчалик унда жамланган эскиришнинг аниқланган элементлари келтириб чиқарган кадрсизланишни (жисмоний, функционал ва иқтисодий) ҳисобга олган ҳолда ҳисоблаш йўли билан баҳолаш объектининг жорий қийматини аниқлашга асосланади.

Харажат ёндашуви кўпроқ алоҳида ихтисослаштирилган активларни ёки махсус мақсадлардаги объектларни баҳолашда қўлланилади. Биринчи қадамда бозор иштирокчиси кўпроқ харажат тақдор

ишлаб чиқаришга ёки алмаштиришга кетишини аниқлаши, шундан келиб чиқиб, баҳолаш объектни алмаштириш харажатлари ҳисоблаб чиқилиши керак.

Алмаштириш харажатлари — бу бир хил фойдалиликдаги муқобил активни сотиб харажатлардир, бунда худди шундай функционал имкониятларни таъминловчи замонавий эквивалент ёки баҳоланаётган объектнинг аниқ нусхасини такрор ишлаб чиқариш харажатлари ҳақида сўз мумкин. Алмаштириш харажатлари ҳақида ахборот олингандан кейин қийматга жиё функционал, технологик ёки иқтисодий эскириш таъсирини акс эттириш мақсадида тақиритилиши лозим.

Алмаштириш харажатларини аниқлаб олгандан кейин жисмоний, функционал, технологик иқтисодий эскиришни акс эттириш мақсадида чегиришларни амалга ошириш керак.

Харажат ёндашуви доирасида мавжуд бўлган ахборотдан келиб чиқиб қуйидаги усул бири қўлланилади:

- такрор ишлаб чиқариш қолдиқ қиймати усули;
- алмаштириш усули;
- турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усули;
- элементма-элемент ҳисоблаш усули;
- қийматни индексация қилиш усули.

Такрор ишлаб чиқариш қолдиқ қиймати усули қийматни аниқлаш учун бир хил объектларнинг нархи ҳақидаги ахборотдан фойдаланишни назарда тутлади.

Алмаштириш қийматини аниқлаш учун алмаштириш усули айнан бир хил объект аналоглар тўғрисидаги нарх ахборотини кейинчалик ишлаб чиқариш, техник ва таъсифлардаги тафовутларга қараб тузатишлардан, шунингдек вақт мобайнида нархлар ўзгариш ҳисобга олувчи тузатишлардан келиб чиқиб қўллашни назарда тутлади.

Турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усули кейинчалик асосий ишлаб чиқарувчиларидаги фарқланишларга тузатишлар киритиш орқали аналог тўғрисидаги нарх ахборот (нархи маълум бўлганда) асосланган ҳолда баҳолаш объекти қийматини аниқлашга асосланади.

Қийматни индексация қилиш усули жорий нархларга мос келтириш учун объектнинг базавий (бошланғич ёки тикланиш) қийматига нархлар қимматлашишининг ўзгариш индексларини қўллашга асосланади.

Алмаштириш усули аналог (аниқ ёки тахминий) объектлар тўғрисидаги нарх ахборот (битим далиллари ва/ёки етказиб берувчиларнинг таклифлари тўғрисидаги ахборот) фойдаланишга қўлланилади.

Баҳолаш объектини баҳолашда харажат ёндашуви жамланган эскиришни чегириш баҳолаш объектнинг қисмлари ва (ёки) қўшимча ускуна қийматини ҳисобга олиб баҳолаш тикланиш қийматини аниқлашга ёхуд алмаштиришга асосланган.

Баҳолаш объектнинг қийматини баҳолашда харажат ёндашуви ҳисоб-китобларнинг бўсқичларига риоя этишни ўз ичига олади:

- тўлиқ тикланиш қийматини ёки алмаштириш қийматини аниқлаш;
- баҳолаш объектига ўрнатилган, баҳолаш объектнинг стандарт бутланишига (зарур кирмайдиган қўшимча ускунанинг қийматини аниқлаш);
- баҳолаш объектнинг товар қиймати йўқотилиши ҳажмини аниқлаш;
- қўшимча ускуна қиймати ва жамланган эскиришнинг қиймат кўрсаткичини ҳисобга олиш ҳолда тўлиқ тикланиш ёки алмаштириш қиймати ўртасидаги фарқ сифатида баҳолаш объект қийматини аниқлаш.

Тикланиш қиймати ёки алмаштириш қийматини аниқлаш қуйидаги усуллардан бири орқали амалга оширилади:

Алмаштириш усули аналог (аниқ ёки тахминий) объектлар тўғрисидаги нарх ахборот (битим далиллари ва/ёки етказиб берувчиларнинг таклифлари тўғрисидаги ахборот) фойдаланишга қўлланилади.

Аналог-объектларнинг битим ёки таклиф нархига тузатишларнинг қуйидаги асосли киритилиши мумкин:

- ишлаб чиқариш, техник, технологик, функционал таъсифлари, бутланиши, жиё х.к. бўйича тафовутларга қараб тузатиш киритиш;
- ташиш, битимни расмийлаштириш, солиқ ва йиғимларга қараб тузатиш киритиш;
- аналог-объектнинг жойлашган жойига қараб тузатиш киритиш;
- нархлар ўзгариши динамикасини ҳисобга олиб тузатиш киритиш (аналогларга доғир ва таклифлар тўғрисидаги ахборот олинганига бир йилдан ортиқ бўлган тақдирда қўлланилади).

Битимлар ва таклифларнинг нархларига нархни шакллантирувчи бошқа омилларни олиб тузатишлар киритилиши ҳам мумкин.

Турдош объект нархи бўйича ҳисоблаш усулини қўллаган ҳолда баҳолаш объектининг қиймати куйидаги тартибда аниқланади:

Баҳоланаётган объект учун аввало тайёрлаш технологияси, фойдаланадиган материаллари, конструкциялари бўйича баҳоланаётган объектга ўхшаш турдош объект танланади. Турдош объектнинг нархи маълум бўлиши керак;

Хоразм вилоят «Тоza худуд» давлат унитар корхонаси Хазорасп туман филиалига бириктирилган техника ва автомашиналарини харажат ёндашувида баҳолаш жараёнини уларни аниқ нусхасини яратиш ёки уни ўхшашига алмаштириш харажатларининг жисмоний эскириши чегириб ташланган ҳолда ҳисоблашга асосланади.

Тикланиш қийматини аниқлаш.

1. Хоразм вилоят «Тоza худуд» давлат унитар корхонаси Хазорасп туман филиалига бириктирилган техника ва автомашиналарини тикланиш қийматини аниқлашда интернетнинг <https://grandmotors.uz>, <https://stroyka.uz> сайтиларидаги тижорат таклиф нархларидан фойдаланилди тикланиш қиймати аниқланди.

№	Номи	Давлат рақами	Тикланиш қиймати (сўм)
1	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 517 NAA	894 000 000
2	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 518 NAA	730 000 000
3	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 062 LAA	730 000 000
4	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 648 NAA	894 000 000
5	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 649 NAA	894 000 000
6	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 827 NAA	894 000 000
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 934 NAA	730 000 000
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 986 NAA	730 000 000
9	ISUZU NQR 71 PL (Крюковой погруз)	90 911 YAA	999 000 000
10	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 158 EBA	730 000 000
11	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 159 EBA	730 000 000
12	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 615 CBA	730 000 000
13	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 618 CBA	730 000 000
14	Экскаватор-погрузчик CLG775A Ligon Юклагич	90 324 DA	559 574 000
15	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 586 OAA	894 000 000
16	ISUZU NQR 71 PL (Самосвал)	90 804 OAA	545 000 000
17	ISUZUNPR82LKL5VAY Ассенизатор	90 830 UAA	540 000 000

Эскириш ҳисоб-китоблари

Машина ва ускуналар жисмоний ҳолатининг эксперт баҳолари ШКАЛАСИ

Ҳолатнинг баёни	Техник ҳолатнинг тавсифи	Хизмат муддатининг қолдиғи, фоизда	Эскириш, фоизда
Янги	Янги, бироқ давлат органларида рўйхатдан ўтказилмаган, аъло даражадаги ҳолатда, савдога тайёрлашдан кейинги даврда, фойдаланиш белгилари мавжуд эмас.	100 95	0 5
Жуда яхши	Деярли янги, фойдаланишнинг кафолатли даврида, техник хизматлар ҳажми кўрсатилган	90 85	10 15

	ва таъмирга ёки бирор-бир қисмини алмаштиришга эҳтиёжсиз.		
Яхши	Фойдаланишнинг кафолатли давридан кейинги даврда, техник хизматлар ҳажми кўрсатилган, жорий таъмирга ёки бирор-бир қисмини алмаштиришга эҳтиёжсиз. Мукамал таъмирдан сўнг.	80 75 70 65	20 25 30 35
Қониқарли	Олдин фойдаланишда бўлган, техник хизматлар ҳажми кўрсатилган, жорий таъмирга ёки айрим деталларни алмаштиришга эҳтиёж бор, лок-бўёк қопламасининг биров зарарланиши мавжуд.	60 55 50 45 40	4 4 5 5 6
Шартли-яроқли	Олдин фойдаланишда бўлган, агрегатлар жорий таъмирдан чиққач, кузов (кабина) таъмирлангач (алмаштирилгач) кейинчалик фойдаланишга яроқли.	35 30 25 20	6 7 7 8
Қониқарсиз	Олдин фойдаланишда бўлган, рақамли агрегатларнинг (двигатель, кузов, рамалар) мукамал таъмирланиши ёки алмаштирилиши, тўлиқ бўялиши талаб қилинади.	15 10	8 9
Қўллашга яроқсиз ёки лом	Олдин фойдаланишда бўлган, бажарилиши иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқликдан ошадиган ҳажмда таъмирга талаб бор; буни бажариш учун техник имкониятнинг йўқлиги; фойдаланишга ва таъмирга яроқли эмас.	2,5 0	9 1

Баҳолаш объектининг баҳолаш санасидаги жамланган эскириши унинг жисмоний ҳолати (жисмоний эскириш), баҳолаш объекти бозорнинг замонавий талабларига мувофиқлиги (функционал эскириш), шунингдек ташқи омилларнинг таъсири остида қийматининг пасайиши (ташқи/иқтисодий эскириш) келиб чиқиб баҳолаш объектини кўздан кечириш натижалари аниқланади. Жамланган эскириш 100 фоиздан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

Жамланган эскириш тикланиш қийматидан (коэффициент кўрсаткичи) ёки пул қиймати алмаштириш қийматидан (мутлак миқдор) фоизларда ёки улушларда аниқланиши мумкин.

Жамланган эскириш қуйидаги формулага мувофиқ аниқланади:

$$I_{\text{нак}} = 1 - (1 - I_{\text{физ}}) * (1 - I_{\text{функ}}) * (1 - I_{\text{вн}}) \text{ бу ерда:}$$

$I_{\text{нак}}$ — баҳолаш объекти жамланган эскиришининг коэффициент кўрсаткичи;

$I_{\text{физ}}$ — баҳолаш объекти жисмоний эскиришининг коэффициент кўрсаткичи;

$I_{\text{функ}}$ — баҳолаш объекти функционал эскиришининг коэффициент кўрсаткичи;

$I_{\text{вн}}$ — баҳолаш объекти ташқи эскиришининг коэффициент кўрсаткичи.

Баҳолаш объектининг жисмоний эскириши қуйидаги усуллардан бири билан аниқланади:

асосий параметрнинг ёмонлашуви усули;

норматив эскириш усули;

жисмоний эскиришни ўлчашнинг тўғридан-тўғри усули;

хронологик ёшга тузатиш киритиш усули;

тикланиш усули;

ўртача ўлчанган эскириш усули;

ёшни ва қилинган капитал таъмирлашларни ҳисобга олиш усули;

эксперт-тахлилий усул.

Асосий параметрнинг ёмонлашуви усули жисмоний эскириш баҳолаш объектига хос бир фойдаланиш параметрининг (унумдорлиги, аниқлиги, қуввати, ёнилғи сарфи ва ҳ.к.) ёмонлашуви бўлишини назарда тутаяди. Агар мазкур турдаги машина/ускуналар учун шундай топилган бўлса, у ҳолда жисмоний эскириш қуйидаги тартибда ҳисобланади:

Харажат ёндашувини қўллаганда баҳолаш объектининг қиймати жамланган эскириш ва ташқи қимматлашувни ҳисобга олган ҳолда баҳолаш объектининг тикланиш қиймати (алмаштириш қиймати) сифатида аниқланади. Баҳолаш объекти қийматини ҳисоблаш формуласи:

$$C = C_{\text{т}} \times (100\% - I_{\text{эск}})$$

Бу ерда: $C_{\text{т}}$ — баҳолаш объектининг тикланиш қиймати ёки алмаштириш қиймати;

И_{эск} — баҳолаш объектининг жамланган эскириши, фоизда.

Хоразм вилоят «Тоза Худуд» ДУК томонидан тақдим қилинган Техника ва автомашиналарини техник ҳолатини кўриқдан ўтказиш далолатномаси ҳамда техник ҳолатини аниқлаш жадвалига асосан эскириши қуйидагича.

№	Номи	Давлат рақами	Тикланиш қиймати (сўм)	Эскириш фоизи	Баҳоланиш қиймати (сўм)
1	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 517 NAA	894 000 000	70	268 200 000
2	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 518 NAA	730 000 000	70	219 000 000
3	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 062 LAA	730 000 000	75	182 500 000
4	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 648 NAA	894 000 000	70	268 200 000
5	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 649 NAA	894 000 000	70	268 200 000
6	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 827 NAA	894 000 000	60	357 600 000
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 934 NAA	730 000 000	70	219 000 000
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 986 NAA	730 000 000	70	219 000 000
9	ISUZU NQR 71 PL (Крюковой погруз)	90 911 YAA	999 000 000	60	399 600 000
10	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 158 EBA	730 000 000	5	693 500 000
11	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 159 EBA	730 000 000	5	693 500 000
12	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 615 CBA	730 000 000	5	693 500 000
13	ISUZU NQR 71 PL (Мусоровоз)	90 618 CBA	730 000 000	5	693 500 000
14	Экскаватор-погрузчик CLG775A Ligon Юклагич	90 324 DA	559 574 000	60	223 829 600
15	ISUZU NPR 82L (Мусоровоз)	90 586 OAA	894 000 000	70	268 200 000
16	ISUZU NQR 71 PL (Самосвал)	90 804 OAA	545 000 000	60	218 000 000
17	ISUZUNPR82LKL5V AY Ассенизатор	90 830 UAA	540 000 000	60	216 000 000

6.5. Даромад ёндашувида баҳолаш.

Даромад ёндашуви машина ва ускуналарнинг жорий қийматини улардан фойдаланишдан (эксплуатация қилишдан) олинган келгусидаги даромадларнинг йиғиндиси сифатида аниқлаш асосланади.

11-сон МБС доирасида даромад ёндашуви қуйидаги усуллари қўллаш йўли билан амалга оширилади:

- фойдани тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули;
- қолдиқ усули;
- тенг самарали функционал аналог усули.

Даромад ёндашуви усуллари баҳолаш объектдан фойдаланишдан соф операцион даромад миқдорини капиталлаштиришга асосланган.

Соф операцион даромад операцион харажатлар суммасини ялпи даромад миқдоридан айирини йўли билан аниқланади. Бунда, шунингдек, соф операцион даромаднинг миқдори савдо маркаси (бренд) учун пул устамасидан тозаланган бўлиши зарур.

Соф операцион даромаднинг ўртача йиллик миқдорига жорий молия йили давомида баҳолаш объектнинг юкланганлигини ҳисобга олган ҳолда тузатиш киритилади.

Даромадни тўғридан-тўғри капиталлаштириш усули қуйидаги формулага мувофиқ амалга оширилади:

Баҳоловчи Б.Самтаров

$$C = \frac{\text{ЧОД}}{R_k} \text{ бу ерда:}$$

C — баҳолаш объектининг қиймати;

ЧОД — соф операцион даромад;

R_k — капиталлаштириш ставкаси (коэффициент ифодасида).

Ушбу автомашина кишлок хўжалик техникаларни баҳолаш жараёнида ундан олинши м бўлган даромадларни аниқлашни имкони бўлмаганлиги сабабли даромад ёндашувидан воз кечил

6.6. Қийсий ёндашувда баҳолаш.

Қийматни қийсий ёндашув билан ҳисоблаш қуйидаги кетма-кетликда амалга оширилади:
 бозорни тадқиқ этиш, аналог-объектлар бўйича ахборотни таҳлил қилиш ва йиғиш;
 қийслаш аналогларини танлаш;
 қийслаш бирликларини аниқлаш;
 қийслаш элементларини танлаш;
 қийматни ҳисоблаш усулларини танлаш;
 қийслаш элементлари бўйича тузатишларни ҳисоблаш;
 аналог-объектлар нархига (қийматига) тузатишлар киритиш;
 баҳолаш объекти қийматини аниқлаш.
 Машина ва ускуналар бозори аналог-объектларга доир битимлар (таклифлар) тўғрисида ахборот мақсадида тадқиқ ва таҳлил қилинади.

Қийсий ёндашув усулларини қўллашда камида 2 та аналог-объект тўғрисида ахборот йиғиш лозим. Қийслаш бирликлари баҳолаш объекти ва аналог-объектлар тўғрисида ахборот мавжудлиги аниқланади.

Қуйидагилар машина ва ускуналар қийматини баҳолашда асосий қийслаш бирликлари ҳисоблаш техник тавсифлар — унумдорлиги ёки қуввати, юк кўтариши, юк тортиши, иш макони ва аниқлик тоифаси, автоматлаштириш даражаси ва ҳ.к.;

қийслаш бирликлари — автоматик, ярим автоматик ёки ноавтоматик фойдаланилиши, ишлаши, чидамлилиги, таъмирга яроқлилиги, бут сакланганлиги ва ҳ.к.;

қийслаш бирликлари — массаси, оғирлиги, асосий конструктив материалларининг таркиби ва иқтисодий тавсифлар — машиналар вақт бирлигида, маҳсулот ёки ишлар бирлигида кўрсатганда турли захиралар сарфланиши.

Баҳоловчи ўзида мавжуд ахборот ва баҳолаш объектининг хусусиятларига (ноёблигига) қараб баҳолаш объектининг бошқа тавсифларидан ҳам қийслаш бирликлари сифатида фойдаланиши мумкин.

Баҳолаш объекти ва аналог-объектларни қийслаш бирлиги бўйича солиштириш асосидан элементлари танланади:

мулк ҳуқуқлар — баҳолаш объекти ва (ёки) аналог-объектлар сотилганда ўтадиган мулкни таҳлил қилинади;

қийслаш бирликлари шартлари — баҳолаш объекти ва (ёки) аналог-объектнинг бозор қиймати кўрсатадиган тўлов шартлари (бўлиб тўлаш, кредит, лизинг в.б.) таҳлил қилинади;

бозор ҳолати (сотиш вақти) — аналог-объектларга нархларнинг ўзгариши таҳлил қилинади юритилади;

сотиш шартлари — сотувчи ва харидор ўртасидаги бозорга хос бўлмаган муносабатлар аниқлаш физик тавсифлар — баҳолаш объекти ва аналог-объектларнинг техник-қийслаш бирликлари таҳлил қилинади ва ҳисоби юритилади. Ҳажмлардаги, конструктив қисмлардаги (элементлардаги), тех

(эскириш фойдаланиш), жорий фойдаланиш хусусияти, қўшимча бутланиши ва бошқа фарқлари таҳлил қилинади фойдаланиш шартлари — баҳолаш объекти ва аналог-объектлардан фойдаланишдаги фарқлари

фойдаланиш, функционал фойдаланиш), шунингдек мазкур фарқларнинг аналог-объектлар нархларини аниқланади;

баҳолаш объектининг нархига таъсир кўрсатувчи бошқа қийслаш элементлари.

Қийслаш элементларини танлаш ушбу Методиканинг 5-боби талабларини ҳисобга олганда амалга оширилади.

Физик тавсифларни қийслаш элементлари сифатида икки гуруҳга ажратиш мумкин: баҳолаш объектининг конструкциясига (стандарт бутланишига) тегишли бўлган (ишлаш вақтидан ўрнатилган туркум бутлаш қисмларининг мавжуд эмаслиги, қўшимча бутлашнинг мавжудлиги ва ишлаб чиқариладиган конструкциянинг жиддий ўзгаририлганлиги билан боғлиқ тузатишлар);

баҳолаш объектининг ҳақиқатдаги техник ҳолатига тегишли бўлган (баҳолаш объектининг узлуксизлиги режими, баҳолаш объекти асосий тизимлари ва қисмларининг жиддий фойдаланиш нуксонлари, фойдаланишдаги, авариявий жиддий шикастланиш ва нуксонлар, баҳолаш объектининг товар кўринишининг (қийматининг) йўқотилиши билан боғлиқ тузатишлар).

Қийсий ёндашув қуйидаги усулларнинг биридан фойдаланган ҳолда амалга оширилади: сотишларни тўғридан-тўғри қийслаш усули;

статистик таҳлил усуллари.

Сотишларни тўғридан-тўғри қиёслаш усулини қўллашда баҳоловчи худди шундай объектларнинг сотилиш нархлари тўғрисида ва/ёки сотиш ҳақидаги таклифлари тўғрисида ахборотга эга бўлиши керак.

Худди шундай объектнинг нархи (ёки сотиш ҳақидаги таклифи) баҳолаш объектнинг қийматини тайинлаш учун асос бўлиб хизмат қилади. Ўрин босувчининг тўлиқ қиймати тузатишлар ёрдамида баҳолаш шартларига мослаштирилган аналогнинг нархига тенгдир.

Сотишларни тўғридан-тўғри қиёслаш усули аналогларнинг нархларига тегишли тузатишларни киритиш йўли билан қуйидаги формулага биноан амалга оширилади:

$$C = C_{ан} * K_{фв} / (1 - K_{из}) * K_1 * K_2 * K_3 * \dots * K_n + / - C_{дон},$$

бу ерда:

C — баҳолаш объектнинг нархи;

$C_{ан}$ — аналог объектнинг нархи;

$K_{фв}$ — аналоглар нархларининг вақт омили бўйича (ишлаб чиқарилган пайтидан бошлаб баҳолаш пайтигача) ўзгаришини ҳисобга олувчи коэффициент;

$K_{из}$ — ишлаб чиқарилган пайтидан бошлаб баҳолаш пайтигача фойдаланиш даврида аналогнинг жисмоний эскиришини ҳисобга олувчи коэффициент;

$K_1 * K_2 * K_3 * \dots * K_n$ — баҳоланаётган объект ва аналогнинг параметрлари қийматидаги фарқларни ҳисобга олувчи тузатувчи коэффициентлар;

$C_{дон}$ — аналог-объект қўшимча қурилмаларнинг мавжудлиги билан фарқланиб турадиган нарх.

Баҳолаш объекти ва аналогларнинг жисмоний ҳолатига тузатишлар (ишлаб чиқарилган пайтидан бошлаб баҳолаш пайтигача фойдаланиш даврида аналогнинг жисмоний эскиришини ҳисобга олувчи тузатиш):

$$K_{из} = \frac{(1 - I_{объект})}{(1 - I_{аналог})}$$

бу ерда:

$K_{из}$ — эскиришга тузатиш киритувчи коэффициент;

$I_{объект}$ — баҳолаш объекти жисмоний эскиришининг коэффициент кўрсаткичи;

$I_{аналог}$ — аналог-объект жисмоний эскиришининг коэффициент кўрсаткичи.

Автомашина кишлок хўжалик техникаларнинг таққослаш усули бўйича баҳолашда Ўзбекистон Республикасидаги бозорларда сотилган расмий манбаларда кўрсатилмаганлиги ва интернет тармоғидаги эълонларни ўрганиб чиқилганда ушбу объектга ўхшаш объектни сотилганлиги ҳақидаги маълумотлар www.bibi.uz, www.avtobor.uz, www.goldenpages.uz, веб – саҳифаларида мавжуд эмас. Шу сабабли қиёсий ёндашувда баҳолаш ишларидан воз кечилди.

VII. Қўлланилган баҳолаш ёндашувларининг натижаларини мувофиқлаштириш ва баҳолаш объектнинг якуний қийматини аниқлаш

Баҳолаш натижаларини мувофиқлаштириш ҳамда баҳолашнинг турли ёндашувларини қўлланилган натижаларни ўлчаш ва қиёслаш йўли билан баҳолаш объектнинг якуний қийматини аниқлаш қуйидаги усуллардан бири ёрдамида амалга оширилади:

манتيқий мувофиқлаштириш усулида баҳоловчи амалга оширадиган таҳлил асосида, барча муҳим параметрларни ҳисобга олган ҳолда солиштирма ўлчамларни танлашдан иборат. Баҳоловчи томонидан устувор ёндашув белгиланади, қолган ёндашувларнинг натижаларидан эса устувор ёндашув ёрдамида олинган натижани текшириш ва унга тузатиш киритиш учун фойдаланилади;

математик ўлчаш усулида баҳолашга турлича ёндашувлар билан олинган натижаларнинг улушларини аниқлаш учун бир нечта мезонлардан фойдаланилади, уларнинг ёрдамида қўлланилган ҳисоблаш усулининг афзалликлари ёки камчиликлари муайян объектни баҳолаш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда тавсифланади.

Улушларни аниқлашда баҳоловчи қуйидаги асосий омилларни таҳлил қилиши лозим:

баҳолаш мақсадини ва баҳолаш натижаларидан фойдаланиш мўлжалини;

баҳолаш объектнинг хусусиятини;

таҳлил ва ҳисоб-китоблар ўтказилишига асос бўлган ахборотнинг батафсиллигини;

баҳолаш ёндашуви баҳолаш объектига ўхшаш объектларнинг қоида тарикасидаги харидорлар ва сотувчилари мотивациясини акс эттиришга қодирлигини;

баҳолаш ёндашуви бозор конъюнктурасини ҳисобга олишга қодирлигини.

Баҳолаш объекти қийматининг якуний миқдори қуйидаги формула бўйича аниқланади:

$$C_{ис} = (C_d * K_1) + (C_c * K_2) + (C_3 * K_3),$$

бу ерда:

$C_{ис}$ — баҳолаш объектнинг якуний қиймати;

C_d, C_c, C_3 — тегишинча даромад, қиёсий ва харажат ёндашувлари билан аниқланган қийматлар;

K_1, K_2, K_3 — ҳар бир баҳолаш ёндашуви учун танланган тегишли салмоқларни белгиловчи коэффициентлар.

Бунда қуйидаги шарт бажарилиши лозим:

$$K_1 + K_2 + K_3 = 1$$

олиниши м
в воз кечилди

ади:

сида ахборот

т йиғиш лозим
мавжудлиги

ри ҳисобланади
макони ҳаж

анилиши, тў

г таркиби ва х
бирлигида ф

тига) қараб, б

ш асосида к

ган мулкый ҳ

ор қиймати

килинади ва

лар аниқланади

ш тавсифлари

аги), техник

дил қилинади

даги фарқлар

лар нархига

га олган ҳолда

н (ишлаб чи

н мавжудлиги

р);

баҳолаш обь

нинг жиддий б

лар, баҳолаш

ади:

Тўпланган ахборот натижасининг тасдиғини ва тегишли ҳисоб-китобларни ўз ичига баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботда баҳоловчининг баҳолаш объекти қийматига доир хулосаси тилилади.

Улушларни аниқлашда баҳоловчи куйидаги асосий омилларни таҳлил қилиши лозим:

Курсаткичлар	Харажат ёндашуви	киёсий ёндашуви
баҳолаш мақсадини ва баҳолаш натижаларидан фойдаланиш мўлжали.	1,00	0,00
баҳолаш объектининг хусусияти.	1,00	0,00
таҳлил ва ҳисоб-китоблар ўтказилишига асос бўлган ахборотнинг батафсиллиги	1,00	0,00
баҳолаш ёндашуви баҳолаш объектига ўхшаш объектларнинг одатдаги харидорлари ва сотувчилари мотивациясини акс эттиришга қодирлиги	1,00	0,00
баҳолаш ёндашуви бозор конъюнктурасини ҳисобга олишга қодирлиги	1,00	0,00
Ёндашувларнинг солиштирма оғирлиги.	1,00	0,00

Бизга тақдим этилган ва тўпланган маълумотларга асосан, олиб борилган ҳисоб натижаларига кўра, Хоразм вилоят «Тоza худуд» давлат унитар корхонаси Хазорасп туман филиали бириктирилган техника ва автомашиналарини давлат-хусусий шерикчилик учун тавсия этилган баҳолаш қиймати куйидагича:

№	Номи ва русуми	Давлат рақам белгиси	Ишлаб чиқарилган йили	Баҳолашни қиймати Сўмда
1	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 517 NAA	2014	268 200 000
2	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 518 NAA	2014	219 000 000
3	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 062 LAA	2013	182 500 000
4	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 648 NAA	2015	268 200 000
5	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 649 NAA	2015	268 200 000
6	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 827 NAA	2015	357 600 000
7	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 934 NAA	2015	219 000 000
8	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 986 NAA	2015	219 000 000
9	ISUZU NQR 71 PL (Крюковой погруз)	90 911 YAA	2018	399 600 000
10	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 158 EBA	2021	693 500 000
11	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 159 EBA	2021	693 500 000
12	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 615 CBA	2021	693 500 000
13	ISUZU NQR 71 PL (Мусоравоз)	90 618 CBA	2021	693 500 000
14	Экскаватор-погрузчик CLG775A Ligon Юклагич	90 324 DA	2014	223 829 600
15	ISUZU NPR 82L (Мусоравоз)	90 586 OAA	2015	268 200 000
16	ISUZU NQR 71 PL (Самосвал)	90 804 OAA	2016	218 000 000
17	ISUZUNPR82LKL5VAY Ассенизатор	90 830 UAA	2017	216 000 000
	ЖАМИ:			6 101 329 600

Сифат тўғрисида баёнот:

-мазкур баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботда баён этилган барча фактлар тўғри ва ҳаққонийдир;
-амалга оширилган таҳлил, билдирилган фикрлар ва чиқарилган хулосалар баҳоловчининг ўзига қарашли ва фақат мазкур баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботда айтиб қўйилган фаразлар ва шартлар доирасида ҳақиқийдир;

-баҳолаш объектида баҳоловчининг жорий манфаатлари ҳам, бўлғуси манфаатлари ҳам эмас ва у битимдан манфаатдор тарафларга нисбатан ҳолисона ва беғараз иш кўрган;

Баҳоловчи

Б. Саттаров

-баҳоловчига тўланадиган ҳақ баҳолаш объекти қийматининг якуний миқдорига, шунингдек буюртмачи ёки учинчи тараф мазкур баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботдан фойдаланиши натижасида юз бериши мумкин бўлган воқеаларга боғлиқ эмас;

-таҳлил, фикр-мулоҳазалар ва ҳулосаларни олиш, мазкур ҳисоботни тузиш Ўзбекистон Республикасининг "Баҳолаш фаолияти тўғрисида"ги Қонуни ва МБС талабларига тўла мувофиқ тарзда амалга оширилган.

Баҳоловчилар томонидан аниқланган қиймат Ўзбекистон Республикасининг «Баҳолаш фаолияти тўғрисида»ги қонунининг 18-моддасига асосан тавсия хусусиятига эга бўлиб, мулкни қийматини мулкни тасарруф этувчи ўз манфаатларидан келиб чиққан ҳолда белгилайди.

Баҳоловчи:

Б.Саттаров

VIII -Бўлим. Фойдаланилган манбалар рўйхати

1. ЎзР 1999 йил 19 августдаги 811-1 сонли «Баҳолаш фаолияти тўғрисида»ги қонуни.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 4 июндаги 3239-сон билан рўйхатдан ўтказилган Ўзбекистон Республикасининг ягона миллий баҳолаш стандарти.

I Бўлим. Баҳолаш фаолиятида фойдаланиладиган принциплар, атамалар ва тарифлар (1-сон МБС)

II Бўлим. Баҳолашга оид вазифа (2-сон МБС)

III Бўлим. Баҳолаш жараёнида ўтказиладиган ўрганишлар ва таҳлиллар (3-сон МБС)

IV Бўлим. Баҳолаш ҳақидаги ҳисоботни тузиш (4-сон МБС)

V Бўлим. Баҳолаш базалари (5-сон МБС)

VI Бўлим. Баҳолаш ёндашувлари ва усуллари (6-сон МБС)

VIII Бўлим. Машина ва ускуналарни баҳолаш (11-сон МБС)га хамда 1 — 6-сон МБСлари талаблари асосида амалга оширилади

IX. Бўлим. ИЛОВАЛАР

- Техника ва автомашиналарнинг қайд этиш гувоҳномаларидан нусхалар
- Техника ва автомашиналарнинг куздан кечириш далолатномасидан нусха;
- Интернет саҳифаларидан олинган прайс варақлар;
- Баҳолаш объектининг фото суратлари;
- Баҳоловчи мутахассис малака сертификати ва суғурта полиси нусхалари; Ассоциациясига аъзолиги тўғрисидаги сертификатидан нусха;

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI EKOLOGIYA VA ATROF-MUHITNI MUHOFAZA QILISH DAVLAT QO'MITASI

100043, Toshkent sh., Chilonzor tumani, Bunyodkor shoh ko'chasi, 7a-uy. tel.: 71-207-11-02, faks: 71-236-02-32 veb-sahifa: <http://www.eco.gov.uz>, elektron pochta: info@uznature.uz

2022-yil "14" 04 04.04/1.611 - son

Toshkent sh.

**Хоразм вилояти Экология
ва атроф мухитни муҳофаза қилиш
бошқармаси**

Нусхаси

**Хоразм вилояти
"Тоза ҳудуд" ДУКга**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 сентябрдаги "Маиший ва қурилиш чикиндилари билан боғлиқ ишларни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-4845-сон Қарори ижросини таъминлаш мақсадида, маиший чикиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик (кейинги ўринларда - ДХШ) асосида амалга ошириш юзасидан Хоразм вилоятида хусусий сектор улушини 100 фоизга етказиш режалаштирилган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 26 апрелдаги 259-сон қарори билан тасдиқланган "Давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини амалга ошириш тартиби тўғрисида"ги Низом талабларига кўра, ДХШ лойиҳа концепцияси давлат ташаббуси билан Давлат экология қўмитаси томонидан босқичма-босқич ишлаб чиқиб, эълонга қўйилмоқда.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, Сиздан вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК балансидаги барча махсус энергетик воситалари нархларини ҳозирги кун бўйича баҳоловчи ташкилотлар томонидан ўрнатилган тартибда баҳолатиб, натижаси ҳақидаги тегишли ҳужжатларни ҳамда МФЙлар бўйича маълумотларни мазкур хатга илова қилинаётган намунавий жадвалларга мувофиқ жорий йилнинг 20 апрель кўнига қадар Давлат экология қўмитасига тақдим қилишингизни сўраймиз.

Илова 2 ыарақда

Раис ўринбосари

И. Боқижонов

Иккунча: 2 Рақматом
Тел. 207-0779 (50056)

XORAZM VILOYATI	
"TOZA HUDUD" DAVLAT UNITI	
KORXONASI	
KIRIM №	14
SANA "14" 04	2022

№	Автотранспорт номи	Т/В тури	Давлат рақами	Йилдаб чиқарили ёили	01.01.2013 йилда қолган баланси киймати	01.01.2013 йилда қолган қарздорлик киймати	Давлат рақами	Шасси №	Ранги	Ҳисоб паспорти №	Жорий таъмир-лангани	Муқамала таъмир-лангани	Умумий эскириши	Техник ҳолати
1	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 517 NAA	2014	334 394 482,19	118 776 302,19	216218	400037	Белый (ОК)	AAF 3122434	Йук	Йук	70	Соз
2	Мусоравоз	ISUZU NPR 71L	90 518 NAA	2014	339 889 762,42	121 770 857,89	190079	306710	Белый (ОК)	AAF 2915543	Йук	Йук	70	Соз
3	Мусоравоз	ISUZU NQR 71 PL	90 062 LAA	2013	214 114 793,51	10 693 715,30	076389	304829	Белый (ОК)	AAF 3140834	Йук	Йук	75	Соз
4	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 648 NAA	2015	248 635 108,45	115 007 983,00	317867	400637	Белый (ОК)	AAF 3115927	Йук	Йук	70	Соз
5	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 649 NAA	2015	192 012 228,94	104 633 665,88	319248	400674	Белый (ОК)	AAF 3116033	Йук	Йук	70	Соз
6	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 827 NAA	2015	321 811 357,86	175 365 403,97	341900	400737	Белый (ОК)	AAF 3115887	Йук	Йук	60	Соз
7	Мусоравоз	ISUZU NQR 71L	90 934 NAA	2015	321 811 357,86	175 365 403,97	386268	309239	Белый (ОК)	AAF 2915545	Йук	Йук	70	Соз
8	Мусоравоз	ISUZU NQR 71PL	90 986 NAA	2015	254 329 164,18	138 592 176,84	386034	309263	Белый (ОК)	AAF 2915537	Йук	Йук	70	Соз
9	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	90 911 YAA	2018	444 569 836,11	224 107 195,77	750552	313839	Белый (ОК)	AAF 0476290	Йук	Йук	60	Соз
10	Мусоравоз	ISUZU NQR 71PL	90 158 EBA	2021	580 000 000,00	580 000 000,00	OGU379	317693	Белый (ОК)	AAF3082426	Йук	Йук	5	Соз
11	Мусоравоз	ISUZU NQR 71PL	90 159 EBA	2021	580 000 000,00	580 000 000,00	OGU375	317687	Белый (ОК)	AAF3082574	Йук	Йук	5	Соз
12	Мусоравоз	ISUZU NQR 71PL	90 615 CBA	2021	580 000 000,00	580 000 000,00	OGU362	317691	Белый (ОК)	AAF3083506	Йук	Йук	5	Соз
13	Мусоравоз	ISUZU NQR 71PL	90 618 CBA	2021	580 000 000,00	580 000 000,00	OGU409	317690	Белый (ОК)	AAF3083495	Йук	Йук	5	Соз
14	Автопогрузчик	CLG775A Ligon	90 324 DA	2014	531 063 531,23	289 393 672,44	00023	001702	Белый (ОК)	UZ-AA 097028	Йук	Йук	60	Носоз
15	Мусоравоз	ISUZU NPR 82L	90 586 OAA	2015	318 351 023,18	97 871 365,67	323310	400878	Белый (ОК)	AAF 2915855	Йук	Йук	70	Соз
16	Самосвал	ISUZU NQR 71L	90 804 QAA	2016	111 733 600,00	74 060 222,00	426267	110058	Белый (ОК)	AAF 2915541	Йук	Йук	60	Соз
17	Ассенизатор	ISUZUNPR82LKL5VAY	90 830 UAA	2017	362 334 148,23	197 447 581,40	606164	401882	Белый (ОК)	AAF 2484959	Йук	Йук	60	Соз
Жами:					6 315 050 394,17	4 163 085 546,32								

И.Рахимов
А.Эрназаров
Б.Ражапов

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК директори
Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК бош муҳандиси
Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК бош ҳисобчи

Дефектний АКТ № 1

«14» апрел 2022 йил

Транспорт воситаси қайси ташкилот балансида

Хоразм вилоят "Тоза ҳудуд" ДУК Хозараси туман филиалига бириктирилган

Маркаси Автопогурчик Ligion _____

Ишлаб чиқарилган йили _____ 2017 й _____

Давлат белгиси _____ 90 324 DA _____

Двигатель номери _____ 672699 _____

Завод омери _____ 016655 _____

Носозликлари Двигател носоз яроксиз ремонт қилиш керак, 4 та Шиналар
носоз яроксиз, Трубо компрессор таъмирталаб ҳолда бўлиб ушбу транспорт
трактори таъмирталаб ҳолатда.

Талаб қилинадиган эҳтиёт қисмлар Двигатель учун барча эҳтиёт қисмлар, 4 дон
автомобил, 1 дон Трубокомпрессор.

Корхона бош муҳандиси

Корхона директор ўринбосари

Корхона бўлим бошлиғи

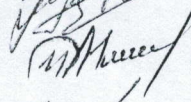
Хозараси туман филиали раҳбари

Туман филиал муҳандиси

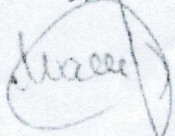
Туман филиал диспетчер механики

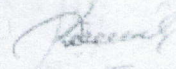
Туман филиал ҳисобчиси

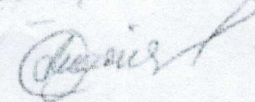
 А.Эрназаров

 А.Машарипов

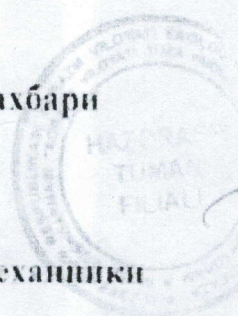
 Х.Хажиев

 Ш.Маткаримов

 М.Давлатов

 Н.Матякубов

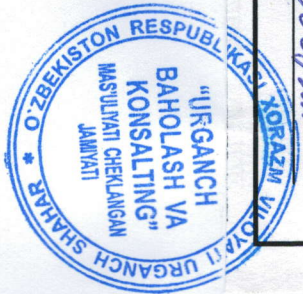
 Н.Бойжонова

"Urganch baholash va konsalting" MCHJ
Ushbu hisobot " 01 " varaqdan iborat
b'lib muhrlangan

[Handwritten signature]

**Санитар тозалаш корхоналари томонидан юридик ташкилотлар билан маиший чиқиндиларни ташиб кетиш хизмати юзасидан тузилган шартномалар тўғрисида
маълумот**

Т/р	Худудлар	Жами статистика бўйича юридик ташкилотлар сони	Амалда тузилган шартномалар сони	шундан,		камров даражаси % да	хизмат кўрсатилмаётган юридик ташкилотлар бўйича		
				"Тоза худуд" ДУКлар бўйича сони	бошқа санитар тозалаш корхоналари бўйича сони		шартнома тузилмаган юридик ташкилотлар сони	шартнома тузилмасдан олиб чиқилган маиший чиқинди миқдори, м ³	хизмат кўрсатиш суммаси (млрд.сўм)
Республика бўйича жами:		253 367	48 592	34 619	13 973	19,2%	204 775	1 638 200	75,4
1	Қорақалпоғистон Республикаси	24 291	1 400	1 115	285	5,8%	22 891	183 128	8,4
2	Андижон вилояти	15 194	2 031	1 608	423	13,4%	13 163	105 304	4,8
3	Бухоро вилояти	19 429	2 064	1 279	785	10,6%	17 365	138 920	6,4
4	Жиззах вилояти	14 666	4 172	4 042	130	28,4%	10 494	83 952	3,9
5	Қашқадарё вилояти	24 002	1 521	1 001	520	6,3%	22 481	179 848	8,3
6	Навоний вилояти	9 617	2 270	1 291	979	23,6%	7 347	58 776	2,7
7	Наманган вилояти	15 971	2 406	1 305	1 101	15,1%	13 565	108 520	5,0
8	Самарқанд вилояти	30 446	7 501	3 672	3 829	24,6%	22 945	183 560	8,4
9	Сирдарё вилояти	10 052	3 055	3 055		30,4%	6 997	55 976	2,6
10	Сурхондарё вилояти	22 306	6 444	5 102	1 342	28,9%	15 862	126 896	5,8
11	Тошкент вилояти	19 954	3 013	2 124	889	15,1%	16 941	135 528	6,2
12	Хоразм вилояти	12 717	1 533	1 328	205	12,1%	11 184	89 472	4,1
1	Боғот	1 109	255	255		23,0%	854	6 832	0,3
2	Гурлан	1 022	195	195		19,1%	827	6 616	0,3
3	Қўшқўпир	837	105	105		12,5%	732	5 856	0,3
4	Хорзарасп	974	121	121		12,4%	853	6 824	0,3
5	Хива тумани	1 051	45	45		4,3%	1 006	8 048	0,4
6	Хонка	1 058	115	115		10,9%	943	7 544	0,3
7	Шовот	831	178	178		21,4%	653	5 224	0,2
8	Янгиариқ	234	68	68		29,1%	166	1 328	0,1
9	Янгибозор	605	138	138		22,8%	467	3 736	0,2
10	Тупроққалъа	1 260	108	108		8,6%	1 152	9 216	0,4
13	Фарғона вилояти	34 722	11 182	7 697	3 485	32,2%	23 540	188 320	8,7

“КЕЛИШИЛДИ”

Ўзбекистон Республикаси Санитария-эпидемиологик
осойишталик ва жамоат саломатлиги хизмати

Бош давлат санитария вазири

Б.Қ.Юсупалиев

2022 й.

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

Экология ва атроф-мухитни
муҳофаза қилиш давлат
қўмитаси раиси ўринбосари

И.И.Боқижонов

« » 2022 й.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудларида олиб борилган қаттиқ маиший чиқиндиларнинг (ҚМЧ) морфологик таркибини аниқлаш мақсадида ўтказилган илмий-тадқиқот ва хронометраж ишларининг йиллик натижалари

Т/р	ҚМЧнинг таркиби номлари	Йиллик натижалар %							
		Тадқиқот амалга оширилган ҳудудлар							
		Олмазор т	Чирчик ш	Паркент т	Фаргона ш	Нукус ш	Жиззах ш	Бухоро ш	Термиз ш
		Тадқиқот натижалари тадбиқ этиладиган ҳудудлар							
	Тошкент шаҳри	Тошкент вилояти		Фаргона, Наманган, Андижон вилоятлари	Қорақалпоғистон Республикаси, Хоразм вилояти	Жиззах, Сирдарё вилоятлари	Бухоро, Самарқанд, Навои вилоятлари	Қашқадарё, Сурхондарё вилоятлари	
1	Озик-овкат чиқиндилари: мевалар, пўстлоғлар, арчилган в.б. + бошқа чиқиндиларнинг органик қисми	32,76	15,14	9,35	53,42	49,32	54,33	43,86	40,52
2	Қоғоз ва картон, шу жумладан:	5,84	4,94	3,85	-	-	-	-	-
2.1	Қоғоз ва картон	5,29	4,08	2,90	2,27	5,61	2,04	3,24	3,54
2.2	Газеталар, журналлар, ва бошқа қоғозлар	-	-	-	3,05	2,69	3,32	1,85	3,30
2.3	Сут маҳсулотлари, шарбатлар ва майлардан чиққан қоғоз қадоқлар	0,55	0,86	0,95	-	-	-	-	-
3	Полимерлар, шу жумладан:	10,04	14,60	5,95	-	-	-	-	-
3.1	ПЭТ таралар	4,19	3,03	2,05	1,10	3,28	1,23	2,42	3,01
3.2	Полипропилен	1,24	2,49	1,64	1,29	1,83	1,97	2,01	1,64
3.3	Полиэтилен (пакетлар)	4,61	9,08	2,26	6,44	13,55	10,21	7,48	12,90
4	Шиша	3,82	3,04	5,18	1,79	4,53	2,46	6,18	4,91
5	Металл, шу жумладан:	1,26	0,84	0,73	0,82	0,79	0,63	0,97	0,93
5.1	Қора металллар	0,86	0,53	0,57	-	-	-	-	-
5.2	Рангли металллар	0,4	0,31	0,16	-	-	-	-	-
6	Тўқимачилик	3,79	3,50	2,47	2,76	2,04	2,01	2,76	2,88
7	Ёғочлар	2,8	0,62	0,54	0,14	0,40	0,36	0,42	0,24

« 16 » март 201 9 yil

Урганч ш.

№ 146к

Нусха № _____

**Вилоят ҳудудидаги чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш
хизматлари учун янги тарифларни белгилаш тўғрисида**

“Чиқиндилар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 22 ноябрдаги ПФ-5580-сон Фармони, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 6 февралдаги 95-сон қарори билан тасдиқланган “Қаттиқ ва суюқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар кўрсатиш қоидалари”, 2010 йил 28 октябрдаги 239-сон қарори билан тасдиқланган “Товарлар (ишлар, хизматлар)га тартибга солинадиган нархлар (тарифлар)ни шакллантириш, декларация қилиш (тасдиқлаш) ва белгилаш ҳамда уларнинг қўлланилишини давлат томонидан назорат қилиш тартиби тўғрисида”ги низом ва 1992 йил 14 августдаги “Аҳолига сотиладиган ёқилғи, энергия ва кўрсатиладиган хизматлар чакана нархлари ҳамда тарифларини қайта кўриб чиқиш тўғрисида”ги 381-сон қарорининг ижросини таъминлаш мақсадида “Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 6,25-моддаларига асосан

Қарор қиламан:

1. Вилоят “Тоза Ҳудуд” давлат унитар корхонасининг Хива шаҳри ва туманлар филиаллари ҳудудидаги қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар учун тўловлар, шунингдек, юридик шахс ва яқка тартибдаги тадбиркорларга маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича кўрсатиладиган хизматлар учун янги тўлов тарифлари иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Маҳалла фуқаролар йиғини раислари ҳамда кўп хонадонли уйларда хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатларига вилоят “Тоза Ҳудуд” давлат унитар корхонасининг Хива шаҳри ва туманлар филиаллари томонидан аҳолидан чиқиндиларни тўлаб олиб кетганлиги учун тўловларни вақтида тўланишида яқиндан амалий ёрдам кўрсатишлари тавсия қилинсин.

3. Вилоят молия бош бошқармаси (М.Искандаров) вилоят Ғазначилик бошқармаси (Б.Панаев) билан биргаликда бюджетдан маблағ билан таъминланадиган ташкилотларнинг харажатлар сметасида қаттиқ ва суюқ маиший чиқиндиларини ташиб чиқариш харажатлари бўйича белгиланган нормативлар асосида зарур маблағларни режалаштирилишини таъминласинлар.

4. Мазкур қарор вилоят ҳокимлигининг расмий нашри ҳисобланган “Хоразм ҳақиқати” ва “Хорезмская правда” газеталарида эълон қилинган кундан кучга киради.

5. Вилоят ҳокимлигининг “Ахборот хизмати” (Ш.Қарриев) мазкур қарорни ҳокимликнинг веб-сайтида жойлаштирилишини таъминласин.

6. Хоразм вилоят ҳокимининг 2018 йил 2 июндаги 384қ-сон қарори ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

7. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари К.Игамбергенов зиммасига юклатилсин.

Вилоят ҳокими

Ф.Эрманов

**Вилоят ҳокимининг
2019 йил “16” мартдаги
“146к” - сонли қарорига
илова**

**“Тоза ҳудуд” давлат унитар корхонасининг Хива шаҳри ва туманлар ҳудудларидаги қаттиқ маиший
чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиш кетиши бўйича хизматлар учун тўловлар, шунингдек, юридик
шахс ва яққа тартибдаги тадбиркорларга маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиш кетиши
бўйича кўрсатилган хизматлар учун тўлов тарифлари
(кўшилган қиймат солиғисиз)**

Тўлов тарифлари					
Т/р	Ҳудудлар	Жисмоний шахслар (аҳоли) учун қаттиқ маиший чиқиндилар (бир кишига бир ойда)	Юридик шахслар ва яққа тартибдаги тадбиркорлар учун қаттиқ маиший чиқиндилар (бир м ³ учун)	Юридик шахслар ва яққа тартибдаги тадбиркорлар учун суюқ маиший чиқиндилар (бир тонна учун)	Юридик шахслар ва яққа тартибдаги тадбиркорлар ўз техникаси билан марказий чиқинди саклаш объектига қаттиқ маиший чиқиндиларни олиб бориб жойлаштириши учун (бир м ³ учун)
1	Хива шаҳри ва вилоятдаги барча туманлар	2 300 сўм	32 000 сўм	45 000 сўм	12 500 сўм